XVI. évfolyam. Budapest. 43. szám. Vasárnap, 1882. február 12

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Európa figyel.

Szkobelev tábornok hires emberré vált. Nemcsak Plevna ostroma miatt, a hol, bár nagy személyes hősiességet fejtett ki, a törökök kétszer rutul megverték őt. Nem is a turkomán hadjárat miatt, a hol nyiltan, ágyuszóval, titkon pedig aranynak csengésével könnyü volt a szomszéd ellenséget legyilkolni. Hanem hiressé vált legujabb felköszöntője miatt.

A mult éjjel az angol parlamentben is szóba jött már. Bartlett parlamenti tag intézett kérdést az angol kormányhoz, hogy mit jelent Szkobelev hires felköszöntő beszéde? Mit jelent az, midőn kijelenti, hogy szive vérzik, ha a dalmata és herczegócz délszlávok helyzetére és harczaira gondol? Mit jelent az, midőn a szabadság hőseinek kereszteli a kecsketolvaj és orrfülvagdaló bandákat? S mit jelent az, midőn azzal végzi szavát, hogy a délszlávok iránti rokonszenvét s a helyzetük fölött való fájdalmát ezuttal néma hallgatásba kénytelen fojtani?

Bartlett kérdésére a külügyek államtitkára azt felelé, hogy mindez semmit se jelent, miután Szkobelev tábornok nem visel semmi hivatalos tisztviselői rangot. A felelet politikailag helyes, diplomaciailag más nem is lehet, de azért benne nincs semmi igazság. Mert Szkobelev mégis csak magas rangu tábornok, mégis csak bensö barátja Ignatievnek s mégis csak kedvence az orosz czárnak s büszkesége, s egyik nagy reménye az orosz hadseregnek. A kinek ilyen állása van egy nagy államban: annak beszéde, mely uralkodó főherczegi estélyen nyilvánosan, európai fontosságu ügyben tartatik, a közönséges magánvélemény érdekességén tul még igen nagy fontossággal is bir, természetesen.

De ha Szkobelev ily közel nem állana is az uralkodó és kormánykörökhöz, ha ő nem volna is egyéb, mint egy orosz notabilitás, szavai még akkor is nagy sulylyal birnának.

Hiszen Katkov nem volt egyéb, mint hirlapszerkesztő. Akszakov épen nem volt egyéb, mint pusztán társadalmi kitünőség. Csernajev pláne 1876-ban az orosz hadsereg kötelékéből elkergetett magánszemély volt s mégis, a mit a két első irt és javasolt s a mit az utolsó Szerbiában cselekedett: mindaz valósággal nem volt egyéb, mint az orosz kormánynak titkon üzött, de valóságos nyilatkozata és cselekedete. Hogy lehessen tehát azt elhinni, hogy a mindezeknél sokkal fontosabb állásu Szkobelevnek ama nyilvánosan s az udvar előtt tartott beszéde pusztán magán ember illetéktelen fecsegése lett volna?

Azonban sir Charles Dilke egyebet csakugyan nem felelhetett Bartlett kérdésére. O azt felelé, a mit neki a londoni orosz követ mondott. Az orosz követ se mondhatott egyebet, mert hiszen az orosz kormány most még nincs annyira készen ellenünk és Ausztria ellen, hogy egy lázadó csapatot nyiltan pártolhasson, mintha az elismert hadviselő fél s mintha annak ő bevallott szövetségese volna. Hiszen az orosz kormány jól tudja, hogy ez részünkről, hacsak az önérzetnek egy csöppnyi vére lüktet kormányunkban, nyilt hadüzenetnek volna tekintendő.

Annyi bizonyos, hogy Szkobelev az orosz udvar hasonló érzelmei nélkül saját érzelmeit ekként kifejteni nem merészelte volna. S annyi bizonyos, hogy Európa, ha az orosz udvart nem igy ismerné, Szkobelev felköszöntőjének nem szentelt volna s nem szentelne akkora figyelmet.

Pedig csakugyan nagyot szentel.

Tiz nap óta erről irnak az orosz lapok, a melyeknek pedig egy szót sem lehet irni az orosz kormány beleegyezése nélkül. Egy hét óta szólnak már e kérdésről Németország lapjai s még azok is, melyek Bismarckal nagyon közeli viszonyban állanak. Maga Bismarck herczeg minden valószinüség szerint intést adott a szentpétervári német nagykövetnek, hogy Giers előtt valamely magántársalgás folyamában legalább emlitse fel ama felköszöntőnek helytelen és provokativ természetét. S kétségtelenül e körülmény is közremüködött abban, hogy Giers ur, az orosz külügyek vezetője, sajnálkozását fejezze ki s uralkodóját kimentse Szkobelev beszéde miatt a bécsi udvar előtt. Ha nem igy állana a dolog: az esetben sir Bartlett valószinüleg nem intézett volna kérdést az angol kormányhoz, s ha intézett is, azt sir Dilke bizonyára komoly feleletre nem méltatta volna.

Valami van a levegőben. Jelentőség nélküli dolog Európa figyelmét felkölteni nem birja. Egy orosz generális toasztja pedig legyen az bár Szkobelev vagy bárki, komoly háttér nélkül csakugyan jelentőség nélküli semmiség volna.

Mi nem mondjuk, hogy Oroszország már most háborut akar ellenünk. Sőt ha mások mondanák is, a mint hogy a világsajtónak tekintélyes közlönyei sugdosnak is már erről, mi akkor se hinnők el. Nem azért nem hiszszük, mert Szkobelev desavouáltatott s Párisba mulatni számüzetett. Nem egyéb e tény, mint a félrevezetésnek s elaltatásnak régóta gyakorlott, mindenki által ismert unalmas fogása. Más okok birnak bennünket arra, hogy Oroszország háborus szándékának közeli voltában alaposan kételkedjünk.

Oroszország katonai ereje ugyanis a miénkkel ma semmiképen sem mérközhetik Biztos megveretésre pedig olyan állam nem kezd háborut, melynek módjában áll a háborukezdést elhalasztani.

Oroszország, mielőtt belénk kötne, két nagy kisérletre veti fejét. Az egyik: valamely hatalmas európai állam szövetsége s a szomszédos kis államok felbujtása. A másik kisérlet pedig a hazánkban és Ausztriában lakó szláv elemek fellázitása.

Hathatós szövetséget Oroszország ellenünk nem találhat másutt, mint szomszédos államnál, tehát vagy Német- vagy Olaszországnál. De hogy ezek valamelyikét most megnyerhesse: arra hamarjában nincs kilátása. De mig Németországgal zavartalan bensö barátságban állunk: addig nincs kilátása arra sem, hogy Romániát ellenünk támadó szövetségre birhassa.

Más dolog Bulgária, Szerbia és Montenegró. Ezek fölött van hatalma Oroszországnak s mindegyik állam élére olyan kormányt s akkor állit, a minőt és a mikor akar. Amde annak sincs semmi jele, hogy ezekben az államokban csak legkevésbé is megmozdult volna már az ellenünk való szövetkezés ügye.

A belzavarok szitását, mint egykor Törökországban, nálunk is gyakorolja már az orosz kormány, a fölött semmi kétség. De a kisérlet és annak sikerülte két különböző dolog. A krivosjei és herczegócz mozgalmat azonban valószinüleg még Oroszországban sem tartják elég sikernek arra, hogy ez alapon most már hazánkat és Ausztriát megtámadhatni merészeljék.

De bármiként álljon a dolog: mi azt tartanók a legostobább politikának, ha kormányunk bevárná azt, hogy Oroszország akkor kezdhesse meg ellenünk a háborut, a mikor ő azt magára nézve a legalkalmasabbnak tartja. Ha kikerülhetetien a háboru: mi szabjuk meg annak idejét s ne az ellenség.

Budapest, február 11.

Az országgyülési „Függetlenségi kör" febr. hó 12 én d. e. 11 órakor értekezletet tart. Tárgy: A kör szállása stb.

Ma este több óráig tartó miniszteri tanács volt, mely folyó ügyek elintézésével foglalkozott.

A horvátok erőszakoskodása. Horvátországnak egyik — volt szlavóniai — vármegyéjéből teljesen igazolt panasz érkezett hozzánk, hogy egy népes helvét hitvallásu egyház magánegyházi népiskoláját a horvát hatóságok a magyar tannyelv miatt bezárták, az egyházlelkészét megidézték, öt a további oktatástól eltiltották s miatt csak ott azon egyházban 76 tanköteles gyermek van elemi oktatás nélkül. Az illető neveket ezuttal nem közöljük, nehogy a lelkészt esetleg zaklatásnak tegyük ki s különben is a képviselő, kihez a panasz egyenesen intéztetett, a kellő lépést megteszi ez ügyben a magyar kormánynál. Mi csak azt jegyezzük itt meg, hogy a magyar alkotmányjog s ezzel együtt a horvát is, a vallástelekezetnek magánoktatási jogát föltétlenül biztositja s különösen Szerém, Verőcze és Pozsega vármegyékben a protestánsok közjogait ugyanazon törvények és békekötések biztositják, mint Magyarországon. A horvát hatóságok eljárása tehát nemcsak általában önkényes és szabadságellenes, hanem egyuttal alkotmánysértő is. De mindenekfölött ostoba, miután e hatóságok meggondolhatnák, hogy Magyarországnak több száz horvát egyházközségében visszatorlással élni teljes módjában áll s ha a horvátok igen sok fontos tekintet mellőzésével némely hatóságaik oktalan önkényét türik: Magyarországily eljárásra kényszerülve is lesz.

A Bud. Corr. irja: A jövő hét folyamában, mihelyt t. i. a petróleum adóról szóló törvényjavaslat az osztrák urakházában is el lesz intézve, képviselőházunk elé — a mint értesülünk — terjedelmes indokolás kiséretében törvényjavaslat fog terjesztetni az általános vámtarifa reviziója tárgyában.

A kolozsvári „Ellenzék" irja: Az oláhok mozognak, bármit mondjanak is. A közvélemény aggodalmát több összevágó jelenségek támogatják. Kézdi-Vásárhelyről irják, hogy a határmenti olábok gyülést tartottak volna. A mezőségen beszélik, hogy Visolyon a szolgabiró szomszédságában román vezetők gyülést tartottak január végén Sz.-Régenből értesitenek, hogy Magyar-Régen külvárosban a vezetők ezelőtt 10 nappal gyülést tartottak volna. Berecztelkéről irják, hogy néhány napja a berecztelkiek a fülpösi erdőn muszkát fogtak, ki magát gépésznek mondá, gyalog jött Mocs felől, jobban volt öltözve s értelmesebb vala, sembogy gépésznek nézett volna ki. Utlevelét br. Bánffy Zoltán vizsgálta meg az elöljárók kérésére, ki azt rendben levőnek találván, az elöljáróság elbocsátotta a gyanus egyént.

A közoktatásügyi bizottságból.

A képviselőház közoktatásügyi albizottsága ma délután 5 órakor tartott ülésében tovább folytatta a középiskolai törvényjavaslat részletes tárgyalását és abban a 10-ik §-ig haladt. Elnök Baross Gábor, jegyző Szathmáry György. Albizottság tagjai közül jelen voltak: Mikó Bálint, Miehl Jakab, Hegedüs László, Kovács Albert és Zay Adolf, a meghivottak részéről Haynald bibornokérsek, báró Radvánszky Antal, Kaczvinszky Viktor, Kalmár Endre, Lutter Nándor, Say Móricz, Berecz Antal és Kőváry László.

A képviselők közül ott voltak: Mocsáry, Volf, Mihály Ferencz, Zsilinszky Mihály, Bende és mások.

A kormány részéről jelen volt Trefort miniszter és Szász Károly miniszteri tanácsos.

A tárgyalás megkezdése előtt a jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesittetett. Ezután áttért az albizottság a javaslat 4-ik §-nak tárgyalására, mely következőleg hangzik:

4. §. A gimnáziumi oktatás rendes (köteles) tantárgyai: a) hit- és erkölcstan, b) magyar nyelv és irodalom, c) latin nyelv és irodalom, d) német nyelv és irodalom, e) görög nyelv és irodalom, f) földrajz (hazai és általános), g) Magyarország története, a felsőbb osztályokban okonyomozólag s tekintettel az alkotmány fejlődésére, h) egyetemes történet, folytonos tekintettel a müvelődésre, i) bölcsészeti előtan (lélektan és logika), k) mennyiségtan, l) természetrajz, m) természettan és vegytan, n) mennyiségtani és természettani földrajz s a geologia elemei, o) rajzolás, p) szépirás, q) testgyakorlat.

Lutter Nándor párhuzamot von a nyelvek és irodalmaik tanitásai s kiemeli a különbséget a magyar, latin és görög irodalmak tanitása között, az előbbi sokkal tüzetesebben tanittatik, mig az utóbbiakból a dolgok természete szerint alig valami, inditványozza, hogy a b) pont végére tétessék irodalomtörténet; a többi nyelvek mellett, melyek e szakaszban fölsoroltatnak, maradna csak egyszerüen „irodalom." A g) pontra nézve kivánja, hogy csak ennyi maradjon: „Magyarország története", a többi hagyassék ki. Az n) pontot illetőleg elég ha az mondatik „földrajz." Az o) pontra nézve nem elég a „rajzolás" hanem oda kell tenni: geometriai rajz. Mi a p) pontot illeti, melyben a szépirás kötelezett tantárgynak vétetik föl megjegyzi, hogy ma napság a ritkaságok közé tartozik, nem ugyan a szupréma kaligrafia, de a tisztességes jó olvasható irás is. Igaz, hogy az elemi iskolákból igen hiányos irásbeli készültséggel jönnek középiskolákba a tanulók, azért a középiskolának kötelessége pótolni a hiányokat, de tulmenne a czélon, ha mind a 8 osztályban kötelező tantárgygyá akarná tenni a szépirást. Erre a középiskolának nincs elegendő ideje. Azt véleményezi tehát, hogy a szépirás csak a két alsó osztályban legyen kötelés tantárgy.

Hunfalvy Pál egyetért az előtte szólóval sokban. Nevezetesen a g) pontra nézve azt tartja, hogy a történet oknyomozó tanitása, tekintettel az alkotmányra nem a gimnáziumba való, hanem igenis az egyetemre. Mi a h) pontot illeti azt kivánja, hogy maradjon ugy mint a javaslatban van. Az o) pontra vagyis a görög nyelvre nézve akar tüzetesebben szólani és ünnepélyesen felszólitja az albizottság tagjait mint képviselőket, hogy ha majd a javaslat a képviselőházban tárgyaltatni fog, a görög nyelvet mint kötelés tantárgyat minden erejökből támogatni szeveskedjenek. Ezen tantárgy, ugy mond, sokkal fontosabb, mint a hogy első tekintetre látszik s már csak azért is föl kell vennünk a köteles tantárgyak közzé, mert sehol a müvelt világon nem törekednek annak eltörlésére. Daczára, hogy a görög nyelv egy ideális és klasszikus világba vezet, még is azt látjuk, hogy a gyakorlati szellemü Anglia tanitatja intézeteiben s a görög nyelvtanitása nem gátolta meg Angliát abban, hogy meghóditsa Indiát, de másfelől semmiben sem rontotta meg az ismeretes angol gyakorlatias szellemet sem. Továbbá Oroszország nyelvi tarkaság tekintetében hasonlit a mi helyzetünkhöz és kötelező tantárgyként tanitatja nemcsak a latint, de a görögöt is. Nálunk ha egyéb nem, de az ország tudományossága mulhatatlanul megköveteli a görög nyelv tanittatását. E nélkül nincs valódi tudományosság. Mi az egyházakat illeti, valamint a róm. kath. egyháznak a latin, ugy áll érdekében az orosz orthodox egyháznak a görög nyelv tanitása, mert hiszen valamint az előbbi Rómából, ugy az utóbbi Konstantinápolyból vette eredetét. Hogy mennyire szükséges tudományos szempontból a görög nyelv, egy példaval akarja illusztrálni. Ugyanis a mult század utolsó negyedében született két nevezetes férfiu. Az egyik Horváth István a másik Schaffarzik. Az első tulzó magyar a másik tulzó szláv. Horváth István kimutatta, hogy a magyarok ősei gulákat épitettek, hogy Szt. János jászszármazásu volt stb. Horváth egy államfestő, Schaffarzik pedig alaposan képzett tudós volt. Midőn a külföld értesült mindkettőjük irodalmi és tudományos munkásságáról, fitymálva és gunyosan nézte le Horváthot, mig Schaffarzikról mint alapos készültségü férfiuról elismerésel nyilatkozott. Ekkor szállt le a külföld előtt a magyar tudományosság tekintélye. Szolgáljon ez mostanra és jövőre tanuságul. Müller Miksa sem vitte volna annyira a görög nyelv nélkül. Már hiába, ugymond, de Athént nem lehet elkerülni a tudomány világában. **Hegedüs** László azt a kérdést veti fel és kéri erre nézve Hunfalvy véleményét, hogy vajjon a görög nyelv tanitásának kötelezővé tételére elegendőnek tartja-e a javaslathoz csatolt indokolásban előforduló érveket? Mire nézve **Hunfalvy** Pál oda nyilatkozik, hogyha az indokolás gyenge is, azért maga az ügy erős. És abból hogy valaki nem indokolja vagy nem képes kellőleg indokolni az erkölcs fontosságát, még nem lehet ez utóbbinak rovására itéletet hozni, mert az erkölcs minden indokolás nélkül is főfontosságu dolog.

Kalmár Endre a tanitó szerzetesrendek nevében kivánja, hogy a szépirás hagyassék ki a kötelezett tantárgyak sorából. Azt véli ugyanis, hogy a szépirást az irásbeli dolgozatoknál is tökéletesiteni, javitani lehet, ha az illető tanár erre lelkiismeretes gondot fordit. Azt lehet mondani, hogy a szépirásra való képesség is vele született tulajdon, mert tapasztaljuk akárhányszor, hogy vannak igen sokan, kik nagyon sokat irnak, irásuk mégis rosz. A tanférfiak általában elismerik, hogy a tanulók tul vannak terhelve tanulmányokkal, már ha ezen bajon segiteni akarunk, az máskép nem történhetik, mint a szépirás mellőzésével, mert a többi fontosabb tárgyakat mellőzni épen nem lehetne.

Say Mór mindenekelőtt Huntalvy Pal beszédének azon részére kiván megjegyzéseket tenni, melyben oly nagyon hangsulyozta a görög nyelv fontosságát. Ennek ellenében szónok tényekre hivatkozik, melyek szerint nem az egész müvelt világban gondolkoznak ugy a görög nyelvről, mint Hunfalvy. Igy Belgiumban a medikustól nem kivánnak latint és görögöt; Angliában a felvételi vizsgálatnál nem kivánnak görögöt; továbbá Angliában és Belgiumban a juristáktól nem kivánnak görögöt; Belgiumban a „Lique de l' enseignement" értekezletén elhatározta, hogy az Athenéa gimnáziumban a görög nyelv fakultativ tantárgy legyen. Végül Svédországban a második kamara 1881. marcz. 19-én 85. szavazattal 38 ellenében feliratot intézett a királyhoz, hogy a latinnyelv tudása nélkül is jogositva legyen a tanuló tanulmányi pályáján haladni. A mi magát a tárgyalás alatt levő §-t illeti, az o) pontban rajzolás helyett szabad kézi rajzot kiván.

Berecz Antal a szépirásra nézve, csatlakozik Kalmár érveléseihez s maga is a szépirást kihagyatni kivánja a köteles tantárgyak sorából. A §. többi pontjait pedig fentartani kivánja változatlanul.

Kőváry László azt kivánja, hogy a tanitni szándékolt irodalmak közül csak a magyar hagyassék meg, a többire, nevezetesen a holt nyelvek irodalmára nézve ezen kifejezést kivánja használni, „klasszikus irodalom", mert tapasztalásból mondhatja, hogy ha az érettségi vizsgáló ton a tanuló komolyan és behatóan cenzealtatnék meg az utóbbi irodalmakból, egyik sem üthetné meg a mértéket.

Szász Károly felvilágositásul megjegyzi az előtte szólónak, hogy nem az a czél és nem arról van szó, hogy a középiskolai tanulókat pl. Momsenek és más nagy nevü irodalomtörténészek a magok álláspontjáról s a magok tudományuknak mértéke szerint vizsgálják, hanem a tanterv megállapitja az illető irodalmak ismeretére nézve a mértéket, melyet aztán a tanulótól megkivánhatni. Hogy pedig ugy bánjunk el a középiskolában a klasszikus nyelvek irodalmával a mint azt Kőváry kivánja, az ellenkeznék magának a gimnáziumnak czéljával.

Kovács Albert az i) pontra nézve azt a kérdést intézi a tanügyi szakférfiakhoz, nem volna-e helyes és czélszerü a gimnázium 7-ik osztályában a bölcsészeti előtant, a 8-ikban pedig a bölcsészet történetét tanitani?

Lutter Nándor nem tartja ezt lehetőnek, különben e kérdés a tanterv dolga s nem törvénybe való.

Hunfalvy Pál a fentebbi kérdésre oda nyilatkozik, hogy egy gimnazistának, ha mindjárt 8-ik osztálybeli is, a bölcsészettörténetéből vajmi keveset, vajmi vékony adagokban lehetne tanitani s csak anynyit lehetne mondani, illetőleg tanitani, hogy pl. Plato idealista volt, Arisztotelesz pedig realis irányt követett. A tanuló megtanulna bizonyos számu nomen propriumot, de egyebet aligha. — Ezzel pedig nem sokra mennénk.

Baross Gábor konstatálja, hogy a tárgyalás alatt levő §. ellen érdemileg észrevétel nem tétetett. Az ajánlott módositások inkább csak a szövegezést magát érintik; csupán a szépirásnak a kötelező tantárgyak sorából való kihagyására adatott be módositvány, de erre nézve eltérnek a vélemények.

Ezután tárgyalás alá vétetett az 5-ik §., melynek a szövege következő:

5. §. Mint rendkivüli tantárgyak, a gimnáziumokban, az önként vállalkozóknak tanithatók: a) valamely hazai nyelv, a vidék szüksége szerint, b) franczia nyelv, c) angol nyelv, d) olasz nyelv, e) rajz (a felső négy osztályban is), f) gyorsirás, g) müének.

Zay Adolf e) pontban előforduló rajzra nézve kér felvilágositást, minek következtében **Szász** Károly megmagyarázza, hogy az előbbi §-ban előforduló rajzolás a gimnáziumnak csak négy alsó osztályában tanittatik és jobbára lineális rajz, csak kevéssé figurális. Itt az e) pont arra való, hogy az önként vállalkozók tovább képezhessék magokat a rajzban.

Baross Gábor erre konstatálja, hogy ezen §-ra nézve érdemileg módositvány nem forog fen, csupán az előbbi §-nál mondottak folytán kerülne ide esetleg a szépirás.

Ezután következett tárgyalása a 6. §-nak, mely igy hangzik.

6 §. A reáliskolák rendes (köteles) tantárgyai: a) hit- és erkölcstan, b) magyar nyelv és irodalom, c) német nyelv és irodalom, d) franczia nyelv, e) bölcsészeti előtan (lélektan és logika), f) földrajz (hazai és általános), g) Magyarország története, a felsőbb osztályokban okonyomozólag s tekintettel az alkotmány fejlődésére, h) egyetemes történet, folytonos tekintettel a müvelődésre, i) mennyiségtan, k) természetrajz és geologia, l) természettan, m) mennyiségtani és természettani földrajz, n) vegytan, o) ábrázoló mértan, p) rajzolás, q) szépirás, r) testgyakorlás.

Say Mór bővebb indokolásban kifejti, hogy az f) g) k) pontok kibővitései elhagyandók. Továbbá az m) pontot teljesen kihagyatni kivánja, mert azt tartja, hogy a mennyiségtani és természettani földrajz részben a fizikusnak, részben pedig a természetrajz tanárának feladata.

Kőváry László abbeli kivánságának ad kifejezést, hogy itt is a tantárgyak ugyanazon sorrendje tartassék meg, mint a gimnázium rendes tantárgyainál. Más észrevétel vagy módositvány ezen § ra vonatkozólag nem tétetvén, tárgyalás alá került a 7-ik §., mely igy hangzik:

7. §. Mint rendkivüli tantárgyak, a reáliskolában, önként vállalkozóknak tanithatók: a) valamely hazai nyelv, b) angol nyelv, c) olasz nyelv, d) vegyelmezés, e) mintázás, f) gyorsirás, g) müének.

Itt **elnök** tekintettel a multkori javaslat 7-ik §-ra, mely szerint az önként vállalkozóknak rendesen tanittatott volna a latin nyelv; tekintettel a tárgyalás alatt levő javaslat 58-ik §-ra, mely azt kivánja, hogy azon reáliskolai tanuló, ki tanári pályára készül lépni, a latin nyelvben legalább annyi jártasságot köteles kimutatni, mely könnyebb latin szöveg megértésére elégséges, s végül tekintettel arra, hogy az épen most tárgyalás alá vett 7. k. §-ban a latin nyelv nem fordul elő, a szakértők véleményét kéri a latin nyelvre nézve a reáliskolában.

Say Mór oda nyilatkozik, hogy a latin nyelv a reáliskola rendkivüli tantárgyai közé okvetlenül fölveendő, igen czélszerü volna az angol nyelvet a reáliskola köteles tantárgyai közé fölvenni.

Berecz Antal hasonló véleményben van a latin nyelvre nézve; mit azzal is indokol még, hogy vannak az országnak egyes nagy vidékei, melyeken csak reáliskola létezik. A szülő tehát akarva nem akarva reáliskolába küldi gyermekeit, de legtöbb esetben azon szándékkal, hogy később, mihelyt lehet, gimnáziumba küldje. Már most az átlépés a reáliskolából a gimnáziumba meröben lehetetlenné tétetik, ha nem gondoskodunk arról, hogy a reáliskolában legalább mint rendkivüli tantárgy meglegyen a latin is. Ezért inditványozza, hogy a 7 ik §. b) pontjába az angol helyett a latin nyelv tétessék, utána pedig az angol szoruljon egy helylyel hátrább.

Szász Károly a latin nyelv felett folyt eszmecsere alkalmából inditttva érzi magát kijelenteni a miniszter nevében, ki az előtt keréssel távozott el az ülésből, hogy Trefort miniszter a latin nyelv tanitásáról a reáliskolában nemsokára nyilatkozni fog az albizottság kebelében.

Lutter Nándor a kormánytól felvilágositást kér az angol nyelv rendes tantárgyként való tanitása iránt és pedig annyival inkább, mert a miniszter kifejezést adott volt az ő elnöklete alatt tartott enqueteben, hogy az angol nyelv is rendesen tanittassék.

Szász Károly erre nézve azt feleli, hogy a miniszternek mindenesetre megvan a maga álláspontja, de végérvényesen nem nyilatkozhatik még most, a mig, az épen a Lutter elnöklete alatt kiküldött tanterv bizottság be nem fejezi munkálatát.

Zay Adolf hivatkozva a Trefort miniszter elnöklete alatt tartott enquettere, azt a kérdést veti fel, nyilatkozzanak a szakértők, vajjon a reáliskolai szervezetet annyira megérettnek tartják-e, hogy azt most törvénybe iktatni lehessen. E kérdésre első sorban Szász Károly érzi magát hivatva megjegyezni azt, hogy az emlitett enqueteben tantervi kérdések voltak megvitatva, melyek eldöntése pedig nem a törvénybe való.

Lutter Nándor Zay ellenében megjegyzi és hangsulyozza, hogy a reáliskolákat érdeklő elvi kérdések felett nem volt semmi nézeteltérés az enquetteben. Ott ugyanis a következő nagy fontosságu elvi kérdések felett, mondhatni teljes egyértelmüleg volt konstatálható: 1. a reáliskola feltétlenül fentartandó, 2. fentartandó a 8 osztályu tanfolyam, 3. a franczia nyelv mint kötelező tantárgy mellőzendő. Ezen elvek alapján, melyek iránt teljes egyetértés érettetett el, elkészithető a tanterv.

Hegedüs László tekintettel arra, hogy Trefort miniszter emlitett enquete-ben a reáliskolák felsőbb osztálya mellett párhuzamosan felállitandó szaktanfolyamok tervét is szóba hozta, kéri ezekre nézve a szakférfiak véleményét.

Say Mór oda nyilatkozik, hogy a reáliskolai szervezet teljesen megérett arra, hogy törvénybe iktatható legyen. A vezetése alatti reáliskolának több mint 600 tanulója is volt egy időben s ez azon körülményből magyarázható meg, hogy a tömeges vasutépités igen kereseté tette a mérnöki pályát, most a tanulók számában csökkenés állott be, mivel a mérnöki pálya el van özönölve szakemberekkel és a vasutépités is alább szállott. Azonban a reáliskola létiga ezért kérdés alá nem jöhet. A mi most a szaktanfolyamokat illeti, azt tartja, hogyha ezek magába a reáliskolába vezettetnének be, akkor igen káros hatást gyakorolnának a reáliskola tudományos jellegére és határozottan ellenkeznének annak hivatásával, de ha a szaktanfolyamok a felsőbb osztályok mellé állittatnak párhuzamosan, ez igen hasznos és czélszerü intézkedés leend. — Hegedüs kérdésére Berecz Antal oda nyilatkozik, hogy a többször emlitett enqueteben a reáliskola tudományos jellege iránt nem volt semmi nézeteltérés. A szaktanfolyamok párhuzamos felállitása nem alterálja a reáliskola tudományos jellegét. Ezután elnök konstatálja, hogy a szaktanfolyamok tekintetében egyetért Say és Berecz. Ezzel a 7. §. tárgyalása véget érvén, következett a 8. §, melynek szövege igy hangzik:

8. §. A köteles tantárgyak alól felmentésnek helye nincs; kivéve testi fogyatkozás miatt a testgyakorlás és a gimnáziumban a rajzolás tanulása alól.

A felmentést a tanári testület felterjesztésére, az intézet illető főhatósága adja meg.

Berecz Antal ezen szakasz első kikezdésének 2-ik sorában előforduló „rajzolás" szó helyébe kivánja tétetni ezen szót „szabadkézi."

Lutter Nándor alkalmat vesz magának fejtegetni, mily rendkivül poenibilis állapot a gimnáziumban az, hogy boldog boldogtalan folyamodik a görög nyelv tanulása alóli felmentesért s a felmentést meg is kapják. Ez a görög nyelv tanulásának megkerülése, kijátszása, mely rendkivül demoralizálólag hat, azért föltétte üdvös ezen §.

Zay Adolf azt kérdi, vajjon nem volna-e sokkal czélszerübb, ha maga a tanártestület és nem az iskola főhatósága adná meg az ilyen felmentéseket, mire **Lutter** utalva a helyi érdekekre és különösen községi intézeteknél a községi hatóság tagjainak befolyására, határozottan nemmel felel.

9. §. A rendkivüli tartárgyak a rendes tanórákon kivül, de szintén az intézetben, és rendes tanterv szerint tanittatnak.

Lapunk mai számához két iv melléklet van csatolva.

A rendkivüli tantárgyakat a növendékek önként és szabadon választhatják; de a mire egyszer az év elején beiratkoztak, az reájok nézve a tanév végéig épp oly kötelezővé vált, mint a rendes tárgyak, s tanulásától csak igen indokolt esetekben menthetők fel a tanári testület által.

Ellenben a tanári testület, ha azt tapasztalja, hogy valamelyik tanuló akár tehetségéhez, akár testi erejéhez képest a választott rendkivüli tantárgygyal annyira tul van terhelve, hogy e miatt a rendes tantárgyakat nem képes kellően megtanulni: akkor neki az illető rendkivüli tantárgyak tanulását el is tilthatja.

Say Mór a második kikezdés 2-ik sorában levő „egyszer" szó után „szüleik beleegyezésével" szavakat betoldani kivánja.

Berecz Antal az első bekezdésben előforduló „de" szót kihagyandónak tartja. Kaczvinczky a 2-ik bekezdésben „s" betü után e szónak közbeszurását inditványozza: „annak".

Végül Kőváry és Say rövid észrevételei után az ülés 1/4 8 órakor véget ért.

Legközelebbi ülés hétfőn délután 5 órakor.

A felkelés.

A felkelők csapatainak állásáról lapunk tegnapi számában általunk is közölt hivatalos jelentést a „N. Fr. Presse" következő megjegyzésekkel kiséri: A jelentésből az tünik ki, hogy a felkelők a felső Narenta mentén a montenegrói határ és a nevezett folyó közt elterülő Közép-Herczegovinát megszállva tartják és két, vagyis inkább öt csoportban vannak beosztva. A felkelők zömének két központja van, t. i.: a többször emlitett Krbljinánál a Narentától északra, hol 200—300 ember áll és Uloknál a Narentától délre, a hol körülbelül 1200 ember áll Tungus és Szalkoforte vezetése alatt. Nyugat felé Bjelenier, Glavaticievó és Zimje mellett valamint Konjicza és Mosztár felöl a szerajevói főhadparancsnokság jelentése szerint 200 ember és br. Jovanovics altábornagy jelentése szerint 3—400 ember áll, s ezek szintén Tungus csapatához tartozóknak vehetők. A Krbljina megszállása által a Szerajevo és Focsa, továbbá a Szerajevo és Nevesinje közti összeköttetést igyekeznek megszakitani. Azonban ugy Nevesinje, mint Focsával más érintkezési pontok is vannak, melyek ez ideig még nincsenek fenyegetve. Egy negyedik, mintegy 4—500 főből álló csoportja e felkelőknek Kovacsevics Stoján vezetése alatt, Focsától délre táboroz, mig az ötödik csoport Gaczkó, Kerito, Plava, Fatnika és Bjelina közt levő területen foglal állást. Mindkét csapat a montenegrói fejedelemség határához támaszkodik, és pedig az első az északi, az utóbbi a nyugati határhoz. Mindkét csapatnak az a feladata, hogy fenntartsák az ország bensejében előrenyomult felkelő csapatoknak az összeköttetést a montenegrói fejedelemséggel, mely mind egyre jobban kitünik, tulajdonképeni basisa a felkelésnek és menhelye a felkelőknek. Ezek összes haderejét katonai körökben 3000 főre becsülik, azonban ezt nem lehet a jövőre nézve alapul elfogadni. Mert az esetre, ha csakugyan komoly harcz támad, a felkelők Montenegróból tekintélyes segitségre számithatnak.

Az eddig a felkelők által elfoglalt pontok stratégiai fontossága, haderejöknek észszerü felosztása, s eddigi operáczióik arra engednek következtetni, hogy igen jó katonai vezényletttel birnak. Igy például az által, hogy Ulok mellett 1200 embert öszpontositottak, olyan központi állomásra tettek szert, honnét az általok elfoglalt s távolabb fekvő helyeket könnyen elérhetik, ha netán a katonai csapatok e központi állást fenyegetnék. Uloktól a Krbljina körülbelül 25, Bjelenics és Glavaticzevo 15 vagy 20 és Zimje-Polje 25 kilométernyire fekszenek; ezek olyan távolságok, a melyeket az ügyes hegyi lakók, kik minden ösvényt és utat kitünően ismernek, egy nap alatt könnyen megtehetnek. Focsától délre tölállitott jobb szarnyukat, a viszonyokhoz mérten, igen jól megerősitették; mintegy 5—600 emberök áll ott, mert attól tarthatnak, hogy az esetre, ha a csapatok Focsától délre és Bilektől északra hirtelen előnyomulnak, könnyen elszorithatják öket a montenegrói határtól. Itt Gacskó (Metokia) mezőváros, melynek 658, többnyire mohamedán lakosa van, s melyet már a felkelés kezdetekor elfoglaltak, képezni a legfőbb érintkezési pontot Montenegróval. A felkelők egyébiránt szemök előtt tartják azt a jó tanácsot is, melyet Nikita fejedelem adott a danilovgradi katonatiszti gyülésen montenegrói alattvalóinak. A hegyek közt maradnak, miként a sasok, s tartózkodnak attól, hogy a siksagra leszálljanak.

*

A „**Fonio**" hajó födélzetéről a „N. Wiener Tagblatt" harcztéri levelezője, febr. 9-iki keltettel a következőket irja lapjának: Ma reggel, hogy elhagytuk a kattarói kikötőt, váratlan kép tárult elénk. A magaslatokon, melyeket a szem láthatott, különösen Orahováczon tul, erős felkelő csapatok mutatkoztak, a golyók sürün repültek el füleink mellett. Mikor Perastó felé igyekeztünk, a golyók hullása megszaporodott s láttuk jól, a mint a vadászok hosszu, szürkés láncza a sziklás magaslatok elé huzódott. Az ellenségből keveset lehetett látni s pozicziόit csak a fel-felvillanó lőporlángok jelezték. A „Fasana" lövésre kész ágyuit a parti szikláknak forditva, részut kisérte a vadászok előnyomulását. Hirtelen ágyulövés dördült el Orahovacz fölött s Draczinert mögött felkelők mutatkoztak, kik azon valának, hogy az előre haladó vadások rejtekeit megkerüljék. Váratlanul tünt fel akkor a Ljuta öbölben fütött kazánjával a „Nautilus"; északnyugati irányt követve, ágyuival a felkelőkre tüzelt vagy harminczszor s szétriasztotta öket. Délelőtt 9 órakor dördült el az utolsó lövés.

*

A belgrádi „**Narodne Oszlobogyenye**" felhivja a fejedelemségi szerbeket, hogy adakozzanak a felkelők javára. „Azt a bosnyák és herczegovinai testvéreink joggal követelhetik tőlünk. Orosz testvéreink már régen gyüjtenek ily kegyadományokat. Szégyen volna az s a szerb érzelem árulása most nem adakozni, mig a szabadságért harczoló szerbek szenvednek. Ez kötelességünkben áll, azt a szerb hazafiaktól követeljük."

— Ugyanezen lap közöl egy Bocche di Cattaróban kelt levelezést, mely Ausztriát hevesen megtámadja, állitva, hogy az „rabló módon szokta tartományait megszerezni és csakis a népek elnyomásában hős." Ezek után a Krivosje fölkelésének hisztóriáját előadva, e fölkelést „szent háborunak" nevezi, melynek czélja: a szerb szabadságot, önállóságot s az egyesülést létre hozni. Továbbá gunyolja ezen nagyhatalmat, mely annyi katonát küld a csekély számu felkelők ellen, „a kiket még sem lesz képes legyőzni." Ausztriának — folytatja a levelező — vannak szuronyai, de testvéreinkben megvan az öntudat s az osztrák szuronyok nem fognak győzedelmeskedni.

*

Bécs, febr. 11. (Hivatalos.) A XVIII. gyalog hadosztály parancsnoksága jelenti **Mosztárból** febr. 10-én, délután 1 órakor: A 6. tábori vadász-zászlóalj egy százada a csendőrség fedezetéül, e hó 9-én Artovácz irányában kiküldetett, hogy kifürkészsze azokat a felkelőket, a kik egy markotányos tulajdonát képező és élelmi szerrel megrakodott 13 málhás állatot ejtettek zsákmányul. A század Vratkovac környékén Kovacsevics bandájának 50 főből álló egyik osztályával összeütközött és azt egészen a határig és azon tul üzte. Az ellenfél két halottat vesztett; részemről Böhm János vadász kapott sulyos sebet.

Jovanovics altábornagy azt jelenti **Kattaróból** február 10-én délután 5 órakor, hogy megtekintette **Ledeniczét** és ezen pont, valamint a grebeni, ubalaczi és orahováczi állások tartós megszállását s azoknak megerősitését rendelte el. A 47. hadosztály parancsnoksága igen előnyösen eszközölte Ledeniczének és Greben-Ubalacz és Veljeselo helységeknek elfoglalását. A harczban a 3. tábori vadászzászlóalj, 1/2 hegyi üteg és a 14. hesszeni nagyherczeg ezred, (hadkieg. kerülete Linez) és 43. sz. Aleman ezred (hadkiegészitési kerülete Karánsebes. Szerk.) gyalogezredek egy-egy zászlóalja vett részt. A csapatok nagy erélyt és kitartást fejtettek ki a roppant terepnehézségek leküzdésében. Az „Albrecht főherczeg", a „Fasana" és „Nautilus" hadihajók hatásosan támogatták a csapatok felvonulását. A 3. vadászzászlóalj legénysége közül **elesett 1 altiszt, sebet kapott 7 vadász.** A 14. sz. gyalogezred tisztjei közül sulyos sebet kapott Bohn százados, könnyü sebet kapott Winternitz főhadnagy, a legénység közül elesett 1 gyalogos és sebet kapott 7 gyalogos. A nevek legközelebb fognak közzé tétetni.

Tegnap Bakocit és Repajt (mindkettő Ledeniczétől északra fekszik) **is megszállották harcz nélkül csapataink.**

A szerajevói főhadparancsnokság jelenti február 10-én este 9 órakor Felső-Herczegovinából: **A Focsából 9-én kémszemlére kiküldött oszlopok összeütköztek a lázadókkal.** Az egyik oszlop, mely két zászlóaljból és 2 ágyuból állott, Susjeno mellett bukkant a közel 200 főt számláló felkelőkre és őket szétugrasztotta: **egy zászlóalj két ágyuval Soja Han környékén vivott harczot** szintén körülbelül 200 felkelővel, kiket fél órai harcz után tökéletesen szétvert. Csapataink vesztesége: egy katona sebet kapott.

Bécs, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Itt Montenegrónak a felkeléssel szemben tanusitott magatartásával teljesen meg vannak elégedve. A határzár jónak bizonyul.

Zára, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A Narodny Liszti jelenti: F. hó 6-án délután 2 órakor a felkelők **Perasztó** (Perasztó Rizanótól délre, Krivosjia határán fekszik Szerk.) felé közeledtek. **A perasztóiak tüstént fegyvert fogtak, s vitézül védelmezték városukat, folyvást tüzeltek a felkelőkre, mig végre ezek megfutottak.** Egy perasztói megsebesült.

F. hó 7én a felkelők megtámadták a banjai görög kolostornál gyakorlatot tartó zászlóaljat. A „Fasana" hadihajóról 4 ágyuból tüzeltek a fölkelőkre s igy sikerült a felkelők támadását visszaverni.

Hosztinek ezredes dandára győzedelmesen vonult tegnapelőtt Zsljéba s innen Ubilon keresztül a Krivosciába s **elfoglalta a dragalyi erődöt**, melynek bevételénél igen vitézül viselte magát a dandár s a krivosczaiakat elzárták élelemforrásaiktól. Csaknem bizonyos, hogy a felkelők néhány nap multán önszántukból fogják átadni az általuk megszállt erődöket.

Trebinje, febr. 11 (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Mint utólag megtudták, szombaton e hó 5-kén Tanovics Ozmán bég házában Miriloviczében — délnyugatra Bilektől, — **a felkelő vezérek összejövetelt tartottak**, melyen tizen jelentek meg, közöttük: Sztárjevics Metko, a halottnak mondott Angyelics, miss Alice Hurtley és Kovácsevics Sztoján. Állitólag elhatározták, hogy egyelőre az osztrákokkal minden harczot kerülnek, s csupán védelemre szoritkoznak, továbbá, hogy a hol csak lehet, az élelmi szállitmányokat keritik hatalmukba, és hogy a távíró vezetékeket elrontják. Bilek erdőségeiben tavaszkor egyesülnek az összes felkelő bandák Kovácsevics Sztoján parancsnoksága alatt és ekkor lépnek fel támadólag.

Trieszt, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Az utóbbi három nap óta ujból mintegy 5000 magyar gyalogos érkezett ide s a Lloyd gőzössel déli Dalmácziába utazott.

Mostár, febr. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Pol. Corr.: Mióta a montenegrói határzár január közepén lényeges számbeli erősitést nyert, s mióta a határzárhoz rendelt montenegróiak Miklós fejedelem parancsára a kellemetlen s épen nem rokonszenves szolgálat kárpótlásául részint pénzből, részint termesztményekből álló javadalmazásban részesittetnek, azóta tényleg konstatálhatni, hogy a határzár valóban teljesen megbizható müködést folytat. Tart a pivai Moglie hegytől a Dobrota patakig s 7 szakaszra oszlik, melyek 7 külön parancsnok alatt állanak. Ezek minden mozzanatról jelentést küldenek kormányaiknak. Husz kiválasztott perjanik naponkint ellenőrizi a határzár müködését. A montenegrói kormány a határzár parancsnokai számára a következő utasitást adta: Herczegovinából senkinek sem szabad Montenegro területére lépni, ha csak uti igazolványa nincsen. Montenegróiak csak akkor mehetnek Herczegovinába vagy a Krivosjába, ha igazolványuk van. A montenegrói hatóságoknak személyes felelősség mellett meg van tiltva, hogy megbizhatatlan embereknek igazolványt adjanak. Az elégedetlen herczegovinaiak Krivosjakiakkal való összeköttetés mint önkénytesek toborzása, fegyverek hadiszerek átcsempészése, a foglyok vesztegetése tiltva van, is büntetőtörvényileg üldöztetik. Egy alkalommal egy montenegrói parancsnok, Herczegovinából egy csapat menekülőt átbocsátott fogsággal és birsággal büntettetett. A menekülőket államköltségen internálják s azóta hasonló esetek nem ismétlődnek. Csak az a kár, hogy a határzár fenntartásához Montenegrónak nincsek elég pénze.

Raguza, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „Thurn Taxis" nevü kis Lloyd gőzös, mely a Bocche előtt horgonyozó hajók között közvetitő szolgálatot teljesit, hétfőről keddre virradó éjjel Megli (hol a Laudon" horgonyoz) és Boasics (hol a „Frigyes" ágyunaszád állomásozik) közt nagyobb parti hajót vett észre, mely rögtön irányt változtatott s ezzel gyanut keltett. A „Thurn Taxis" üldözőbe vette az idegen hajót. Az üldözés a villamos világitás segélyével eredményre vezetett. Az elfogott parti hajó egy olasz hajó volt, mely állitólag, Velenczéből indult ki. **Élelmi szereket s a hajó fenékén elrejtett ládákban 240 Martini-féle fegyvert szállitott. A hajó személyzetét, 6 olaszt letartóztatták s egyelőre Castelnuevóba kisérték öket.**

Zára, febr. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) A Narodni Liszti jelenti, hogy Krajsába, Poporoba és Dulyeba a felkelők betörését a lakosság segélyével megakadályozták. Krivosjiából jelentik, hogy a mult napokban a felkelők két támadását verték vissza. A felkelők Castelnuovo közelében tegnap is rátörtek egy tanyára, de jelentékeny veszteséggel visszaverettek.

Cattaro, febr. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Thömmel ezredes miniszterrezidens Czetinyéből tegnap ide érkezett, hogy Jovanovics altábornagygyal tanácskozzék.

Bukarest, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Az Odesszából Ruszcsukba szállitott páczolt hust és kétszersültet csavargőzösön vitték Lompalánkába. Oroszországban ezer és ezer önkénytest toborzottak a fölkelők közé.

Berlin, febr. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) Gaczinából irják a „Tribüne"-nek, hogy az irányadó orosz körök mind a pánszláv eszmének hódolnak, s a háboru el van határozva. Csak arra a pillanatra várnak, melybe Ausztria-Magyarországnak Montenegrót meg kell szállnia, hogy az álarczot azonnal ledobják. Az akció párt azt hiszi, hogy háboru esetére Gambetta ismét miniszterelnök lesz, Németország sakkban tartására. Gambetta a pánszláv vezetőivel állandó összeköttetésben áll. A levelező azt állitja, hogy a bánsági szerbek és erdélyi románok közt izgatás folyik. Itt azt hiszik, hogy e levelet egy előkelő személyiség irta.

UJDONSÁGOK.

— febr. 11.

— **Lapunk első mellékletének tartalma: Országgyülés. Válasz Derzsi Károly unitárius lelkész urnak. Szinház, müvészet. Egyletek, társulatok. Törvényszéki csarnok. Fővárosi ügyek. Mulatságok. Közgazdaság.**

— **Lapunk második mellékletének tartalma: Irodalom. Tanügy. Hermann Ottó beszéde. Tárcza: A szép Alfonz. Lasker a nyelvek tanulásáról. A véres rózsák.**

— Személyi hirek. József főherczegnél, mint Fiuméból lapunknak sürgönyzik, holnap reggel fog a fiumei városi képviselet tisztelegni. — Klotild főherczegnő Fiuméban ma a Szapáry grófné által létrehozott már is virágzó árvaházat látogatta meg. Mindent szorgalmasan megnézett. Egy gyermek magyarul üdvözölte a főherczegnőt. — Stillmannt, a Times tudósitóját nem ölték meg Albániában, mint a lapok tévesen közölték; az illető levelező legjobb egészségnek örvend Athénben. — Jáleossy Guesztáv pápai kamarás, derék müforditónk Budapestre érkezett s itt tölt egy-két hetet. — Erzsébet romániai királyné betegsége, mint nekünk Bukarestből sürgönyzik, rosszabbra fordult.

— Öngyilkosság. Miskolczról irják lapunknak e hó 10-ikéről: Selmeczbánya főkapitányának a fia: Krausz Vilmos, 24—26 éves könyvelő, e hó 8-ikán délben városunkba érkezett, s a Stögermayer-féle szállóba beszállt. Tegnap este több palaczk bort vitetett szobájába s azzal bezárkózott. Ma kora reggel, mikor a bérszolga a ruha tisztitásért be akart menni, hiába kopogtatott az ajtón, mert nem nyitották ki. Később a főpinczér is fölment és egész erővel kopogtatott, de még erre sem nyilt föl az ajtó. Ekkor a főpinczér a rendelkezésére álló kulcscsal felnyitotta a vendégszobát és szomoru látvány tárult fel előtte. Krausz Vilmos feje szét volt lőve, ö maga a földön vérében hevert. A kórház halottas kamarájába szállitották. Az öngyilkosság okát nem tudják, csak azt, hogy az öngyilkos szájába egy hat lövetü revolverrel lött s hogy a golyó a feje felső részén jött ki. A főkapitány azonnal megsürgönyözte az esetet Selmeczbányára a szerencsétlen ifju atyjának.

— Callie Curtis a jégen. Ma délután egy amerikai hires korcsolyás: Callie Curtis produkálta magát a városligeti korcsolyázó-egylet jegén, hol az egész fővárosi társaság szine-java gyült össze. Már előre hire járt, hogy Jaques Hainesszal, a hirneves korcsolyással, ki több év előtt volt Budapesten, hasonlitható össze ügyessége. E hir ugyan tulzott volt, mert Callie Curtis ur, ki kék zubbonyban, kis sipkával jelent meg, nem oly ritka jelenség a jégen, mint Jaques Haines. A mutatványokban inkább a sima gyakorlatot igénylő részeket, mint a nyaktörő virtuozitásokat választotta ki. Legsikerültebb mutatványa volt az „orsó forgás", mely szédítő sebességével tapsokra ragadta a közönséget, mely nemcsak az egyleti pályát, az épület ablakait, de a szomszédos ingyenes jeget is elárasztotta. Az épület homlokzatával szemben korlátokkal elzárt jegen produkálta magát az amerikai szöke korcsolyás, kinek mellékesen mondva még a rosz jéggel is kellett küzdenie, mert a nap heve ugy felolvasztotta a jégpályát, hogy a holnapi produkczió emiatt el is marad. A jegen ott láttuk gr. Andrássy Gyulánét Ilona leányával, Tisza Póli, Odescalchy herczegnőt, Bölönyi Józsefné, Inkeyné, Inkey Margit, Blaskovics Melánie, Gyulányi Irén, Márkus Emilia, dr. Kosztka Antalné, Grill Klára, Szalayné-Trefort Anna, Gerenday Ilona, Beniczky nővérek, Pscherer nővérek, Lickl kisasszonyok, Ádám Ilona, Herabovszky k. a., Hauerné, Salamon k. a., Kovács Kálmánné, Bogdán Margit stb. urhölgyeket. A jegen ezuttal jelent meg először b. Edelsheim-Gyulay főparancsnok, kin a nagy betegség nyomai már alig láthatók, csak megváltoztatott szakállviselete miatt ismerhető fel kissé nehezen. A korcsolya-produkcziók öt órakor végződtek.

— Fáklyászene Munkácsinak. A mára hirdetett egyetemi ifjusági gyülés a régi Wittwinditsch kávéházban mintegy 200 egyetemi polgár részvéte mellett tartatott meg. — Dáni Vilmos megnyitván a gyülést, hangoztatja, hogy az egyetemi ifjuságnak első sorban kötelessége kitünő hazánkfiát, a világhirü müvészt Munkácsi Mihályt megtisztelni. Inditványozza, hogy az egyetemi ifjuság rendezzen tiszteletére fáklyásmenetet. Az inditvány élénk tetszésre és zajos éljenzésre adott alkalmat. — Dáni Vilmos szólittatott fel az üdvözlő beszéd elmondására, azonban ő hivatkozva katonai állapotára, nem fogadhatja el a megtisztelő bizalmat. Ezért a beszédet Rácz Géza fogja elmondani. Azután a 60-as bizottság 100-assá alakulván át, a rendező bizottság következőleg alakult meg: Elnök: Dáni Vilmos; jegyző: Nigrinyi György; pénztárnok: Peritzsics Zoltán; ellenőr: Kmetyko Károly. — Az olvasókör részéről megválasztattak: Csathó Imre, Nigrinyi György, Kiszely László, Apáthy István, Körményi Ferencz, Perisics Zoltán, Tewrewk István, Messinger Simon, Rácz Soma, Rácz Géza, Bodoky Zoltán, Nyiri Kálmán, Gerióczi Zsigmond és Lachs Emil. — A joghallgatók részéről: Mathisz Dezső, Farkas Gyula, Kmetyko Károly, Csuka Ede, Belle János, Steinberger Zsigmond, Draskóczy Pál, Honti Horváth Béla, Döményi Dávid, Körményi Ferencz, Ray Géza, Ballagi Béla, Füredi Antal, Botka Béla, Kikinday Győző, Rill Ágost, Bogdánfy Lajos, Kelemen Béla, Somogyi Gyula, Ybl Bódog, Toldy Géza, Lacher Lipót, Gajzágó Lukács, Hász Bálint, Lőcs Rezső, Böndl Rezső, Heinrich István, Kis Ernő, Fáy Ignácz, Horovitz Sándor, Rakovszky Géza, Szabó Gyula, Patay Sándor, Polonyi Gyula, Vértessy Ferencz, Korányi Gyula, Bakonyi Soma, Breuer Soma. — Az orvosthallgatók részéről: Tanárky Árpád, Molnár Károly, Letoránsz Viktor, Horánszky István, Draceni György, Virág László, Nagy Kálmán, Kecskeméty István. — A bölcsészek részéről: Schambach Gyula, Pápay Károly, Czing Lajos, Nagy Sándor, Halmay László, Katona Lajos, Szőllgyéni Ferencz. — A technikusok részéről: Erdélyi Ferencz, Reviczki István, Nagy Gyula, Kiger Lajos, Szabó László, Gardos Károly, Mártonfy Béla, Lász Soma, Bronts Lajos, Uj János, Pálfy Tihamér, Gál József, Auspicz József, Gerenday Dezső, Kubinyi Imre, Lázár Lajos.

— A gráczi kivégzés. Ma reggel végezték ki Gráczban Kecskés Mihály közhuszárt, ki örmesterét, Sebestyén Józsefet orvul lelötte. A kivégzésre két huszárszázad vonult a katonai fogház udvarára, hol a bitófa állott. Mikor a két lovastiszt kegyelem nélkül tért vissza a parancsnoktól, Kecskés Mihály, kit a katonaság kebeléből kizártak és polgári ruhába öltöztettek, a porkoláb, egy őrmester, egy káplár és 24 közlegény kiséretében a bitófa alá lépett s hosszabb magyar beszédet intézett a katonákhoz. Néhány pillanat multán kiszenvedett Willenbaher bécsi hóhér keze alatt. A polgárok közül senkit sem bocsátottak a kivégzés szin helyére.

— Rejtélyes eset. Bárkányból irják lapunknak, hogy nem Szkarka János az, kiről lapunkban emlitettük, hogy agyonütötték, hanem Szkárka Márton. A tett elkövetéséről, mint levelezőnk irja, különféle verziók keringenek. Az egyik forrás szerint az agg, 80 éves ember tüdőlobban halt meg, mig másrészt az elhunyt unokája a feljelentést a muzslai járásbiróságnál azon körülmény folytán inditotta meg, mert, állitólag, az elhunyt fia azzal dicsekedett, hogy agyonütötte a vén gonosztevőt. Az unoka követelte a halott felbonczolását, de ez elmaradt, bár a bonczolási előkészületek már meg is voltak téve. A bonczolás elmaradását nem értik, annál kevésbé, mert ezzel a rejtélyes esetet tovább is meghagyják rejtélynek, a mi nem igen megnyugtató.

— Táncsics Mihály érdekében a hirlapirói egyesület is megkezdte tevékenységét. Először is fölkérte a szerkesztőségeket, hogy Táncsics sorsa enyhitésére intézzenek felhivást a közönséghez. Az igaz, hogy az öreg irónak az irói segélyegylet is ad, Ivánka Imre a képviselőházban szintén gyüjtött, de ez nem elég. Nem egy szerencsétlenül járt ember pillanatnyi fölsegéléséről van szó, hanem jómódba helyezéséről egy aggnak, kinek életét a legszükebb ellátással csak tengetni lehet, pedig hátralevő idejére a legjobb sorsot érdemelné meg. Gazdagok, kik nél külözhettek, segitsetek egy érdemes aggon, ki magán nem segithet!

— Rablási merénylet. Gyöngyösről irják lapunknak e hó 10-ikéről: Vakmerő rablási merénylet követtetett el tegnap fényes nappal a helybeli takarékpénztár vezérigazgatója Bakó József ellen. A mint ugyanis Bakó ur az intézet házában a lépcsökön felfelé haladt, egy ismeretlen egyén utját állta és miután egy kendőbe burkolt kővel a szegény öreg urat leteritette, pénztárczájától megfosztotta, a nála levő hivatalos irományokat széttépte és az igazgató görcsösen összeszoritott kezéből a pénztárkulcsot akarta kivenni, mi neki nem sikerülvén, áldozata nyakára egy hurkot dobott és meg akarta fojtani. Közeledő lépések zajára azonban eltünt. A helyszinén levelet hagyott, melyben valaki jó dijazás igérettel arra biztatja, hogy az öregtől lehetőleg a kulcsokat keritse meg. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— Megszökött fegyenczek a megyeház börtönéből. Kilián Ferencz a pestvidéki törvényszék fogházmestere az éjjel 10 órakor jelentést tett a főkapitányságnál, hogy Laczkó Mihály és Anderle Zdenko János tegnap este 7 órakor a megyeház börtönéből megszöktek. Laczkó lopás miatt 2 évi fegyházra, Anderle pedig 5 1/2 évi fegyházra volt itélve. Laczkó Mihályt még a délelőtt folyamán elfogták. Egy a megyeházán fogva volt rab ma reggel az utczán találkozott a szökevényekkel és beszélgetésbe is elegyedett velök. Azután elváltak és a szökevények egy korcsmába tértek. Az illető volt rab nemsokára találkozott a rabszállitóval s ez nagy titkolózással ujságolta neki, hogy Laczkó és Anderle a börtönből megszöktek. Erre az idegen a kir. ügyészséghez sietett és feljelentette, hogy ő látta az illetőket a korcsmába bemenni. A börtönfelügyelő a rendőrségre ment, két polgári biztost kért maga mellé s azokkal elment a megjelölt korcsmába, de a két szökevény már akkor eltávozott onnan. Délben Molnár J. fortunabeli őr a vadász-utcza sarkán Laczkó Mihályt felismerte és letartóztatta. Laczkó eleinte futásnak eredt, de midőn látta, hogy nem menekülhet, megadta magát. A törvényszék előtt L. kivallotta, hogy a mint Anderle betért a korcsmába, az kevés vártatva eltávozott, hogy pénzt szerez s azon majd együtt Bécsbe fognak utazni. Miután L. sokáig nem tért vissza, ő kiállott az utcza sarkára s ott fogta el Molnár börtönőr. Társát még nem fogták el.

— Gyilkosság. Debreczenből sürgönyzik lapunknak, hogy ma reggel hat és hét óra között irtózatos gyilkosságot követtek el a debreczen-vámospércsi vasuti vonalon levő tizedik számu őrházban. A legkegyetlenebb módon fosztották meg életétől az őrt, Vajó Sándort és a feleségét. A debreczeni rendőrség 9 óra tájban értesült a gyilkosságról s a királyi ügyész a főorvossal és kapitánnyal együtt a gonosz tett szinhelyére sietett. A szerencsétlen házaspárt vérében találták a szoba közepén, melynek butorai összevissza voltak hányva, forgatva. Az orvos konstatálta, hogy késszurásokkal és baltaütésekkel követték el a gyilkosságot. Hogy pénzt is vittek-e magukkal a gyilkosok, azt most még nem lehet tudni, s igy azt sem, vajjon rablás szándékából vagy boszuból vetemedtek e erre az irtózatos bűntényre.

— **Népszinház.** Balázs Sándor népszinmüvét a „Körösi lányt" mutatták be ma este, daczára a szerző ama tiltakozásának, mely reggel volt olvasható a lapokban. Az uj népszinmün intelligens irói tulajdonok látszanak, de soványocska, és a három felvonás nem minden részében oszlik föl a szindarab; több benne a beszélgetés, mint a tett. A fővárosban megy végig az egész darab, czimbeli vonatkozása pedig — melyről talán számot is kell adni egy országossá vált népdal miatt — Mari illetőségét jelenti, egy fürge, eszes, jókedvü körösi lányét, kinek semmi pretenziója ama népdal iránt, mely egyébiránt itt is előfordul, mint mindenütt, a hol népdalokat énekelnek másfél év óta; de itt a többi dalok közt még a legujabb népdal, és megismételtették Blahánéval. A körösi lány feljön Pestre egy legény kiséretében, a ki azon kivül, hogy népszinműénekes, még asztalos legény; szerelmesen követi a lányt, mert szereti. De Mari szive már le van foglalva, a ki azonban lefoglalta, eltünt. Mari épen azért jön Pestre, mert itt véli azt föltalálhatni. Ezzel bujtat a népszinmü egy olyan gyökeret, melycsak az utolsó felvonás legvégén hajt ki s csinos novellisztikus gondolat. Addig érni hagyja a szerző, s a körösi lány nem is a maga bajával, hanem a másokéval foglalkozik a darab alatt, a mi kisebb baj volna, mint az, hogy sok sziesztát enged a szinpadon levőknek. Mari elszegődik Kádárékhoz szakácsnénak. Kádár külvárosi fogadós és asztalosmester; itt tehát a Marit kisérő Nagy Gergely (Vidor) is talál alkalmazást. Kádárék telkét épen ezen a napon egy 500 frtos adósság nyomja, melyet Kaczér Gáspár (Tihanyi) háztulajdonosnak kellene lefizetni, ha megvolna. Kaczér azonban szemet vetett Orzsikére (Vadnai Vilma) meg is kéri, oda is adják, s a leány egészen üres szivvel, meg sem gondolva mit tesz, beleegyezik, hogy az éltes Kaczér menyasszonya legyen. De mikor megiátja Nagy Gergelyt, akkor rögtön érzi, hogy roszul cselekedett. A függöny azonban kérlelhetetlenül legördül e megrettenésre, mely nincs előkészitve kellőkép, s a sima folyásu felvonásnak egyszerre olyan zökkenést ád, hogy a közönség idegesen összenéz. Hogy jól forduljon minden, a körösi lány dolga. Legelőször is fölvilágositja Nagy Gergely, hogy ő nem szeretheti, aztán fölvilágositja Orzsikét, hogy ő (t. i. Orzsike) Gergelybe szerelmes, Gergelyt pedig beleszeretteti Orzsikébe, a vén vőlegényt meg saját magába, és Kaczér uram vissza is adja a jegygyürüt Orzsikének, söt még az 500 frtos váltót is. Az utolsó felvonás legvégén Marira szintén rákerül a sor. Előkerül az ő vőlegénye is, Palotás Jáncs, a ki azért nem hallatott addig magáról semmit, mert — lakatos legény lévén — a gyárban a gép elszakitotta egyik karját, s most mint verklis tengődik. — Hanem Mari nem az a lány, a ki igy is ne szeretné, s a viszontlátás melodramatikus hatása mellett vég ér a darab, melynek legnagyobb baja, hogy fakó, és a kinálkozó alkalmakat a szerző nem bányászta ki se ugy, hogy a szinpadon annyira kellendő helyzeteket teremtsen, se ugy, hogy alakjait a legmegszokottabb szinpadi személygárda mértékén tedul növeszsze. Tarkitásul felhasznált egy a fővárosban ismeretes korcsmai poetát is, kit a darabban Hazafi Véresnek hivnak, de a kinél az eredeti hasonlithatatlanul különb mint figura is. Két epizód alak, egy pár részeges tót (Horváth és Klarcé játszották) nyers tarkasága egy két jelenetnek. Kaczér Gáspárt, a mészárosból lett házi urat, ki mindig szerelmeskedik, és pórul jár, Tihanyi jó kedvvel ábrázolta. Blaháné a közbenjáró Mari változatlan szerepében sürgött-forgott és dalolt, régi dalok által is hatva, és az előadás legelső részét megszerezve maga számára ma is. Vadnai Vilma k. a. kellemes szinpadi bakfisch volt, s csinosan énekelt. Vidornak nem sokat juttatott a szerző. Jó alak a darabban egy szerelmes és együgyü asztalos legény, s Ujvári mulatságos epizód alakjá vált benne. A darab iránt a nagy közönség tartózkodást mutatott. A szerzői a második felvonás után tapsolták, de nem jelent meg.

—

— Összeégett gyermek. Tegnapelőtt Ó-Budán tul a vörösvári-uton levő egyik csőszház kigyuladt, és mire a közellevő napszámosok a tüzet észrevették és eloltották, Obermayer csősznek a szobában egyedül otthon levő Anna nevü 2 éves leánya annyira összeégett, hogy a Rókus-kórházban, hova tegnap beszállitották, ma reggel égési sebei következtében meghalt.

— A mutatványok és mulatságok után szedett engedélydijak fejében a rendőrség deczember hóról 1707 frtot, a külföldi mutatványosok 5%-os napi nyers bevétele gyanánt pedig 133 frt 48 krt, tehát összesen 1840 frt 48 krt szállitott be a főváros letétpénztárába. E kimutatásban leginkább az öt forintos tánczvigalmi bevételek szerepelnek, kilencz „tánczegyleti" 100 frtos engedélydija is elszámolva van. De innen is hiányzik a boldog emlékü Renz lovarda által szintén beszolgáltatandott, de a rendőrség által megfoghatatlan okokból be nem szedett napi nyers bevételi 5%, a mi magában 8—10,000 frtot képvisel. A tanács már rég (októberben) megkereste a rendőrséget ezen összeg utólagos kivetése és behajtása végett, de mindeddig siker nélkül. Az egészet el fogják szépen feledni ugy a rendőrségnél, mint a fővárosnál.

— Kauczió-szédelgő gróf. Gróf Beleznay Árpád tyukszempaszta-gyáros ellen már a mult hóban több rendbeli feljelentést tettek a terézvárosi kapitányságnál, hogy a gróf ur gyárába különféle hivatalokra és állásokra a külföldről egyéneket szerződtet az „állással járó felelősségnek és a fizetésnek megfelelő kauczió letéteményezése mellett." Mikor aztán az illetők a fővárosba érkeztek, látták át, hogy a gróf urnak nem annyira müvezetőre, gondnokra, raktárnokra stb. van szüksége, hanem inkább a pénzre, hogy ezzel gyárát, melynek helyisége valahol a sugáruton már ki van szemelve, „berendezhesse". A napokban már más természetü feljelentések is tétettek a tyukszempaszta gyártó gróf ellen; nevezetesen 4 a gyárban „alkalmazott egyén" panaszt tett kauczióiknak elsikkasztása miatt. Az elsikkasztott összeg 1000 frtra rug. A terézvári kapitányság a panaszt felvette, de minthogy Beleznay gróf a főrendiház tagja, öt meg nem idézhette, hanem az iratokat áttette a főkapitányságnoz, honnan azokat az immunitás felfüggesztése iránti intézkedés czéljából a kir. ügyészséghez fogják felterjeszteni.

— Tüz a Gschwindtféle szeszgyárban. A Gschwindt-féle szeszgyár udvarán levő középső épületben a destilláló készülék ma reggel 1/4 8 órakor megrepedt s az abból kiömlő tüz által egyes tárgyak meggyulladtak.

gyárban a tűz kolettkezelőket nagy izgatottság uralkodott és az utczán összesereglett nép óriási veszélyt sejtve, erővel az udvarba akart tódulni, de a gyorsan érkezett katonaság és egy szakasz rendőrség által visszaszorittattak. Pontban 1/8 órakor érkezett meg a vészjelre az I. II. III. és IV. számu tűzőrség, valamint az önkéntes tűzoltóegylet több tagja s az együttes működésnek sikerült csakhamar lokalizálni és 1½ órai munka után teljesen eloltani a tüzet. Igy tehát azon hir, hogy a tüzet a gyármunkások még a tűzoltóság megérkezése előtt oltották el, teljesen valótlan.

A mai mulatságok.

Protestáns bál. Elő protesztáczió az unalom ellen! Az „Európa“ szálló termei nem igen látták s látnak egyhamar oly díszes és szép közönséget, mint ez este. Mind az a bók, melylyel a „szép“ nemet elszokták halmozni ebben az „Európá“-ban igazsággá változott. Statisztikusok azt szokták mondani: beszéljenek a számok; tudósitónk pedig abban a kellemes helyzetben van, hogy azt mondhatja: beszéljenek a nevek! Egy virágkert válik belőlük. Egyébként puritán egyszerüség nyilatkozott mindenben, még a tánczrendben is, mely egy gyöngyvirágot ábrázol, rajta szelid kis galambbal. B. Kemény Gézáné a háziasszony is a legnemesebb egyszerüséggel volt öltözve. A négyeseket két teremben körülbelől száz pár tánczolta. A hölgyek közül jelen voltak: Gróf Lónyay Menyhért, Tisza Kálmánné, Odescalchy herczegnéné, Lumniczerné, Bánóné, Bulyovszkyné, Dániel Ernőné, dr. Láng Lajosné, dr. Nagy Lajosné, dr. Wekerle Gyuláné, gr. Zichyné, Torkos Lászlóné, Latinovics Frigyesné, Szalay Péterné, br. Mikesné, Martiny Irma, Fáy Ilon, Szentiványi Janka, Horthy Paula, Beöthy Olga, Gyulay Margit, Kozma Flóra, Magyar Róza, Sziklay Etelka, Röck Paula, Fekete Mariska, Flesch Miczi, Egressy Gizella, Hoepfner Márta, Beöthy Anna, Röck Ilma, Herrich Szidónia, Vághy Gizella, gróf Zichy Livia, Wather Mari, Gaál Irma, Lumniczer nővérek, Láng nővérek, Madách Irma, Vecsey k. a., Gönczy k. a., Madách Ilona, Sturmann Margit, Barabás Ilonka, Fáy nővérek, Weber Ágota, Petz Anna, Sziklay nővérek, Forgó Irma, Ádám Ilona, Ivánka nővérek, Stoll Miczi, Bánó Mariska stb. A férfiak közt ott láttuk: dr. Lumniczert, Bánó Józsefet, Cséry Lajost, Dániel Ernő, Láng Lajos, György Endre, Ivánka Imre képviselőket, dr. Wekerle Gyula osztálytanácsost és számos előkelő protestáns férfit. A rendezőség a Lady patronesszének a fogadás alkalmával roppant nagyságu (72 cm. átmérőjü) bokrétát nyujtott át, mely egészen eredeti és uj izlés szerint készült. Mig ugyanis az eddigi csokroknál az egyforma virágsorok kört képeztek, ennél egyenes vonalak voltak alakitva az egyforma virágokból, ugy hogy e vonalak szines csikokat képeztek a tartó kerületen belől. A középső csik gyöngyvirágból állott, mellette jobbról és balról rózsaszinü rózsavonalak, majd ezeken tul sárga tea rózsákból s végül sötét piros rózsákból álló csikok huzódtak. A bokréta tartója fehér atlaszból készült, alsó részén dudorosan, a szegélyzeten fehér ruche-sel, mig a legszélen tenyérnyi széles mintázott csipkét alkalmazott Szelnár József virágkereskedő, a szép bokréta készitője. A mulatság a legjobb kedvvel egész reggelig tartott. A tánczok rendezésében különösen Grill Rikárd ur, a bálrendezőség alelnöke fejtett ki legnagyobb buzgóságot.

— **A ferenczvárosi kisdedóvoda** alaptőkéjének gyarapitására a ferenczvárosi társaskör helyiségeiben ma éjjel sikerült tánczmulatságot rendeztek, mely a mellett, hogy sokaknak néhány kellemes órát szerzett, a nemes czélnak is jövedelmezett. Tiz és fél órakor báró Kemény Gábor földmivelési miniszter, mint ama kerület képviselője is megjelent a mulatók között s körülbelől egy negyedórát töltött ott. Jelen voltak: Fehér Mikléné és leánya Mariska k. a., Hindy Kálmánné, Hafner Józsefné, Borbély Jenőné, Kotláry Józsefné, Dalgó Albertné, Szerényi Istvánné, Hanel Jánosné, Zwick Mihályné, Kirschner Jánosné, Lehnerné urhölgyek, továbbá Zwick Fanny, Lehner Katicza és Róza, Babirák Paula, Grünwald Czeczilia, Hanke Karolina kisasszonyok és mások.

— **A Baldácsy Antal báró** nevét viselő III. fővárosi hadastyán egyesület ma esti bálja minden tekintetben sikerült. A régi polgári lövőház belseje ez alkalomra egészen ünnepi diszt öltött. A terem nemzeti szinü lobogókkal és zöld galyakkal igen csinosan volt felékesitve. A tánez a Lady patronesse: Hanucha Lajosné vezetett Heinrich Böske megérkeztével ½9-kor vette kezdetét. A rendezőség fehér, sárga s rózsaszinü rózsákból, gyöngyvirágból, jáczintból és ibolyából álló bokrétával lepte meg. A Lady patronesse ez alkalommal virághimes fekete faille ruhát viselt, bársony és virág diszitéssel s ugyanolyan virághimes derekat, virágokkal. A hadastyán egyesület védnöke Splényi Ödön báró nejével 10 óra tájban érkezett meg. A rendezőség őket is a terem bejáratánál fogadta, Splényi bárónénak ugyanolyan bokrétát nyujtva át, mint aminőt a háziasszony kapott. Jelen voltak: Fried Samuné, Nicora Sabina, Ferschingg Kamilla, Pecz Tercsi, Deutsch Lipótné, Winkelhoferné, Gelber Edéné, Reicher Mórné, Löwy Adolfné, Fanter Henrikné, Scheffler Istvánné, Lipták Jánosné, Gruber Adolfné, Neuwelt Illésné, Bloch Regina, Weiszhapl Emma, Reichmann Babette, Goldschein Johanna, Reisz Fáni, Kohn Jozefa, Schuster Babette, Gelber Erzsike, Schubert Paulina, Deutsch Jozefine, Kohn Lujza, Schönberg Ernesztin, Kohn Fáni, Tóth Róza, Kohn Klára, Kreutz nővérek, Szép Klára. Az első negyest 50 pár tánczolta. A mulatság reggel ért végett. A jövedelem mintegy 700 frtra rug.

— **Az épitésvezetők bálja** ma este zajlott le a vigadó nagy termében. A mulatság 9 órakor kezdődött s kezdetben kissé feszes volt, később azonban főleg a tánczosok annyira nekimelegedtek, hogy abba se akarták a tánczot hagyni, mintha már nem is lenne alkalmuk többet tánczolni. A háziasszony: Zellerin Mátyásné 9 óra után érkezett meg s a rendezőség pompás bokrétával lepte meg. Ott voltak a nők közül: Haraszti Gézáné, Kirchenbaum Keresztélyné, Kirchenbaum Krisztina, Schütz Fanny, Klein Ludmilla, Gottnautz Matild, Wieland Stefánie, Jurisich Mártonné, Holub Józsefné, Morbitzer-Bucher Teréz, Áts Adél, Mirsch Emilia, Mendl Istvánné, Frich Ágostonné, Sigmundné, Gottgeb Antalné, Schütz Antalné, Hötner Irén, Sloup Mariska, Gottgeb Katicza, Eisner Ilon, Oettl Mariska, Preisz Liszka, Czettler Irma, Kürschbaum Tinka, Rill nővérek, Reiner Amália, Dunkl Zoe, Linszbaum Adél, Fisch Ilka, Kaiser Szidi és Matild, Andrettiné (Sóskutról), Mankainé, Löwensteinné, Günther Hermin, Koób Gézáné, Hoffmann Jánosné, Szlova Erzsike, Hompó Irma, Cziriák Gyuláné, Schrott nővérek, Hoffmann Károlyné, Petschacher Gusztávné, Öttl Irma és Lujza, Linczbauer Fülöpné, Linczbauer Irma és Ilka, Hoffer Józsa, Andretti Anzelmné szül. Nolly Mária, Kollarichné, Zettnerné, Zettner Matild, Klein Mili stb. — A férfiak között ott voltak: Ráth Károly főpolgármester és Gerlóczy alpolgármester. Az első négyest 140 pár járta. A női tánczrend csinos vizvezetéki medenczét ábrázol, melynek hátlapja alá van rejtve a műsort tartalmazó kis könyvecske.

— **A budapesti bádogos-segédek** saját betegsegélyező egyesületük javára tánczoltak ma este a Schuster-féle sörcsarnokban. A mulatság csak 10 órakor kezdődött, de ezt a mulasztást a jelenlevők azzal igyekeztek helyreütni, hogy egész jó kedvvel láttak neki a táncznak és nem is hagyták abba reggelig. A női tánczrendek vastag bristol papirra voltak nyomva arany betükkel s minden nő olyan szinü tánczrendet kapott, aminő volt a ruhája. A füzértánez alatt a rendezőség igen csinos, csipkéből készült jelvényeket osztott szét a tánczosnők között. Némelyik bohókás jelvény élénk derültséget keltett, főleg azok, melyeken egy-egy nagy fülü csacsi volt ábrázálva, zörgős csörgőkkel. Az első négyest ötven pár tánczolta a Károly román király nevét viselő 6-dik számu ezred zenekarának játéka mellett, mely az egész éjen át játszott. A jövedelem 400 frtra tehető. A mulatságon jelen voltak a nők közül: Thiel Julia, Jelinek Nándorné, Weichmann Józsefné, Lojb Róza, Pollák Henrikné, Klauber Anna, Krieger Jozefa, Fink nővérek, Csinkó Lujza, Huber Fáni, Köbel Mária és Emma, Ailek Róza, Wagner Lujza, Trampusek Mária, Binder Rezsőné, Vadász Emilia, Klauber Alojzia, Hering Mária, Hampel Jozefa, Gottschald Gizella stb.

— **A „Szent Anna“** betegsegélyző és temetkezési egyesület tagjai ma este a „városi sörcsarnok“ helyiségében az egyesület árva alapitványa javára rendeztek tánczvigalmat. A mulatság ½10 órakor a legjobb kedvvel eredt meg. Jelen voltak a nők közül: Krémer Józsefné, Weiler Lajosné, Treindl Ferenczné, Ulbrich Manóné, Viszada Józsefné, Luma Péterné, Krajcsy Frigyesné, Kuba Jánosné, Grün Karolina, Szlányi Matild, Neuschwändtner Irma, Geiger Paulin, Kuba Anna és Margit, Brunner Margit, Messinger Irma, Neuschwandtner Mária, Horemba Hermin, Havrisch Erzsébet stb. Az első négyest mintegy harmincz pár tánczolta. A mulatság reggel végződött. A bevétel körülbelül 150 frtra rug.

— **A budai kör** ma rendezte tizenhatodik estélyet, mely ezuttal is igen jól sikerült. A mai kedélyes vigalmat Shvoy Kálmánné urhölgy rendezte. A tánczot műkedvelői előadás előzte meg. Szinre került „A mama“ Szigligeti Ede 3 felvonásos vigjátéka, melyben szerepeltek: Vörös K.-né urnő, Kaubek F. k. a., Fekete Frigyes, Standinger Ilka k. a., Beczkó Dani, Lendvay Gyula, Vörös Kálmán, Vámosi Ernő, Kövér M., Kákai R., Az előadást kedélyes táncz követte. A hölgyek soraiban jelen voltak: Shvoy Kálmánné, Kovács Béláné, Rácz Károlyné, Czirik Károlyné, Milecz Jánosné, Telegdy Károlyné, Tóth Lajosné, Schönba Aurélné, Eisdorfer Gusztávné; — továbbá Kriszt nővérek, Staudinger nővérek, Hódy Lenke, Eisdorfer Ilka, Hoffmann Giza, Könyvei Sárika, Kukányi Gizella, Kremonfy Irma, Vidakovics Mariska, Békey nővérek, Ferenczfy Irma, Gyurmann nővérek, Quikker nővérek, Szentmiklóssy Ilonka, Böhm nővérek.

— **A kereskedők ifjak társulata** ma tánczczal egybekötött hangversenyt rendezett a társulat saját helyiségében. A nagy terem szépen megtelt közönséggel. A hangversenyt Fröhlich Elza k. a. zongorajátéka nyitotta meg. Liszt „Rhapszodiáját“ játszotta el sikerrel. Tipula Aurélné urhölgy Telbisz egy csinos dalát énekelte el, majd Fröhlich Elza k. a. és Telbisz Jenő Raff „Tarantella“ czimü szerzeményét adták elő négy kézre. Fodor János szavalata után Fröhlich Elza k. a. és Telbisz Jenő a Rákóczy indulót játszották zongorán Liszt átiratában. Hangverseny után tánczra perdült a fiatalság. A hölgyek közt jelen voltak: Dr Herich Károlyné, Gyenes Gusztávné, Pacz Gusztávné, özv. Schiebel Józsefné, Kammer Irma, Policzer Regina, Laki Eugénia, Steiner Verona, Weil nővérek, Liptay nővérek, Nemcsak nővérek, Grün Amália, Meerle nővérek, Ehrenwald Riza, Erőss Elisabeth, Stift nővérek, Pilich Irma, Patak nővérek.

— **A budapesti könyvkötők** önképző körük segélyegylete javára ma éjjel a fővárosi iparos kör termében tombolával összekötött igen sikerült tánczmulatságot rendeztek. A fesztelen jókedv mellett, mely a tánczmulatságot elejétől végig kisérte, szép tánczosnékban sem volt hiány. Ott voltak: Molnár Mihályné, Fitingerné, Wendt Józsefné, Schmuhlerné, Albrecht Sándorné, továbbá Kontinné, Albrecht nővérek, Péterfy Malvin, kőszegi Czilike, Nelhübel Adél, Rieger nővérek, Wandra Irma, Erdőssy Anna, Grünwald Julianna, Herststein Rezina, Hölzl Anna, Nuofer Emma, Mehner Anna, Windhofer Sarolta, Fényes Irén kisasszonyok.

— **A budapesti arany-, ezüst- és ékszermunkások** segély-egyletének bálja pompásan sikerült ma a Hungária szálló dísztermében, mely egészen megtelt a vigadni vágyó kedélyes közönséggel. A bálanya dr. Wagner Jenőné 10 órakor érkezett meg. Halvány rózsaszin selyem öltözéke gazdagon volt diszitve csipkékkel és virágokkal. A rendezőség gyönyörü virágcsokrot és emlékül piros bársony szekrényben szép müvü elefántcsont legyezőt nyujtott át a bálanyának. A legyezőn lévő igen szép aranyötvös munkát Braun és Weichner aranymüvesek, a vésnöki munkát pedig Breitner Lipót készitették. A női tánczrend szines selyembe kötött kis jegyzőkönyvecske volt. A táncz 10 óra után kezdődött csárdással, melyet jó kedvvel jártak a párok. Jelen voltak: Dr. Wagner Jenőné, Petschacher Gusztávné, Wagner Lászlóné, Kriegler D.-né, Krancz A.-né, dr. Csillagné, Vogl M.-né, Veisz Sámuelné, Silberstein F.-né, Fried Adolfné, Krausz Bernátné, Ronek Emma, Wenninger Irma, Schvarcz Berta, Mandel Róza, Ledermann Laura, Büchler Berta, Hunwald Teréz, Reissfeld Teréz, Szél Mariska, Wieden Róza, Weil Anna, Wilhelm Katinka, Sinaiberger Ida, Svéd Teréz, Cziegler Francziska, Weisz Róza, Römer Laura, Alep Róza. Az első négyest 80 pár tánczolta. A tánczdarabokat ifj. Berkes zenekara játszotta.

— **A „Fehérmegyei társaskör“**, mely csak nemrég alakult, sikerült tánczvigalmat rendezett ma este a zenekedvelők bálvány-utczai helyiségében. Fehérmegye szépei közül nagyon sokan voltak a mulatságon s a társaskör tiszteleti elnöke, Zichy Jenő gróf is engedett a rendező bizottság szives meghivásának, valamint az elnök, Sárközy Aurel képviselő is megjelent vendégszerető földiei közé Lits Gyula képviselő társaságában. A bál vendégei nagy tetszéssel fogadták a társaskör zeneileg képzett alelnökének, Feleki Hugónak csárdását, melyet épen csak ez alkalomra, szerzett. Az első négyest száz párnál több tánczolta. A mulatság hölgyvendégei közül kiemeljük dr. Vécseynét, dr. Barna Ignácznét, dr. Baschnét, Bossányinét, a leányok közül Gelléri Józsát, Bokovitz Gizellát, Szilárd nővéreket, Stein Katalin és Annát (Székesfehérvárról) Lövy Antóniát, Fravnyik nővéreket, Grünstein Rizát, Hermann Jankát, Schillinger Idát, Eisler nővéreket, Virág Gizellát, Nátán Rózát, Kende Gizellát, Munk Annát, Bánfy Jankát, Lemberger Jeanettet, Nordmann Emmát, Lövinger nővéreket, Kazár Irmát, Hirn nővéreket, Kántor Juliskát, Kánitz Jozefát, Faludi Emmát, Grünfeld Irmát (Nyékről), Goldstein Czeczilát és Müncz Herminát. A kedélyes mulatság virradatig tartott.

Házasságok.

— Mihály István turkevei földbirtokos és tartalékos huszárhadnagy eljegyezte Világhy Ilona kisasszonyt, Világhy Mihály nógrádmegyei nagybirtokos szép és kedves leányát.

Gyászrovat.

Szolga Miklós marosvásárhelyi kir. táblai biró, volt országgyülési képviselő és költő, mint távirják, meghalt. Derék, müvelt ember, jó hazafi veszett el benne, kinek halálát rokonain kivül szélesebb körben fájlalják.

Mandel Mártonné szül. Stern Hermin e hó 10-én virradóra 22 éves korában meghalt Nagyváradon. Az elhunyt szélesen kiterjedt, előkelő család tagja s a vidéki társadalomban kiváló müveltsége s nemeslelküsége miatt általános rokonszenvvel biró ifju hölgy volt, a kinek halála széles körben mély részvétet kelt. Mikor az anyai örömök világa megnyilt előtte, akkor ragadta el az irgalmat nem ismerő halál. Temetése vasárnap d. e. 10 órakor megy végbe. A korán elhunyt nőt férjén s alig pár napos fian kivül szélesen kiterjedt családi kör gyászolja, s minden ismerősének valódi igaz bánata kiséri sirjába.

Langer Józsefné, született Jilg Mária asszony e hó 7-én hunyt el 45 éves korában. Bánatos férjén: Langer József képezdei igazgatón kivül, két gyermeke és nagyszámu rokonsága fájlalja. Tisztelotreméltó nő és háziasszony, a legjobb anya veszett el benne. Temetésén nagyszámu gyászközönség jelent meg, hogy megadja a derék nőnek a végtisztességet.

Őrgóf Erbáné-Odescalchy Vinczéné, született Tomcsányi Etelka asszony tegnap délben, papnövelde utcza 10-ik sz. a. lakásán, hosszu szenvedés után elhunyt, 61 éves korában. Temetése hétfőn d. u. ½ 4 órakor lesz. Nagyszámu rokonság fájlalja a nemes nő elhunytát.

Özv. Emerling Károlyné, az István főherczeg szálló tulajdonosa Tegnap délután hunyt el 82 éves korában. Jótékony öreg nő volt, kinek halálát sokan fájlalják.

TÁVIRATOK.

A gácsországi elfogatások.

Lemberg, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A felségárulás ügyében megindított vizsgálat kideritette, hogy sok ugynevezett osztrák hazafi orosz ügynök volt. Az elfogott kolomeai tanitónál, Trembiczkinél pénzes levelet találtak, melyet Ignatiev titkára s az elfogott udvari tanácsos fia: Dobránszki Miroszláv küldött neki. A pénz rendeltetéséről csak e néhány szó áll a levélben: „Az ismert czélra“. Természetes, hogy a ruszofil propagandát értették. Trembiczki azt állitja, hogy a pénzt, mint orosz ügynök kapta s az volt a feladata, hogy tudtára adja a czár kormányának, mit mivelnek Gácsországban az orosz szocziálisták és nihilisták. Bécsben elfogták a harmadik Naumoviczot is. A biróság küldöttei ma készültek Skalatba, hogy kipuhatolják, mily irányban agitált ott Naumovicz lelkész Staniszlóban is fontos fölfedezésre jutottak. Az izgatók ott is nagyban terjesztették a panszláv eszméket.

Lemberg, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) Pol. Corr.: Plonazauszki szerkesztő, az ujonnan elfogottak egyike azt kivánta, hogy tisztességes társat adjanak mellé s midőn tudtára adták, hogy az ő felfogása szerinti „tisztességes“ fogoly aligha van, magánfogságot kért. Naumovicz lelkész eleinte hivatkozott teljes vagyontalanságára és a saját élelmezéséről nem akart gondoskodni, később azonban beleegyezett. A két eset miatt a gácsországi sajtó panaszokat emel a foglyok szigoruan való tartása felett.

Lemberg, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Bécsben elfogták Naumovicz lelkész fiát, Aladinust s ki fogják szolgáltatni a lembergi biróságnak. A nála talált levelek bizonyitják, hogy része volt az üzelmekben. Atyja elfogatása előtt azt sürgönyözték neki Bécsbe, hogy az „ismert dolgokat“ ne küldje már. A sürgönyt lefoglalta a hatóság s elrendelte azonnal a házkutatást és elfogatását.

Lemberg, febr. 11. A hivatalos Gazeta Lwowska megczáfolja a Neue Freie Presse lembergi levelezőjének részint hazug, részint irányzatosan elferditett azon tudósitásait, hogy az eltogott ruthenek rosz bánásmódban részesülnek.

Bécs, febr. 11. (Képviselőház.) Taaffe kormányelnök válaszol Klier és társai interpellácziójára a csehországi német állampolgárok ellen intézett erőszakos támadások ügyében. A kormányelnök részletesen elősorolja azokat az eseményeket, a melyekre az interpelláczió hivatkozik, és elmondja, minő lépések történtek a biróság és az iskolai hatóságok részéről. A kormány bizonyára nem kicsinyli ezen tények horderejét; ámde azokat lényeges jelentőséggel a csehországi németek általános személyes biztosságára nézve még sem lehet felruházni. A kormány át van hatva azon meggyőződéstől, hogy az extrem nemzetiségi tüntetések nem mozdithatják elő a közbékét, de bizik abban, hogy a lakosság józan felfogása legalább idővel, nem fogja félreismerni az együttlét feltételeit. A mult évben Prágában és környékén történt sajnálatraméltó kihágások rendőrileg és fenyitőtörvényszékileg büntettettek. — Most csend és rend uralkodik; ennélfogva nincs ok arra, hogy a kormány rendkivüli rendszabályokat alkalmazzon; ha a várakozás ellenére a kihágások ismétlődnének, a kormány a törvény egész szigorában fogja alkalmazni. A bizottság által inditványozott határozati javaslatok a petroleumbányák kizsákmányolásának bányatörvényck szerinti szabályozásáról, a légszeszadó behozása iránt a kormányhoz intézendő felhivásról hosszabb vita után elfogadtattak. A staim-müselsdorfi és cilli-unterdraubergi vasutak iránti kérvényeket, miután Vosnják mellettök szót emelt, kiadták méltánylás végett a kormánynak. Friedman indokolja inditványát az állampolgároknak a sajtó gyalázásai ellenében nyujtandó oltalomról. Kopp vissza utasitja a sajtó ellen előhozott vádakat és épen ezen egyetlen pontra nézve nem tartja méltányosnak a sajtó eljárás szabályozását. Friedman inditványát, mely 151 szavazattal 57 ellenében elfogadtatott igy indokolta: Francziaországban a kormány elegendő oltalomban részesül és a polgárok kolosszális oltalmat élveznek. Csak az osztrákok tulnyomó többsége nem bir azzal az eszközzel, hogy e sikamlós s alig bebizonyitható ócsárlással szemben tényszerü helyreigazitással erélyesen felléphessen. Alig létezik még tisztességes ember, a kit valamely hirlap meg nem gyalázott volna és pedig oly mérvben, hogy mindenki azon örvend, hogy nem ő az egyedüli, a kinek az ilyes ócsárlásokat kellett szenvednie. Ez által támadt a lakosságban az irigység és káröröm érzete. A következménye pedig az, hogy a kormány, legyen az szabadelvü, klerikális, konzervativ vagy feudális, a lakosság gyülöletének természetes, illetőleg kárörömének közvetlen tárgya lesz, ha a sajtó által gyaláztatik. Igy történt az Auersperg miniszteriummal, igy a polgárminiszteriummal és igy fog mindegyik miniszteriummal történni.

Mióta Ausztriában a hirlaptudósitoi rendszer fenáll, a legjobbak kiléptek a védői karból. A fizetett összeg, hogy a védő neve a hirlapokban közzététessék, a szerencsétlen családok által fizetett összeg, hogy neveiket a hirlapok ne közöljék, oly kétes kereskedelmi czik, hogy annak sokszorositását e sajtótörvény védelme alatt nem volna szabad megengedni. — Hétfőn a ház megkezdi a költségvetési vitát.

Berlin, febr. 11. A császár, a császárné és a trónörökös pár meg fognak jelenni Széchenyi gróf osztrák-magyar nagykövet mai báli ünnepélyére.

Stuttgart, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) Auerbach Bertholdot, az elhunyt német regényirót, szerdán délelőtt temetik el szülőfalujában, Nordstettenben.

Genua, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A legközelebbi napokban Gambetta látogatását várják.

Pétervár, febr. 11. A hivatalos lap és a Journal de St. Petersbourg a következő kommuniquét teszik közzé: Az a hir, hogy az orosz zsidók érdekében angol közbelépés van készülőfélben, oly kevéssé fér össze az angol kabinettel való jó viszonyokkal, hogy e hir tulajdonkép czáfolatot nem is érdemel, minthogy azonban e hirek a zsidók és a lakosság zöme közt uralkodó feszültségre nézve ujabbi bizonyitékot képezhetnének, ezuttal feltárjuk az ügyek valódi állását. A zsidó kérdés a belügyi kérdés, a melybe semmiféle állam idegen beavatkozást nem fog türni, sem pedig tanácskozásokat nem fog elfogadni, bármely alakban is történjék az előbbi, vagy adassanak az utóbbiak. A nemzetközi szokásnak ilyetén megsértése ez alkalommal annál kevésbé volna megengedhető, mivel bármily alaku közbelépés csak elkeseritené a lakosságot és ártana a zsidóknak, kik mint orosz alattvalók a kormány oltalmát élvezik. A zavargások ellen tett rendszabályok korántsem valának lazák. — A birodalom déli részeiben 3675 személy fogatott el és 2359-en már meg is kapták megérdemlett büntetésüket. Varsóban 3151 elfogatás történt; azonkivül 2302 személy ellen a törvényszék megindította a vizsgálatot. A kormány oda törekszik, hogy végleg megakadályozza a zavargások ujabbi kitörésének lehetőségét. A kérdés megoldásával egy e czélra különösen kiküldött bizottság foglalkozik, hogy az eredmény üdvös legyen mindenekelőtt szükséges, hogy külbefolyások és téves hirek ne mérgesitsék el a kérdést.

Pétervár, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) A hivatalos lap ezeket irja: Ausztria megérti, hogy Miklós a teljes határárt nem képes fenntartani és bizik Montenegró segedelmében. Oroszország nemzetközi kötelezettségeit teljesiteni fogja. A válság hamar elmulnék, ha minden hatalom egyenlően loyalis volna.

Kairó, febr. 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Izmail pasa visszahivása érdekében összeesküvést terveztek, mely azonban felfedeztetett.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az osztrák tartományi bank az osztrák hitelintézetnek 850,000 frtnyi beruházási kölcsönt adott el 105.50 cs árfolyamon és ez összegért magyar 4%-os aranyjáradékot kapott 85-ös árfolyamon.

Páris, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az elővizsgálat az Union générale bukása ellen be van fejezve; az igazgatótanács tagjai közül még senkit sem fogtak el. A tőzsde nyugodtabb, a készpénzen vásárlók nagy felvevőképességet tanusitanak. — Ötszázalékos évjáradék 114.70, osztrák államvasut 635, osztrák tartományi bank 460, alpesi bányatársaság 125, Banque d'Escompte 560, török sorsjegy 47.

Páris, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az előleges becsülések szerint az Union générale passzivái 193.600.000 frankra, aktivái 226,700,000 frankra rugnának. Utóbbiak között van a kouliszsza megsemmisitett adóssága és különféle fingált követelés.

Prága, február 11. (Az „Egyetértés“ távirata). A tábori kerületi törvényszék Popper Henrik szeszgyáros és nemesi bérlő ellen kimondta a csődöt. A bejelentési határidő február 20 ára van kitüzve.

Bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde.

Bécs, febr. 11. (Az „Egyetértés“ távirata.) A mai előtőzsdét az a tény jellemezte, hogy már rég nem volt ily üzletpangás és hogy a forgalom s contisszaértékekben korlátolt maradt, és hogy az értékek nehányában nem volt egyáltalában forgalom és hogy a sorompón végre csak két kötés jött létre. Az irány még is szilárd volt, miután a külföldi esti tőzsdék zárlati árfolyamai szilárdak voltak. Valuták változatlanok.

11 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 292.50, magyar hitelbank —.—, angol-osztrák bank 117.50, unióbank 115.75, bankegyesület —.—, osztrák földhitelintézet —.—, tramway —.—, államvasut —.—, lombard —.—, elbavölgyi vasut —.—, májusi járadék 73.65 —, magyar 4%-os aranyjáradék 84.60—, 20 frankos arany 9.55—.

Déli tőzsde.

Az üzleti pangás a déli tőzsde megnyiltával is tart, és eddig kötés nem jött létre.

A szilárd külföldi árfolyamok nem buzditották az üzérkedést; tehát az üzlettelenség tart; csak az árfolyamok szilárdultak ideiglenesen, hogy csakhamar ismét ellanyhuljanak. A sorompón ugyanaz az üzlettelenség uralkodik. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 286.—, angol-osztrák bank 114.—, unióbank 114.—, bankegyesület 106.½, magyar hitelbank —.—, államvasut 298.50, Károly-Lajos vasut 288.—, gőzhajózási részvény 528.—, Lloyd 638.—, északnyugati vasut —.—, elbavölgyi vasut 290.25, tramway 189.50, lombard 124.50, osztrák papirjáradék 73.40, osztrák aranyjáradék 91.75, magyar 4%-os aranyjáradék 83.85—, 1864-iki sorsjegy 172.—, bécsi községi sorsjegy 122.50, huszfrankos arany 9.55—, birodalmi márka 58.55—, tiszai sorsjegy —.—.

Zárlatkor a következő kötések történtek:

Bécs, febr. 11. (Magyar értékek zárlata). Magyar földtehermentesitési kötvények 96.25 Erdélyi földtehermentesitési kötvények 97.75. Magyar földh. záloglevél 101.—. Erdélyi vasut 156.50. Magyar [illegible] vasut 53.—. Magyar nyereménykölcsön 113.—. [illegible] szőllődézsmaváltsági kötvények 97.75. Magyar aranyjáradék 117.75, Tiszavölgyi sorsjegyek 108.—. Magyar 4%-os aranyjáradék —.—. Magyar vasuti kölcsön 131.25. Magyar hitelbank 276.—. Alföldi vasut 162.25. Magyar északkeleti vasut 156.50. Keleti vasuti elsőbbségi 89.—. Tiszai vasut 248.—. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 99.50. Kassa-oderbergi vasut 139.—. Magyar papirjáradék 84.—.

Bécs, febr. 11. (Osztrák értékek zárlata.) Osztrák hitelrészvény 286.25. Lombard 124.50. Osztr. aranyjáradék 92.—. Váltó Londonra 120.—. Galicziai vasut 288.—. 1864-es sorsjegy 171.50. 1860-as sorsjegy 129.—. Osztrák ezüst-járadék 74.30. Török sorsjegy 22.50. Angol-osztrák bank 114.75. Államvasut 298.25. Napoleondor 9.54½. Osztrák papirjáradék 73.30. Hitelsorsjegy 175.—. Váltó német bankhelyekre 58.55. Cs. kir. arany 5.52. Osztrák-magyar bank 811. Nyomott.

Esti tőzsde.

Bécs február 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde általán majd csak névleges árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 285.50, angol-osztrák bank 114.75, unióbank 114, északnyugati vasut 202—204, elbavölgyi vasut 207—209, májusi járadék 73.20, magyar 4%-kos aranyjáradék 83.70.

Fél hat órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 286.75, magyar hitelbank 275, angol-osztrák bank 115,50, unióbank 115, bankegyesület 107, tramway 189, osztrák államvasut 298.50, Károly-Lajos vasut 288.50, déli vasut 124, északnyugoti vasut 203, elbavölgyi vasut 209.60, Dunagőzhajózási társaság 529, husz frankos arany 9.54½, birodalmi márka 58.52½, májusi járadék 73.25, magyar 4%-os aranyjáradék 84.30, alföldi vasut 162, osztrák földhitelintézet 209.

Bécs, febr. 11. (Esti zárlat.) Osztrák hitelrészvény 285.25. Magyar hitelbank 274.—. Déli vasut 125.—. 1864-es sorsjegy —.—. Magyar 6%-os aranyjáradék —.—. Osztrák papirjáradék 73.25. Galicziai vasut 288.—. Magyar papirjáradék —.—. Angol-osztrák bank 114.75. Osztrák államvasut 298.—. 1860-as sorsjegy —.—. Magyar nyereménykölcsön —.—. Husz frankos arany —.—. Unio bank 95.45. Osztrák aranyjáradék —.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 83.70. Kedvező.

Utótőzsde: (Kilencz órai zárlat:) osztrák hitelrészvény 288.25, angol-osztrák bank 116.50, májusi járadék 73.40, magyar 4%-os aranyjáradék 84.25.

Külföldi értéktőzsde.

Trieszt, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az értékek zárulnak, váltók és valuták gyöngültek. — Váltó Londonra 120.25, olasz piaczokra 45.30, husz frankos arany 9.53½, májusi járadék 73.10, magyar 4%-kos aranyjáradék 84, osztrák hitelrészvény 286, Lloyd 636, olasz járadék 84, olasz bankjegyek 45.25, birodalmi márka 58.60.

Berlin, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Magatartás igen tartózkodó, üzlet stagnál, minek következtében a tegnapi 3 órai árfolyamok mindjárt kezdettől fogva nem voltak tarthatók. Később kedvezőtlen politikai czikkek a hirlapokban nagy eladásokat osztrák hitelrészvényekben és commanditokban idéztek elő, melyeknek árfolyamai csökkentek. Belföldi és osztrák vasutak üzlettelenek. Idegen járadékok kedv nélkül. Remélik, hogy az általános üzletcsend és tartózkodás következtében az üzlet javulni fog. Később bécsi eladások gyakoroltak nyomást. Ingadozások után zárlat némikép javult. Osztrák hitelrészvények 506, osztrák államvasut 510, galicziai 124.75, lombard 215, román járadék 101, 1881-ki orosz kölcsön 706.25, második keleti kölcsön 57.75, harmadik 576.25, olasz 85.

Berlin, febr. 11. (Utótőzsde.) Osztrák papirjáradék —.—, Ezüst-járadék —.—, Magyar 4%-os aranyjáradék —.—, Magyar államkötvény —.—. Osztrák hitelrészvény 503.—. Osztrák államvasut 508.—. Károly-Lajos vasut 123.25, Román vasuti részvény —.—. Orosz bankjegyek —.—. Osztrák 5%-os papirjáradék —.—. Magyar 6%-os aranyjáradék —.—, Magyar papirjáradék —.—, 5%-os keleti vasuti kötv. —.—. Magyar hitelbank —.—. Déli vasut 214.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Váltó Bécsre —.—. Nyomott.

Frankfurt, febr. 11. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Gyönge, kedvezőtlen külföldi árfolyamok, s az osztrák tartományi banknak franczia részről eszközlendő reviziójának hire lehangoltak. Az üzlet korlátolt. Osztrák hitelrészvény 252.50, államvasut 25.3, galicziai 247, váltó Bécsre 170.80, Londonra 204.75, Párisra 81.20, lombard 106.50, elbavölgyi 184.

Frankfurt, febr. 11. (Esti zárlat.) Papirjár. —.—. Osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 252.50. Osztrák államvasutrészvény 253 —. Déli vasutrészvény 106.25 Magyar galicziai vasut —.—. Váltó Bécsre —.—. 5%, osztrák papirjáradék 74.93 Ezüstjáradék —.—, 6% magyar aranyjáradék —.—. Osztrák bankrészvény —.—. Galicziai 247.37. Erzsébet nyugati vasut —.—. Tiszavölgyi vasut elsőbbs. —.—. Magyar papirjár. —.—. 4½% földhitelzáloglevél —.—. Szilárd.

London, febr. 11. (Megnyitás.) Consol 99¹⁵/₁₆, lombard —.—, osztrák aranyjáradék —.—.

New-York, febr. 10. (Kabelsürgöny). Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) 94⅞. — Váltó Londonra 4.84 —. — Ötszázalékos tőkésitett kölcsön 102⅝. — Erie-vasut 39¾. — Váltó Párisra 5.17½. — Négyszázalékos tőkésitett kölcsön 118⅛.

Külföldi értéktőzsdék zárlata*)

február 11-én.

		Árfolyam	Budapesti egységre	Különbözet
Páris.				
*3%-os évjáradék		82.27	—.—	
*Törlesztési évjáradék		82.05	—.—	
Lombard	M	270.—	185.33	— 1.28
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	279 —	131.86	— 0.77
Bécsi Unio bank	K	—.—	—.—	—.—
*5%-os évjáradék	U	114.55	—.—	—.—
Osztrák államvasut	M	632 —	299.—	— 2.01
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.50	
Berlin.				
Osztrák papirjáradék		62.70	73.88	— 0.06
Osztrák ezüstjáradék	K	64.20	75.19	0.06
Magyar 4% aranyjáradék	K	72.—	84.81	— 0.62
Magyar államkötvény	K	75.¼	88.14	—.
Osztrák hitelrészvény	K	507½	288.79	— 0.92
Osztrák államvasut	U	510.	[illegible]	
Galicziai vasut	U	125.	292.64	— [illegible]
*Romániai	K	62.½	—.—	—.—
Orosz papirpénz		207.85	121.59	— 0.[illegible]
Osztrák 5% papirjáradék		74.70	87.75	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	K	109.¾	118.04	— 0.29
Magyar papirjáradék	U	71.6	83.93	0.41
Kel. vasut elsőbbs. kötv.	K	99.20	116.16	—.
Magyar hitelrészvény	U	495.—	279.46	—.
Déli vasut	U	215.½	125.87	— 1.17
Kassa-oderbergi vasut	K	59.¾	139.96	+ 1.06
Váltó Bécsre		169.70	58.57	— 0.13
*Keleti kölcsön II. kib.		57.80	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.	58.50	
Frankfurt.				
Papirjáradék	K	62.¾	73.44	— [illegible]
Osztrák aranyjáradék	K	78.⅞	92.51	— [illegible]
Osztrák hitelrészvény	U	254.½	2[illegible].89	3.90
Osztrák államvasut	U	254.½	295.[illegible]	[illegible]
Déli vasut	K	109.	126.8	— [illegible]
Magyar-gal. vasut	K	130.37	152.[illegible]	— 0.4[illegible]
Váltó Bécsre		170.80	58.51	+ 0.05
Osztrák 5% papirjáradék	K	71.¾	84.53	— 5.66
Osztrák ezüstjáradék	K	64.	74.96	— [illegible]
Magyar aranyjáradék 6%	U	100.87	118.18	+ [illegible]
Osztrák-magyar bank	K	696.½	815.47	+ 0.60
Galicziai vasut	K	247.—	289.11	— 2.63
Erzsébet nyugoti vasut	K	176.87	207.06	— [illegible]
Tiszai vasut elsőbbs.	K	—.—	—.—	
Magyar papirjáradék	K	71.¾	84.10	— 0.43
4½% földhitel záloglevél	K	79.¼	92.98	1.17
Átszámitási árfolyam		100.—	58.50	

Külföldi árutőzsdék.

Páris, febr. 11. Buza, liszt és olaj esendes. Szesz tartós. Időjárás: szép,

New-York, febr. 10. (Kabelsürgöny.) Gyapot New-Yorkban 11⅜; gyapot New-Orleansban 11½. — Petroleum New-Yorkban 7⅜, petroleum Filadelfiában 7½. Liszt 5.25. Piros téli buza helyben 140.75, (=12.75 100 kilókint), februárra 140.— (= 12.69 frt), márcziusra 141⅞ (= 12.85 frt), áprilisra 144— (=13.05 frt.) — Tengeri 68. — Czukor (Fair refining Muscovados) 7. — Rió kávé 9½. — Zsir (Wilcox) 11⁷/₁₆. — Gabonafuvardij imperial-quarterkint észak Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3⅞ (= 1.04— frt 100 kilókint). — Zsir (Fairbank) 11½. — Napi felhozatal gyapotból 18,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata**)

február 11-én.

		Árfolyam	Budapesti egységre	Különbözet
Páris.				
Buza	folyó hóra	30.¾	14.61	+ 0.04
„	márcziusra	30.60	14.54	— 0.03
„	márcziustól 4 hóra	30.½	14.49	— 0.03
„	májustól 4 hóra	29.90	14.28	— 0.08
Liszt	8 márka folyó hóra	64.¼	19.19	— 0.09
„	márcziusra	64.—	19.12	— 0.14
„	márcz. stól 4 hóra	64.—	19.12	— 0.14
„	májustól 4 hóra	63.½	18.[illegible]	— 0.1[illegible]
Olaj	folyó hóra	72.	34.20	— 0.07
„	márcziusra	72.	34.20	— 0.31
„	májustól 4 hóra	73.½	34.91	— 0.2[illegible]
„	utolsó 4 hóra	74.¼	35.27	— 0.19
Szesz	folyó hóra	56.¾	29.37	— 0.21
„	márcziusra	57.½	29.74	— 0.03
„	május—juniusra	—.—	—.—	—.—
„	májustól 4 hóra	60.¾	31.42	+ 0.05
Szállitási dij:	Budapestről	8.97	3.[illegible]	
„	Bécsből	7.87	2.[illegible]	
Berlin.				
Buza	április—májusra	283.—	[illegible]	— 0.02
„	junius—juliusra	223.—	[illegible]	—.—
Rozs	helyben	173.—	[illegible]	0.06
„	februárra	170.¾	9.[illegible]	0.16
„	április—májusra	167.½	9.80	0.07
„	május—juniusra	165.¼	9.67	— 0.07
Zab	április—májusra	140.¼	8.20	0.14
„	május—juniusra	141.—	8.25	—.—
Olaj	helyben	56.	32.76	+ 0.12
„	április—májusra	55.60	32.53	+ 0.11
„	május—juniusra	55.90	32.70	0.12
Szesz	helyben	47.50	27.79	— 0.11
„	február márcziusra	48.30	28.26	— 0.05
„	április—májusra	49.—	28.67	— 0.11
„	junius—juliusra	50.10	29.31	— 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	6.93	3.[illegible]	
„	Bécsből	3.24	1.[illegible]	
Stettin.				
Buza	április—májusra	223.½	13.07	— 0.03
„	május—juniusra	229.½	13.07	— 0.13
Rozs	februárra	—.—	—.—	—.—
„	április—májusra	166.½	9.74	— 0.06
„	május—juniusra	164.—	9.[illegible]	— 0.[illegible]
Olaj	februárra	55.50	32.57	—.—
„	április—májusra	55.70	32.58	
Szesz	helyben	46.40	27.14	+ 0.05
„	februárra	47.50	27.79	+ 0.06
„	április—májusra	48.60	28.44	— 0.23
„	junius—juliusra	50.—	29.25	0.08
Repcze	április—májusra	262.—	15.74	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	[illegible]	
„	Bécsből	2.82	[illegible]	
Köln.				
Buza	márcziusra	23.05	13.48	+ 0.02
„	májusra	22.80	13.34	— 0.[illegible]
Rozs	márcziusra	17.05	9.97	— 0.03
„	májusra	16.90	9.89	+ 0.03
Olaj	helyben	30.20	35.33	—.—
„	májusra	29.20	34.16	+ 0.11
Szállitási dij:	Budapestről	5.85	3.46	
Amsterdam.				
Buza	márcziusra	319.—	13.18	— 0.12
„	májusra	—.—	—.—	
Rozs	márcziusra	186.—	9.22	— 0.09
„	májusra	193.—	9.05	— 0.04
Olaj	februárra	—.—	—.—	
„	márcziusra	—.—	—.—	
„	áprilisra	—.—	—.—	—.—
Repcze	márcziusra	—.—	—.—	
„	májusra	—.—	—.—	—.—

*) A fentebbi árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra-árfolyamok M-mel, az ultimó-árfolyamok U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongaczió-tételek is számitásba veendők. — A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztettek.

**) Gabona szállitási dij waggon-rakományokban 10 kilókint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kiló buzáért, rozsért és zabért 1 márka, lisztért 2½ márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kiló gabonáért 30 [illegible], lisztért 1 frank.

Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista [illegible] frt 50 kr. Párisra 100 frank vista 47 frt 50 kr. Amsterdamra 100 hollandi frt 98 frt 15 kr.

Mata Fuegos

(rögtönható tüzoltó-készülék)

fölött, mely **Budapesten, 1881. decz. 20-án** (valamint azelőtt Bécsben 1881. nov. 14-én) a kormány, főváros, katonai hatóság és a tüzoltóság képviselői, valamint a malmok, szeszgyárak és egyéb gyá telepek igazgatói jelenlétében tartott tüzoltópróbán legfényesebb sikert aratott, a **budapesti tüzoltó-parancsnokság** következőleg nyilatkozott:

Vélemény.

„Az extincteur „**Mata Fuegos**" rögtönható tüzoltó-készülékkel f. é. decz. hóban tartott nyilvános kisérlet alkalmával az emlitett tüzoltó-készülék jónak és oltószernek, alkalmasnak bizonyult és általános használatra, különösen gyárak, raktárak, nagyobb épületek, gazdaságok stb. részére ajánlható.

Kelt Budapesten, 1881 deczember hó 31-én.

A fővárosi tüzoltó-parancsnokság.

A „Mata Fuegos"

kapható a felügyelőségnél:

Rosenthal Adolf Budapest, 2 sas-uteza 24

3298

A vidéken ügynökségek állittatnak fel és ebbeli ajánlatok elfogadtatnak.

Sugár-úton. 23.Petőfi-utca sarkán Brüll-féle palotában. Naponként látható reggeli 10 órától esti 9 óráig a világhirü

Liliputi-i pár,

melynek azon magas tisztelet jutott osztályrészül, hogy **Ő felsége a királyné** előtt a **bécsi udvarnál,** május havában megjelenhettek. —

Belépti dij:

a családonkinti látogatás meg könyebitése tekintetéből

I. hely **20 kr.** II. hely **10 kr.**

3389 Tisztelettel **SEDELMEYER I.** vállalkozó.

(Utannyomás nem dijaztatik.)

Kivonat a

„Wiener medizinische Presse"-ből

kiadja **Prof. Dr. Schnitzler,**

BITTNER

Coniferen-Sprit-jéről.

A modern gyógyászat több nevezetes egyéniségének nyilatkozatai alapján, melyek szerint az örökké zöld fenyőfa oly elemeket tartalmaz és bocsát magától, melyek a beteg légző szerek és idegrendszerre gyógyitólag hatnak, Bittner gyógyszerész Reichenauban föladatává tette, hogy a fenyűerdőnek gyógyrészét szobába viszi át. Öt évi fáradságos kisérletek után sikerült is neki egy kivonatot, **BITTNER „Coniferen-Sprit"**-je név alatt előállitani, mely a gyógyhatásu fenyüerdőt teljesen pótolja, balzsamos illatát a szobába hozza, a levegőt illó ólajos és balzsamos gyantás alkatrészeivel süriti s ezeket közvetlen a légző szervekbe juttatja. A „Coniferen - Sprit" használata tanácsos köhögés, köhögési inger, bronchial hurut, mellfájdalom, mellgyengeség, mellszorulás, emphisem, vérköhögés, tuberculosus, idülrekedtség, torokhurut és idegbajok ellen.

Erős ozontartalmánál fogva a Coniferen-Sprihasználata minden betegszobában, minden posványos hely közelében és alacsonyan fekvő lakásban szükséges, mert a levegőt állandóan tisztán és egészségesen tartja, különösen hagymáz, roncsoló toroklob, bőrbetegségek, mint himlő, skarlát, mindennemü járvány, ragály és továbbterjedés ellen.

2709

Bedörzsölésnél és borogatásnál kitünő szolgálatot tesz **Bittner** „Coniferen-Sprit"-je, csúzkösvény és csúzos fogfájás ellen.

Bittner Coniferen-Sprit-je ezeken kivül is nagybecsü **szájviz és fogtisztitó szer.** (Lásd a használati utasitást.)

A valódi BITTNER-féle Coniferen-Sprit egyes egyedül **Bittner Gyula** gyógyszerésznél, **Reichenauban** Alsó-Ausztriában és az alább jelzett raktárakban hapható.

Egy üveg Coniferen-Sprit ára **80** kr., 6 üveg **4** frt. Egy szab. permetező készülék **1.80.**

Elárusitók: Budapesten Török J. gyógysz. — Bezéken: Dienes J. gysz. — Gyöngyösön: Mersits J. gysz. — N.-Károlyban: Füleky P. — Sopronban: Reckert C. gysz. — Pozsonyban: Henriei F. gysz. — Sz.-Fehérvárott: Dieballa E. — Temesvárott: Jahner C. gysz. — Fehértemplomban: Humbold C. gy. — Z.-Egerszegen: Holósi J.

Csak akkor valódi, ha a védjegy fekete vagy vörös szinü kivitelü. A szabadalmazott permetező készülék „Bittner N. Oe." czéget beöntve viseli.

A diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárhoz egy

hengerde-üzemvezető

kerestetik.

Illetőnek elméleti képzettséggel, vasuti és hidépitészefi anyagok gyártásában több évi gyakorlattal, gázfütési kavaró- és forrasztó-pestekkel eszközlendő tömeges gyártásban alapos ismeretekkel, valamint aczél- és vasgyártmányok készitésére szolgáló hengerek üregezésében teljes biztonsággal, egyáltalán véve egy nagyobb vasfinomitó gyár és aczélhengerde s az azzal kapcsolatos gépészeti telepitések lehetoleg önálló müszaki vezetésére a kellő képesitéssel kell birnia.

Helyi viszonyok miatt pályázóktól egy szláv nyelv birása is megkivántatik.

Pályázni óhajtók, kik hasonló sikeres müködésüket igazolni képesek, keretnek 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványukat, bizonyitványaik becsatolása, eddigi életpályájuk kitüntetése és támasztandó igényük közlése mellett, f. é. márczius 15-ig **a magyar kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri m. kir. vas- aczél-gyárnak igazgatóságához Budapesten** beterjeszteni.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 3384

A Magyar Kereskedelmi Csarnok folyó hó 19-ére kitüzött közgyülésének elhalasztása.

Meghivó.

1882. február 26-án d. u. 3 órakor saját helyiségében (Erzsébettér 8. sz.)

tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉHEZ.

Napirend:

1. A választmány jelentése az egyletnek a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről.
2. Az egyenleg előterjesztése, a következő évre vonatkozó költségvetés megállapitása.
3. A lefolyt évre vonatkozó felmentvény megadása.
4. 13 választmányi tag megválasztása.
5. A 3 tagu számvizsgáló bizottság megválasztása.
6. Egy hitelezői védegylet alapitasa.

A „Magyar Keresk. Csarnok" elnöksége.

3391

Magyar kir. államvasutak.

6652/V.

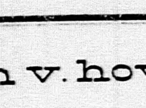

Folyó évi február hó 15 től kezdve május hó 15-ig Budapest és Kőbánya állomáson a rákos-turai vonal minden állomására s viszont 3 napi érvénnyel biró menet-térti jegyek fognak kiadatni, következő árakon:

Honnan v. hová	Budapest I.	Budap. v. Kőbánya II.	III.
	osztály		
	o. é. frt b-ly. illetékkel		
Rakos	—.70	—.50	.30
Cs.-Keresztur	1.30	—.90	—.60
Péczel	1.80	1.30	—.90
Isaszegh	2.50	1.70	1.30
Gödöllő	3.10	2.20	1.60
Besnyő	3.40	2.40	1.70
Aszód	4.60	3.20	2.30
Tura	5.30	3.70	2.70

Az I. II. oszt. menettérti jegyek valamennyi személy, vegyes valamint a 101. és 102. sz. gyorsvonat használatára is jogositanak, a III. oszt. menettérti jegyek azonban csakis személy és vegyes vonatokra érvényesek.

Budapesten, 1882. évi febr. hó 9-én.

Az igazgatóság.

Legujabb hazai termék.

Van szerenosém kereskedő-társaimnak tudomására hozni, hogy a **szivarka-papirok gyártását** is bevontam foglalkozásom körébe és egy fajt **„Legjobb minőségü honi szivarka"** név alatt, védjegygyel védve, hoztam forgalomba.

Ezen kitünő papir csinos papirdobozokban, 60 szivarka-könyvecskével, minden könyvecske 100 lapocska tartalommal van töltve s a magyar korona tartományainak minden papirkereskedése, valamint minden dohánytőzsdéjében kapható.

Posner Károly Lajos

m. kir. udvari szállitó, gyáros és papirkereskedő,

Budapesten, Erzsébettér 7. 3326

SZIGETI LAJOS

szijgyártó üzlete

VIII., Muzeum-körut 10, szám alatt.

Ajánlja jól berendezett szijgyártó üzletét, melyben minden a szijgyártói szakmába vágó czikkek **legjutányosabb árakon** jól elkészitve kaphatók. Kaphatók jó minőségü **nyergek,** utazó **böröndök, vadász- és utitáskák,** hajtó és lovaglo **ostOrok,** de különösen kocsizó **lószerszámok** nagy választékban, 100 ló, minden pilianatban felszerelhető. Kaphatni nálam **szerszámrészleteket** és ahoz tartozó **boslagot.** Minden e szakmába vágó **javitások** elfogadtatnak, s **vidéki megrendelések** a legpontosabban kiszolgáltatnak. **Árjegyzék** kivánatra **bérmentve** küldetik.

2671

Meg csak rövid ideig!

Áru-raktárátalakitás végett

van alkalma a n. é. közönségnek alantabb nevezett árukat u. mint mindenfele férfi-, női- és gyermekfehérnemüek, ágynemüek és zsebkendők, női- és férfiruhaszövetek, szines flanellek, téli kendők, fekete kendők és Lüstre. ruhara való szines cretton, Satin kéknyomat és Barchent kelmék, Cretton, oxford, zephir és keresztbe-zött szines ingkelmék, ágy-, asztal- és flanelltakarók, csipke- és jatefüggönyök, butorszövetek, fütő- és lépesőszőnyegek, esernyők, női és férfiharisnyák, selyemkendők, mellfüzők s több e szakmába vágó, kitünő hibátlan czikkeket még vételi áron alul is beszerezhetni, e ritka körülményre figyelmeztetve a n. é. közönséget, minél számosabb látogatására, illetve megrendeléseire saját érdekében felkérni bátorkodom.

Mély tisztelettel

Csáky Ármin.

Budapest, VI. ker. sugát-ut, Oktogon-tér 63. szám.

Kimeritő árjegyzékek kivánatra ingyen.

1882. márczius 1-től kezdve raktárom kizárólag ruházó intézet leend, mindennemü kész ruhák és fehérnemüek, urak, hölgyek és gyermekek számára.

Részletes tudósitás az idény alkalmával! 3392

Csak 3 forintért

Legszebb ajándékok! Legszebb emlékek!

(elhaltak után is) arczképek életnagyságban

Ezüst érem Egri kiállitás 1881.

3380

Ezüst érem Linczi kiállitás 1881.

minden beküldött fénykép után a legfinomabb fekete krétával **csak 3 forintért** készittetnek. A fénykepek beküldése mellett előpénz csak 1 frt. A hátralék a kép beküldése után fizetendő, szállitási idő 8 nap.

Olajfestmény-arczképek legfinomabb kivitelben 8 ft.

Előpénz 3 frt. Leghivebb hasonlatosságért legszigorubb kezesség. A fénykép sértetlenül visszaküldetik.

Bodascher S. müterme Bécsben II. grosse Pfarrgasse 2—B.

Hirdetések

e lap részére

felvétetnek

a kiadó-hivatalban

himző-utcza 1. sz.

A legjobb és legolcsóbb

CHAMPAGNEI BOROK.

Évekkel ezelőtt azon czélból utaztam el Francziaországba, hogy ott a champagnei bor készitését tanulmányozzam s tapasztalatomat hazámba Magyarországba visszahozzam. E végből a legelső franczia házaknál éveken át gyakorlatilag működtem, mely idő alatt nagy szorgalom és kitartás mellett sikerült nekem az eddig ismert champagnei boroknál sokkal kitünőbb bort előállitani, s mit legfényesebben igazol az, hogy illetékes helyekről történt följelentés folytán [illegible] ... Champagnei borain ily gyors elterjedését [illegible] ... t. közönsége áránál sokkal olcsóbbak s mit legjobban bizonyit a következő

ÁRJEGYZÉK:

Grand vin réservé	6 franc 50 cent.	Prince Rudolphe 8 franc — cent.
Carte blanche	5 „ 50 „	Vin du sport 4 „ 50 „

Kis üvegek s nagy üvegek [illegible] 26 cent.-mal drágábbak

Megrendeléseket, melyek

„Jos. Törley & Co. Reims"

czimmeződ, bármily mennyiségben s azonnal teljesitek. Tessék megrendelésimet [illegible] pontosan közölni. Megrendelések bármily nyelven elfogadtatnak.

Törley József,

pezsgőgyáros Reimsban.

2688

○○○○○○○○○○○○○○○○

Legujabb hütőkészülékek.

Mozgó jégvermek,

első és legrégibb gyára, alapittatott 1855-ben

WIESER ANTAL cs. kir. udvari szállitó által, utóda SCHMIDINGER JÁNOS Ev. Bécs, V. Margarethenstrasse 61.

Ajánlja 1880. évi november hó óta teljesen uj szerkezetü, fölülmulhatlan **hütőkészülékeit** (jégszekrény) sör-, bor-, hus-, tej-, palaczkositalok és ételekhez (étel-hütő), **habzó érczcsapjait és söröshordóhoz való ventiljeit,** legujabb összeállitásu teljes **kimérési berendezéseket, pinczét, hordót és étel-felhuzót.** Az eddig elért több mint 20.200 db hütőből álló fogyaték kezességül szolgál arra nézve, hogy az áruk szilárdak, a kiszolgálás pontos, az árak legolcsóbbak. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

3378

A budapesti népbank

felszámolás alatt előbb **Buda-Ó-budai népbank** részvényeinek birtokosai ezennel felkéretnek, hogy a részvényekre eső jutalék **kifizetéséhez** szükséges láttamoztatás eszközlése végett az intézet helyiségeiben (II. ker. fő-utcza 8. szám) f. é. február 16-tól april 16-ig minden vasárnap, kedden, csütörtök és szombaton délelőtt 10—12 óráig jelentkezzenek, mert jutalék-fizetés csak ily láttamozott részvényekre teljesithető.

A felszámoló bizottság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 3386

A butervásárlók figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy kárpitos mühelyemet megnagyobbitottam és igy azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség minden kivánalmainak eleget tehetek. Különösen azoknak ajánlom mühelyemet, kik a Haas Fülöp és fiai által eszközölt végeladáson szövetet vettek, ezek nálam olcsón, szépen, szilárdan és gyorsan megcsináltathatják, miután igen jó munkásaim van ak.

Ugyszintén asztalos munkáimat is bámulatos olcsó áron adhatom miuthogy jelenleg túl vagyok halmozva asztalos butorokkal és miután a legjobb asztalosoktól egyszerre sokat és készpénzért vásárlok.

3395

Maradok mély tisztelettel

KOHN DÁVID

Budapest, Kerepesi bazár

Vidékre képes árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

Abineri Arnold

Bécsben, Kopernikusgasse.

Olajnyomatu képeket, legolcsóbban és utánvét mellett ajánl. Kossuth $^{21}/_{23}$ cm. 10 frt. Csárda genrekép $^{32}/_{23}$ cm. 10 frt. Csomagolas dijmentes. 3308

Eladó nyaraló.

Fóthon egy több szobából álló nyaraló, melléképületekkel, 3 udvar, s nagy kerttel stb. jutányos áron eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

3390

Venus-albumot!

50 db. dıszes pikáns fényképpel, cabinet alakban, gazdagon aranyozott calico mappában, küld. 4 frtt beküldése vagy utánvétele mellete Schlesinger és társa müintézet. Bécsben, Hernals. 329..

Budapest főváros közelében

egy 100 holdas tehenészet és kerti gazdaságra alkalmas

Kis birtok

lakás és istállókkal jutányosan kedvező feltételek mellett eladó. Értesit Vargha László ügyvéd Budapesten IV ujvilág u. 33.

3388

Magyar királyi államvasutak.

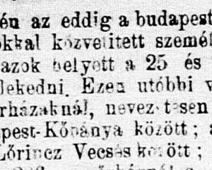

Omnibusz vonatoknak életbeléptetése a budapest-czeglédi vonalon

Folyó évi február 15-én az eddig a budapest-czeglédi vonalon a 233 és 239 számu vonatokkal közvetitett személy-szállitás beszüntettetvén, ezen naptól fogva azok helyett a 25 és 26. számu külön omnibuszvonatok fognak közlekedni. Ezen utóbbi vonatok nem csak az állomásokon, hanem az őrházaknál, nevezetesen a 185 sz őrháznál, az Erzsébet utnál Budapest-Kőbánya között; a 195. sz. őrháznál, a kavicsbánya mellett Lőrincz Vecsés között; a 221 sz. őrháznál Berczel község mellett; és a 226 sz. őrháznál a Budaiutnál Alb. Irsa és Czegléd között fognak megállani.

A 26. számu omnibuszvonat Czeglédről d. e. 10. óra 50 perczkor indul és délután 1 óra 45 perczkor érkezik Budapestre: holott a 25 számu omnibuszvonat Budapestről d. u. 3 órakor indul és 5 órakor 56 perczkor érkezik Czeglédre. Ezen vonatok tehát Budapesten a 3-ik és 4-ik számu futárvonatokhoz csatlakoznak.

A részletes menetterv az illető falragaszokból kivehető.

Az igazgatóság.

Legujabb hazai találmány.

„Haladás",

Gázelőállitó gép (hideg uton)

remek világitás és gázmotorok hajtására is alkalmazható: 1 láng = 15 gyertyalánggal, mindenhol alkalmazható. Megrendelhető

3393 **Pichler Nándornál.**

Sugár-ut 56. sz.

Ügyvéd fiatal özvegye,

ki a háztartás minden ágában teljesen jártas s müveltségénél fogva is a szó teljes értelmében a háziasszony teendőinek ellátására minden kellékkel bir, ilyen minőségben óhajt egy müvelt s 40 évesnél nem idősebb urnál sürgősen alkalmaztatni. Szives ajánlatok „J B." jegy alatt e lap kiadóhivatalához indézendők. 3367

Nélkülözhetlen minden háztartásban.

Valódi

30 éves szirmiai Zárda-szilvorium,

melynek egy háztartásban sem szabadna hiányzani, miután az emésztési bajoknál, étvágyhiány és gyomorgyengeségnél a legmegfelepőbb hatást idézi elő, és kora által elért zamatja folytán a tisztelt nővilágban is nagy tetszésben része ül, mindig kapható **Éder Antal Gyula zongora-üzletében, IV. ker. Ferencziek-tere 4. sz. a.** egy nagy pezsgő-üvegnek ára 1 forint 20 kr., 1 pintes üveg 2 frt. Megrendelések minden irányban tetszésszerinti mennyiségben póstai utánvét mellett pontosan teljesittetnek, 1 - 10 üveg megrendelésénél a csomagolási költség lehető legolcsóbban számittatik. 15 üveg vagy azontul menő mennyiség megrendelésénél csomagolási költség nem számittatik.

Czim, levelek és táviratokra

ÉDER ANTAL GYULA, Pest.

286 Utánzásoktól óvakodni kell.

Haszonbérlet,

Jász-Nagykun-Szolnokmegye, Tisza-Süly község határában fekvő, mintegy 1000 holdnyi földbirtok, lakóházzal, gazdasági épületekkel és 30 cat. hold dohanyengedélyel ellátva több évekre haszonbérbe adó. Közelebbi tudósitást ad Özv Végess Mihályné P.-Gyendár. u. p. Tisza-Roff 3385

Szabó Ferencz

gazdatiszt

felszólittatik felszólittatik saját érdekében, tartózkodási helyét e lap kiadóhivatalával közölni. 3394

Nincs többé tüdőbaj!

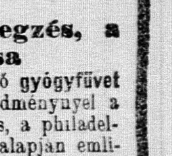

Egy Amerikából visszatért utazó, ki Texas vidékén hosszabb időn élt, és kinek alkalma volt, a vörösbörü indiánok szokásait és életmódját megismerni, azon, reá nézve érdekes felfedezését tette, miszerint ezen népfaj

rekedtség, köhögés, nehéz lélegzés, a tüdőnek elnyálkásodása

alkalmával egy, a rengeteg erdőben vadon termő gyógyfüvet használ, melynek forrázata csodával határos eredménynyel a légzőszervek betegségeit megszünteti. Tscheickels, a philadelphiai egyetem nagyhirü tanára ezen feifedezés alapjan emlitett gyógyfü kivonatából czukorka pasztillákat készittetett, általa felfedezett vegybontás szerint, és ezen

gyógyfűkivonatú mellpasztillák

szorgosan Tscheickels tanár ur által kapott utasitás szerint készitve, évek óta tett sikeres tapasztalás után csak ez időszerint bocsájtjuk áruba.

Kaphatók hamisitatlanul az európai szétküldési vezérraktárban Budapesten **Strausz A.**-nál Rombach-uteza 16. főraktár TuRuK J. ZSEF gyógyszertárában király-uteza 12. sz. a. Budán TERKETTY IVÁN udv. gyógytárában a várban és minden jóhirü bel- és külföldi gyógyszertárban.

Ugyszinte kapható ezen raktárakban az igen kedvelt felülmulhatatlan gyógyhatásu

„amer. gyógyfűkivonatu mellszörp"

egy egész üveg ára 1 frt, 6 üveg 5 frt, egy kis üveg ára 50 kr., 6 üveg 2 frt 50 kr. 3247

Naponkénti postai szétküldés.

„THE GRESHAM"

életbiztositó társaság Londonban

Magyarországi fiók:	Austriai fiók:
Buda pest, Fer. József-tér 5.	Bécs Giselastrasse 1.
a társaság házában.	a társaság házában.

A társaság vagyona	frc. 74.122,8 65.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1881. junius 30-án	frc. 14.886,494 .80
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) több mint	frc. 117.000,000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál	frc. 59.712,065.—
értékig nyujtattak be ajánlatok, miáltal a legutóbbi 25 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint	frc.1.032,895,036.—

értékre megy. — Tervezetek s minden közelebbi felvilágositásokra az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügyök urak s a **magyar és osztrák fiókok** által adatnak.

2330

A MAGYAR IRÓK SEGÉLYEGYLETÉNEK KÖNYVEI.

A mostoha idők s az ország könyörületességét igénybe vett elemi csapások óta az „irók segélegyleté"-re oly kevés adakozás történt, hogy az egylet, mivel biztos évi jövedelmét ötvenkét egyén, (részint család, özvegyek, árvák) gyámolitására kell forditnia, a hozzá egyszeri segélyért folyamodó beteg és szükölködő iróknak utóbbi időkben csak igen keveset, vagy épen semmit sem nyujthat. Ennélfogva elhatározta az igazgató bizottság, hogy az egylet javára jövedelmező könyveket összegyüjtve, **Knoll Károly** akadémiai könyvárus bizományába adja s hogy gyorsabb keletük legyen, áraikat — háromnak kivételével — jelentékenyen leszállittatja. E könyveket, melyek inség enyhitésére, tehát a legnemesebb czélra jövedelmeznek, ajánljuk az irodalomkedvelő közönség pártolásába. Ezek a következők:

Báró Fiáth Ferencztől: „Életem és élményeim," érdekes tartalmu emlékirat két kötetben (266 és 256 lap,) melyből mindössze is már csak 54 példány van, minélfogva könyvtáraknak es magánosoknak, kiknél még hiányzik, sietniök kell. hogy kaphassanak belőle. Ára 4 frt

Gróf Károlyi Tivadar forditásában a világirodalom egyik legbecsesebb munkájának: **Quinet Edgar „A franczia forradalom,"** czimü két vastag kötete, (434 és 598 lap,) diszes kiállitásban. Van belőle 141 példány. Ára 5 forintról le van szállitva 3 forintra.

„Részvét könyve," gazdag album, a legjobb irók: báró Eötvös, Szigligeti, Jókai, Gyulai, Madách Imre stb. jeles müveivel s gr. Batthyány Lajosné arczképével. Van belőle még 600 példány. Ifjusági könyvtáraknak is ajánljuk. Bolti ára 5 forint volt, míg most egy forintért kapható.

Balogh Zoltán, e nem rég elhunyt tehetséges iró **„Költeményei"** (320 lap.) Ára 2 frtról 50 krra van leszállitva. Csak 70 péld. van belőle.

„Vilmos költeményei." Ára másfél forint volt s most csak 30 kr. 74 példányban létezik.

A „Rigicza és környéke" czimü leiró füzetből még 129 péld. vehető. Ára 50 kr. helyett 10 kr.

Gróf Teleky Domokostól: „Székely határőrség története" Ára 2 frt.

Wallacetól: Russia, az orosz birodalom ismertetése. Angolból forditotta Szentkirályi Mór. 2 kötetben Ára 4 forint.

Bulwer regénye: „Spartai Pausanias," forditotta Gyene G.

Mind e könyvek **Knoll Károly akadémiai könyvárusnál (Budapest, akadémia-épület)** vehetők és rendelhetők meg.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károlykaszárnya (rostély-utcza 3. szám)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. 11-én.

Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Péchy Jenő, Tibád Antal, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Pauler Tivadar, Orbódy Pál, Kemény Gábor báró, Szende Béla, Trefort Agost.

Elnök: Bemutatja a kolozsvári kereskedelmi- és iparkamarának Ugron Gábor képviselő által beadott kérvényét, melyben a köztisztviselők minősitéséről szóló törvényjavaslat némely szakaszainak kifejezését megváltoztatni kéri.

Hajdu-Hadház város közönségének Onódy Géza képviselő által beadott kérvényet, melyben az 1876. évben szervezett állatorvosi állomás betöltése körüli választási jogába való visszahelyeztetéseért és a belügyministerium e tekintetbeni intézkedésének megsemmisitéséért esedezik.

Jósika Andor báró földbirtokosnak Ugron Gábor képviselő által beadott kérvényét, melyben a reá törvényellenesen a magyar királyi pénzügyminiszterium által kirótt illetékek leszállitásáért esedezik.

A kassai egyházmegyében lévő saczai kerületi papságnak Bárczay Ödön képviselő által beadott kérvényét, melyben a katholikus egyház jogsérelmeit orvosoltatni kéri.

Idősb Bolza József gróf s érdektársai kondorosi földbirtokosoknak Móricz Pál képviselő által beadott kérvényét, melyben a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. törvényczikk 34. szakaszának bővitését törvényhozás utján kérik eszközöltetni.

Mindezen kérvények kiadatnak a kérvényi bizottságnak előzetes tárgyalás és jelentés tétel végett.

Ordódy Pál közmunka és közlekedésügyi miniszter: Benyujt két törvényjavaslatot. Az egyik szól a Szeged város területén eszközlendő kisajátitásokról szóló 1879: XIX. t. cz. érvényének meghosszabbitásáról. A másik az állami biztositást igénybe vevő csekély jövedelmezőségü vasutakról. Az első az igazságügyi, a másik a pénzügyi bizottsághoz fog utasittatni.

A napirend előtt **Herman** Ottó kér szót. Az 1880. I. t. cz. rendelkezik az első nemzetközi fillokszera bizottság megállapodásainak beczikkelyezéséről, az ugyanazon évi II. t. cz. pedig azon rendszabályokról, melyek ezen kártékony rovar ellen Magyarországon alkalmaztatnak. A II. t. cz. 1. §-ában a kormány ajánlata szerint ki van mondva, hogy a törvény ideiglenes, még pedig két évi tartamra hozatik be. Minthogy ezen törvény 1880. febr. 1-én szentesittetett, 3 án pedig az országgyülés mindkét házában kihirdettetett, a terminus tehát letelt, kéri, hogy a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter az uj törvényjavaslatot kötelességszerüen a ház elé terjeszsze.

Olvastatott **Irányi Dániel és társainak inditványa.**

„Tekintve, hogy ugy a fővárosban mint a vidéken létező némely szinházban, nemkülönben más nyilvános mulató helyeken a jó erkölcsökkel meg nem egyező szindarabok, dalok és mutatványok adatnak elő, felhivja a képviselőház a kormányt, hogy ezen visszaéléseknek a törvények értelmében a korlátai között leendő megszüntetése iránt intézkedjék, s mennyiben pedig külön törvény alkotásának szüksége forogna fenn, ez iránt javaslatot terjeszszen elő.

Budapest, febr. 9 én 1882.

Irányi Dániel s. k., Semssich Pál s. k., Törs Kálmán s. k., Kaszap Bertalan s. k., Isáak Dezső s. k., Pappszász György s. k., Vidliczkay József s. k., Tassy Béla s. k., Náray Imre s. k., Csanády Sándor s. k., Kada Elek s. k., Hollósy Károly s. k., Hegedüs Sándor s. k., Michl Jakab s. k., Popovics Vazul s. k., Bende Imre s. k., Uzovics Pál s. k., Bubics Zsigmond s. k., Gödl Károly s. k., Wahrmann Mór s. k., Harkányi Frigyes s. k., Szögyényi László s. k., Szontágh Pál s. k., Lánczy Gyula s. k., Jókai Mór s. k.

Kitüzetik a csütörtöki ülés napirendjére.

Következik az **1882. igazságügyi költségvetés** részletes tárgyalásának folytatása.

A ház változás nélkül megszavazza a pénzügyi bizottság által megállapitott tételeket. A „börtön átalakitások" czimének felszólal

Lázár Ádám: Körösy Sándor tegnapi ismételt felszólalása hasonlit a körösi szentelt vizhez, mely a kormánynak ugyancsak nem használt, az ellenzéknek azonban semmit sem ártott és legfölebb Debreczen város III-ik kerületének választói lehetnek abban a helyzetben, hogy ezen beszéd következtében eléggé nem sajnálható mámorukból ezen szentelt viz élvezete folytán kiocsudtak és jövőre nézve igyekezni fognak nem holmi renegát, hanem önérzetes és független jelöltre szavazni. (Helyeslés a szélső baloldalon. Élénk felkiáltások jobb felől: Rendre! Rendre!)

Elnök: Kérem a képviselő urat, ne méltóztassék oly kifejezéseket használni, melyek a ház méltóságát mindenesetre sértik. (Helyeslés jobb felől.)

Lázár Ádám: Felvilágositást kér ezután az igazságügyminisztertől, különösen azon tervezett 40 zárkának épitésére nézve, melyek összesen 40 ezer frttal irányoztatnak elő, továbbá a marosvásárhelyi kir. táblai épületre előirányzott körülbelől 6000 frtnyi összegre nézve.

Pauler Tivadar igazságügymin.: Nem negyven, hanem 80 magánzárkát fognak épiteni, mert ezekre a büntető törvénykönyv intézkedéseinél fogva szükség van. Az előirányzott összeg majdnem kizárólag a nagy-enyedi kerületi börtönre fog forditatni. A másik kérdésre nézve a mi a marosvásárhelyi kir. tábla középületének helyreállitását illeti, a hivatalos jelentésekből meggyőződött arról, hogy ezen épület, a mely a mult század második felében épült, igen rossz állapotban van. Az ott végrehajtott szemlén kétségkivülivé helyezték azt, hogy nemcsak kulseje és homlokzata disztelen, hanem mivel a szükséges csatornák a tetőzet alján nem léteznek, a viz beszivárgott a homlokzatba, és a mennyezetet rontja. Mindezen hiányok olyanok, hogy ha még hosszabb időre ezeknek helyrehozása elhalasztatnék, még egyszer annyi pénzbe kerülne mint most.

Lázár Ádám: Köszönetet mondva a felvilágositásért, benyujtja a következő határozati javaslatot:

A m.-vásárhelyi kir. itélőtábla főépületének helyreállitására előirányzott 5195 frt ezuttal elfogadtatik, és az igazságügyminiszter utasittatik, hogy az ugyanazon terjedelmü és alkalmas területen elhelyezhető ottani első folyamodása biróság mindegyik osztálya, a járásbiróság, királyi ügyészség, börtönök, ugy a kir. főügyészség számára emelendő állami épületek iránt tekintettel a jelenlegi mintegy 9000 frt évenkinti bérösszegre a különböző, többnyire alkalmatlan helyiségekért: beható tanulmányozást kezdvén ez érdemben szakértő tervezeti és részletes költségelőirányzat kiséretében mielőbb megfelelő törvényjavaslatot terjeszszen be.

Knöpfler Vilmos: Az előtte szóló szavaira válaszolva, azt az állitását, hogy a kir. tábla Marosvásárhelyt való megmaradása vagy onnan való elvétele az ottani szabadelvü-párt által kortesfogásokra használtatott volna fel, mint alaptalant, egyszerüen visszautasitja.

Lázár Ádám: Személyes kérdésben szót kérve, konstatálja, hogy az utóbbi képviselőválasztások alkalmával Marosvásárhely mindkét kerületében és pedig a kolozsvári választások ötletéből, plakátok függesztettek ki, melyek értelme volt: tessék Rüstow és Dienst-féle embereket választani, mert különben a királyi tábla Marosvásárhelyről elvitetik.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter: Sem a kir. táblák elhelyezése, sem a marosvásárhelyi választás a jelen tanácskozás tárgyát nem képezvén, röviden csak arról nyilatkozik, hogy a marosvásárhelyi kir. táblánál eszközlendő épitkezéseket és javitásokat Lázár is elfogadván, ezek iránt kétség nem lehet. A mi a többit illeti, a beruházásokra szükséges összeg meg levén állapitva, az iden ugy sem történhetnék semmi, jövőre nézve pedig a feltétlenül szükségesek iránt magát tájékozni el nem mulasztja. Ennélfogva a határozati javaslatot mint ilyet teleslegesnek tekintvén, kéri a házat, hogy azt ne fogadja el. Helyeslés.)

A többség Lázár javaslatát visszautasitja. A többi tétel változtatás nélkül megszavaztatván, következik a vallás- és közoktatásügyi ministerium költségvetésének tárgyalása.

Zichy Ágost gróf előadó: Kéri a pénzügyi bizottság jelentésének elfogadását.

Herman Ottó beszédét lapunk második mellékletén adjuk.

Lükő Géza: Az állam és egyház közti viszony rendezésének kérdésére reflektálva konstatálja, hogy meddig a kormány a magát szabadelvünek nevező párt által támogattatott, addig valóban szabadelvü volt, mióta párt és kormány névleg szabadelvüekké lettek, azóta valóban reakczionáriusok; sit venia verbo. (Tetszés a szélső balon.) 1873. julius 30-án a ház egy bizottság kiküldését rendelte el javaslat készitésére az állami és egyházi viszony rendezése tekintetében és egyszersmind utasitásul adta a bizottságnak, hogy munkálataiban azon irányelveket vegye tekintetbe, melyeket még boldog emlékezetü Deák Ferencz akkori képviselő junius 28 án ugyanazon ügyben tartott beszédjében lefektetett. E bizottság kiküldését Trefort Agost vallás- s közoktatási miniszter inditványozta, azon Trefort Ágost, a ki csak nem rég, mielött miniszter lett volna, a magyar nemzetet barbárnak nevezte.

Trefort Ágost: (Közbeszól.) Nem áll.

Lükő Géza: A Pester Lloydban jelent meg. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) E javaslat napirendre is tüzetett, azonban Bécsből vett intés, a vagy a mi valószinübb, mert a tárgyalást megelőző napon a ház folyosóján biboros kisértet járt, a javaslat a napirendről levétetett. (Igaz! Ugy van! a szélső balról.) Bittó Istvánnak, az akkori miniszterelnöknek inditványára egy évvel később a bizottság müködésének eredménye gyanánt ismét bemutatta a vallásszabadságról alkotott törvényjavaslatot. E javaslat azonban szintén abban maradt. A mult országgyülés végén a jelenlegi kormány benyujtotta az izraeliták és keresztények közti házasságok érvényességéről szóló javaslatot. E javaslatot a közvélemény elitélte, mert nem a kötelés polgári házassságról szól, melynek életbe léptetését Deák Ferencz 1873-ik emlékezetes beszédében szükségesnek jelezte. Felolvassa a beszédnek erről szóló részét, s benyujtja a következő határozati javaslatot:

A képviselőház utasitja a kormányt, miszerint a kötelező polgári házasság iránt még a jelen ülésszak alatt törvényjavaslatot terjeszszen a ház elé.

Trefort Ágost vallás és közoktatásügyi miniszter: Tiltakozik az ellen, hogy a magyar nemzetet barbárnak nevezte volna. Hanem Békés megyében a választások alkalmával mondta, hogy azon urak, a kik ott azon üzelmeket (?) gyakorolták: barbárok.

A költségvetés tárgyalása megszakittatik, s következik a 8. és 9. sorjegyzékben foglalt **kérvények tárgyalása.**

A 8. sorjegyzék 1—9 kérvényében Abauj, Sáros megye, Kassa szab. kir. város, Torna, Liptó, Árva, Ung, Nyitra, Hont megyék közönségei a Balassa Zsuzsánna és más jótevők alapitványa folytán keletkezett kassai konviktus visszaállitását kérik.

Berzeviczy Albert előadó: Ismerteti az alapitvány történetét, s a következő bizottsági véleményt terjeszti be:

„Az összes kérvények azon felhivással adatnak ki a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, hogy a netán fennforgó akadályok elháritása után a szóban levő alapitványt az ország törvényeivel és az azok alapján átalakult viszonyokkal egyezőleg, de rendeltetése czéljának is megfelelőleg hasznositsa".

Trefort Agost: Vallás- és közoktatásügyi miniszter: A konviktust óhajtotta volna visszaállitani, s a mai nevelési rendszer igényei szerint átidomitani. Ez azonban számtalan nehézségbe ütközött. A kérvényi bizottság véleményét elfogadja, azonban a következő toldással:

„Ha pedig lehetetlennek bizonyulna, az iránt a háznak a maga idején jelentés tétessék".

Lesko István: A konviktus visszaállitását kéri, **Péchy** Manó gr. a kérvényi bizottság véleménye mellett nyilatkozik, **Csanády** Sándor Leskó nyilatkozatát pártolja, **Hegedüs** S. a kérvényi bizottság véleményét kéri elfogadni, **Apponyi** A. gr.: A miniszter által benyujtott toldás nélkül kéri elfogadni a bizottság véleményét.

Trefort A. és **Hegedüs** S. válaszolnak az ellenvetésekre. **Szilágyi** D. pedig kijelenti, hogy nem járul oly értelmü eldöntéshez, a hol valamely alapitvány jellege csak mellékesen van érintve és nem nyilt megvizsgálása után a tény állásnak. A kérvényi bizottság jelentéséhez csak abban az értelemben járul, ha azon jellege az alapitványnak, a felállitandó intézetnek nincsen abban a határozati javaslatban eldöntve. **Berzeviczy** A. előadó a miniszter módositását elfogadja.

A ház a kérvényi bizottság javaslatát a miniszter módositásával fogadja el.

A 10. sz. kérvényre vonatkozó bizottság vélemény elfogadtatik. A 11—22 sz. kérvényben: A fiumei, billeti, karansebesi és beszterczebányai, miskolczi, nagykikindai birósági személyzet fizetésfelemelést kér, ugy szintén a b.-gyulai, n.-kanizsai, beszterczebányai, nagysomkuti és lugosi birósági személyzet. A bizottság véleménye az, hogy a tegnapi határozattal e kérvények is elintézve lévén, az irattárba helyezendők. Elfogadtatik.

A 8 sorjegyzék 23—29. száma alatti kérvényekben Bihar, Borsod, Kolozs, Trencsén, Vas, Zemplén- és Baranyamegyék közönsége a megyék háztartásáról szóló törvényjavaslat némely részeit módosittatni, illetve javadalmazási összegüket felemeltetni kéri. E kérvényeket a bizottság tárgyalás végett a közigazgatási bizottsághoz kéri utasitani. **Ernuszt** Kelemen pártolja a véleményt, **Tisza** K. a pénzügyi bizottsághoz kivánja e kérvényeket utasitani, **Apponyi** A. gr. a közig. birottsághoz. **Tisza** K. és az előadó ismételt felszólalása után elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, de a miniszterelnök inditványát visszavonja, mire a bizottság véleménye elfogadtatik. Ugyszintén a 30—54. sz. a. kérvényekre a biz. véleménye fogadtatik el. A 9. sorjegyzékben foglalt kérvények tárgyalása a jövő szombati ülésre halasztatik, a következő két kérvény azonban azonkivül elintéztetik. Az első a vidéki állami tanitóképzőintézetek zenetanárainak kérvénye, a második pedig a m. k. állami tanitóképezdék rajztanárainak kérvénye, melyben fizetésük felemelését kérik. Ezekre a kérvényi bizottság határozati javaslata az, hogy ezekre nézve a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1882. évi költségvetésének tárgyalása alkalmával használat és betekintés végett a ház irodájába tétessenek le. (Helyeslés.) Elfogadtatik.

Következik a vallás- és közoktatási miniszter válasza Urváry Lajos interpellációjára.

Trefort Agoston, vallás- és közoktatásügyi miniszter: T. ház! Urváry Lajos azt az interpellácziót intézte hozzá: hogy a Muraköznek a szombathelyi püspökség alá helyezése ügyében folytatott tárgyalásokról hajlandó-e a képviselőháznak felvilágositást adni? A választ hajlandó megadni, s ez abból áll, hogy a tárgyalások, melyek eddig folytattattak, nem vezettek eredményre. Nem maradhat tehát egyéb hátra, mintthogy ha az uj szombathelyi püspök ki fog neveztetni, Muraköznek a szombathelyi püspökséghez csatolása tárgyában a kinevezendő püspökkel ujolag megkezdeni a tárgyalást. Szükségesnek tart azonban megemliteni két momentumot. Az első az, hogy Szlavoniából körülbelöl 40 község tartozik a pécsi püspökséghez. Ha a Muraköz ki fog kebleztetni a zágrábi érsekségből, természetesen, a logika következménye szerint, mi is kénytelenek leszünk a szlavoniai 40 községet a pécsi püspökségből kikebleztetni és a diakóvári püspökséghez csatolhatását megengedni. Másodszor ha a Muraköz el fog különittetni a zágrábi érsekségtől, a zágrábi érsek ezentul nem lesz magyar püspök és igy nem is fog állani a magyar kormány hatósága alatt. E két momentum képezi a megoldás nehézségeit. Ennek daczára azonban, miután e kérdés már felvettetett s ő felsége ő eminencziáját az ország primását küldte ki, mint kir. biztost a tárgyalásokat a szombathelyi püspökkel folytatni fogja a kormány.

Urváry Lajos: A válasz hallása után kevés remény van, hogy a miniszter az ügyet az országos érdeknek megfelelőleg fogja elintézni. Itt 70,000 emberről van szó; oly emberekről, kik érzelemre ép oly hazafiasak, mint az ország bármely más vidékének lakosai. Ezen hazánkfiai, t. ház, el vannak határozva arra is, hogy a mi a nyelvet illeti, az országot, az állami nyelvet elsajátitsák; de e tekintetben az egyházi és az iskolai hatóságok részéről igen nagy sajnálatukra teljes elhanyagolást szenvednek. A klerus ellen kevés kifogása van, mert egy része az országos nyelvet birja, de a magyarosodás ellen nem fejti ki a kellő buzgalmat, mert nemzetiségére nézve idegen. A miniszter által felhozott két ügy eddig nem volt összefüggésben a szóban forgó tárgygyal, most már a miniszter összeköti, de ez nem lesz javára a magyar államiságnak. Kéri az ügyet tárgyalásra kitüzni.

Trefort A. viszonválasza után a ház a választ tudomásul veszi.

Következnek az interpellácziók.

Szendarkényi Nándor: Interpellálja az igazságügyminisztert, hogy van-e tudomása a budapesti és egri dolgozóházak létezéséről. Ha van, azok czélját és rendeltetését összeütközőnek tartja-e a büntetőtörvénynyel? s ha nem, szándékozik-e intézkedni, hogy ezen dolgozóházak a büntető törvény illető helyének némely pótlásával visszaadassanak a társadalomnak, és sok szerencsétlenre valóban áldásos rendeltetésének?"

Ugron Gábor: A belügyminiszterhez a következő interpellácziót intézi:

Miután több ezredek tartalékosai is mozgósitattak, kiknek eltávozásuk után családjuk nyomor és inség által van fenyegetve;

kérdem a miniszter urtól:

Tett-e intézkedéseket, hogy a behivott tartalékosoknak szegény családja a kenyérkereső apa távolléteig segélyeztessék?

Ha tett, melyek azon intézkedések?

Ha nem tett, szándékozik-e sürgősen intézkedni, hogy a segélyezés, a hol kell és a mennyiben szükséges, kezdetét vegye?

Tisza Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter: Azon perczben, a melyben szükségessé vált a harmadik korosztálynak behivása, körrendeletileg utasitotta a törvényhatóságokat ezelőtt már mintegy 10 nappal, hogy irják össze azon családokat, melyeknek fentartói a mozgósitás folytán távozni kénytelenek, irják össze azon családok tagjainak számát, viszonyait, mindazon adatokat, melyek a segélyezés szempontjából szükségesek. A törvényjavaslatot magát, mely az 1880. törvényben igérve van, egy pár rövid nap alatt szintén benyujtja, ugy hogy mire az összeirások beérkeznek, a törvényes intézkedés is életbe léphet.

Ugron Gábor: Megnyugszik a válaszban s azt a ház is tudomásul veszi.

A hétfőn d. e. 10 órakor tartandó ülésnek tárgya lesz a vallás és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása. Ezt követi esetleg a pénzügyminiszterium költségvetése.

Az ülés végződik d. u. 2 óra 25 perczkor.

Válasz Derzsi Károly unitárius lelkész urnak.

Hogy a tisztelt lelkész ur nyilatkozatára, habár csak röviden is, válaszolok, azt azért teszem, mert az „Egyetértés" hasábjain tegnap megjelent beszédemnek ason része, a mely az unitárius egyház biráskodása köréből felhozott példámra vonatkozott — csak töredékesen közöltetett, és igy annak kiegészitése ugy az „Egyetértés"-nek tisztelt olvasó közönségével szemben, mint a tisztelt lelkész urral szemben, kötelességem.

A tisztelt lelkész ur eljárásomat nem tartja széppnek. Hogy mit tart széppnek, nem tudom. Az én elvem ez: Amicus Plato, amicus Aristoteles, maxima amica veritas. Nem kiméltem saját hitfelekezetem szentszékét; vajjon mi okom lett volna rá, hogy kiméljem az unitáriusokat? De utóvégre is csak arról van szó: igazat mondottam-e, vagy sem?!

Mit állitok? Állitom azt, hogy egy 61 éves gazdag báró, a ki még 1881. márczius közepén nem volt unitárius, már 1881. április 1-én az unitárius-egyház birósága által nejétől — a ki meg sem lett idézve — elválasztatott. Állitom, hogy a házasságvéd az itélet ellen kifogást nem emelt. Állitom, hogy ezen itélet már 1881. április 26-án a felsőbb egyházi-biróság által jóváhagyatott. Állitom, hogy ezen elválasztott báró 1881. junius 14-én házassági szerződést kötött, junius 15-én ujabb házasságra lépett, ugyszólván halálos ágyán, mert, néhány napra az uj boldog házasság után meghalt. Állitom, hogy most két özvegy perel az iránt, ki legyen a nevető örökös.

Ez a lényeg tisztelt lelkész ur! Már most felkérem: nyilatkozzék valók-e ezek? Várom a feleletet 8 napig. Ha nyolcz napon belül hallgat: akkor hallgatását a megtérés jeléül tekintve, megbocsájtom Önnek ezen nem illő leczkéztetési viszketeget. Ha tagadná csak egyikét is ezen állitásoknak, tudni fogom azt bizonyitani és ez által a tisztelt lelkész ur eljárását kellőleg illusztrálni. Nem az a lényeg, hol történt, a fővárosban-e, vagy Kolozsvártt, hanem az, hogy ilyen helytelenség Magyarországon megtörténhetik; s mint a lelkész ur is mondja, a törvényesség örve alatt. Én a távirati módot csak képletileg használtam, de épen most várom az okmányokat annak igazolására, hogy a budapesti lelkész csakugyan távirati uton kapta, illetve kérte a házasság megkötéséhez szükséges meghatalmazást. Addig, mig ezen okmány-bizonyitékot nem látom, azt, hogy ez igy történt, nem is állitom.

Még három körülményt ajánlok a t. lelkész ur figyelmébe, és pedig:

1-ör: Ha még nem olvasta volna, olvassa el a közös hadügyminiszternek azon rendeletét, a melylyel az ilyen erdélyinek nevezett válóperekben hozott itéleteket a közös hadsereg osztrák tisztjeivel szemben érvénytelennek tekinti. Bizonyosan azért, mert azok eljárását nagyon korrektnek tekinti!??

2-or. Ha még nem olvasta volna, olvassa el azon erdélyi ügyvédnek — a kit gondolom Fischernek hivnak — azon czirkuláréját, a melyben az ilyen válópereknek „tarifáját" közli. Ha ezeket elolvasta, azt hiszem igazat ad nekem, hogy én még keveset mondottam.

3-or. A tisztelt lelkész ur azt tanácsolja nekem, hogy másszor ha valami visszaélésről akarok beszélni, forduljak hozzá, majd ő ad nekem tanácsot.

Köszönöm szives jó indulatát, de arra kérem, hogy ilyen együgyünek engem ne tartson. Csak Bernáth Gazsinak a perrendtartása volt olyan, hogy a bírónak a vádlottól kellett tanácsot kérnie, milyen itéletet mondjon.

Polonyi Géza.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházból. A napokban közzétett számadatok szerint a nemzeti szinház drámaelőadásainak bevétele a nézőtér kisebbitése, azaz a számos padsor eltávolitása folytán tetemesen csökkent. Még nagyobb mértékben áll ez az opera előadásoknál, különösen most Wiltné vendégszereplése alkalmából. — Ha tudniillik operai előadás alkalmával az egész szinház tele van a mostani felemelt helyárak mellett, a bevétel maximuma 1000 frt. Ebből 500 frt tiszteletdij jár Wiltné asszonynak, tehát a fennmaradó 500 frt a drámai hasonló előadás bevételével szemben is 100 frt kevesebbletet tüntet fel. Ily viszonyok közt az intézet, tekintve a számos bérletet, melyekre az **árfelemelés ki nem terjeszthető, határozott deficzittel dolgoznék, azonban a rendkivüli előadások** ezt a csorbát némileg helyreütik. — Odry Lehel, ki pár hétig ágyban fekvő beteg volt, már annyira jobban van, hogy elhagyhatta ágyát. Egy darabig azonban nem szabad fellépnie. — A nemzeti szinház nyári szünideje az idén hosszabb lesz a szokottnál és valószinüleg már junius 15-én kezdődik. Ennek oka, — mint halljuk — a szinház gyökeres renoválása, melynek egyik czélja a tüzbiztonsági intézkedések mellett, a nézőtérnek czélszerübb berendezése is leend.

— A nemzeti szinház jövőheti műsora: Febr. 12. Csalárdások, János kulacsa. (Kisfaludy Károly emlékezetére.) 13. A hol mulatnak. 14. A próféta. (Wiltné vendégjátéka.) 15. Figaro házassága. 16. Piccolino. 17. Czifra nyomoruság. 18. Sába királynője. (Wiltné vendégjátéka.) 19. Az urhatnám polgár. (1 ször.) — A várszinházban: Febr. 12. Lalla-Roukh. 16. Ibolyafaló. 18. Rang és mód.

— A népszinházban holnap, vasárnap, és holnapután, hétfőn, a Kőrösi lány kerül szinre Blaha L. asszonynyal. Kedden és szerdán a Furcsa háboru s csütörtökön ismét a Kőrösi lány kerül szinre. Pénteken Favartnét adják elő Blaha L. asszonynyal, szombaton pedig ujból a Furcsa háboru.

— Hoffmann meséi az elhunyt Offenbachnak ily czimü fantasztikus operetteje lesz a népszinház legközelebbi ujdonsága. A darab már betanulás alatt van s még e hó folyamán szinre kerül.

— Munkácsi itthon. Munkácsi értesitette az ünnepélyt rendező bizottságot, hogy Bécsből meg fogja sürgönyözni Budapestre érkezésének pontos idejét. Az indóháznál az összes fővárosi müvészek és küldöttségek fogják várni. A müvészek nevében Telepy Károly intéz hozzá üdvözlő beszédet. Azután kocsikra ülnek és az Európa szállodába hajtatnak, hol az I. emeleten béreltek diszes és kényelmes lakást a müvészpár számára. — A müesarnok termeinek diszitésén naponkint átlag 20 festő, szobrász és dekoratőr dolgozik. — Az ezüst babér koszoru készitésével, a direkt e czélból Budapestre jött Herpka hazánkfia már annyira előre haladt, hogy 15-én be fogja fejezni. — A „Harmonia" magyar zenemüvészek társulata tegnap este tartott igazgatósági ülésén kivánatosnak mondotta ki, hogy Munkácsi budapesti fogadtatása iránt zenei körökben is mozgalom indittassék meg s azon czél elérése végett, hogy egyrészt a magyar zenemüvészek Munkácsival és nejével, másrészt azok a magyar zenemüvészekkel megismerkedjenek, elhatározta, hogy Munkácsi tiszteletére f. hó 22 én a Hungária disztermében hangversenyt rendez, melyet banket fog követni. A hangversenyen elsőrangu zenemüvészek fognak közremüködni s a müsor kizárólag magyar zenemüvekből fog állani. A hangversenyre Liszt Ferenczet is meghivják. Az ülésen ezenkivül elhatározták, hogy dr. Hubay Károly és Aggházy Károly igazgatósági tagok f. hó 13 án Munkácsi elé Bécsbe utaznak, hogy őt oda érkezésekor üdvözöljék és a hangversenyre meghivják.

— Bülow János meghivást kapott az orosz czárnétól, hogy a meiningeni udvari zenekarral, melynek ő tudvalevőleg intendánsa, Szentpétervárra menjen. A hirneves zongoramüvész alkalmasint április havában utazik az orosz fővárosba.

— Weisz József zongoramüvész hangversenye Büchler R. kisasszony közremüködésével e hó 14 én lesz a vigadó kis termében. Müsorozat: a) Chromatikus fantasia és fuga. Bach. b) Ballada (F. dur) Chopin. c) Keringő. Moszkovski. 2. a) Sommerabend. Lassen. b) Ich liebe dich. Grieg. c) Des Liebsten Schwur. Brahms, énekli Büchler R. kisasszony. 3. a) Scherzo (E dur) Chopin b) Bourré (A moll). Bach. c) Menuett. Moszkovski M. d) Keringő. Weisz J. 4. a) Wandern geht mein Liebster. Heuberger. b) Mirailla Heuberger. c) Trost. Lassen. énekli: Büchler R. kisasszony. 5. a) Barcarolla. Chopin. b) Rhapsodia. Liszt.

— Hubay Jenő hegedümüvészt a belga király kinevezte a brüsseli kir. zeneakadémia első hegedü tanári állomására, mely Wieniavszky halála óta üresedésben van. Ez a kinevezés annál örvendetesebb és annál nagyobb fontossággal bir reánk magyarokra, mert a brüsszeli zeneakadémia Európának nemcsak legrégibb, de első zenei tanintézete, a hol Hubay előtt Charles Berlioz, utána Vieuxtemps Henrik és Wieniavszky hallatlan müvészek töltötték be azt az állást, melyre most fél évi üresedés után Hubay Jenő neveztetett ki. A feltételek a következők: 6000 frank évi fizetés, két havi szünidő nyáron és 6 heti szabadságidő télen. Hubay — mint értesülünk — két föltételhez kötötte ez állás elfoglalását Első sorban meg akarta tartani magyar állampolgárságát és teljesen mellőzni az igazgatóság által óhajtott naturalizácziót és másodszor kivánta, hogy a hegedü kiképzési osztályokon kivül a kamarai zeneosztály vezetése is engedtessék át neki. A differencziák kiegyenlittetvén a királyi kinevezés az ifju müvészt Európa első hegedütanári állására emelte. Hubay jelenleg 23 éves. Most Belgiumban hangversenyez; husvét utánra Madridból kapott igen előnyös ajánlatot. Onnan Algirba megy dr. Laudovszkyhoz, a kinek a mult nyáron is vendége volt. Algirból visszatérve fogja állását a brüsszeli zeneakadémiánál elfoglalni.

— Magyar zenepártoló szövetkezet. Körülbelül fél évvel ezelőtt egy hason czimü és czélu egylet volt alakulóban a fővárosban, mely azonban közbejött akadályok miatt nem jött létre. Nemrég a mozgalom ismét megindult e tárgyban. Az ügyet uj erők vették kezükbe és azt czélhoz is vitték, a mennyiben az egylet a napokban megalakult. Czéljául a szövetkezet kizárólag a magyar zene ápolását és pártolását tüzte ki. Az egylet élén id. Ábrányi Kornél, Allaga Géza, Siposs Antal, Székely Imre, Zimay László, Engeszer Mátyás stb. állanak. Az alakuló ülésen elhatározták, hogy rövid időközökben hangversenyeket rendeznek, melyen kizárólag klasszikus magyar zenemüvek lesznek előadva. Az első hangverseny — melynek próbái már megkezdődtek — már e hó vége felé megtartatik. E hangverseny müsorába eddig: Székelynek egy uj quartettje és Allagának egy uj szerenadeja (czimbalom, 3 hegedü, brácsa gordonka, nagy bögö,) továbbá Zimaytól és Engesztől magyar dalok lettek felvéve. A 2 ik hangverseny jövő hó elejére van tervezve.

— A képzőmüvészetekért. Zalamegye hazafias érzületü közönsége ismét egy nagyobb áldozatot hozott a hazai képzőmüvészetnek. Ugyanis a képzőmüvészeti társulatnál tett 200 forintos alapitványát a megyei nemesi pénztár választmánya 1000 frtos pártfogó alapitványra emelte fel és a megye közönsége ezenkivül egy ujabb 500 frtos alapitványt tett. — Siposs Pál abauj-szikszói birtokos 200 frttal a képz. társulat alapitói közé lépett.

— Veresagin orosz festő csataképeit, melyek most Berlinben vannak kiállitva, Moltke gróf, a nagy porosz hadvezér is megtekintette, s alig tudott betelni a látásukkal. Mikor odahagyta a tárlatot, barátságosan kezet szoritott a müvészszel.

— Párisban két hét alatt mindössze csak két jegyet adhattak el a nagy garral hirdetett német Lohengrin-előadásra. E miatt aztán lemondtak végkép Wagner müveinek bemutatásáról.

— A franczia müvészek fizetései szinte hihetetlenül nagyok. A Renaissance-szinház uj igazgatója például négy évre szerződtette Jeanne Graniert, a kedvelt müvésznőt a következő feltételek mellett: 400 frankot kap esténkint s legalább 200 előadást biztositanak részére. Évi jövedelme tehát 80,000 frank lesz, az igazgatóság még azon felül arra is jogot adott a müvésznőnek, hogy maga válaszsza meg a szerepeket, melyekben föllép.

Egyletek, társulatok.

— A m. tud. akademia mathematikai és természettudományi (III.) osztálya hétfőn febr. 13 án d. u. 5 órakor ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. König Gyula l. t. „A Ludolf-féle számról". 2. Hunyady Jenő l. t. „A geometria rokonságairól". 3. Konkoly Miklós l. t. a) „Hulló csillagok radiatio pontjai." b) „Az üstökösök vegyalkatrészei általában". 4. Klein Gyula polytechnicumi tanár, mint vendég: „Vampyrella és a protista-ország." 5. Téglás Gábor részéről „Egy uj csontbarlang a bedellői határban" bemutatja Szabó József r. t.

— A magyarországi hirlapirók nyugdijintézetének első évi rendes közgyülése vasárnap 1882. évi febr. hó 12 én d. e. 11 órakor az irók és müvészek társasága helyiségeiben fog megtartatni. A közgyülés tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései. 2. Az igazgatóságba öt tag s a felügyelő bizottságba három tag választása. 3. Esetleges inditványok. (Az utóbbiak csak akkor tárgyalhatók, ha 8 nappal a közgyülés előtt az elnöknél bejelentettek.) A közgyülés határozatképes, ha az intézet rendes tagjainak legalább 1/3 része jelen van; ellenkező esetben a nyolcz nap mulva megtartandó közgyülésen a jelenlevők határoznak. A kik a megjelenésben akadályoztatva vannak, irásban kiállitott meghatalmazással más tag által is képviseltethetik magukat, de egy tag saját magán kivül csak egy távollevő tagot képviselhet.

— Az orsz. középiskolai tanáregyesület választmánya f. hó 12-én vasárnap d. e. 10 órakor a felsőbb leányiskolában ülést tart. Tárgy: Gimn. és reáliskolai törvényjavaslat.

— A kir. magy. természettudományi társulat február 15-én, szerdán este 6 órakor a vegytani intézetben (muzeum körut 4) referáló ülést tart, a mely alkalommal a választmány megbizásából Antolik Károly tanár fog előadást tartani az elektromos szikra sikamlásáról az idevágó kisérletek bemutatásával. Ezen ülésre az érdeklődő közönség meghivatik; belépti jegy nem szükséges.

— VI. és VII-ik kerületi jótékony egyesület, mely egy évi fennállása óta több mint ötszáz szegény sorsu gyermeket téliruhával ellátott, márczius 9 én hangversenynyel egybekötött tánczestélyt rendez, a terézvárosi kaszinó összes termeiben. A hangversenyben br. Splényi Ödönné, Blaha Lujza is közre fog müködni. A meghivók f. hó 16-án küldetnek szét.

— A „budapesti rabsegélyző egylet" febr. 12 én dél előtt 11 órakor a pestvidéki kir. törvényszék 20 dik számu tanácstermében (Ujvilág utcza, megyeház, II. em.) választmányi ülést tart.

Törvényszéki csarnok.

— Elhalasztott tárgyalás. A Fortuna-beli fenyitő-biróság ma akarta tárgyalni Wolf Lajos hirhedt játékosnak és társainak bünügyét, melyet hazardjáték miatt négy évvel ezelőtt inditott ellenök az ügyészség. A törvényszék összeült, de a fő vádlott, Wolf Lajos többszörös megidéztetése daczára meg nem jelenvén, a törvényszék elhatározta, hogy jövőre ugy vezetteti elő a vádlottat.

— Két fegyelmi tárgyalás. A kir. tábla fegyelmi birósága Szabó Miklós elnöklete alatt ma két fegyelmi ügyben hozott itéletet. Az első Kaffehr Béla szombathelyi kir. ügyészségi irnok ellen volt meginditva. Kaffehr azzal vádoltatik, hogy Ajkas kir. ügyész, mint hivatalfőnöke irányában durva kifejezésekkel élt s a mellett hivatali kötelességét elhanyagolta, irnoktársát pedig megveréssel fenyegette. A szombathelyi kir. tvszék Kaffehrt 4 sürgős ügydarabnak be nem iktatása miatt vétkesnek mondotta ki, s rosszalásra itélte, a többire nézve felmentette. A kir. tábla ez itéletet annyiban változtatta meg, hogy vádlottat hivatalának elhanyagolása miatt, főnöke iránt tanusitott durva magaviselete s az ügydarabok be nem iktatásáért, mint vétkest, feddésre itélte. — A másik fegyelmi panasz Krizsán Fülöp nagylaki kir. járásbirósági végrehajtó ellen emeltetett, oly függő termés foglalása miatt, a mely nem is volt. A szegedi királyi törvényszék vétkesnek mondta ki és 25 frt pénzbirság megfizetésére itélte, sulyosító körülményül felhozván azt, hogy ilyen vétség miatt már egyszer büntetve volt. Dr. Pollák Rezső, védője, felhozta azt, hogy a becslésnél oly esküdtek szerepeltek, kik a jegyzőkönyvbe veendő tárgyakat igen jól ismerték. — A kir. tábla az első biróság itéletét helybenhagyta, mert Krizsán nem a megbecslés szinhelyén, hanem a városházán vette fel a jegyzőkönyvet.

— Okirathamisitás. Csekonics Endre gróf tegnap egy folyamodványt kapott, melyben egy magát Katz Kalmánnak nevező férfi pénzsegélyért folyamodott hozzá. Kisült, hogy az okirat hamisitott. Katz Kalmánt nyomozni kezdték s még tegnap el is fogta a kecskeméti utczán Scholz p. biztos. Katz, volt hivatalnok, bevallotta a hamisitást s okul nagy nyomoruságát hozta fel. Ma átkisérték a Fortunába.

— Egy kuruzslónő viselt dolgai. A budapesti kir. fenyitő törvényszék Lászy József elnöklete alatt e hó 8 án oly ügyet tárgyalt, mely élénken emlékeztet a középkorban uralkodott babonahitre. A vádlottak padján egy rendkivül furfangos asszony ült. Neve Kostyal Józsefné, foglalkozására nézve mosónő. Mellette ül a vádlottak padján férje, Kostyal József napszámos, ki a neje terhére rótt sikkasztás és okmányhamisitás büntettenek bünrészessége miatt helyeztetett vád alá. Kostyálnénak csak „czimzetes" foglalkozását képezte a mosás, tényleg pedig kártyavetéssel, kuruzslással s jövendöléssel foglalkozott. Kostyálnénak nagy klienteléja volt, de még nagyobb volt a hivei által beléhelyezett bizalom. Ime két eset a legérdekesebbek közül: Kacziáner Tóbiásnénak eltünt a férje. Az asszony talán aggódott is e miatt, de leginkább tisztába szeretett volna jutni az iránt, vajjon igazi özvegy-e vagy csak ugynevezett szalma özvegy. Felkereste tehát Kostyálnét, kivel kártyát vettetett magának. A kártya „kibökte" neki az igazat. Azt „mondta" ugyanis, hogy férje öngyilkos lett — s ez valójában igy volt. Másnap megtalálták Kacziáner Tóbiást elmetszett torokkal. E jövendölés állapitotta meg Kostyálné hirnevét. Ő ugyan szerényen tiltakozott, a neki tulajdonitott emberfölötti hatalom ellen, azt mondván, hogy ő csak amolyan közönséges halandó, de „ismeretségben áll egy remetével, a jó öreg Garabonczíással, a ki mindig megmondja neki az igazat. **Ezt a garabancziást alig lehetett győzni pénzzel, de kivált viaszgyer-**

tyákkal, mert megjegyzendő, hogy Garabancziás ezek lángjából jövendölt. Kacziánerné még ma is sinli a sok viaszgyertyák miatt támadt adósságait. Az ő protekcziója folytán vette pártfogásába Kostyálné Fellner Jánosnét. E szegény asszony szért vettetett kártyát, mert férje megverte. Kostyálné, kijövendölte belőle, hogy Fellnerné rövid idő mulva két helyről is fog örökölni, egyszer 1000, másszor 2000 frtot. A véletlen ugy akarta, hogy tényleg örökölt is egy nagynénjétől 1000 frtot. Most már vakon hitt Kostyálnénak, a ki biztatta, hogy ez csak kezdete a szerencsének, a java csak ezután jön; mert van még egy pap rokona, a ki rengeteg nagy vagyonát neki fogja hagyni. Hiába mentegetődzött Fellnerné, hogy neki nincs is pap rokona, Kostyálné megmaradt állítása mellett. De hogy mindez bekövetkezzék, a remetét meg kellett nyerni. Kostyálné küldte a remetének a viasz-gyertyákat, raadásul egy-egy sonkát, meg egy pár forint ezüst pénzt is küldött neki, csakhogy „gyorsan csinálja a dolgát." Egy napon azzal az üzenettel jött Kostyálné a Garabonczástól, hogy Felnerné küldje el neki a 480 frtos takarékpénztári könyvecskéjót, majd ő kiváltja s más könyvre teszi be. Mert csak igy lesz rajta isten áldása. Fellnerné szeretett volna ugyan e dologban személyesen a Garabonczással beszélni, de Kostyálné csunyául megpirongatta eme vakmerő ohaja miatt, azt mondván, hogy a Garabonczás szent ember, azzal nem beszélhet minden ember fia. Nehéz szivvel bár, de megtette. Átadta Kostyálnénak a 480 frtról szóló takarékpénztári könyvet, melyet férje tudta nélkül vitt el hazulról. A könyv átadása után Kostyálné bevitte Fellnernét a budai szt. Anna templomba, olvasót adott a kezébe s azt mondta, hogy itt addig mondja a „Miatyánk"-ot, mig ő vissza nem jő a remetétől. Fellnerné többszöri felszólitásra sem akarta elhagyni a templomot, ugy hogy kivezették. Ezalatt Kostyálné is elvégezte a dolgát. Felvette ugyanis a takarékpénztárnál a 480 frtot s abból 80 frtot egy uj takarékpénztári könyvecskére helyezett el. Férje pedig a 80 frt elé egy szerény kis „4"-t irt, a miből aztán 480 frt lett. Ezt az uj könyvet adta át Kostyálné Fellnernének, még pedig azon határozott utasitással, hogy az „szent maradjon, idegen kéz ne érintse, idegen szem ne lássa, mert ha más meglátja, elmegy az ereje." Legjobb, mondá, ha keblén hordja, vagy az ágyban elrejti, ott nem esik benne hiba. Fellnerné szót fogadott. Nyolcz napig rejtegette keblén a könyvet, ekkor azonban már megsokalta a várakozást s interpellálta Kostyálnét az örökség felől. Kostyálné szemrehányásokat tett neki türelmetlenkedéséére s hogy megnyugtassa egy „a jó öreg Garabonczás" aláirással ellátott levelet mutat neki. Ebben a Garabonczás azt irja az „asszonyság"-nak, hogy az utolsó három gyertya három napig égett, a mi annak a jele, hogy minden jól ment. Ekkor azonban egy szél jött, a bizalmatlanság szele, mely elolttotta a gyertyákat s az egészet visszalokte. Hogy pedig jövőre minden jól menjen, esküdjék meg szt. Annára, hogy ha négyfelé vágják is, titokban fogja tartani a dolgot s nem bizalmatlankodik többé. — Fellnerné megesküdött s az eskü szövegét oda irta a Garabonczás levelére, mely levelet — valószinüleg az öreg Garabonczas tollba mondása után Kostyálné fia irta. Ismét nyolcz nap mult el s az örökség még mindig késett. Fellnerné türelmetlenkedése elérte a legmagasabb fokot s talán már esküszegővé is lett volna, ha a Garabonczas uj üzenettel nem kopog be hozzá. „Három különböző szinü folyadékot hoztam, mondá Kostyálné — ezeket három három napi időközökben vegye be s aztán meg lesz az örökség." „S bevette-e őket?" kérdé a kir. ügyész. „Dehogy vettem kérem, nagyon furcsa volt a szaga s kiöntötettem." Még nem mult el a kruzslónő által megszabott 9 nap s már is beköszöntött a lakbér-fertály. — Fellnerné csak nehéz szivvel, csak miután kölcsönt nem tudott kapni, vette elő a gondosan őrzött takarékpénztári könyvecskét s ment vele a takarékpénztárhoz. Itt aztán kiábrándult. Megtudta, hogy a takarékpénztári könyvecske meg van hamisitva, mert arra csak 80 frt tétetett be. Fellnerné talán még most is megbizott volna a Garabonczasban, de a takarékpénztár megtette a jelentést az ügyészségnél. Nem kevésbé érdekes a Bertalan Róza cseléd esete. A szegény Rózának nagy „pech"-je volt a kedveseivel. A hány volt, mind elhagyta. Olyant szeretett volna tehát, a ki sohse hagyja el, azért vette igénybe a Garabonczast, illetve ennek prokuristáját Kostyálnét. Négy teljes esztendeig tartott a komédia, mi alatt Bertalan Róza a kapott meghagyáshoz hiven éjnek idején nem egyszer mászta meg a budai „hármas" hegyet s elénekelte szt. Dávid, Jób s egyéb zsoltarokat. De szeretőt még sem kapott, még olyant sem, a ki aztán elhagyta volna. Pedig 4 évi teljes keresményét viaszgyertyákra költötte s egyébként is fényesen honorálta a remetét. Végre ő is megsokalta a dolgot s jelentést tett az ügyészségnél. A törvényszék ez utóbbit felmentette, ellenben Kostyál Józsefnét sikkasztás és okmányhamisitás büntette miatt 4 évi fegyházra itélte.

Fővárosi ügyek.

— Az állandó szinház-vizsgáló bizottság tegnap Rózsa Péter elnöklete alatt kezdte meg a szinházak biztonsági tárgyában készült szabályrendelet tervezetének tárgyalását. Elvül tüzte ki a bizottság, hogy a jövőben épitendő szinházakra legyen alkalmazandó az uj szabály minden § a, mert csak igy lehet megközelitenie a tüzbiztos szinház eszményét e rendeletben.

— A belügyminiszter a városligeti-tó kotrása körül felmerült tulkiadásokat az indokoknál fogva helybenhagyta. — A várkert-épitő bizottság azon kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a II. ker. öntőház-utcza szabályozása és rendezése ügyét vegye kezébe, minthogy a várkerti épitkezések most már teljesen be lévén fejezve, ez az utcza a kir. épületekkel igen kiáltó kontrastot képez. — A terézvárosi dohánygyárnak, miután a VII-ik kerület, hol e gyár van, Erzsébetváros lett a neve, — hivatalos czime ezután a p. ü. miniszter f. évi 1283/VIII. sz. rendelete szerint: Budapest-erzsébetvárosi m. kir. dohánygyár" lesz.

Mulatságok.

— **Daruváry** Alajos legfőbb itélőszéki tanácsnok vendégszerető házában mult éjjel kedélyes piknik folyt le, melyen részt vettek: Paiss Andorné, Hunkár Dezsőné (a háziur leánya), Végh Endréné, Lukács Béláné és Trojan Paula, Bánó Mariska, Rudnay Ilona, Trefort Anna, Hunkár Ágnes, Bujanovics Mariska és a Kégl nővérek. A férfiak közül Paiss Andor, Hunkár Dezső, Végh Endre, Lukács Béla orsz. képviselő stb. urak. A jól sikerült mulatság nem csak reggelig, de a reggeliig tartott.

— **Az országos kisdedóvó egyesület** által e hó 16-án tartandó közvacsorára a meghivók nagy részben már szétküldettek. Ily tömeges szétküldésnél gyakran megtörténik, hogy egyes meghivók eltévednek; ugyanazért fölkéretnek mindazok, kik meghivóra igényt tartanak s ilyet nem kaptak volna, forduljanak a titkári hivatalhoz (P. Szathmáry Károly, ősz utcza 36. sz.)

— **Farsang Lugoson.** Lugosról irják lapunknak: Ugyanaz nap, a mikor „a boldog pestiek" a hirlapirók tánczvigalmán mulattak, szerény kis városunkban is a journalisták rendeztek egy minden tekintetben fényesen sikerült estélyt. — Bármennyire is különösen hangzik talán a „lugosi journalista bál" neve, mégis igaz, hogy városunkban nem kevesen vannak, kik — ha nem is mindnyájan hivatásszerüen, mégis forgatják a tollat. Ki számithatná meg a poeták számát! Miért volnának kevesebben a hirlapirók? Nagyszámu közönség gyült össze városunkból és a vidékről február 4-én este a kaszinó fényesen diszitett termébe, hol a patronessek: Brediceanné, Jakabffyné és dr. Neumanné urhölgyek szokott szivélyességgel teljesiték a háziasszony tisztét, 9 órakor kezdődött a tánez, ritka kedvvel és kitartással, mely nem is lankadt reggelig. Különös érdeklődést keltett a körülbelül 20 pár által, Lugoson ez este először tánczolt „Romana" nevü, franczia négyessel rokon román tánez. A rendezőség érdeme, hogy a közönséget minden nemzetiség szolgáltatta. Jelen voltak: Patyánszky, Radulescu, br. Ambrózy, Orbók, Rezei, Janculescu, Szende, Martinescu, br. Bruckenthal, Kelemen, Vuchetich, Kayser, Duldner és más családok.

— **A murkácsi katholikus dalárda** e hó 5 én a „Csillag" szálló termében sikerült tánczmulatságot rendezett. A mulatságon jelen voltak a hölgyek közül: Krautil Károlyné-Olsavszky Mariska, Nuszer Lajosné-Winkler Mariska, Kratz Viktorné, Berzsenyi Piroska, Cihler Berta, Kochanovska Vanda, Szabó Iza, Balogh Berta, Ludikár Emmike, Komka Méta, Oláh Piroska, Schaller nővérek, Komka Mariska, Tomori Mariska, Gyirák Jolánka, Sexer Lujza, Babinetz Mariska, Kodra Ilka stb. A lady patronesse tisztet id. Nuszer Jánosné-Hoffmann Czeczilia igen szeretetreméltóan vitte s az est sikere jórészben az ő érdeme. A mulatság általános jókedvvel kezdődött és még reggel 4 óra után is alig akart véget érni.

— **Abauj-Szántón** e hó 4-én Csoma Istvánné, Téglásy Józsefné, Meczner Józsefné és Csoma Józsefné urhölgyek védnöksége alatt az ottani ifjuság sikerült tánczvigalmat rendezett. A reggeli ½ 9 óráig folytonos jó kedvvel tartó tánczban az emlitett hölgyeken kivül részt vettek: Gábriel Zsuzsika s gróf Ráday Eszter, s Cseley Margit (Miskolczról), Fáy Erzsike és Ilona (Borsodról). Szalay Erzsike, Puky Magda, Jászay Ilona, Szabó Irén (Miskolczról), Szentimrey Szeréna és Erzsike, Fáy Zsuzsika, Katóka és Ilona, Horváth Petra stb. A bál létrehozatala kiválóan Bernáth József a járás közkedveltségü szolgabirájának érdeme.

— **A sertéskereskedők bálja,** melyet február 16 án az Európa szálloda disztermében tartanak, igen fényesnek igérkezik; a bálrendező bizottságnak sikerült a bálanyai tisztség elvállalására a fővárosi társadalom egyik igen tisztelt hölgyét Grundt Józsefné urhölgyet megnyerni. A bizottság mindent elkövet, hogy a bál minél fényesebben sikerüljön, a tánczrendeket, melyek igen sikerültek, ez alkalomra a fővárosi iparos Morzsányi készité. — Jegyek a meghivó előmutatása mellett kaphatók a kőbányai sertéskereskedelmi csarnok helyiségében, továbbá Grundt Józsefnél, (Népszinház utcza 29. sz.) Baumann Antalnál (Német-utcza 22. szám), Rauchbaur Ödönnél (Népszinház-utcza 7. szám) és a bál napján este a pénztárnál.

— **Az utolsó álarczos elite-calico bál** e hó 12-én a fővárosi vigadóban lesz a budapesti első gyermekmenhely javára, hol jelenleg is 271 lelencz és árva gyermeket ápolnak. A bizottság mindent elkövet, hogy a bált közkedveltségü játékok rendezése által lehető mulatságossá tegye. A résztvevőknek tehát megjelenésükkel gyakorlandó jótékonyságok fejében nagy mulatság olcsón biztosittatik. Belépti jegyek kaphatók a szivartőzsdékben és este a báli pénztárnál.

— **Tóth Kálmán szobra javára** a „Nemzeti szálloda" termében e hó 15-én zártkörü tánczkoszorut rendeznek.

— **A „Budapest-józsefvárosi 2. sz. tanker. szegény tanulókat r. segélyző egylet"** saját javára márczius hó 4-én a „Vigadó" kis termében tánczvigalommal egybekötött hangversenyt rendez.

— **A „Pesti nemzeti dalkör"** február hó 12 én a zenekedvelők disztermében (bálvány utcza) tánczczal egybekötött kinai jelmez estélyt rendez. 1. A kinai ifjuság felvonulása Fucimfa kisasszony ablakához. 2. Kinai-éjjeli zene Genée Richardtól. 3. Béka Cantate Hennig C.-tól. Kezdete 9 órakor.

— **A budapesti asztalos-ipartársulat** febr. 20-án az osztr. államvaspálya régi indóházából átalakitott Schuster Ernő-féle vendéglői helyiségben (gyár utcza és váczi körut sarkán) jótékonyczélu zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **Kun-Félegyházán** e hó 8-án a szabó ifjuság a korona szállodában tánczvigalmat rendezett. A mulatság 8 órakor kezdődött. Iparosok és gazdálkodók nagy számmal jelentek meg s kedélyesen jól mulattak reggelig. 52 pár járta a négyeseket. A hölgyek közül jelen voltak: Ferencsik Rozika, Illés Piroska, Kanyo Luczka, Seip Teréz, Bene Etelka, Kalmár Zsuzsika, Ufdului Juliska, Ferencsik Hermin, Kanyó Maris, Kis Maris, Zsigmond Karolina, Mészáros Juliska, Vakulya nővérek, Kanyo Ferenczné, Rékasy Lászlóné, Mészáros Ádámné, Horváth Milli. Az utolsó csárdás reggel 6 órakor volt.

— **Nagy bohócz estély** lesz február 19-én a Schuster-féle sörcsarnokban.

— A ma esti mulatságokról a főlapon adunk tudósitást.

A sajtó február 4-iki ünnepélye.

A Magyar Irók Segélyegylete s a Magyarországi Hirlapirók Nyugdijintézete javára rendezett farsangi ünnepély bizottsága e hó 8-án tartott ülésében tudomásul vette Pompéry János nagybizottsági s Molnár Antal bálbizottsági pénztárnok jelentését az ünnepély pénzügyi eredményéről s annak részletes megvizsgálására s a végleszámolás eszközlésére az irói segélyegylet s a hirlapirói nyugdijintézet titkárát s Hajós József és Urváry Lajos bizottsági tagokat küldte ki. A nevezettek e hó 9-én tartott ülésükben a számadásokat s a beterjesztett s mind kifizetett számlákat megvizsgálván, a pénztárnokok jelentéseit tökéletesen rendben levőknek találták, nekik a fölmentvényt megadták, s az ünnepély tiszta jövedelmét két egyenlő részre felosztva az irói segélyegyletnek s a hirlapirói nyugdijintézetnek mai nap átszolgáltatták. E tiszta jövedelem a felülfizetésekből 755 frt 10 kr., az elkelt báli jegyek árából 6142 frt 80 kr, tehát összesen 6897 frt 90 kr s igy az egyik-egyik intézet részére jutott jövedelmi rész 3448 frt 95 krajczár.

A rendező bizottság ennek nyilvános konstatálása után kötelességének tartja a nyilvánosság előtt is kifejezni köszönetét mindazok irányában, kik e fényes siker elérésében közreműködtek. Az ünnep művészi része tekintetében báró Podmaniczky Frigyest, a nemzeti szinház intendánsát, Paulai Ede drámai s Erkel Sándor operai igazgatót, kik a nemzeti szinház tagjainak a közreműködést az ünnep e részében megengedték, Paulai Edét ugy is, mint a ki a drámai előadást rendezte, továbbá Káldy Gyula operai rendezőt, ki a programm egyik számát, a „Férj az ajtó előtt" operettet betanitotta, aztán Nádainé Vidmár Katalin, Saxlehner Emma s br. Splényi Ödönné Blaha Lujza urhölgyeket, Halmi Ferencz, Hetényi Béla, Ujházi Ede s Vizvári Gyula urakat illeti e köszönet, kik művészetük egész erejével teljesitették a magukra vállalt s némi tekintetben szinte önmegtagadással járó feladatot, és Schwarcz Gyula urat, ki a népdalokat zongorán kisérni sziveskedett.

Az élőképek rendezéseért Zichy Jenő gróf buzgalmát, fáradhatatlanságát, kitartását s gondosságát illeti a bizottság köszönete, mely nem kisebb melegséggel terjed ki a csoportozatokban résztvevő urhölgyekre s urakra is, és pedig névszerint Feleki Miklósné, Gelléri Mórné, Hofszász Lina, Jószits Zóra, Klee Erzsébet, Ligeti Margit, Nagy Ibolya, Parlagi Vilma, Zsolnay Julia, Fodor Eufrosina, Hollósy Vilma urhölgyekre s gr. Eszterházy Dénes, Feleki Miklós, Halász Jenő, Ligeti Sándor, Orbán Balázs, Pulszky Károly, Szemere Atila, Thallóczy Lajos és Verbisz Andor urakra. Fogadják mindnyájan a rendező bizottság köszönetét.

Puskás Ferencz ur a budapesti telenhálózat tulajdonosa, ki ez alkalommal fényes sikerrel oldott meg oly feladatot, melyet Budapesten kivül még csak Párisban, egy nagy tudományos czélu kiállitás keretében kezdeményeztek, s a Ganz társaság, különösen annak vezérigazgatója Mechwart András és mérnöke Zipernovski Károly, kik ez alkalommal Budapesten s az egész monarchiában először tettek ragyogó sikerü próbát egy oly találmánynyal, mely már azért is nagy fölkarolásra méltó, mert jelen tökéletességére Magyarországon fejlődött, annál nagyobb hálára s őszinte köszönetre tarthatnak számot, mert szives készségük egyszersmind jelentékeny anyagi áldozatot is involvált, melyet a rendező bizottságnak nincs módjában mással viszonozni, mint ebbeli érdemük nyilvános elismerésével. Elismeréssel tartozik a bizottság az Általános osztrák légszesz-társaság budapesti igazgatóságának, s különösen Kleiner Armin urnak, a légszeszvilágitás ingyenes szolgáltatásáért.

Jelentékeny anyagi áldozatokért tartozik a bizottság köszönettel a Polduczai részvénynyomdának s vezérigazgatójának lovag Falk Zsigmond urnak, ki az összes meghivókat, számra tizezret s az összes belépti jegyeket ingyen állittatta ki, s az Athenaeum részvénytársulatnak s vezérigazgatójának Vérey József urnak, a többi szükséges nyomatatványok — utmutató táblák, tánczrendek, müsorok, utalványok stb. — hasonlókép ingyenes szolgáltatásáért. — Perotti Gyula ur, a nemzeti szinház művésze, egy saját kertjéből készittetett igazán művészi virágbokréta által szerzett jogot a bizottság hálájára, melyet az nem is késik neki a nyilvánosság előtt is leróni. Köszönettel tartozunk az Irók és művészek társaságának, helyisége huzamos időre való átengedéseért. — Szól a köszönet azután a feülfizetőknek is, kiknek teles névsora a következő:

Hajós József ur 100 frt, Zichy Jenő gr. ur 100 frt, Haynald Lajos bibornokérsek ur 50 frt, Samassa József érsek ur 50 frt, Bródy Zsigmond ur 50 frt, Várady Károly kir. tanácsos ur 20 frt, Türr István tábornok ur 20 frt, Rudnyánszky Gyula ur 16 frt, Rédl Béla b. ur 15 frt, Pajor István ur 15 frt, Feldmann G. Károly ur frt, Nagy János ur 12 frt, Rott József ur 11 frt, Záhorszky Kálmán ur 11 frt, Göndöcs Benedek apát ur 10 frt, Királyi Pál ur 10 frt, Szitányi Adolf ur 10 frt, Karsay Albert ur 10 frt, Zsivora György ur 10 frt, Rudnyánszky Ferencz ur 10 frt, Schön Vilmos ur 10 frt, gr. Teleki Sándorné 10 frt, Mechwald Lajos ur 10 frt, Pálmay Ilka urhölgy 10 frt, Lipthay Béla b. ur 10 frt, Neumann Ármin dr. ur 10 frt, Thaisz Elek ur 10 frt, Szlávy Olivér ur 10 frt, Weiser Károly ur 6 frt, Nikl Mihály ur 5 frt, Kaim Kamill ur 5 frt, Korizmics László ur 5 frt, Vigyázó Sándor ur 5 frt, Lederer Rezső ur 5 frt, Batos Kálmán ur 5 frt, Vajda Ignácz ur 5 frt, Vesztermeyer János ur 5 frt, Hegedüs Sándor ur 5 frt, Tits Gyula ur 5 frt, Jellinek Mór ur 5 frt, Kacskovits Lajos ur 5 frt, Babics Béla ur 5 frt, Kovács Sebestyén Endre ur 5 frt, Paulai Ede ur 5 frt, Balogh Károly ur 5 frt, Szalacsy Farkas ur 5 frt, Viner János dr. ur 5 frt, Lendvayné urhölgy 5 frt, Schossberger Zsigmond ur 5 frt, Lehótzky Lajos ur 5 frt, Frank igazgató ur 5 frt, Glasner József ur 3 frt, Ráth Károly ur 3 frt, Kvassay Ede ur 3 frt, Schmarz S. ur 2 frt, Molnár Domokosné urhölgy 2 frt, Csatári Grósz Lajos ur 1 frt, Kovács Kálmán ur 1 frt, Meiszlisz dr. ur 1 frt, Szemere Attila 10 kr. Összesen 755 frt 10 kr. s szól végül a köszönet az egész nagy közönségnek, mely az ünnepélyt megjelenésével megtisztelte. Csakis e nagy közönség részvéte vihette ki azt, hogy az eredmény olyan volt, hogy jótékony hatását hosszu, tán örök időkre fogják élvezni a humanisztikus intézetek, melyek javára az rendeztetett.

Az ünnepélyt rendező bizottság.

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti hetiszemle.

— febr. 11.

Gabonaüzlet. (Az „Egyetértés" tudósitása). A lefolyt hét időjárásának folyton téllies jellege volt, szakadatlanul többé kevésbbé erős éjjeli fagyaink voltak, melyek gazdáinknak sok gondot okoznak, mert a földek még mindig nélkülözik a hótakarót és a gyenge növényzet ez abnormis időjárás alatt okvetlenül szenved. — A régi idők óta hiányzó lecsapodások következtében a föld nélkülözi a szükséges nedvességet is és attól lehet tartani, hogy a meleg napok beálltával sok panaszt fogunk hallani a vegetáczióról. Adja isten, hogy ne legyen igy.

A gabonaüzlet a lefolyt héten folyton lanyha irányzatot követett és mérsékelt forgalom mellett az árak majd kivétel nélkül némi csökkenést szenvedtek.

Buza a lefolyt héten az időszaknak megfelelően elégséges mennyiségben, azaz mintegy 5000 tonna hozatott fel, a kinálat ennek folytán mindig elegendő volt, a vételkedv a hét első napjaiban meglehetősen jó volt, később azonban rendkivül korlátolt, miáltal azután a forgalom vontatott és az irány lanyha lőn és az árak lassankint 10—15 krt veszitettek métermázsánkint mult heti álláspontjukhoz képest. Az üzlet nagyon lanyha irányban zárul, heti forgalom mintegy 70,000 mm.

Rozs jobban kináltatott, ellenben a vételkedv jelentékenyen gyengült, minek következtében az irány ellanyhult és vontatott forgalom mellett mintegy 5000 mm. adatott el, miközben az árak 10 krral gyengültek métermázsánkint és jegyez ma 8.60—8.90 frt készpénzen métermázsánkint és minőség szerint.

Árpa szintén lanyhább irányt követett, a kinálat valamint a vételkedv egyaránt gyenge volt, mi azonban az árakra nem volt befolyással és a forgalom mintegy 4000 mmázsára szoritkozott, mi meglehetősen változatlan árakon adatott el és jegyez takarmányárpa 7.20—7.50, maláta árpa 8.25—8.75, serfőzdei árpa 9—10 frt, készpénzen mmázsánkint és minőség szerint.

Zab gyengén hozatott ugyan fel, de a kereslet némileg apadt, ugy hogy az irány ellanyhult. Az árak azonban nem szenvedtek jelentékenyebb csökkenést és mintegy 3000 mm. adatott el gyengén tartott árakon és jegyez 7.60—8 frtot készpénzben, métermázsánkint és minőség szerint.

Tengeri eleintén szilárd, a hét zárlatával azonban ismét valamivel csendesebb irányt követett; a vételkedv ellenben az egész héten át, a mult heti zárlati árakon meglehetősen jó volt és mintegy 10,000 mm. adatott el, miközben régi áru itteni raktárakból 7.30 frtig, uj oláhországi áru kőbányai állomásról 6.82½ frtig fizettetett és jegyez végül ó áru 7.25—7.30 frtot, uj magyar áru helyben 6.70—6.75 frt, uj oláh áru Kőbányán 6.80—6.85 frtot készpénzen és métermázsánkint.

Repcze üzlettelen maradt, az irány valamivel csendesebb.

Határidőüzlet az egész héten át többé-kevésbbé lanyha irányt követett, a forgalom általán csekély volt, csak szokványbuza tavaszra, melyben nagyobb végrehajtási eladások eszközöltettek és mely ezáltal a legnagyobb veszteséget is szenvedte, mutat fel meglehetősen terjedelmes forgalmat.

Szokványbuza tavaszra lanyhán 12.40 frton indult, gyengült lassankint 12.20 frtig, javult ismét 12.35 frtig, de csakhamar ismét ellanyhult és 12.13 frtig gyengült; zárul lanyha irányban 12.12—12.15 frton. — Szokványbuza őszre a hét elején üzlet nélkül 11.40—11.45 frton jegyeztetett, a hét végével azonban ellanyhult és 11.25 frtjával történt nehány kötés, mire lanyha irányban 11.20—11.25 frton zárul. — Heti forgalom mindkét buza határidőben több mint 100,000 mm.

Bánsági tengeri május-juniusra 7.40—7.42 frton indult, lanyha irány mellett lassankint 7.30 frtig gyengült, javult ideiglenesen ismét 7.35 frtig, de esett ismét 7.30 frtra és zárul lanyha irányban 7.27—7.30 frton. Heti forgalom mintegy 30,000 mm.

Oláh tengeri május-juniusra az egész héten át nem mutatott fel forgalmat és zárul lanyha irányban 7.22—7.25 on.

Szokványzab tavaszra 8.45-on indult, lanyha irány és csekély forgalom mellett gyengült lassankint 8.38-ig és zárul lanyhán 8.35—8.40-on. Hetiforgalom mintegy 14,000 mm.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre üzlettelen volt, az irány lanyha és jegyez 13½—13⅝.

Lisztüzlet, (Az „Egyetértés" tudósitása.) A lejárt egy heti időszak az üzlet természetére s kiterjedésére nézve nem igen különbözött a megelőző héttől. Nem mondhatni egy részt, hogy a jó hangulat csorbitást szenvedett volna, de másrészt tény, hogy a forgalom korlátoltabb volt, mint január hóban, oly lecsillapodás különben, mely korántsem veendő fel kedvezőtlen értelemben, mert csak természetes következménye a januári havi felettébb élénk üzleti mozgalomnak. A barna fajtákra nézve e héten is készlethiány észleltetett s minthogy még jelentékeny kötések függőben maradtak, azok lebonyolitása mindenestre még egy ideig igénybe fogja venni a malmok szolgáltatási képességét. A kivitel, tájdalom, nem igen akar fejlődni; a külföldi piaczokon fennálló lanyha irányzat s minden élénkebb vételi kedvnek hiánya egyelőre megakadályozza gyártmányunknak külföldön való tömegesebb elhelyezését. Ár szerint a szóban levő hét alatt nem történt változás. Korpa nem igen élénken kelt el, de másrészt a piacz csak aránylag csekély készlettel rendelkezik, s igy e czikk utolsó árjegyzését könnyen megtarthatta.

Átlag következő árak jegyeztettek:

sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt.	22.60	21.70	21.—	20.60	20.—	19.60	18.50
	7	8	8½	8¾	9	F	G
	17.60	16.60	14.80	11.80	10.20	5.—	4.70

109 kl. után összsuly tiszta suly gyanánt.

Gabonaforgalom a lefolyt héten.

(Febr. 4-től, febr. 11-éig.)

Budapestre érkezett kilogrammokban:

Buza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Tengeri.	Repcze.	Különf.	Liszt.
Csász. kir. szab. államvaspályával							
3137500	76900	62100	—	152300	8300	20300	96900
Magy. kir. államvaspályával.							
1247800	218600	145200	225100	—	12300	—	30800
Csász. kir. szab. déli vaspályával.							
110000	—	210000	—	—	—	2557400	—
Budapestről elszállíttatott kilogrammokban:							
Csász. kir. szab. államvaspályával							
103000	—	—	—	—	197700	395800	2778100
Magy. kir. államvaspályával							
—	—	—	—	—	—	—	70900
Csász. kir. szab. déli vaspályával						örlemények	
—	—	87	—	—	—	17812	—

Hüvelyes vetemények. Az üzlet e héten egyes czikkekben valamivel élénkebb volt, mert volt kereslet, söt valami a kivitel számára is vásároltatott. Az árak kevéssé változtak, habár a helyzet általában kedvezőbb.

Bab kerestetik; előző heti árakon néhány tétel a kivitel számára is vásároltatott. I. r. 9½—10¼, öreg 7½—8, törpe 12—12½ frt. Ha a kereslet igy eltart, a készlet nem sokára elfogy s az árak is emelkedni fognak.

Lencsében csekély a kereslet; csak kisebb tételek ajánltatnak, melyek olcsó áron adatnak el. Az árak 9—18 forint, minőség szerint.

Borsóban nincs kereslet; a készlet meglehetős s kisebb szemü 8—8.50, közép 10.50—11 frtjával fizettetik.

Köles, nyers csendes. I. r. 5.75—6, magyar 5.25—5.50, takarmányáru 4.50—4.75 frt.

Köleskásában csekély a forgalom s csak a legégetőbb szükséglet számára vásároltatik. Az árakban nincs változás: 10.25—10.50.

Lenmag kerestetik, ára 13—13½ frt.

Muharmag-ban nincs készlet; az ár névleges 8½—9 frt.

Bükköny kerestetik, de csak jó áru s 8—8½ frtjával örömest fizettetik.

Kendermag szilárd, mivel csak kevés szállittatik s a készlet is fogytán van. Ára 9¼—9½ frt.

Mákban nincs kereslet; kék 39—40, szürke 34—35 frt.

Termények. (Az „Egyetértés" tudósitása) Szilva. Az üzlet szilárd hangulatban nyilt meg, mert nagyobb vásárlási megbizások érkeztek és mintegy 4000 mm. vétetett piaczról nagyobbrészt tengerentuli számlára. Szerbiai hordóáru volt leginkább keresve és 21—22.65 frtjával, zsákáru 20.50—22 frtjával, bosznisi szilva 21.50—22.33 frtjával fizettetett métermázsánkint. Miután a szükséglet fedezve volt, a hangulat főleg a hét végével ismét jelentékenyen elgyengült.

Szilvaiz. Hosszabb idei pangás után végre ismét mutatkozott némi kereslet és nehány tétel elsőrendü áru 16.50—17 frtjával vétetett a kivitel részére.

Méz üzlettelen, csurgatott áru jegyez névleg 31.31.50 frt 100 kilókint.

Viasz változatlanul, rozsnyói áru 120 frtra tartatik, erdélyi és szlavoniai áru 122—124 frtjával kapható.

Disznózsir. A hét elejével nagyobb kinálat mellett csak gyenge volt az üzlet, de az árak megtartották mult heti jegyzésüket; kész városi áruért hordóval együtt 73 frtot fizettek, mig henteskötések hordó nélkül 77 frtjával találtak vevőre. A hét végével, miután a sertések ára 2½—3 krral emelkedett, a hentesek magasabb árakat követeltek városi áruért, de vevők nem adták meg a magasabb árakat.

Szalonna feher városi áru 66 forintjával, füstölt asztali áru 72—73 frtjával, magyar parasztáru 62—63 frtjával fizettetett.

Petroleum. A mult héten beállott szilárd irányzat e hét folyamában megerősbödött. Amerikai, német, németalföldi kikötők magasabb jegyzéseket küldenek. Piaczunkra a szilárd hangulaton kivül az a körülmény is volt befolyással, hogy a középtengeren uralkodó szélcsend következtében a Fiume és Trieszt fele uton levő hajók felette soká maradnak ki, a mi e helyeken, melyek ez idénybsn piaczunkra mérvadók, effektiv áruban hiányt okoz ugy hogy az árak a mult hét óta majdnem egy fél forinttal magasabbak. A hét zárlatával jegyez: valódi amerikai petroleum azonnali szállitás 16¾—17 frttal. Szállitás márczius végeig 17 frtot, készpénzben levonás nélkül minden 100 kiló tiszta sulyért itt helyben.

Gyarmatáruk. (Brázay Kálmán ár utudósitása.) Czukor. A czukorpiacz helyzete e hét közepe óta javuló félben van. Németalföldi és francziaországi kedvező tudósitások s az élénkült kereslet folytán a nyers czukor árak ez időszerint, szemben a multheti jegyzetekkel, ¼ frtnyi áremelkedést tüntetnek fel. Finomitot czukor is kielégitő kelendőséggel bir, habár a másodkéz tömeges mennyiséget bocsát a napi áron alul a piaczra, s igy a nyers czukorra nézve fennálló szilárdabb hangulat a finomitott czukorra ugyszólván alig van kihatással, mert a gyárak nem egy esetben mutattak hajlandóságot arra, hogy a vevők kisebb mérvü ármérsékléseiket elfogadják. Araink különben a következők: I. finomitott 49—49¼, II. 48½—48¾, I. mézlet 47—46½, II. 46¼—45¾, koczka 51, kissüvegü 50½, hulladék czukor 45—43.

Kávé. Hamburg e hét végével a kávépiaczra nézve határozottan szilárd hangulatot jelez. Későbbi szállitásra egyes faiok felemelt áron adattak el. Németalföld és Havreból vett tudósitás a kereslet élénküléséről s az árak némi emelkedéséről értesit. Piaczunk kiváló minőségü zöld Jáva kávé fajokkal bőségesen el van látva, az árak kedvezők, a minőség pedig kielégitvén még a tulcsigázott igényeket is, tehát e faj jó kelendőséggel bir. Áraink a következők: Ceylon nagyszemü 178—162, apró szemü 150, zöld jáva 146—127, sárga 127—117, Ceylongyöngy 180—170. Mokka aaden 170—167.

Rizs. Olaszországi áru tömeges mennyiségre terjedő kinálat mellett némileg hanyatló árakat mutat fel, indiai áru pedig ár tekintetében teljesen csendes irányzattal bir, daczára annak, hogy nagyobb mennyiség adatott el Liverpoolban.

Füszerek. Bors singaporei áru csendes s változatlan árakon kel, ellenben szegfübors ujólag szilárdult. Fahéj teljesen elhanyagolt maradt, sáfrány a kiválóbb spanyol termelvény szilárd áron kel, valamint bourbon Vanilia is folyton emelkedik. Szegfüszeg iránt alig mutatkozik kereslet.

Tea. A közönségesebb Congó fajok ára némileg csökkent ugyan Londonban, ellenben a közép és finom fajok szilárdak, nemkülönben az összes Souchong fajok is Pecco virág teából a készlet megfogyott, az árak emelkedő félben vannak.

Kézmű-, rövid-, nürinbergi- és diszműáruk (Leipniker Manó és Gyula czég jelentése az „Egyetértés" részére.) Az üzletmenet február hó első felében különös szinezetü volt. A most beállt váratlan hideg idő, a már kezdődő nyári üzletet elhalasztotta és a még folytatódó téli üzletre sem volt előnyös. Csak kevés vevő jelent meg a piaczon: a megjelentek vettek ugyan, de jelentéktelenül. A készpénzbeni üzlet valamivel csekélyebb volt, mint a mult év ez időszakában, azonban az utazók meglehetős megrendeléseket küldtek. Az árukivitel a mult évivel egyenlő. A pénzbehajtás sok kivánni valót hagy fenn. Fizetési képtelenségek jelentéktelenek. Szövöttáruk meglehetősen kelt el; árai szilárdak. Stearin és paraffin gyertyák és velő szappan még mindig jó kelendőségnek örvend; árai szilárdak. Jobb kelendőségnek örvendtek: kottonok, kék és különféle szinekben, kotton kendők, nadrágszövetek, ruhaszövetek, pamutvásznak, kanevász, kastor áruk, ribbon és faille szalagok, nyári harisnyák és kapczák, keztyük, nyakravalók, gallárok, kézelők, fehérnemü, evőeszközök, dohányzószerek, kefeáruk, játékkártyák, pipere-szappan, cseh bronz áruk.

Gyapju. (Goldmann és Engel czég jelentése az „Egyetértés" részére.) A lefolyt héten a legtöbb osztrák katonaposztó gyárosok megjelentek piaczunkon és mintegy 1000 mm. alkalmas gyapjut vásároltak. A gyárosok ugyszólván testületi föllépése következtében tulajdonosok magasabb követelésekkel léptek fel és a legtöbb esetben 2—3 frttal magasabb árakat is kellett fizetni mint eddig. Az összes többi gyapjunemek el voltak hanyagolva.

Bőr. (Strasser és Schönfeld czég jelentése az „Egyetértés részére). A lefolyt héten eladatott: Juhbőrökből: 14000 db németfajtáju 2.50—2.90, egész 3.20 frtig párja, 4000 db német fajtáju csupasz bőrök 65 frtért száza, 2000 db maczedóniai 40 frtért 56 kilója, 800 db szerbiai 123 frtért száza — 2% levonással. Kecskebőrökből 1200 db szerbiai prima áru 62 frtért 56 kilója. Nyers marha és lóbőrök. Mult heti értesülésünk óta a hangulat nem javult, mivel a lefolyt héten sem érkeztek nagyobb meghagyások és kisvárosi timárok is csak legszükebb bevásárlásra szoritkoznak. A névszerinti árak a következők: Nyári száraz német ökörbőr 112—114 frt, ugyanolyan tehénbőr 114—115 frt, nyári száraz magyar ökörbőr 110—112 frt, ugyanolyan tehénbőr 112—113 frt, pitlingbőr 117—120 frt, kneipenbőr 124—128 frt, mindezeknek métermázsája. Lóbőr 8½—10½ párja fajta szerint.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya 1882. febr. 10-én. Az üzlet a lefolyt héten használható magyar fajtában, a nagy hiány miatt igen élénk volt és megjegyezzük e mellett, hogy az itteni piaczon 10 év óta ilyen szük készlet nem volt, használható áruban, mint jelenleg. Ha jövő hétre a felszállitás ismét oly akadálytalan lesz, mint volt, a bécsi kereskedők valamint a kifelé szállitók szükségletüket az itteni piaczról fedezhetik. Heti zárlat élénk tudakozódás mellett jegyzett árakban semmi sem tartós. Heti általán ár! magyar jobb áru 250—320 klg. nehéz 61—62 kr. 180—220 klg. nehezebb 59½—61 kr. Régi 300 klg-on tul nehéz 59—60 kr. Vidéki sertés 58½—60 kr. Átmenetben: szerbiai 56—60 kr., romániai könnyebb minőségü 55—58 kr. sörte 50—55½ kr. netto klgonként. Takarmányáru: tengeri bánsági 7.40 kr. romániai 7.40 frt, árpa 7.70 frt. Helybeli marhaállomány: febr. 3 án maradt 61,635 drb. Felhajtás: Alsó-magyarországi kövér 3005 drb., hizlaló 363 drb., szerbiai 210 drb., romániai 94 drb. Magyar államvaspályán kövér 242 drb., hizlaló 156 drb. A budai vámházakon 76, összesen 4146 drb., mindössze 65,781 drb. Elhajtás: Felső-Magyarország 247 drb. Bécs (bécsi vasuton) 1614 drb. Csehország 1159 drb. Bodenbachon keresztül 3545 darab. Buttkán át 284 darab. Budapesti fogyasztás 2243 drb. Kőbányai hentesek 20 drb. Összesen 9112 drb., mindössze marad állományban 56,669 db. A részvénytársasági szállásokon van 9469 db. Az egészségügyi és átmeneti szállásokon maradtak febr. 3 án 8122. Felhajtattak romániai 94 db., szerbiai 210 db., összesen 304 db. Mindössze 8426 db. Elhajtatott 2759 db., marad állományban összesen 5667 db. Az egészségügyi vizsgálatnál január hó 1-től fogva máig 273 darab vétetett el a fogyasztástól és technikai czélokra fordittattak. Bécsi vásár, február 7. Felhajtás 3758 drb, ezek közt 1586 drb orosz-lengyel volt. Üzlet élénkebb. Arak emelkedők. Fizettek: nehéz 54—56 frt, középnehéz 48—53, orosz-lengyel malaczok 36—43 100 klg. élő sulyban. Drezdai vásár. Felhajtás 530 drb vidéki 327 drb magyar sertés. Árak mindkét fajtánál 60 fillér ½ kilogrammonkint. Berlini vásár. Felhajtás 7987 darab nehéz. Üzlet változatlan. Fizettek: Meklenburgi 56—57 márka, orosz 44—50 m. Magyar 57—58 m. Hamburg Szt.-Pauli. Szombat febr. 5. Sertésvásár január 23-tól február 4 éig. Az összfelhajtás volt a nevezett héten 8153 db. Fizettetett legjobb minőségü nehéz áruért 58—60 márka, középnehéz 52—56, nehéz 47—51 márka 20% tara mellett. Élve szállittatott Délnémetországba, Németalföldre s Franciaországba ugyanazon időközben 1880 db jobbadán I. áru. A helybeli kiviteli vágók az utolsó héten 3739 dbot vágtak.

Iparügyek.

— **A temesvári kiállitásról** az a hir közöltetett több lapban, hogy annak elnökségét Zichy Jenő gróf vállalta el. Illetékes helyről fölkérettünk annak fölemlitésére, hogy Zichy Jenő annál kevésbé vállalhatta el e tisztet, mivel egyrészt az ő elnöklete alatt tartott iparegyesületi ülésen határozatba ment, hogy a budapesti orsz. kiállitásig egyetlen vidéki hazai kiállitás sem támogatandó, másrészt pedig ő a temesvári kamara által a neki szánt elnökség elfogadására még föl sem kéretett.

— **Az orsz. magy. iparegyesület** kézmüipari szakosztálya kedden f. é. február 14-én d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében (Ferencziek bazárja I. emelet) ülést tart, melyen a tagok részt venni kéretnek. Tárgyak: 1. Gelléri Mór felolvasása a magyar kézmüipar általános helyzetéről a keresk. és iparkamarák legujabb jelentései szerint. 2. Burgstaller Henrik javaslata egy központi mintaraktár létesitése tárgyában. 3. Frankl B. szabadalmazott fürdőkészülékének bemutatása. 4. Netaláni inditványok.

— **Az országos magyar Iparosegyesület** igazgatóságának gróf Zichy Jenő elnöklete alatt legutóbb megtartott ülésén több folyó ügy elintézése után elnök fölemliti, hogy több izben kereséték meg nők az iránt, hogy az egyesületbe tagokul felvétessenek. Erre nézve az igazgatóság elvben egy nőipari szakosztály létesitését határozta el és mihelyt elegendő számu nőtagok jelentkeznek, e szakosztály szervezését foganatba veszi, addig is azonban egy erre vonatkozó felhivás kibocsátása határoztatott el. — Ezután a földmivelési-, ipar- és kereskedelmi miniszternek a kikészitő gyárak létesitése tárgyában történt átirata előterjesztetvén, az igazgatóság gróf Zichy Jenő, Ráth Károly, Mudrony Soma és Posner K. L. urakat küldi ki az e tárgy

an megtartandó enqueten való részvétel végett. Fölolvastatván ugyanezen ministeriumnak a Torda-Aranyosmegyében Szind község táján található porczellánföld vegyelemzési ismertetése, ez anyag hasznositása érdekében az érdekeltek figyelme arra, a gyári, kézmüipari és épitésipari szakosztályokban fölhivatni határoztatott. — Ugyanezen ministerium további átiratai és pedig a gépkezelők és fütők tanfolyamának megismertetése, a „Nemzetgazdasági szemle“ terjesztése, a „Közgazdasági értesitő“ rendes beküldése, Posner K. L. stuttgarti kiáll. jelentése, Angyal Béla bécsi, düsszeldorfi és brüsszeli kiállitási jelentése; az amsterdami és trieszti kiállitások tárgyában, megfelelő intézkedések végett az illető osztályoknak adattak ki. — Ezután „Chevallié et fils“ párisi vállalkozó czégnek, az iparegyesület igazgatóságához intézett levele olvastatott fel, melyben az 1884 ben rendezendő kiállitáson 4000 □ méternyi tért kér, hogy franczia és külföldi diszmüczikkeket kiállithasson és elárusithasson. Erre nézve az igazgatóság kimondja hogy miután e kiállitáson külföldi czikkek csak bizonyos, a hazai ipar érdekei szerint kivánatos szempontból lesznek kiállithatók, a föntebbi kérelemnek hely nem adható. A m. kir. honvédelmi ministernek az az értesitése, hogy a szállitásra vonatkozó pályázatokat az egyesületnek beküldeni fogja, örvendetes tudomásul vétetett. Az igazgatónak az iparos- és ismétlő-iskolákról szóló jelentése után felemliti, hogy a nagykanizsai ipartársulat küldöttsége e napokban tisztelegvén a keresk. ministernél, átnyujtotta az ipartörvény módositására vonatkozó kérvényét és ez alkalomból az iparegyesületnél is tisztelgett e kérvény pártolása iránt. Erre nézve az ipartársulati szakosztály felhivatni határoztatott, hogy e kérdéssel ujból foglalkozzék. A két iparegylet fuziójára vonatkozó és az általános iparegyesület által már elfogadott alapszabályok kerülvén napirendre, az igazgatóság azokat némi módositással elfogadta.

— **Az egri általános ipartársulat** néhai Streitmann Józsefnek, Jászberényben porladozó tetemei fölé, őt megillető emlékkő felállitását határozván el, a keresztülvitelre külön bizottságot kért föl. E bizottság fölhivásából a következőket emeljük ki:

Streitmann József 1881. é i ápril hó 17-ik napján halálozott el. Ezen veszteség az iparügyre alig pótolható. Mindannyian mélyen érezzük az ürt, mely váratlan elhalálozása következtében támadt. S ha alig pótolható a veszteség, s ha mindannyian annak tudatával birunk: elodázhatlan kötelességünk, hogy azon helyet, mely önfeláldozó, minden jó és nemesért oly önzetlenül dobogott szivét födi — emlékkővel jelöljük meg. Korunk a munka, az ipar kora! S ha az e téren küzdőknek, uttörőknek életökben nem nyujtottunk babért: gondoskodnunk kell arról, mikép megfelelő emlékkő jelölje a helyet, ahol a drága hamvak porlanak! Sokkal ismertebbek Streitmann érdemei, semhogy azokat itt bővebben ismertetnünk kellene. Egyszerüen iparos társaink s ügyünk barátainak figyelmét hivjuk fel s kérjük, hogy fillléreikkel támogassanak czélunk kivitelében. Hadd fedje oly emlék, minőt ő, — ki vagyont, időt, mindent ügyünkért áldozott, megérdemel, s minő ügyünket egyáltalában megilleti, — a feledhetlennek hamvait. Azon reményben és meggyőződésben tehát, hogy társaink bennünket jelen vállalkozásunkban támogatandnak, bocsátjuk ki jelen felhivásunkat, illetőleg aláirási ivünket, mert ha Streitmannt ünnepeljük, ügyünknek — az iparos ügynek — emelünk maradandó emléket. Az aláirt pénzeket f. évi márczius 15-éig Barna Manó egyleti pénztárnokhoz Egerbe kérjük küldeni.

Kereskedelem és tőzsde.

** **A magyar leszámitoló és pénzváltóbank** mai igazgatósági ülésén megállapitotta a jövő közgyülés elé terjesztendő jelentést és mérleget. E szerint a bank a lefolyt 1881-ik évről 744,248·66 frtnyi brutto nyereséget fog kimutatni. Ebből levonandó az alapszabályszerü jutalék és a tartaléktőke dotácziója fejében 42,126·85 frt, marad tiszta nyereményként 702,121·81 frt. Az igazgatóság osztalék és felülosztalék fejében részvényenkint 6 frtot, vagyis 100,000 részvény után 600,000 frtot kiosztásra fogja javasolni és a még fennmaradó 102,121·81 frt a jövő számlára iratik elő.

** **Az Union générale részvényesei és ügyfelei.** A „La finance“ párisi szaklap legutolsó számában részletesen előadja az Union générale állását a bukás kihirdetése után. Már azon a körülmény is, hogy a részvények hirtelen estek, irja a nevezett lap, azt vonja maga után, hogy a határidőre szóló letéteket tömegesen viszszakövetelték; 100 millió frankot kellett néhány nap alatt visszafizetni. A hátrahagyott, nem jelentékeny letéteken kivül még 72 millió meghatározott esedékességü letét maradt hátra és 45 millió tartozás a parket irányában. Ezek az összegek és a határidőre szóló letétek 10 millionyi összeggel együtt mintegy 127 millióra rugó passzivát képviselnek. Az aktivák első sorban abból a 115 millióból állnak, mivel a kulissza az Union uj részvényeire tartozik. Ehhez még a tárcza is járul, melyben az alpesi banyaértékek nagy szerepet játszanak. A nevezett lap a tárczát különben képező többi elemből azt következteti, hogy az Union générale ügyfelei a katasztrofa következtében csak korlátolt mérvü veszteséget szenvednek. Ellenben a részvényesek vesztesége természetesen sokkal jelentékenyebb. Reménlnök természetesen mást nem lehet, mint azt, hogy ráfizetnek; mire nézve pedig a Finance következőképen számit: Az aláirásnál részvényenkint 125 frankot fizettek, $18^1/_2$ milliót praemiumkint a régi részvények elkönyvelésére forditottak, miből részvényenkint $92^1/_2$ frank esik, és 25 millió, melyet egyelőre az uj részvényekre szóló praemiumból elvettek, részvényenkint 125 frankot tesz ki, összesen tehát (régi) részvényenkint $342^1/_2$ frank. Azonkivül legfölebb $147^1/_2$ frankot lehetne még a régi részvényesek tulajdonosaitól követelni, azt is csak akkor, ha a biróság az uj részvények vevőit az átvételtől folmentené.

** **A pénzpiacról.** Mindamellett, hogy Londonban a hatszázalékos kamatláb hatása alatt a viszonyok némikép javultak, a párisi válság következtében a nemzetközi pénzpiaczon beállt feszültségnek megszünéséről tulajdonképen még sem lehet szó. Az angol bank utolsó kimutatása szerint ugyanis az összes tartalék 9·175 millió font sterlingről 9·936 millió font sterlingre szaporodott, s igy a szaporodás 0·761 millió font sterlinget tesz, miből látszik, hogy az össztartalék ismét a 10 milliós minimumhoz közeledik. A viszonyokat azonban még sokáig nem lehet normálisaknak nevezni, mert egyrészt Francziaországba még mindig sok aranyat visznek el, másrészt meg a londoni hatszázalékos kamatláb tetemes leszállitása az egyesült Államokból való arany-visszafolyást, a mi épen a hatszázalékos kamatláb következménye, azonnal megszüntetné. A hatszázalékos kamatlábat Angolországban ez alkalommal ugy látszik, habár csak mint preventivrendszabályt is, tovább fogják fentartani. Az angolbank készlete az utolsó hét alatt ismét 19 501 font sterlingre, tehát 0.529 millióval szaporodott, a bankjegyforgalom 0.195 millióval növekedett, ugy hogy a bankjegytartalék jelenleg 8.9 millió, mig a megelőző héten 8.286 millióra rugott. — A franczia bank fémmozgalma igen figyelemreméltó volt. Az aranykészlet ismét 76.858 millió frankkal szaporodott, ami azonban csak a szaporulat szaldóját képviseli, mert a banktárcza 55.123 millióval történt növekvése és a bankjegyforgalomnak ugyanabban az időben 38.64 millióval történt apadása mellett majd szinte akkora összegü aranypénznek a forgalomba is kellett jönnie. Francziaország mindamellett tovább is oda törekszik, hogy a többi államok aranyát a legintenzivebb módon magához vonja, s mindaddig, mig a franczia tőzsdék abnormális állapotai meg nem szünnek, az európai főbankok amugy is annyira megcsökkentett aranykészleteik továbbra is komolyan veszélyeztetve maradnak. Maga az osztrák-magyar bank sem menekülhetett egészen attól, hogy az intenziv aranykereslet is meglátogassa, mert a legutolsó kimutatás szerint aranya körülbelül 0.75 millió forinttal apadt. Az osztrák-magyar pénzpiaczon a kamatlábat illetőleg jelenleg igen kedvező viszonyok uralkodnak. Pénz igen bőven van, s jó kamatlábakra, melyek különben nem igen sürün fordulnak elő, könnyen lehet kapni. A magán-kamatláb első váltókra $3^1/_4$—$3^1/_2$ százalék, másodrendüekre és további határidőre $3^3/_4$—4 százalék.

** **A kereskedelmi miniszter** táviratilag értesitette a hatóságokat, hogy az osztrák kormánynyal történt megegyezés szerint a magyarországi marhakereskedők a Bécsbe elárusitás végett szállitott ökröket jövőre Ausztria egyéb városaiba is elszállithatják s igy nem kényszerülnek Bécsben minden áron eladni.

** **A pesti kir. nagykereskedői testület** ma délután tartotta meg rendes évi közgyülését Fuchs Rezső elnöklete alatt. Elnök üdvözölvén a közgyülésre megjelent tagokat, a közgyülés határozatképességének konstatálása s jegyzőkönyvhitelesitők és szavazatszedő bizottság kijelölése után, felolvastatta az évi jelentést a testület tevékenységéről, mely ép ugy mint a zárszámadások, a közgyülés által helyeslőleg tudomásul vétettek, megadatván a testület képviselőségének és pénztárnokának a felmentvény. Ezután választás következvén, az eddig müködöttek és pedig Fuchs Rezső, Ullmann M. G. és id. Kunz József küldöttségi és Neuvelt Armin, tornyai Schoszberger Zsigmond k. tanácsos és győri Gschwindt Mihály bizottsági tagokul egyhangulag ujra megválasztattak. Fuchs Rezső inditványára a közgyülés elhatározza, hogy néhai Ullmann Károly emlékének és a hazai kereskedelem, de különösen a testület körül szerzett érdemeinek megörökitésére nevezettnek olajfestményü arczképét a testület tanácsterme számára megrendelendi, mely határozat végrehajtására bizottság küldetett ki. Weisz B. F. kir. tanácsos inditványára a közgyülés köszönetet szavaz elnökének.

** **A Concordia-gőzmalom részvénytársaság** ma d. u 3 órakor tartotta évi közgyülését, melyben Heinrich István elnökölt. Az elnök a részvények mennyiségének bejelentése után, Tömöry igazgatósági elnök elhunytáról emlékezett meg. A lefolyt 1881-ik évben elért üzleti nyeremény — a benyujtott jelentés szerint — 122,837 frt 05 krra rug. Az igazgatóság azt inditványozza, hogy ezen összegből 93,025 frt 85 kr. ujitási számlára irassék, 25,000 frt kétes követelések czime alatt leirásba hozassék, 2000 frt pedig a felügyelő bizottság dijazására forditassék, ugy hogy 120.025 frt 83 kr. ezen czimek alatt a nyereségből kihasittatván, 2811 frt 22 kr. uj számlára irassék elő. Eöry Farkas Kálmán, a részvényesek érdekében felvilágositást kért a 25.000 frt kétes követelésekre vonatkozólag, mi tette ezen összeget kétessé? Az igazgatóság erre a felvilágositást megadni nem képes. Mint igazgatók Deutsch Simon, Gschwindt M., Mandel Antal, a felügyelo bizottságba Lederer József, Rötzer Ferencz, Treichlinger József, Humayer Károly ujra megválasztattak.

—

Az osztrák-magyar bank állása

1882. évi február 7-ről.

(Az osztrák-magyar bank alapszabályainak 104-ik czikke szerint.)

	frt. o. é.	Változások az 1882. évi jan. 31. állás óta frt. o. é.
Követelések:		
Érczkészlet:		
Ezüst 126,139.547 frt 61 kr., aranyban 68,385.867 frt 57⁵ kr	194,525.415 18⁵	+ 1.390.397 85
Aranyban fizetendő külföldi váltók	10,758.682 31	— 768.902 88
Leszámitolt váltók s értékpapirok: Bécsben 54,704.427 frt 83 kr. az osztrák fiókintézetekben 42,512.651 frt 62⁵ kr. Budapesten 19,149.60 frt 85⁵ kr., a magyar fiókintézetekben 14,382.049 frt 98 kr.	130.748.735 29	— 2.102.496 21
Kölcsönök kézi zálogra: Bécsben 9,360.400 frt, az osztrák fiókintézetekben 6.460.800 forint, Budapesten 2,912.200 frt, a magyar fiókintézetekben 1,566.400 frt	20,308.800 —	— 2.014,600 —
Osztrák és magyar állami, országos és községi adósságok beváltott lejárt értékpapirjai és szelvényei	20.632 72	— 52.552 46⁵
Államjegyek	2,159.991 —	— 491.007 —
A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államkormányának kölcsönadóssága az 1878-ik évi jun. 27-ki törvény szerint (birod. törv. lap 65-ik szám)	79.748.918 78	. . . .
Jelzálog kölcsönök	94,595.104 36⁵	+ 192.448 64
A banknak tőzsdeszerüen megvett zálogleveleí	4,069.451 85	— 472.057 44
A tartalékalap ért. kpapirjai	1,534.907 83⁵	— 190.931 11
A folyó jövedelmekből megvett értékpapirok	1,830.000 —	+ 530.000 —
A nyugdijalap értékpapirjai	3,545.137 50	. . . .
Épületek Bécsben és Budapesten, valamint az összes fundus instructus	2.910.391 15	. . . .
Kiadások	306.449 55⁵	+ 86.378 83
Egyéb követelések	4,966 093 94	— 297.828 85
Összesen	552.028.801 48	
Tartozások:		
Részvénytőke	90.000.000 —	. . . .
Tartalékalap	18,049.213 82	. . . .
Bankjegyforgalom	847.275.169 —	— 2.016.150 —
Beváltandó bankutalványok, forgatmányi (giro) és egyéb követelések	2 682.881 24⁵	— 867.974 35
Egyéb azonnal lejáró tartozások	6,347.976 70⁵	+ 1.628.494 97⁵
Forgalomban levő záloglevelek	79,530.000 —	+ 3.000 —
Nyugdijalap	3,545.907 72	. . . .
Az 1881-dik évnek szét nem osztott fölösleme	. . . .	3.310.658 5⁵
Átitelek az 1881. évről, folyó jövedelmek és bevételek a záloglevelek kamatozása fejében	3,025.135 81⁵	+ 169.223 55⁵
Egyéb tartozások	1.521.826 17⁵	— 182.824 35⁵
Összesen	552,028.801 48	

Bécs, 1882. évi február 10-én.

Mecenseffy,
az osztrák-magyar bank főkönyvvezetője.

Bank-kamatláb 1879. évi május 9-ke óta:
Minden osztályzatu váltókért . . . . . . 4 száztóli.
Kölcsönökért kézi zálogra . . . . $5^1/_2$ „

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— február 11.

Mint rendesen a hét végével, ma is gyenge volt a kinálat és csekély a vételkedv, és a forgalom lanyha irány mellett csak két tétel buza eladására szoritkozott, mi gyengén tartott árakon vétetett piaczról. — Eladatott:

Buza: Északmagyarországi 2000 mm. 74 5 k. 12.10 és 300 mm. 73 k. 11.80, mindkettő három hóra.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	uj bánsági	75—80 k.	12.30—13.—	frt
„	„ tiszavidéki	75—80 k.	12.40—13.10	„
„	„ pestvidéki	75—80 k.	12.20—12.85	„
„	„ fehérmegyei	75—80 k.	12.30—13.—	„
„	„ északmagyarországi	75—80 k.	11.70—12.45	„
Rozs	ó	70—72 k.	8.80— 9.10	„
Árpa	ó takarmány	60—62 k.	7.50— 7.70	„
„	ó égetnivaló	62—64 k.	7.80— 8.40	„
„	ó sörfőzdei	64—66 k.	9.50—10.50	„
Zab	ó	37—40 k.	7.55— 7.95	„
Tengeri	ó bánsági	75 k.	7.30— 7.35	„
„	„ másnemü	73 k.	7.20— 7.25	„
Köles	ó	— k.	6.80— 6.10	„
Repcze	uj káposzta	— k.	—.— —.—	„
„	„ bánsági	— k.	—.— —.—	„

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett lanyha irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.20, 2500 mm. 12.18.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén az irány mérsékelt forgalom mellett tartósan lanyha volt, főleg szokványbuza tavaszra gyengülő irányzatot követett. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.15, 2500 mm. 12.13.
Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.25.
B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.30.
Szokványzab tavaszra 1400 mm. 8.38.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	12.13—12.16—	frt.
Szokványbuza őszre	11.20 —11.25—	„
Bánsági tengeri május—juniusra	7.30— 7.32—	„
Szokványzab tavaszra	8.37— 8.40—	„

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalomban az irány tartósan lanyha maradt, de csakis egy kötés jött létre, és pedig:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.12. frt,

Esti forgalom.

Az esti forgalom teljesen üzlettelen, az irány csendes volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	12.12—12.15—	frt.
„ őszre	11.20—11 25—	„
B.-tengeri május—juniusra	7.28— 7 30—	„
Oláh tengeri május—juniusra	7.22— 7 25—	„
Szokványzab tavaszra	8 35— 8 38—	„
Káposztarepcze aug.—szept.-re	$13^3/_8$— $13^5/_8$	„

Terménytőzsde.

Terményekben ma volt némi forgalom.

Szilva változatlan, bosznia zsákáru $12^1/_2$ frtjával köttetett 56 kilókint.

Szilvaiz elsőrendü szlavoniai áru $16^1/_2$—17 frtjával adatott el.

Disznózsir városi áru márczius—augusztusi szállitásra hordó nélkül $70^1/_2$ forintjával köttetett.

Szesz lanyhább.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint:

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	lanyha	Luczerna magyar	54	56 —
		franczia	86	88
		olasz	70	75
		vörös	50	57 —
Repczeolaj	szilárd	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
		finomitott	34.—	34.50
		őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	hiányzik		—.—	—.—
Olajpogácsa	lanyha	repcze, egyes, prés	6.60	6.75
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	73.—	73.50
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m. lalágensz. áruma	62.—	62.50
		városi légensz.	66.—	66 50
Fagygyu	csendes	füstölt, azonnal	73.—	74.—
		olvasztott	43.—	44 —
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	bosznia, hordó	22 30	22.50
		zsákokban	21 40	21 70
		szerbiai hordó	22 30	22 50
		zsákokban	20 50	20 75
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	lanyha	szlavoniai Ia uj	16 50	17.50
		bánsági uj	14.—	18.—
Dió	lanyha	magyar min. szerint	13 —	16 —
		szerbiai	13 —	14 —
Suhacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	16. —	18.—
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	csendes	magyar fehér	—.—	—.—
		magyar kékes	—.—	—.—
		házi kék	—.—	—.—
		illiriai	—.—	—.—
		erdélyi	—.—	—.—
Borkő (term.) hordó nélkül	szilárd	fehér Ia	54.—	55.—
		fehér IIa	54.—	58.—
		vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	lanyha	nyers min. szerint	27.—	27 50
		sárga, csurgatott	30.50	31.—
		fehér	—.—	32.—
Viaszk	szilárd	apró hordókban	—.—	—.—
		rozsnyói	121.—	125.—
		bánáti	122	—.—
Szesz 100 literfok százalékonkint	lanyha	szesz	31.—	31 50
		élesztő	33.75	34.—

—

Értéktőzsde.

Az uralkodó üzlettelenség, melyet mindenesetre az üzérkedés várakozó magatartására lehet visszavezetni, hitelrészvények és járadékok árfolyamainak csökkenését okozta. A dolgok állása Párisban, valamint a politikai viszonyok nem olyanok, hogy az üzérkedést uj kedvre buzditsák, minek következtében a tartózkodó magatartást az emlitett körülmények teljesen igazolják.

Előtőzsde.

Az előtőzsde forgalma igen szük határok közt mozgott s néhány kötésre osztrák hitelrészvényekben és 4%-os aranyjáradékban szoritkozott. Osztrák hitelrészvények 291.50 és 293.50 közt váltakoztak, magyar 4%-os aranyjáradék 84.30-on köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 291.75—292.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd hangulatban nyilt meg, de midőn Bécsből nagyobb végrehajtási eladásokat és Berlinből alacsony jegyzéseket jelentettek, érezhető lanyhaság állt be, és igy osztrák hitelrészvények, valamint járadékok az előtőzsde zárlatával szemben meglehetős árfolyamveszteséget szenvedtek. — Helyi értékek közül csak egyes fajok vásároltattak és pedig nyomott árfolyamok mellett. — Osztrák hitelrészvények 294-en indulva, estek 286.50 ig, magyar hitelbank 280—276.25, magyar 4%-os aranyjáradék 84.55—84, magyar papirjáradék 84.50—84.05, tiszai sorsjegyek 109, magyar keleti vasut I. kibocsátás 89.50-en köttettek. Forgalomba jöttek továbbá: Országos központi takarékpénztár 547—548, Drasche-féle téglagyár 146—144.25, ujlaki téglagyár 108, alföld fiumei vasut 161.75-ön. Váltók és valuták valamivel lanyhábbak. Német birodalmi márka 58.50-en adatott el.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 286 50—286.65, magyar hitelbank 267.50—277, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 99—99.50, magyar 4%-os aranyjáradék 84.10—84.15, magyar papirjáradék 84.10—84.15.

Utótőzsde.

A déli tőzsdén uralkodott lanyhaság az utótőzsdére is áthatott s ott, miután Berlinből ujabb kedvezőtlen jelentéseket nyert, még inkább megerősödött. Osztrák hitelrészvények 287-en indulván, emelkedtek 288-ig, de aztán 284-re estek. — Magyar 4%-os aranyjáradék 83.90-ről 83.65-re esett, magyar papirjáradék 83.70, magy. leszámitoló és pénzváltóbank 98-on, magyar hitelbank 274-en kináltatott, anélkül hogy kötés eszközöltetett volna.

4 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 284—284.25, magyar 4%-os aranyjáradék 83.65—83.70.

Esti tőzsde.

A hangulat valamivel nyugodtabb volt. Osztrák hitelrészvények 284 és 287.50 közt váltakoztak; magyar 4%-os aranyjáradék 83.90 től 84-ig köttetett.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 286.75—287, magyar 4%-os aranyjáragék 83.95—84, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 98.50—99 forint.

—

Felszámolási árfolyamok.

Magyar papirjáradék	84.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	84.—
Magyar általános hitelbank	277.—
Magyar leszámitoló	99.—
Magyar földhitel	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitel	287.—
Anglo-osztrák	—.—
Unio-bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—

—

Sertéskereskedelmi csarnok Budapest—Kőbányán.

Kőbánya, febr. 11. Az üzlet szilárd. Magyar öreg nehéz $59^1/_2$—$60^1/_2$, fiatal nehéz $61^1/_2$—$62^1/_2$, közép 61—62, szedett nehéz —.—, közép $58^1/_2$—$59^1/_2$, könnyü 58—, Romániai bakonyi nehéz —.— átmeneti, közép 58—59 átmeneti könnyü —.— átmeneti, eredeti nehéz —.— átmeneti könnyü —.— átmeneti, Szerbiai nehéz 60— átmeneti, közép $58^1/_2$—$59^1/_2$ átmeneti, könnyü 58—$58^1/_2$ átmeneti. — Az árak páronkint 45 kilós és 4%-os levonással, kilogr.-kint értendők. Romániai és szerbiai sertések melyek mint átmenetiek adattak el, verőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtéríttetik.

Gazdasági közlemények.

* **Az országos magyar gazdasági egyesület** igazgató választmánya ma délután 4 órakor a Köztelken gr. Szapáry Gyula elnöklete alatt ülést tartott. Jelenvoltak: Korizmics László alelnök, gr. Cziráky János, gr. Andrássy Aladár, gr. Dessewffy Aurél, gr. Lónyay Menyhért, Lónyay Gábor, Galgóczy Károly, Dorner Ede, br. Lipthay Béla, Cséry Lajos, Birly Lajos, Kostyán Ferencz, Szathmáry Lajos, Mádai Izidor, Karsay Albert. Jegyző: Ordódy Lajos. Elnök megnyitván az ülést, Korizmics László meleg szavakban emlékszik meg gr. Festetich Ágost, az egyesület egyik legrégibb tagjának elhunytáról, ugyszintén gr. Bolza Péterről is. Ezután gr. Dessewffy Aurel jelentette be inditványát, hogy tekintettel a telepités nagyfontosságu kérdésére, tüzzön ki az egyesület egy pályadijat azon kérdésre nézve, hogy miként volna legczélszerübb a kincstári birtokokat betelepiteni, tüzzön ki az egyesület erre 150 db arany pályadijat s a mü megirására egy évet engedjen. A müre eddig 92 db arany iratott alá, s a többinek beszerzése gyüjtés által volna eszközölhető. Gr. Lónyay Menyhért: Örömmel üdvözli a kitüzött pályakérdést s csak a szövegezés ellen volnának kifogásai. Igazgató választmány a szöveg megállapitása végett a közgazdasági szakosztályt tartja összehivandónak, melynek megállapitása szerint e választmány mellőzésével, a pályakérdés rövid uton volna kiirandó. — Gróf Andrássy Aladár: E kérdés kapcsában azon kérdést intézi a választmányhoz, vajjon szándékozik-e foglalkozni a felvidéki kivándorlás kérdésével; annyival is inkább szükségesnek tartja e kérdést most itt felvetni, mert a kivándorlás ma oly mérveket ölt, melyek a legkomolyabb aggályokat ébreszthetik fel. Igy, hogy példával szolgáljon, csak azt emliti fel, hogy Zemplénmegyében egyetlenegy járásból 1400 lakos vándorolt ki. Felkéri tehát az igazgató választmányt, hogy a kérdéssel foglalkozni sziveskedjék. Korizmics László: Megnyugtathatja a felszólalót az iránt, hogy az egyesület foglalkozik e kérdéssel a Gazdakör szakosztálya által, melyben Bujanovich Sándor felolvasást tartván, az egy bizottságnak adatott át a czélból, hogy részletes javaslatot dolgozzon ki. E javaslat majd az egyesület elé fog jönni, mely azt vagy egyszerüen elfogadja, vagy ha szükségesnek tartaná, előbb a közgazdasági szakosztály által tárgyaltathatnék. Gr. Andrássy Aladár a válaszban megnyugodván, választmány a pénzügyi bizottságnak mult évi számadására és az ez évi költségvetése iránti javaslatára tér át. E két jelentéssel a választmány huzamosb ideig foglalkozik és a költségvetést némi változtatásokkal elfogadja. Gróf Szapáry Gyula elnök ezután az ülést elhagyván, Korizmics Lászlót kérte fel az elnöki szék elfoglalására. A szövetkezeti szakosztály javaslatait a bor és tejértékesitő szövetkezetek tárgyában választmány elfogadta, ugy szintén a kertészeti szakosztály azon javaslatát is, hogy Schalkház budapesti kereskedő által felállitandó árucsarnokot az egyesület morális pártolásába részesitse. Az elnökség inditványára azután dr. Szabó Ferenczet másodtitkárrá s dr. Fay Andort tiszteletbeli titkárrá nevezte ki. Előterjesztetett ezután a gróf Lónyay Menyhért, gr. Dessewffy Aurél, gr. Keglevich István, Korvinus László, Lónyay Gábor és Ordódy Lajos tagokból álló szövegező bizottság javaslata a kiirandó szeszadó pályázatra nézve, mely elfogadtatott. Előadó titkár jelenti, hogy eddig 94 db. arany iratott alá, azonban, hogy a megyei gazdasági egyesületek az iránt fognak megkerestetni, miszerint a pályadijat 150 db, aranyra egészitsék ki. A bécsi cs. k. gazdasági egyesület meghivja az egyesületet a II ik bécsi hizómarha kiállitás jurybe, hova 6 tagot delegáljon. Örömmel üdvözölve a meghivást, az elnökség bizatik meg a kiküldendők névsorának megállapitásával. A kir. selyemtermelési meghatalmazott, Bezerédy Pál, átiratileg felkérvén az egyesületet az iránt, hogy az országos petekiosztó és gubóbeváltó intézetekben egy egyént kiképeztessen: Választmány ugy intézkedik, miszerint tekintettel arra, hogy Istvántelken, a földmivelési iskolában, jelentékeny kiterjedésü eperfa-ültetvény van, egy növendék küldessék, ki azután visszatérve az istvántelki selyemtermeléssel megbizható lesz. A nyitravölgyi gazd. egyesület emlékirata a szeszadó tárgyában, Somogymegyének lóárverés iránti jelentése, Péter Dénes próbára küldött gyepmetsző gépe, Szilassy Mark Gyula méhészeti statisztika tárgyában beadott inditványa a megfelelő szakosztályokhoz utasittatván, az ülés 7 órakor eloszlott.

* **A gazdakör** ma estélyt tartott, melyen a körnek két tagja tartott értekezést. Első értekező Türr István tábornok volt, a ki az őrlési adó czélszerüségét és behozatalának szükségességét fejtegette, valamint azt az igen fontos kérdést, hogy hogyan segitsünk magunkon. — Bevezetésében az emlitett adónak Olaszországban észlelt fejlődését adta elő, a hol a kincstárnak már évek óta jövedelmez jelentékeny összegeket. Olaszországban az őrlési adó behozatala végett Sella pénzügyminiszter 1865-ben nyujtá be a képviselőháznak az első javaslatot, de sikertelenül. Később az 1866 diki háboru után, midőn az olasz pénzügyi állapot még nagyobb mérvben hanyatlott, Ferrara pénzügyminiszter, majd utóda Compray Digni megujitották a javaslatot, mely lényeges módositások és változtatásokkal most el is fogadtatott. Ezután elmondta értekező részletesen mindama módositásokat és változásokat, melyeket az őrlési adó Olaszországban az utolsó évig átment, s kiemelé, hogy ez az adó, mind a mellett, hogy az alsóbb rendü gabnak kizárásával csak a buzaőrlés adóztatik meg, s hogy a buza után is métermázsánkint csak 1.50 lirát szednek, 1881-ben is 48 milliónál többet jövedelmezett az olasz kincstárnak 1869-től 1882-ig közel 900 milliót jövedelmezett az őrlési adó Olaszországnak. Ezután áttérve a másik kérdésre, előadta, hogy Magyarország mezőgazdasága az utolsó harmincz év alatt annyira javult, hogy a modern haladás vivmányainak meghonositása czéljából történt befektetéseink 30—40 millió adóemelést tettek lehetővé, mely azonban sajnos, elégtelennek bizonyul, mert deficzitünk még mindig 16—20 millió (?!) körül jár. Ezt az állapotot meg kell szüntetni, de hogy ezt megtehessük, szükséges, hogy a yankeek példáját kövessük, a kik a vizet lehető legczélszerübben ki tudják használni és vizi utakat létesitenek. Csakhogy nálunk az a baj, hogy nem tudunk a vizzel megbarátkozni. Pedig nem lehet eltagadni, hogy amit e tekintetben a kereskedő Angolország és az iparüző Francziaország megtudott tenni, azt a földmivelő Magyarország még inkább megtehetné. Magyarországban mintegy 3—4 millió hektár föld van, melynek talaját öntözés, alagcsövezés által javitani kellene. Ehhez azonban pénz kell, melylyel nem minden gazda rendelkezik. Ezért értekező szerint szükséges volna, hogy a kormány a mezőgazdáknak mintegy ötven millionyi olcsó kölcsönt nyujtson. — Ezenkivül a belvizek levezetésére alakult szövetkezetnek mintegy husz milliót kellene adni, a házi ipar fejlesztésére 10 milliót. E mellett az őrlési adót is be kellene hozni, mely évenkint 18—20 millió forintot jövedelmezne, s mely által Magyarország fejenkint és naponkint csak egy harmad krajczárral volna terhelve. A fő azonban mindig az marad, hogy mezőgazdaságunkat, bármily áron is fejlesszük. A felolvasás után Zichy Jenő gr. s Fenyvessy szólnak a kérdéshez, mi Türr tábornokot ismételt felszólalásra készteté. Zichy Jenő gróf az őrlési adóra vonatkozólag megjegyzi, hogy Olaszországban az őrlési adót oly időben fogadták el, midőn az ipar már ki volt fejlődve, nálunk más viszonyok vannak, s azt lehetne mondani, hogy egy rókáról két bőrt nyuzunk. — A vizek kihasználását illető nézeteket ő is magáévá teszi, és szükségesnek tartja, hogy a belvizek szabályoztassanak. Az öntözés és alagcsövezés eszméjét örömmel üdvözli. **Fenyvessy** Adolf nem volna barátja az őrlési adónak, mert ez óriási kezelési költségekkel járna s a mellett a lehető legigazságtalanabb adó volna. Ha beakarnók hozni, legalább harmincz milliót kellene jövedelmeznie. A mezőgazdaság emelését nem uj nyomasztó adókkal, hanem kölcsönökkel kellene előmozditani. Belgiumban és Angliában, a hol az adóból fölöslegek maradnak, fordithatnak ebből a jövedelemből vizi utak és csatornák készitésére összegeket, de nálunk nem. Ha ezt az adót be akarnók hozni, akkor lisztvámot is kellene életbe léptetnünk, melyet azonban csak Ausztriával közösen hozhatnók létre, mely erre alig ha állna rá. Fontos körülménynek tartja azt, hogy mi lisztet nagy arányokban exportálunk. Ha a lisztre csak 1 forintot vetnénk is, a kivitelt már ez is nagyban hátráltatná. — **Türr** tábornok ismeri az emlitett viszonyokat s azért nem is ragaszkodik szorosan ahhoz, hogy a liszt adóztassék meg, de azt is tudja, hogy valamit okvetetlenül tenni kell, s azért azt sem bánja, ha a levegő adóztatik meg. **Somssich Pál** elnök rövid felszólalása után, ki értekezőnek a kör nevében köszönetet mondott, a vita véget ért. Rövid szünet után **Krisztinkovics** Ede a vizszabályozásról tartott felolvasást, illetőleg mutatott be részletes tervet, mely szerint a vizszabályozásnak, hogy siker koronázza, foganatosittatni kellene. Miután a vizszabályozásról mint ilyenről általában elmondta nézeteit, kifejtvén, annak szükségét, hogy ezt az ügyet az államnak kellene fölkarolnia, a Rába szabályozás terepfelvételét és tervét ismertette meg a szépszámu hallgatósággal. Elmondta mind ama tapasztalatokat, melyeket a Rába szabályozása ügyében tett, valamint részletesen megismertette mind ama viszonyokat, melyek e folyó szabályozását szükségessé teszik. Előadását érdekes ábrákkal és térképekkel illusztrálta. Végül pedig a Rábaköz öntözéséről emlékezett meg. A tetszéssel fogadott felolvasás után **Kvassay** Jenő szólalt föl, nagy elismeréssel nyilatkozva a Krisztinkovics által bemutatott tervről és terepfelvételről, melyeket olyanoknak találta, hogy ha a Tiszaszabályozásnál ily tervek és felvételek szerint jártak volna el, a kalamitások sem állták volna be. — Végül **Somssich Pál** elnök köszönetét fejezvén ki a felolvasásért, megigérte, hogy a Krisztinkovics által felolvasott szabályozási és felvételi tervek tanulmányozás végett egy bizottságnak fognak kiadatni.

Naptrend február 12 én.

Naptár: Vasárnap. R. kath.: A. Eulalia szüz. Prot.: A Hatvanadvasárnap. Görög orosz: (január 31.) C. Hushagyó vasárnap. Zsidó: (sebat 23.) Böjt. Napkel 7 ó. 14 p., nyug. 5 ó 15 p. Hold kel 2 ó. 10 p. reg., nyug. 11 ó 5 p. d. e.

A Kisfaludy társaság ünnepélyes közgyülése d. e. 10 órakor az akadémia disztermében. Felolvasók: Vadnai Károly, Szász Károly, Bercsik Árpád, ifj. Ábrányi Kornél és Ágai Adolf.

A képzőmüvészeti társulat évi közgyülése d. e. 10 órakor saját mücsarnokában.

A magyar hirlapirók nyugdijintézetének közgyülése d. e. 11 órakor.

„Jakab forrása“ terézvárosi gyermekkert egylet rendes közgyülése d. u. 3 órakor.

A fővárosi, állami és közintézeti hivatalszolgák egyesületének közgyülése d. u. 3 órakor.

A fővárosi lipótmegyeiek körének alakuló közgyülése.

A korcsolyázó egylet jégpályáján Callie Curtis bravour mutatványai d. u. 4 órakor.

Calico bál az első gyermekmenhely javára a vigadóban.

Az Eötvös jótékonysági egylet zártkörü bálja a Hungáriában.

Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4 ig.

Iparmuzeum a mücsarnok épületében d. u. $1/_23$—$1/_25$ ig.

Eszterházy képtár d. e. 9—d. u. 1-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3 -7 ig

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7 ig.

Muzeumban régiségtár d. e. 9—1-ig.

Horváth-féle „A föld körül“ czimü nagy mozgó diorama a sugárúton (56. sz.) egész nap. Belépti dij 20 kr.

Állatkert nyitva egész nap.

—

Kivonat a hivatalos lap február 11-ik számából.

Árverések a vidéken. Kocsis Erzse 412 frtra becs. ingatl. febr. 24 Söjtör (Zalaegerszeg). Matkovits András 686 frtra becs. ingatl. febr. 21 Pécs. Ifj. Gerhardt György 1613 frtra becs. ingatl. febr. 17 Ó-Paulison (Arad). Néhai Ogrin Nikolae 687 frtra becs. ingatl. febr. 21 Markovecz (Versecz). Tebler István 330 frtra becs. ingatl. márcz. 15 Rába Szent-Miklóson (Győr). Schindler Zsuzsánna 5200 frtra becs. ingatl. ápril 11 Medgyesen (Sopron). Konstantin Nikolae 1056 frtra becs. ingatl. febr. 18 Kis Szent-Miklóson (Ujarad). Arszin Jocza 280 frtra becs. ingatl. febr. 16 Kisbecskerek (Temesvár). Taberi Matild 1029 frtra becs. ingatl. febr. 17 Radnán (Arad). Szirnovszky József 1957 frtra becs. ingatl. febr. 22 Sárfőn (Bazia). Fejes István 1447 frtra becs. ingatl. febr. 23 Keczelen (Kalocsa). Pinter Ferencz 19,000 frtra becs. ingatl. febr. 27 Vácz. Dragschitz György 4000 frtra becs. ingatl. febr. 28 Kismartonban. Molnár János 1719 frtra becs. ingatl. febr. 17 Büssü (Kaposvár). Végh József 800 frtra becs. ingatl. márcz. 15 Dakán (Pápa). Csepregi József 450 frtra becs. ingatl. febr. 28 Vácz. Gaitsky Péter 1500 frtra becs. ingatl. febr. 14 Szent-Endre (pestvidéki tszék). Öreg Csapó Mihály 1403 frtra becs. ingatl. febr. 16 Fehértón (Győr). Báráckov Zsiva 830 frtra becs. ingatl. febr. 9 Nagybecskerek. Puliman Pál 500 frtra becs. ingatl. márcz. 13 Jókeő (Nyitra). Ifja Morvai János 1500 frtra becs. ingatl. márcz. 14 Győr. Holubán Toma 500 frtra becs. ingatl. febr. 24 O.-Baksán Szilágy-Somlyó). Feschtel József 740 frtra becs. ingatl. febr. 23 Déva. Maximovics K. D. 152 frtra becs. ingóságai febr. 20 Pancsován Kaiser Antal 470 frtra becs. ingatl. márcz. 3 Klimpán (Sopron). Debelecz Pál 853 frtra becs. ingatl. márcz. 11 Alsó-Hrácsán (Csáktornya). Woschits János 1591 frtra becs. ingatl. márcz. 14 Weingrabenban (Sopron). Madubkay Mária 888 frtra becs. ingatl. márcz. 16 Alsó-Kőrösény (Nyitra). Birovlyev Kuzman 500 frtra becs. ingatl. febr. 23 Perlaszon (Pancsova). Molnár István 400 frtra becs. ingatl. febr. 18 Nagy-Füged (Gyöngyös). Sebeshely község 6640 frtra becs. ingatl. febr. 25 Sebeshelyen (Szászsebes). Tóth Ferencz 650 frtra becs. ingatl. márcz. 4 Zilah. Rajos Mihály 649 frtra becs. ingatl. márcz. 24 Nyulon (Győr). Nikolics Zsiva 1957 frtra becs. ingatl. febr. 21 Módos. Fasching Sámuel 450 frtra becs. ingatl. febr. 13 Buglóczon (Felső-Eőr). Majer Antal 625 frtra becs. ingatl. febr. 17 Ó-Budavárában (Veszprém). Horváth János 1438 frtra becs. ingatl. márcz. 18 Szanyban (Sopron). Gösi Sándor 500 frtra becs. ingatl. márcz. 3 Faráson (Sopron). Siroki József 325 frtra becs. ingatl. márcz. 22 Zenta. Haitz József 2662 forintra becs. ingatl. márcz. 17 Kolozsvár. Rascha István 160 frtra becs. ingatl. febr. 20 Nagy-Torákon (Nagybecskerek). Özv. Friedl Mária 400 forintra becs. ingatl. febr. 14 Villersdorfon (Felső-Eőr). Lukács Györgyné 300 frtra becs. ingatl. febr. 23 Lompérten (Szilágy-Somlyó). Greczmacher János 597 frtra becs. ingatl. febr. 9 Lőcsén Bartsch János 1650 frtra becs. ingatl. febr. 20 Brassó. Kramer Mátyás 4780 frtra becs. ingatl. febr. 20 Pomogy (Nezsider). Tóth Sándorné 870 frtra becs. ingatl. febr. 20 Vámoson (Veszprém). Dergez József 1728 frtra becs. ingatl. márcz. 20 Bolhó (Kaposvár). Kozsokár 570 frtra becs. ingatl. febr. 15 Szent-Mihály (Pancsova). Hauszner Jánosné 1175 frtra becs. ingatl. márcz. 16 Nagyatádon (Kaposvár). Graf Lipót 461 frtra becs. ingatl. márcz. 3 Sopronban. Szabó Dávid 2144 frtra becs. ingatl. febr. 20 Csecse (Fehérgyarmat). Id. Antal András 704 frtra becs. ingatl. febr. 16 Délesen (Miskolcz). Schlesinger Mór 4696 frtra becs. ingatl. febr. 17 Gigében (Kaposvar). Friedmann Dávid 8100 frtra becs. ingóságai febr. 20 P.-Ladanyon. Feldman David 2700 frtra becs. ingatl. febr. 14 Bonyhádon. Müller Mari 560 frtra becs. ingatl. febr. 13 Zala-Szent László (Sümeg). Sternfeld Sarolta 4807 frtra becs. ingatl. febr. 16 Temesvár. Kóródi Ferencz 3400 frtra becs. ingatl. márcz. 6 Török-

szentmiklóson (Szolnok). Popper Ernő 5571 frtra becs. ingatl. febr. 25 Pálmajorban (Enying). Sztójcsev Arsza 2063 frtra becs. ingatl. febr. 18 Szóka (Módos). Édes Erzsébet 510 frtra becs. ingatl. febr. 20 B.-Kis-Szőllősön (Veszprém). Biris Juon 824 frtra becs. ingatl. márcz. 11 Sós-Patakon (M.-Vásárhely). Flutorovics Péter 4575 frtra becs. ingatl. ápril 21 Szeghalom (Békés). Igricz Margit 505 frtra becs. ingatl. márcz. 21 Bolhó (Kaposvár). Nagy Károly 452 frtra becs. ingatl. febr. 24 Szilágy-Somlyón Bogáthy Lászlóné 656 frtra becs. ingatl. febr. 20 P.-Helmecz (Ungvár). Wilhelm János 796 frtra becs. ingatl. febr. 27 Utvin (Temesvár). Tóth István 1193 frtra becs. ingatl. febr. 16 Brassó. Bonifert Mihályné 700 frtra becs. ingatl. ápril 11 Bogdány (pestvidéki tszék).

Csődhirdetmény. Silberstein Viktor nagyváradi lakos ellen, bej. május 4., csődbiztos Jelentsik István n.-váradi kir. tvszéki biró, tömeggondnok Miheffy Adolf nagyváradi ügyvéd. — Roth Bernát dévai ékszerkereskedő ellen, bej. ápril 5., csődbiztos L. Gyárfás Ferencz dévai kir. tvszéki biró, tömeggondnok Lázár György dévai ügyvéd. — Csalogovics Ödön fehértemplomi molnár ellen, bej. ápril 12., csődbiztos Vilhelm György fehértemplomi kir. tvszéki biró, tömeggondnok Szöllősy István ügyv. — Samuel Freund & Söhne nagybecskereki keresk. czég ellen, bej. ápril 18., csődbiztos dr. Duka László kir. tvszéki biró, tömeggondnok dr. Demkó Pál nagybecskereki ügyvéd. — Thalvieser Alajos debreczeni lakos ellen, bej. márcz. 22., csődbiztos Cseresznyés Sándor kir. tvszéki biró, tömeggondnok Bathory Sándor ügyvéd.

Pályázat. A bpesti m. kir. központi díj- és illetékszabási hivatalnál számgyakornoki állomásra.

A kis lotto huzásai

— Február 11-én. —

Bécsi	88	32	44	25	59
Gráczi	68	64	40	51	52
Temesvári	74	19	14	90	66

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

IDEGENEK NÉVSORA

Vadászkürt szálloda

Földváry G. kamarás Baracs
Radó K. kamarás Répczelak.
Parsetics J. fldb Bács.
Egan E. fldb. M.-ország.
Schwarz G. fldb. Szeged.
Jurenák S. fldb. Ujkut.
Scheffczik J. fldb. Szolnok.
Márffy B. fldb. M.-ország.
Oláh Gy. fldb. N.-Várad.
Folly J. fldb. Kaposvár.
Meszlényi P. fldb. Velencze.
Rochlitz S. fldb. Szántó.
Eckhard A. fldb. Alvincz.
Ujváry G. mérn. Pécs.
Brenner V. mérn. Vitkovics.
Rettig T. ügyv. Vukovár.
Erős S. mgzó Temesvár.
Koppel K. kdő Bécs.
Pokorny S. kdő Bécs.
Bachenbacher V. Nürnberg.
Sanek S. kdő Bécs.
Kulcsár S. fldbné Gyapju.
Terschebacsics M. Belgrád.

Erzsébet szálloda.

Faragó M. fldb. Zágráb.
Fekete G. fldb. Bonyhád.
Szabó G. ügyv. Komárom.
Sütő J. ügyv. R.-Szombat.
Sebestyén K.-né Turkeve.
Fetzer M. kdő München.
Burger A. kdő N.-Várad.
Kégl J. Szt. Királyi-Puszta.
Timár F. hiv. Szerencs.
Jany G. hivatn. Keszthely.

Pannonia szálloda.

Luka G. birt. P.-Szántó.
Ofner Zs. birt. Mokrin.

Mattesz F. pénztárn. Moór.
Jaulusz G. hiv. Miskolcz.
Fay Gy. Herczeghalom.
Csasznek P. Visegrád.
Szabó J. Körös-Tarcsa.
Sugár S. kdő Miskolcz.
Frank M. kdő Miskolcz.
Grünbaum J. kdő Eger.
Kondor J. kdő B.-Gyarmat.
Szabó F. kdő Debreczen.
Győry B. kdő Szatmár.
Kornstein J. S.-A.-Ujhely.
Weinberger S. mérn. Huszt.

Holzwarth-Frohner száll.

Braun J. Gyoma.
Dr. Schwarcz Becskerek.
Solnitzky J. kdő Brünn.
Deutsch J. Komárom.
Haas A. kdő Komárom.
Holzmann M. kdő Komárom
Hönig A. kdő Komárom.
Höninghaus C. kdő Köln.
Ballmann F. kdő Bécs.
Herczog A. kdő Bécs.
Back A. kdő Bécs.
Hein M. kdő Körmöczbánya.
Simon J. mgzó Damoky.

Fehér ló szálloda.

Winkler L. fldb. Gyöngyös.
Dirbinszki A. fldb. Krakó.
Hildenbrand M. Paks.
Welzer A. jző Mácsa.
Kaszanyi K. mgzó Kassa.
Kölner J. mgzó Bécs.
Matyási M. Szécsény.
Szántay J. lókdő Szabadka.
Friedrich S. Rózsahegy.
Badini G. Rimaszombat.
Weltner B. kávés Bécs.

Elhaltak névsora Budapesten febr. 9—10.

Michelberger Ilona 5 éves festő leánya VIII. kerület népszinház-utcza 16. tüdőlob. — Kányai Zsuzsánna 46 éves bába VIII. kerület Losonczy utcza 8. szervi elfajulás. — Horváth István 5 éves kézműves VIII. kerület práter-utcza 47. agykérlob. — Kovács János 17 éves czipész II. kerület fő-utcza 37. tüdőgümő. — Klein Rosenheim Mária 47 éves szabó neje VII. kerület kertész-utcza 8. sz. tüdővész. — Emerling Anna 81 éves házbirtokosnő V-dik kerület akadémia-utcza 1. aggkór. — Hagemann Miklós 41 éves napszámos V. kerület bálvány-utcza 20. csúz. — Hanka Gyula 14 éves kereskedő fia V. kerület Kohary-u. 23. szivburoklob. — Schöller József 60 éves volt honvéd-százados I. kerület Atilla-utcza 127. szám aggkór. — Pendrák István 55 éves kertész VII. kerület Hermina-ut 1799. gyomorelfajulás. — Pete Gyula 2 éves szinház-diszitő fia VII. kerület csömöri-ut 46. agykérlob. — Ent Regina 2 éves gombkötő leánya VII. kerület dohány-utcza 67. tüdőlob. — Horvall Till Fánni 75 é. napszámosnő szegényház tüdőlégdag. — Kapus Jenő 2 éves raktárnok fia VI. kerület sugar ut 78. roncsoló toroklob. Fürstinger István 41 éves házmester VI. kerület Rákos-árok utcza 31. tüdőgümőkor. — Novák Helen 4 éves zenész leánya VI. kerület lovag utcza 12. tüdőlob. — Szüsz Ferencz 41 éves kapus IX. kerület üllői utcza 17. szivhüdés. — Hábel Antal 36 éves mázoló IX. kerület Knezics utcza 14. tüdővész. — Gyurkó Erzsébet 52 éves szakácsné IV. kerület aranykéz utcza 5. szivhüdés. — Kern Mihály 70 éves hentes IV. kerület bástya utcza 25. agyhüdés. — Dicső István 41 éves hordár IV. kerület molnár utcza 31. gyomorelfajulás. — Baranyai Schön Julia 40 éves ácsneje III. kerület szél utcza 8. tüdőgümő. — Zgorszki Weseli Karolina 33 éves nyomdász neje VI. kerület Rákos árok utcza 44. tüdőgümő. — Witringer Franciska 72 éves szakácsné II. kerület Imatér 7. szivhüdés.

NYILT-TÉR

†

Alólirottak, összes rokonaik nevében is, mély fájdalommal jelentik a forrón szeretett és felejthetetlen legjobb atyának, apósnak, nagyatyának és testvérnek

Tömöry Jenő Ágoston urnak,

a vaskoronarend vitéze, a pesti magyar kereskedelmi bank elnöke, az osztr. magyar bank volt igazgatója és J. G. Schopper czég volt főnökének, 1882. évi febr. hó 10 én esti 7½ órakor, életének 68-dik, boldog házasságának 42 ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 12-én d. u 4 órakor fognak a gyászháznál (Városháztér 3. szám alatt, Vas udvarban) a római katholikus egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a kerepesi ut melletti temetőben levő családi sirboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 13-án d. e. 10 órakor fog a belvárosi plébáni-templomban az egek urának bemutattatni. Áldás és béke poraira! — Tömöry Jenőné született Neumayer Sarolta, neje. Tömöry György, kir. ker. tanácsos, Tömöry Károly, a Schopper J. G. czég főnökei. Tömöry Sándor, Tömöry Kálmán, fia. Tömöry Györgyné született Pscherer Emma. Tömöry Károlyné szül. Omoraviczai Heinrich Vilma. Tömöry Sándorné szül. Voigt Irma, menyei. Tömöry Eugenia férj. Omoraviczai Heinrich Ferenczné, Tömöry Jozefina férj. Gyoroki Andrényi Károlyné, Tömöry Klára férj. Csiszár Jánosné, Tömöry Irma férj. Jobaházi Döry Andorné. Tömöry Paula férj. Omoraviczai Heinrich Kálmánné, Tömöry Gizella, leányai. Omoraviczai Heinrich Ferencz, Gyoroki Andrényi Károly, Csiszár János, Jobaházi Döry Andor, Omoraviczai Dr. Heinrich Kálmán vejei. Özv. Jálics Ferenczné szül. Schopper Sarolta, dr. Schopper György, rozsnyói püspök, özv. Wiesenfelsi Deprez Józsefné szül. Schopper Mária, testvérei. Tömöry Géza, Adrienne, János, Melanie, Károly és Artur; Heinrich Ferencz, Aladár, Jenő, Dezső és Gábor; Andrényi Jenny, Karoly, Adrienne és Elvira; Csiszár Marianna és István; Döry Elek és Tibor, unokák. 3397

Lakás

a Diana-fürdő épület első emeletén

Ferencz-József térre egy nagy szalon, négy szoba sat. f. évi augusztus hó 1-ére bérbe vehető. Bővebb értesitést ad Kisbaári Kiss ügyvéd IV. régi posta utcza 10. sz. 3396

Uradalmi tej és bor.

Dreher Antal vaáli és szent-lászlói uradalmainak tisztartósága, mely majorjaiból a fővárost egészséges tejjel látja el, a közönség kényelmére főüzletén kivül (IV. hajós utcza 12.) a Haris-bazárban mellékárusitó helyet is nyitott, a hol a tej nemcsak dugaszolt és bélyegezett palaczkokban adatik el 15 kron literenkint (amely eladási módnál az felelősséget is vállal), hanem literje 14 krért ki is méretik.

Miután megtörtént, hogy cselédek Dreher-féle uradalmi tejért küldetve, más közelebbfekvő vagy olcsóbb helyről hoztak silányabb tejet, ezen tul ezen uradalmi üzletekben jegyek is fognak eladatni, a melyek tejvételnél pénz gyanánt fogadtatnak vissza.

Ugy a hajó-utczai 12. számu, valamint a Haris-bazári üzletben folyó évi február 10-ke óta kapható „vaáli bor" is az uradalmi (azelőtt Ürményi-féle) pinczéből, tisztán kezelve, egészen természeti eredetiségében az 1874. és 1875. évszakokból. Egy nagy palaczknak ára 70 kr., a kicsinyé 40 kr.; a vörös bor 5, illetőleg 3 krral drágább. Az üres palaczkok 7 és 4 krral váltatnak vissza. 3382

Alólirott fakerti lakos és nőm szül. Raaber Katalin nevében felhivom mindazokat, kiknek részére mi mint hitestársak kötvényeket netalán aláirtunk, azokat nálunk 30 nap alatt jelen hirdetés közzétételétől annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy azon határidő eltelte után elfogadtatni nem fognak,

Ezt pedig azért teszem közhirré, mert bizonyos és kimutatva van, hogy Prém Sándor fakerti jegyzőnk nevemet és nőm nevét egy 500 forintról szóló kötvényen hamisitotta meg; ezt annyival inkább teszem közzé, minthogy nevezett jegyző ur már lehet többször megengedett magának ily bűntényeket.

Arad, 1882. február 4. 3374

Josef Gruber, Fakert

Előttünk:
Pascutin Dénes, ügyvéd, mint tanu. Evutianu M. János.

HAAS FÜLÖP és fiai czég által rendezett

butorszövet-végeladás

következtében bátorkodom a t. cz. közönséget raktáramra figyelmeztetni, a hol mindennemü szalon-garniturák nagy számmal vannak készletben és a legszilárdabb s legizlésszerübb módon készittetnek el. — Termem látogatásáért esd teljes tisztelettel

Korner József kárpitosmester.
Budapest, Ferencziek bazára I. em.

Behuzandó butorokra, függönyökre, trapperiákra és ágyteritőkre szükséges szövet mértéke legpontosabban meghatároztatik. 3299

Épen most érkeztek kiváló rózsanemek u. m. Marschall Niil stb. s megtekinthetők

Pécsi Manó

élő virágcsarnokában Budapest, koronaherczeg utcza, szervita-épület.
Különlegességek, kotillon, báli és menyasszonyi csokrokban mindig kaphatók. 3337

Riesz Henriette
Tokaj
Falk Károly
Kassa
jegyesek. 3376

Szinházak és mulatságok.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, február 12-én:
Kisfaludy Károly születésének emlékezetére.
JÁNOS KULACSA.
Vigjáték. Irta Kisfaludy Károly.
Személyek:

Upor László	Faludi	Örzsi	Vizváriné
Mátyás deák	Nagy Imre	Kántor	Sántha
Turu	Ujházi		

Ezt követi:
CSALÓDÁSOK.
Vigjáték. Irta Kisfaludy Károly.
Személyek:

Gróf Elemir	Hetényi	Lidi	Csillag T.
Báró Kényesi	Náday	Lucza	Szathmáryné
Köröndi Lina	Molnárné	Mokány	Szigeti Imre
Vilma	Békessy I.	Tamás	Ujházi
Lombai	Vizvári.	Antal	Sántha
Elek	Benedek.	Péter	Tóth Imre.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, febr. 13-án: „A hol unatkoznak." Vigjáték 3 felv.

VÁRSZINHÁZ.

Vasárnap, február 12-én:
LALLA-ROUKH.
Regényes opera 2 felv. Irták Carré és Lucas, forditotta Csepregi. Zenéjét szerzette David Felicián.
Személyek:

Noureddin	Dalnoki	Kaboul	Erdei
Baskir	Kőszeghy	Lalla-Roukh	Maleczkyné
Barbara	Kiss D.	Mirza	Kordin M.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, február 12-én:
BLAHA LUJZA asszony mint vendég.
Másodszor:
A kőrösi lány.
Eredeti népszinmü a fővárosi életből, dalokkal 3 felvonásban. Irta Balázs Sándor. — Személyek:

Kaczér Gáspár	Tihanyi	Hazafi Véres	Kalikás
Kádár János	Ditrói	Tibula	Horváth
Katicza	Párténéné	Tibuláné	Klárné
Örzsike	Vadnay V.	Szikra	Kovács I.
Nagy Gergely	Vidor	Czigányprimás	V. Kovács
Kis Peti	Ujvári	Egy vendég	Marton
Mari	Blaha L.	Egy diák	Hatvani
Palotás János	Toldi		

Kezdete 7 órakor.

Holnap ugyanez.

IDŐJÁRÁS.

Az időjárás [illegible] 1882 február 11. reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás 0° és tsz. 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm.	Felhőzet
Arad	70.5	DK_2	— 6.3	—	○
Besztercze	70.4	◎	— 5.5	✱ n	●
Besztercebánya	69.6	◎	— 7.6	—	○
Budapest	70.1	ENY_1	— 2.6	—	○
Csáktornya	70.8	◎	— 7.0	—	◑
Debreczen	69.3	DNY_1	— 7.2	—	○
Eger	—	ENY_1	— 9.2	—	○
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	71.8	E_1	+ 3.8	—	○
Késmárk	70.4	◎	— 10.0	—	◐
Keszthely	70.8	EK_6	— 4.6	—	◑
Kolozsvár	70.4	K_1	— 3.6	—	≡
Magy.Óvár	70.7	E_1	— 7.3	—	○
Mármaros-Sziget	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	70.3	DK_1	— 3.8	—	◑
Nagy-Szeben	69.9	DNY_2	— 4.0	—	●
Nagyvárad	70.4	◎	— 4.4	—	◑
Orsova	70.5	E_2	— 4.0	—	○
Pancsova	70.8	DK_1	— 6.3	—	○
Selmeczbánya	69.9	ENY_5	— 0.3	—	○
Sopron	70.7	NY_2	— 5.6	—	○
Szatmár-Németi	68.9	K_1	— 3.2	—	●
Szeged	70.4	DNY_1	— 3.9	—	○
Szepsi-Szt-György	69.0	NY_1	— 5.0	✱ 5	●
Szolnok	69.6	◎	— 6.2	—	○
Temesvár	71.5	DNY_1	— 7.0	—	◑
Trencsén	70.9	◎	— 4.3	—	○
Ungvár	70.4	DNY_1	— 4.9	✱ n	≡
Zágráb	73.2	EK_2	— 5.0	—	○
Bécs	70.8	◎	— 5.3	—	○
Bregenz	72.8	DNY_3	— 5.4	—	≡
Lesina	—	—	—	—	—
Pola	71.4	E_1	+ 1.8	—	○
Prága	71.6	D_1	— 6.0	—	●

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ = ½ felhős; ◕ = ¾ felhős; ● = borult; ☂ = eső; ✱ = hó; ▲ = jégeső; ≡ = köd; ∞ = gőz; ⚡ = zivatar villám.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (773) az Álpok tájáról terjed ki a kontinens nagyrészére (765—767.) Észak-Oroszországban és Shetlandnál depressziók (752—755) vannak. Angliában és az északi tengeren az idő viharos, esős; Közép-Európa derült, fagyos; Oroszországban és a Fekete tengeren havazások. —

Hazánkban: Többnyire délnyugati és nyugatias mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott; a légnyomás jóval kisebbedett. Az idő általában derült, fagyos; Északkeleten helyenkint borus kevés havazással. — Az e hó 9-ikén előre jelzett hideg idő derülő jellegével még alig egy napig tart s utánna változó jelleget öltve enyhébb s csapadékra hajlandóbb lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Az északkeleti kisebb rész kivételével, többnyire derült fagyos időt várhatni.

Vasut közlekedési útmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről—Érsekujvár, Pozsony Bécs	szem. vonat gyorsvonat szem. vonat futárvonat	9 óra 30 p. este 8 óra 30 p. regg. 9 óra 20 p. regg. 2 óra 10 p. d. u.
Budapestről, Vácz, Esztergom, Nána, Érsekujvár	vegyes von.	12 óra 5 p. d. e.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Verciorova	futárvonat	10 óra 10 p. este
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes	szem. vonat futárvonat szem. vonat	6 óra 15 p. este 10 óra 10 p. este 6 óra 55 p. regg.
Budapestről, Czegléd, Debreczen, Miskolcz, Kassa	személy von. " "	6 óra 35 p. este 7 óra 30 p. regg.
Budapestről, Czegléd, Szolnok, Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	futárvonat	10 óra 10 p. este
Budapestről, Czegléd, Szolnok, Arad, N.-Szeben, Brassó	szem. vonat " "	6 óra 35 p. este 7 óra 30 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	6 óra 34 p. regg. 5 óra 40 p. d. u. 2 óra 50 p. d. u.
Budapestről, Gödöllő, Hatvan, Miskolcz, Kassa	gyors vonat vegyes " gyors "	7 óra 31 p. regg. 8 óra 50 p. este 11 óra — p. éjjel
A déli vasut (budai) indóházából.		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	szem. vonat gyors vonat vegyes von.	7 óra 10 p. regg. 5 óra — p. d. u. 7 óra 45 p. este

A vonat megérkezik az osztrák államvasut indóházába	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
Bécs, Pozsony, Érsekujvár Budapestre	futárvonat szem. vonat futárvonat szem. vonat	2 óra 51 p. d. u. 5 óra 42 p. — 9 óra 41 p. este 5 óra 57 p. regg.
Érsekujvár, Esztergom, Nána, Vácz, Budapestre	vegyes von.	11 óra 51 p. d. e.
Verciorova, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	futárvonat	7 óra 30 p. regg.
Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	szem. vonat futárvonat szem. vonat	3 óra 40 p. este 7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. regg.
Kassa, Miskolcz, Debreczen, Czegléd, Budapestre	szem. vonat " "	8 óra 21 p. este 7 óra 55 p. regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, N.-Várad, Püspök-Ladány, Szolnok, Czegléd, Budapestre	futárvonat	7 óra 30 p. regg.
Brassó, N.-Szeben, Arad, Szolnok, Czegléd, Budapestre	szem. vonat " "	3 óra 21 p. este 7 óra 55 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján, Hatvan, Budapestre	vegyes von. gyors vonat vegyes von. személy von. gyors vonat	6 óra 53 p. regg. 7 óra 30 p. regg. 10 óra 37 p. d. e. 6 óra 50 p. reg. 10 óra 14 p. este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személy von. vegyes von. gyors vonat	7 óra 58 p. este 6 óra 33 p. regg. 7 óra 30 p. regg.
A déli vasut (budai) indóházába.		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Budapestre	személy von. gyors vonat pósta vonat	7 óra 39 p. regg. 11 óra 35 p. d. e. 8 óra 47 p. este

Vizállás.

1882. február 11 én.

Folyó	[illegible]	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna:	Pozsony	0.59	—	változatlan
	Komárom	0.32	—	apadó
	Budapest	0.45	—	"
	Mohács	0.60	—	"
	Vukovár	0.63	—	—
	Ujvidék	1.03	—	áradó
	Pancsova	0.06	—	apadó
	Orsova	0.63	—	—
Dráva:	Barcs	0.23	—	—
	Eszék	0.61	—	—
Száva:	Sziszek	1.17	—	áradó
Tisza:	M.-Sziget	0.50	—	változatlan
	Beregszász	—	—	—
	Sárospatak	0.42	—	apadó
	Szatmár	0.60	—	változatlan
	Tokaj	0.11	—	apadó
	Szolnok	—	—	—
	Szeged	0.11	—	apadó
Körös:	B.-Gyula	0.45	—	—
Maros:	Arad	—	—	—
Béga:	Temesvár	0.09	—	áradó

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései (azonos a P. Lloydéval) február 11.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	74 klg. frttól	frtig	75 klg. frttól	frtig	76 klg. frttól	frtig	77 klg. frttól	frtig	78 klg. frttól	frtig	79 klg. frttól	frtig	80 klg. frttól	frtig	81 klg. frttól	frtig
bánsági buza	szilárd	12.30	12.35	12.40	12.50	12.55	12.65	12.70	12.80	12.85	12.90	12.95	13.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tiszavidéki	"	12.40	12.45	12.50	12.60	12.65	12.75	12.80	12.90	12.95	13.—	13.05	13.10	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki	"	12.20	12.25	12.30	12.35	12.40	12.50	12.55	12.65	12.70	12.75	12.80	12.85	—.—	—.—	—.—	—.—
fehérmegy.	"	12.30	12.35	12.40	12.50	12.55	12.65	12.70	12.80	12.85	12.90	12.95	13.—	—.—	—.—	—.—	—.—
m. északi	"	11.70	11.80	11.85	11.90	11.95	12.05	12.10	12.20	12.25	12.35	12.40	12.45	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogrammnak ára frt	kr.	frt	kr.
rozs	ó		szilárd	70—72	8	80	9	10
árpa	"	takarmány	szilárd	60—62	7	50	7	70
"	"	égetni való	—	62—64	7	80	8	40
"	"	sörfőzdei	szilárd	64—66	9	50	10	50
zab	"	—	szilárd	37—40	7	55	7	95
tengeri	"	bánsági	szilárd	75	7	30	7	35
"	"	másnemű	"	73	7	20	7	25
köles	"	—	"	nélkül	5	80	6	15
káposzta-repcze	uj		"	—	—	—	—	—
bánáti-repcze	uj		"	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogrammnak ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	lanyha	tavasz	12	13	12	16
	"	őszre	11	20	11	25
			—	—	—	—
tengeri	szilárd	május—junius 1882	7	30	7	32
zab	szilárd	tavasz	8	37	8	40
	"	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	"	augusztus—szeptemberre	—	—	—	—
" bánáti	"	julius—augusztusra	—	—	—	—

Értékpapirok

Államadósság		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt	5%	130.50	131.—
" " " 120 frt egyes darabokban	5%	130.50	131.—
Gömöri államvasuti záloglev.	5%	89.—	90.50
Magyar 1869. keleti vasut áll.-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	107.50	108.50
" 1873. " " ar. v. ezb.	5%	93.50	94.50
" 1876. " " államkötv. ar.	5%	113.50	115.—
" kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		111.—	112.—
" " 50 frt		109.—	109.50
Tiszai és szegedi kölcsön		—.—	—.—
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötv. strl. £	4%	—.—	—.—
1876-iki " " "	5%	117.75	118.25
Magyar kir. aranyjáradék adómentes	6%	84.10	84.30
" " " "	4%	84.10	84.30
Magyar aranyjáradék adóm. végl. kötv.		—.—	—.—
" papirjáradék	5%	96.—	97.—
" földtehermentesitési kötvények	5%	94.50	95.50
" " " 1867. záradékkal	5%	96.—	97.—
" " " temesi	5%	94.—	95.—
" " " 1867. záradékkal	5%		

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	—.—	—.—
" " erdélyi	5%	97.50	98.50
Magyar orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt)	5%	92.50	93.50
Kir. horv.-szlav-jelz. földválts. kötv. (100 frt)		—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.50	98.50
Magyar kir. kamatozó kincstári ut. 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesit. államadósság papirban	5%	73.50	74.—
" " ezüst kamat jan.—jul.	5%	75.50	76.—
" " apr.—okt.	5%	75.50	76.—
Osztr. aranyjáradék 4% kamat	4%	92.50	93.—
" papirjáradék, adómentes	5%	—.—	—.—
" államadósság, kisorsolással 1854-ki á 250 frt p. p.	4%	118.—	120.—
" " 1860-ki á 500 frt o. é.	5%	129.—	130.—
" " 1860-ki á 100 frt o. é.	5%	133.50	134.50
" " 1864-ki á 100 frt o. é.		172.—	173.—
" " 1864-ki á 50 frt o. é.		169.—	170.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	5%	101.50	102.—
" " " 1871-ből	6%	101.50	102.—
Budapest főváros 1880-ki kölcsöne	6%	99.50	100.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank		34.—	36.—

Részvények.

a) Bankok.		Osztal. 1880-ra	Utolsó árkelet pénz	áru
		12.—		
		8.—		
Ált. m. municip. hitel-int.	befiz. 200 fr	8.—	—.—	—.—
Angol-osztr. bank	" 120 "	—.—	117.—	118.—
Bpesti bankegyesül.-r.-társ.	" 100 "	—.—	[illegible]	112.50
Franco-m. b. lesz. a.	" 200 "	12.—	—.—	—.—
Horvát leszámitoló bank	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Iparbank, budapesti	" 100 "		65.—	70.—
Közp. ipartárs. hitelint.	" 80 "	19.50	—.—	—.—
Magy. ált. földh. r.-társ	" 100 "	—.—	—.—	—.—
Magyar által. hitelbank	" 200 "	—.—	276.56	277.50
Magy. jelz. hitelb	" 200 "	9.—	—.—	—.—
" " " II. kib. id. e.	" 100 "	—.—	106.—	110.—
Magy. lesz. és pénzváltb.	" 100 "		99.—	100.—
Magy. orsz. bank r.-árs	" 100 "	33.30	—.—	—.—
Osztr. hitelintézte	" 160 "	45.—	286.50	287.—
Osztrák-magyar bank	" 300 "	45.—	815.—	820.—
I. magyar iparbank	" 150 "	—.—	184.—	186.—
Pesti magy. keresk. bank	" 500 "	7.—	—.—	—.—
Pesti m. ker. bank elöv. jog. sz.	" 500 "	—.—	630.—	638.—
Sziszeki hitelbank	" 100 "		—.—	—.—
„Unio" bank	" 100 "		115.—	118.—
b) Biztositó társulatok.				
Bécsi bizt. társaság	befiz. 200 frt	170	300.—	305.—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	" 200 "	—.—	335.—	340.—
Első magyar bizt. társ.	befiz. 1000 frt	60.—	3950.—	4000.—
Magyar-franczia bizt. társ.	" 50 "	—.—	—.—	—.—
Pannonia viszb. társ.	" 300 "		1275.—	1300.—
Unio viszbizt. társ.	" 300 "		—.—	—.—
c) Gőzmalmok.		100		
Concordia malom	befiz. 500 frt	45.—	405.—	410.—
Első budapesti	" 500 "	—.—	1025.—	1040.—
Erzsébet malom	" 200 "	—.—	152.—	155.—
Hengermalom	" 500 "	25.—	475.—	485.—
Lujza	" 100 "	75.—	190.—	195.—
Molnárok és sütők	" 200 "	45.—	312.—	315.—
Pannonia	" 1000 "		840.—	860.—
Viktoria	" 300 "		365.—	370.—
d) Közlekedési vállalatok.				
Alföld-fiumei	befiz. 200 frt	—.—	161.—	162.—
Báttaszék-dombovári	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Észak-keleti vasut	" 200 "	—.—	157.—	158.—
Erdélyi vasut	" 200 "	—.—	157.—	158.—
Győr-sopron-ebenfurti v.	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	—.—	139.—	140.—
Magy. galicziai vasut	" 200 "		—.—	—.—
M. ny. v. (székesf.-győr-grácz)	" 200 "		160.50	161.50
Osztrák államvasut	" 200 "		300	301.—

Értékpapirok		Osztal. 1880-ra	Utolsó árkelet pénz	áru
Pécs-barcsi vasut	befiz. 200 frt	—.—	200.—	202.—
Tiszavidéki	" 200 "	—.—	246.—	248.—
Osztr. dunagőzhajózási-társ.	" 500 "	8.—	—.—	—.—
Budai hegypálya	" 100 "	8.—	—.—	—.—
Pesti közuti vaspálya	" 200 "	—.—	445.—	450.—
" " " élv. jegy	" — "	—.—	[illegible]	265.—
e) Takarékpénztárak.				
Budapest III. kerületi	befiz. 50 frt	4.—	53.—	54.—
Czeglédi	" 100 "	4.—	—.—	—.—
Országos központi	" 300 "	30.—	548.—	550.—
Pesti első hazai	" 1000 "	2.—	4625.—	4650.—
Egyesült Budapest fővárosi	" 200 "	4.—	535.—	540.—
Pest-külvárosi	" 150 "	30.—	—.—	—.—
Pakrac-darnvár-kotinjai	" 50 "	—.—	—.—	—.—
f) Különféle vállalatok.				
Alagut	befiz. 105 frt	—.—	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcsönző trs.	" 80 "	—.—	80.—	81.—
Franklin-Társ szelv. nélk.	" 150 "	—.—	143.—	145.—
Ganz és tsa vasöntőde a gépgy.	" 400 "	35.—	650.—	655.—
Gschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	24.—	375.—	380.—
Gyapjum. és bizt. e. m.	" 200 "	12.—	240.—	245.—
Keresk. test. épülete	" 210 "	24.—	540.—	550.—
Könyvny. „Athenaeum"	" 180 "	40.—	600.—	605.—
" Pesti részv.-társ.	" 500 "	—.—	825.—	850.—
Kőszén-és téglagyár (Drasche)	" 200 "	—.—	144.—	145.—
Pesti épitő-társaság	" 85 "	—.—	—.—	—.—
Rimamurány-S.-tarjáni vasmű	" 160 "	—.—	114.—	115.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya	" 100 "	—.—	110.—	112.—
Schlick-féle vasöntőde s gépgy. bef.	" 200 "	14.—	230.—	232.—
Serfőzde első magy.	befiz. 400 "	25.—	558.—	562.—
Sertéshizlaló	" 200 "	20.—	545.—	550.—
Sóskuti kőbánya	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Spodium és csontlisztgyár	" 200 "	—.—	300.—	—.—
Szálloda részvény-társaság	" 200 "	—.—	—.—	—.—
Tégla- és mészégető ujlaki	" 200 "	8.—	106.—	108.—
Téglagyár, kőbányai	" 160 "	—.—	262.—	265.—

Záloglevelek.		pénz	áru
Magy. földh. int. papir érték	5½%	101.—	102.—
" " " "	5%	100.25	100.75
" " " "	4½%	93.75	94.25
" " " arany v. ezüst	5%	117.50	118.—
" jelzálogbank	5½%	—.—	—.—
" "	5%	98.75	99.25
" Ált. földhitel részv.-társ.	6%	—.—	—.—
" " "	5½%	—.—	—.—
Kisbirtokosok orsz. földhitel-int.	5½	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank o. é.	5%	100.50	100.75
" " " o. é.	4½%	100.35	100.6[illegible]
" " " o. é.	4%	93.50	94.—
Pesti magy. kereskedelmi bank	6%	101.50	102.—
" " "	5½%	101.50	102.—
„Albina" tak. és hit. int.	6%	—.—	—.—

Elsőbbségek.		pénz	áru
Alföld-fiumei vas. (nagyv.-eszéki vonala)	befiz. 200 frt 5%	—.—	—.—
Alf.-fiumei v. 1874. kib.	" 200 frt 5½%	—.—	—.—
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut	" 200 frt 5½%	—.—	—.—
Dunagőzhaj. társ.	" 500 " 5%	—.—	—.—
" "	" 100/200 " 6%	—.—	—.—
Észak-keleti vasp.	5% befiz. 300 frt	—.—	—.—
" " " ár.	5% " 300 "	—.—	—.—
" " " ár.	6% " 1000 "	—.—	—.—
Magy.-gálicziai vasp.	5% " 300 "	—.—	—.—
" " II. kib.	5% " 300 "	—.—	—.—
" nyug. vas. (Székesf.-győr-gráczi vonal)	5% " 200 "	—.—	—.—
M. nyug. vas. 1874. kib.	6% " 300 "	—.—	—.—
M. vas. els. kölcs. berak. czél. ár.	" 300/1000 "	103.—	104.—
I. erdélyi vaspálya	5% " 300 "	—.—	—.—
Győr-sopron-ebenf. vas.	6% " 300 "	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut os.	5% " 300 "	—.—	—.—
K.-oderb. v. (ep.-tarn. v.)	5% " 300 "	—.—	—.—
" " (osztr v.)	5% " 200 "	—.—	—.—
" " (m.-v.)	5% " 200 "	—.—	—.—
Osztr. Állam-vasut	5%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	5% " 100 "	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	6% " 100 "	103.50	104.—
Kőszén és téglagy. kötv.	6% " 100 "	—.—	—.—
Lloyd- és tőzsde-épület	5% " 200 "	96.—	97.—
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		175.—	177.—
Budavárosi sorsjegy		37.—	38.—
Keglevics "		17.—	18.—
Pálffy "		37.—	38.—
Pénznemek,			
Cs. kir. arany (vert)		5.62	5.64
Cs. kir. arany (kör.)		5.59	5.61
Osztr-magyar 8 frtos arany		9.55	9.58
20 frankos arany		9.55	9.58
Török aranylira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birod. bankj. 100 márkányi		58.45	58.60
I) Váltók árfolyama (látra).			
Német bankpiaczok 100 márk		58.50	58.70
Amsterdam 100 hollandi frtért		98.75	99.—
Brüssel 100 frankért		—.—	—.—
Páris 100 frankért		47.50	47.60
Marseille 100 frankért		47.40	47.50
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		47.40	47.55
Zürich 100 frankért		—.—	—.—
London 10 font sterlingért		120.—	120.35
Szentpétervár 100 rubelért		—.—	—.—
Milano 100 lire nouve itai.		—.—	—.—

Bécsi tőzsde február 10.

A. Általános államadósság.		Pénz	Áru
Egységes járadék, egy. máj.—nov.	5%	73.45	73.65
" " feb.—aug.	5%	73.65	73.85
" " ezüst jan.—jul.	5%	75.25	75.50
" " apr.—okt.	5%	75.25	75.50
Sorsolással, 1854-ből 250 frtos pp.	4%	118.—	119.—
" 1860-ból 500 frt o. é.	5%	129.25	129.75
" 1860-ból 100 frt " "	5%	133.—	134.—
" 1864-ből 100 frt " "		172.—	173.—
" 1864-ből 50 frt " "		169.—	170.—
Como járadék 42 lira		—.—	—.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt.	5%	145.—	146.50
B. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok államadóssága.			
Osztr. aranyjáradék adóm. 100 frt	4%	92.25	92.75
Osztr. kincst. jegy visszaf. 1881 100 frt	5%	88.—	88.50
" " " " 1882 100 "	6%	100.50	101.—
C. A magyar koronaországainak államadóssága.			
Magy. aranyjáradék adóm. 100 frtos	6%	117.80	118.20
" papirjáradék 100 frtos	5%	85.85	86.10
Magy. vas. kölcs. 120 frt	5%	131.—	132.—
Gömöri államv. záloglevél 150 frt.	5%	—.—	—.—
Keleti vasuti ál. kötv. 1869-ből 200 frt.	5%	89.50	89.75
" " " 1873-ból 300 "	5%	107.50	108.50
" " " 1876-ból 100 "	5%	93.—	94.—
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100	5%	—.—	—.—
" " 1873 " 100		—.—	—.—
" urbéri válts. kötv. 100	5%	—.—	—.—
" szőlődézsma-vált. kötv. 100	5%	97.75	—.—
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		118.25	118.75
" " á 50 frt		111.—	112.—
Tiszav. és szeg. ny. sorsol. 100	6%	108.40	108.90

D. [illegible]		Pénz	Áru
Csehországi	5%	105.25	—.—
Bukovinai	5%	99.—	100.—
Galicziai	5%	99.75	100.25
Karinthiai	5%	103.50	—.—
Krajna és tengerparti	5%	103.—	—.—
Morvaországi	5%	103.—	104.—
Alsó-ausztriai	5%	105.—	106.—
Felső-ausztriai	5%	103.—	—.—
Salzburgi	5%	102.—	—.—
Sziléziai	5%	108.—	—.—
Stiriai	5%	104.—	—.—
Tiroli	5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi	5%	95.—	100.—
Erdélyi	5%	97.75	98.25
Temesi bánság	5%	96.25	97.—
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	93.75	94.75
Magyar	5%	96.—	96.75
Magyar 1867-iki sorsolási záradék.	5%	94.50	95.—
E. Más közkölcsönök.			
Dunaszab. sors. 1870-ből 100 frt	5%	113.—	114.—
" kölcs. 1878-ból 100 frt	5%	103.75	104.25
Pestvárosi kölcsön 1871.	6%	—.—	—.—
" " 1880.	5%	99.25	99.75
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	102.—	102.50
" " 1874. (sors.)		122.—	123.—
Török vasuti kölcs. 400 frc		22.50	23.50
F. Záloglevelek, jelzálogkötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztr. ált. földhitelint. sors. ar. v. ez.	5%	119.25	119.75
" " " 33 éves visszf.	5%	100.—	100.50
Közp. földhitelint. bank	6%	99.75	100.25
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf.	5½%	102.—	103.—
Osztr. jelzálogbank sorsolással	5½%	99.25	99.75
Osztrák-magyar bank	5%	100.60	100.75
Osztrák-magyar bank	4½%	100.50	100.75

		Pénz	Áru
Osztrák-magyar bank	4%	93.80	94.—
Első osztr. takarékp. sors. 30 év	5%	102.50	103.25
" " " 32 "	5½%	102.50	103.25
Magy. ált. földhit. részv. t. 34 év	5½%	98.50	99.25
Magyar földhitelintézet	5½%	101.—	102.—
" " sors. 30 év	5½%	99.50	100.—
" "	5%	117.75	118.25
" " sors. 30 év arany	5½%	93.75	94.25
" jelzálogbank	5%	98.75	99.—
" "	5½%	102.50	103.—
G. Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst		—.—	94.25
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst		—.—	93.—
Dunagőzhajózási társ. 300 frt 6% ezüst		—.—	—.—
" 200 frt	5%	106.50	107.50
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst		98.25	98.75
Erzsébet p. 300 frt o. é. 5% 1862-ki kibocs.		98.—	98.50
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	5%	103.50	104.—
" " " 100 frt o. é.	5%	101.25	101.75
" " " 300 frt ezüst	5%	106.25	—.—
Ferencz-József pálya 200 frt ezüst	5%	101.—	101.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	5%	100.25	101.—
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt	5%	99.—	99.75
Kassa-oderbergi pálya 300 frt. ez.	5%	94.50	95.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt. ezüst	5%	—.—	90.80
Lemberg-czern.-jassi p. I. kib. 300 frt		93.70	94.—
" " " II. " 300 frt. ez.		—.—	101.—
" " " III. " 300 frt. ez.		—.—	95.50
Osztr. észak-nyugati pálya 300 frt ez.	5%	102.30	102.70
Rudolf-pálya 300 frt ezüst	5%	99.—	100.—
Erdélyi-pálya 300 frt ezüst	5%	89.—	89.50
Osztr. állampálya 500 frank	3%	176.—	176.50
" 1874. kib. 500 frank	3%	171.50	172.50
Déli pálya 500 frank	3%	130.—	130.75
Déli pálya 200 frt arany	5%	115.—	115.50
Dél-északnémet össze k.-pálya 100 frt	5%	98.—	99.—
" 1879. k. 100 frt	5%	94.75	95.50
Tiszavidéki pálya 1000 frt	5%	101.—	102.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt.	5%	89.50	90.—

		Pénz	Áru
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar.	5%	89.—	89.50
M.-nyug (Székesf.-Győr-Grácz) 200 frt	5%	—.—	96.—
H. Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o. é.		175.50	176.50
Clary 40 frt p. p.		39.50	—.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.		108.—	[illegible]
Innsbruck városi 20 frt o. é.		—.—	23.25
Keglevich 10 frt p. p.		17.50	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 50 frt o. é.		—.—	30.—
Laibachi díjsorsjegy 20 frt o. é.		23.25	24.—
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.		—.—	18.—
Pálffy 40 frt p. p.		37.—	37.75
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.		—.—	20.50
Salm 40 frt p. p.		—.—	51.—
Salzburgi díjsorsjegy 20 frt o. é.		—.—	23.25
St.-Genois 40 frt p. p.		44.50	45.—
Stanislau városi 20 frt o. é.		25.—	26.—
Trieszti város 100 frt p. p.		127.—	128.—
" " 50 frt o. é.		63.—	64.50
Waldstein 20 frt p. p.		—.—	29.50
Windischgrätz 20 frt p. p.		37.25	37.75
I. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 frt	5%	117.50	118.—
Bécsi banktársulat 200 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt	5%	107.—	107.50
Magy. ált. földh. r. társ. 100	5%	214	216 —
Osztr. ált. földhitel int. 200 frt	5%	—.—	—.—
Pesti magy. keresked. bank 500 frt	5%	—.—	—.—
Keresk. és ipar hitelint. 160 frt	5%	291.75	292.—
Magy. ált. hitelbank 200 frtos	5%	281.50	282.—
Alsó-ausztr. leszám. társ. 500 frtos	5%	890.—	[illegible]
Magy. lesz. és váltóbank 100 frt	5%	99.—	100.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt	5%	270.—	285.—
Osztr. jelzálogbank 200 frt	5%	58.—	—.—
Magyar jelzálogbank 100 frt	5%	235.—	240.—
Osztr. [illegible] bank 200 frt.	5%	—.—	—.—

		Pénz	Áru
Magy. ált. municip. hit. 200 frt	5%	811.—	813.—
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	116.—	116.50
Unio-bank 100 frt	5%	146.—	147.—
Ált. forgalmi bank 140 frt	5%	—.—	—.—
K. Közlekedési vállalatok részv.			
Albrecht pálya 200 frt	5%	162.50	163.25
Alföld-fiumei pálya 200 frt	5%	721.—	726.—
Buschtiehradi vasut 500 frt pp	5%	161.—	164.—
" " (lit B) 200 frt o. é.		527.—	529.—
Duna gőzhajózási társulat 500 frt pp	5%	156.—	158.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez.	5%	205.75	206.25
Erzsébet pálya 300 frt pp.	5%	183.—	185.—
" Lincz-Budweis 200 frt	5%	2445.—	2450.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt pp	5%	190.50	191.50
Ferencz-József pálya 200 frt	5%	—.—	—.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt	5%	292.—	292.50
Károly-Lajos galicziai pálya 200 frt	5%	138.75	139.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	5%	167.75	168.25
Lemberg-czernoviczi-jassii p. 200 frt	5%	638.—	642.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	5%	207.—	208.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	5%		
Győr-sopron-ebenfurthi pálya 200 frt		161.75	162.25
Rudolf pálya 200 frt	5%	157.—	155.—
Első erdélyi pálya 200 frt	5%	301.50	302.—
Osztr. államvasut-társaság 200 frt	5%	127.50	128.—
Déli pálya 200 frt	5%	148.50	149.—
Dél-északnémet összekötő p. 200 pp.	5%	247.—	248.—
Tiszavidéki pálya 200 frt	5%	192.50	192.—
Bécsi Tramway 200 frt	5%	150.50	151.—
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	5%	156.75	157.25
" északkeleti pálya 200 frt	5%	169.75	161.75
M.-nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt	5%		
L. Iparvállalatok részvényei.			
Osztr. ált. épitőtársaság 200 frt		—.—	—.—
Ált. osztr. légszesztársulat 200 frt	5%	—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt		134.—	135.—

		Pénz	Áru
Ödenburgi vasmű 70 frt		—.—	—.—
Liesingi sörfőzde 100 frt		63.—	64.—
Rezsideri papirgy. részv. t. 200 frt		—.—	—.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt		155.—	156.—
Salgó-tarjáni vastin. társ. 100 frt	5%	[illegible]	116.—
" kőszénbánya 100 frt		—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár társ. 100 frt	5%	144.—	148.—
Ált. waggon kölcs.-t. Budap. 80 frt		78.—	79.—
Bécsi épitőtársaság 100 frt		38.50	39.50
M. Váltók. (Látra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	3½%	98.65	98.75
Brüsseli 100 frank	3½%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m.	4%	58.50	58.65
London 10 font sterl.	3%	120.—	120.45
Milano 100 olasz lira	4%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank	3½%	—.—	—.—
Paris 100 frk.	3½%	47.45	47.55
Pétervár 100 rubel	6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank	3½%	47.45	47.55
Zürich 100 frk	3½%	47.45	47.55
N. Valuták.			
Cs. arany	darabja	5.66	5.68
" recés	"	5.61	5.63
Osztrák-magyar 8 frtos arany	"	9.54½	9.55½
20 frankos	"	9.54½	9.55½
20 márkás	"	11.68	11.72
Orosz imperiale	"	9.77	9.79
Sovereigns	"	11.97	12.02
Török arany lira	"	10.78	10.80
Mária Terézia (Levant) tallér	"	—.—	—.—
Ezüst 100 o. é. forintért		—.—	—.—
Ezüstjáradék szelvény 100 o. é. frtért		—.—	—.—
Német bir. bankjegy 100 márkáért		58.50	58.60
Olasz bankjegy 100 olasz liráért		45.40	45.50
Orosz papir rubel		1.21½	1.22

Az „EGYETÉRTÉS“ második melléklete.
43-ik számához. Vasárnap, 1882. február 12.

Irodalom.

— **Petőfi összes költeményeiből** uj népszerü kiadást bocsátott ki az Athenaeum nyomdai társaság. A korábbi olcsó kiadás illusztrácziót elhagyta, minthogy azok ugy sem váltak diszére a kötetnek, arczképet és mást ád a költőről. Az uj kiadás vastagabb az előbbinél, összesen 672 lapra terjed, s tiszta nyomásu. Csinosan kötve ára 1 frt 50 kr, minden esetre oly mérsékelt ár, mely lehetővé teszi, hogy a nagy költő összes költeményeit mindenki megszerezhesse, s bejuthassanak a legegyszerübb nádfedél alá is.

— A „**Budapesti Szemle**“ februári kötete egészen eredeti költeményekkel jelent meg. Pálffy Albert, e régi jeles elbeszélője irodalmunknak, oly hosszas hallgatás után nagyobb elbeszélést kezd meg a kötetben „A báróné levelei“ czim alatt. Concha Győző folytatta irodalomtörténeti vázlatát „A kilenczvenes évek reformeszméi és előzményeik“, melyből most a második rész jelent meg. Kautz Gyula is nagyobb munkát kezd „A városok keletkezése-, alakulása- és szerepléseink törvényei“ czim alatt, mely tanulságos dolgozat a történelem, a közgazdaság és a földrajz filozófiájából. Szász Károly ismét egy nagy részletet mutat be Dante „Divina Commediájából“, fejtegetve és szép forditásu példákkal mutatva be a különböző részekből a fény fokozatait Dante Paradicsomában. — Ezt követi Fenyvessy Adolfnak „A vámjövedelem és fogyasztási adók“ czimü czikke, mely ellenvélemény Hunfalvy Jánosnak egy hasonló czimü multkori közleményére. Költemény kettő van a kötetben „Csöndes szív“ Vargha Gyulától, és Arvers Felixnek „Életemnek titka van“, melyet Jánosi Gusztáv fordított franczia ból. A könyvbirálatok közt m. p. veszi elő Kiss József költeményeit. A birálat egyszersmind polemia is azok ellen, kik Kiss Józsefben költői tüneményt ünnepeltek. Szokatlan, hogy a „Budapesti Szemle“ még azon melegében foglalkozik oly könyvvel, melynek irója nincs összeköttetésben a „B. Szemle“ hangadó csoportozatával. De e sajátságos kivételt magyarázza a birálat, mely egyenesen siet helyreállitani a Kis Józsefet magasztaló birálatok által megzavart egyensulyt, s a mérlegbe veti tiltakozását és itéletét. Védi egyszersmind azokat, kiknek rovására Kiss József költeményeit magasztalták. A „Budapesti Szemle“ birálója is elismeri Kiss költői tehetségét, de lirai költeményeiről, balladáiról nem sok jót tud mondani. A birálat végkimenetele ez: „Nincs megáldva a kedély és képzelem különösebb adományával, izlése nem igen müvelt s eredetisége inkább tárgyaiban van, mint szellemében. Saját népe sorsát mélyen s erősen érzi, ez hatásainak egyik titka hiefeleire, de oka egyszersmind, ha másokat ott hagy hidegen, hol talán maga legerősebben érzett, ámbár nyomai vannak, hogy zsidóságát a kereszténység impregnálta, továbbá hogy zsidói képzelt zsidók, minők (legalább nálunk) nem találhatók, vagy nem az általa festett helyzetben. Balladái keveset érnek, azonban hajától nem tagadhatni meg a bensőséget, csakhogy oly szük körben mozog, mint jeles lirai költőké ritkán. Van egy-két akkordja, mely visszhangot keit szivünkben, de hangja azon tul nem terjed. Egy szóval kortársai s a még fiatalabb költői nemzedék közt tisztes állást foglal el, de az előbbi nemzedék jelesbjeivel nem versenyezhet s legnagyobb élő költönk, Arany mellé helyezése pedig vagy együgyüség, vagy a legotrombább reklám.“ — A terjesztett vélemény eme megkorrigálása miatt legkevésbé sem illet, de foglaloztunk vele, hogy kitejezzük óhajtásunkat: bár csak a B. Szemle éknél ily serények és erélyesek lennének, valahányszor a „fiatalabb költői nemzedékből“ valaki okot ád a buzditásra. Hogy Kiss József most két ellenkező forgásu malomkő őrlő fogai közé jutott, s a B. Szemlének sohat le kellett horzsolni róla, hát ez ismét csak egy eset, — talán most épen magyarázható is, — hogy sőha, de soha még erről az oldalról az ujabb irodalom (nem is a fiatalabb generácziót értjük) buzdítást, elismerést egy árva szóval sem nyert, legfeljebb kegyteljes protekcziót némelyek. Ha kellemetlen is, de természetes, hogy összehasonlitásoktól nem lehet többé menekülni. — A kötet egy kisebb közleményében Baráth Ferencz és Heinrich Gusztáv vitatkoznak, hogy Tackeray humorista e, vagy pedig szatirista. Végül egy „Nyilt levél a szerkesztőhöz“ a „Nyelvőr“ ellen polemizál.

— **„Magyarország jellemzőbb dohányainak chemiai és növényélettani vizsgálata.“** Ezt a czimet viseli az a terjedelmesebb munka, melynek megirásával a természettudományi társulat dr. Kosutányi Tamást, a magyar-óvári gazdasági akadémia chemiai tanárát bizta meg, s melyből az első rész már megjelent, mint a természettudományi társulat kiadása. Most megjelent a második rész is. A dohánytermelés nálunk elég fontos gazdasági ág arra nézve, hogy ily tudományos müvek is keletkezésére számitsanak. Kosutányi müve nemcsak elméleti részből, hanem gyakorlati utasitásokból is áll, s először történik, hogy minden jelentékenyebb taju dohányunk tartalmáról rendszeres kimutatást nyerünk, vegyészeti vizsgálódások alapján. A könyv egyik része a dohányhamu elemzésével és trágyázási kisérletekkel foglalkozik, a második pedig a dohány közelebbi alkatrészeivel és a dohány erjedésére. Az egyes fejezetek következők: A dohány alkatrészeinek változása fejlődése szakaszaiban. A nitrogén és a hamu alkotó részeinek megoszlása a dohányban. A trágyázás befolyása a dohányra. Trágyázási kisérletek átalában és edényben. A talaj befolyása a dohányra. A klima és időjárás befolyása. A dohány gazdasági jelentősége. A roszul égő dohányokról. A nikotin. Az ammoniak. A salétrom. A dohány nitrogén nélküli alkotó részei. Végül táblázatos kimutatások a vegyészeti vizsgálatról. A könyv ára 1 frt.

— **Az agió ingadozásának hatása a kereskedelmi forgalomra**, közgazdasági tanulmány, irta dr. Kovács Gyula, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara titkára. E magvas tanulmányt a magyar tud. akadémia a Dóra-féle dijjal jutalmazta meg a mult évben, részletenkint a „Nemzetgazdasági Szemle“ közölte, most pedig önálló kötetben jelent meg. Nemcsak sok ismerettel, hanem szorgalommal is irt munka, melybe a szerző sok adatot összegyüjtött, hogy fejtegetéseit megvilágitsa s állitásait bizonyitsa. A különféle táblázatos kimutatások a részvényvállalatokról, értékekről, az agió különböző állásáról, a napszámról, váltóforgalmakról, kamatlábról, stb. a közgazdasági ügyek rel foglalkozóknak sok érdekes adatot nyujtanak. A szerző előadásának megismertetésére pedig álljon itt a következő kis mutatvány, melyben a forgalom meghatározását adja: „A jelenségek összege, a melyekben az egymásra utalt társadalmi tagoknak kölcsönös vonatkozása nyilvánulásra jut, tehát az érintkezés, melyben egymással szakadatlanul állanak, az, a mit forgalomnak tágabb értelemben nevezünk. A forgalom tehát ez értelemben nem tisztán közgazdasági fogalom. Az eszmecsere, melyben embertársainkkal élünk, a szolgálatok kölcsönös felajánlása és dijazása, az árucsere, a melynek a piaczon tanui vagyunk, az érintkezésnek mindmegannyi módozatai. A forgalom ezen értelemben czél, és pedig azon szükség és kényszerüség szempontjából, mely az embert társadalmi életre kényteti. Meg kellene tagadnunk jelenünk összes müveltségét, tartalomnélkülinek állitani a gazdasági jólét fogalmát, tudomást nem venni az organizmusról, mely előttünk, bennünk és általunk müködik, s melynek jótékony hatását kivétel nélkül érezzük, ha csak egy perczre is kétségbe akarnók vonni a forgalom jótékony hatását. A forgalom teremtette a munka-megosztást, a pénzt, a hitelt, s közvetve mindazt, a mit a munka-megosztásnak, hitelnek és a pénz meghonosulásának köszönhetünk. A forgalommal szervezkedett igazán a társadalom társadalommá s közgazdasággá a nép. Az egyed elvesz, s organizmus áll előttünk. Egyaránt dolgozik ma és akkor, csakhogy munkáját, illetőleg annak eredményét ma jobban élvezi. Gazdaságot nem ismerhetett, mert a forgalom előtti időben az értéket tisztán az egyéni szükséglet szabta meg, s ha a szükségeltek birtokában volt, a fölös, ép mert szükség nem volt reá, értékkel nem is birhatott; a jószágok, a melyekben fölössége volt, nagyobb részben eltarthatlanok voltak; tehát a felgyüjtésre alkalmatlanok; s végre kiki csak a maga részére termelt, s csak annyit, a mennyire szüksége volt, mert ki részére és mi czélból termelt volna többet? Ma a fölösleget mások szükségletei fedezésére fordithatja, hasznos és eltartható dolgokká teheti, melyeket bármely szükséglet fedezésére folyékonnyá tehet. Miben áll végre mai civilizácziónk? Hogy ma többet tudunk, nemesebben gondolkozunk, jobban élünk, s könnyebben fedezzük szükségleteinket, mint fedezte az emberiség egy-két század előtt. Az ember csak akkor ismerte fel társadalmi hivatását egész magasztosságában, midőn azok körében találta magát, a kikben és kik által czéljai valósitását nyerheté. A társadalom, a közgazdaság, és az egyes ember ép a folytonos, élénk érintkezésben nyilvánitja, hogy él és mozog. A társadalomba a mozgást a forgalom adta. Forgalom nélkül mint egy izeire vált organizmus holtnak volna tekinthető. — Áruforgalom alatt azon szemeink előtt minden nap ismétlodő jelenségek összegét értjük, mely szerint a gazdasági javak a termelő tulajdonából akár közvetlenül, akár közvetve, annak vagy azoknak tulajdonába jutnak, kikre nézve szok használhatósággal birnak. Miután a termelés ma már az egyén tevékenységét magában véve is teljesen igénybe veszi olyannyira, hogy a javak elárusitására ideje alig jut, miután a termelő azon tapasztalatra jutott, hogy a termelés folyamatának megszakitásából eredő kár sokkal nagyobb azon csekély anyagi haszonnál, melyet a termelvény önszemélye utján történt forgalombahozása által elér, s miután a gazdasági javak ma már jórészt kereskedelem utján jönnek forgalomba, ugy hogy tulajdonkép a fogyasztó nem a termelővel, de a kereskedővel érintkezik: az áruforgalmat méltán nevezik el kereskedelmi forgalomnak. A forgalombahozás a gazdasági folyamban, mint a termelés és fogyasztás közé ékelt, önálló gazdasági tevékenység jelentkezik. Önálló tevékenységként, de szerves összefüggésben föl- és lefelé, egyfelé a termeléstől, másfelé a fogyasztástól.“

— **Magyar költők olasz nyelven.** „Liriche Magiare“ czimen rendezett sajtó alá Gaus Viktor egy anthologiát, mely magyar költők jelesebb müveiből van forditva olaszra, és Florenczben fog megjelenni. Gaus már több forditást közölt olasz lapokban, s ezeken látszik, hogy nem másodkézből és közvetités által fordit magyarból, hanem teljesen birja a nyelvet. Gaus Magyarországban növekedett; atyja az ötvenes években hivatalnok volt Nagy-Váradon, s az olasz család egészen elmagyarosodott.

— **Magyar történelmi mü németül.** Dr. Marczaly Henriknek az akadémia által a Vitéz-féle dijjal jutalmazott müvét „Magyarország történetének kutfőiaz Árpádok alatt“ németre forditották, s Berlinben Herz Vilmos kiadásában jelenik meg.

— **Folyóiratok.** A „Philologiai Közlöny“ februári füzetében a következő értekezések vannak: „Sappho és Phaon“, Finácsy Ernőtől; „Euripides élete és költészete“, Krausz Jakabtól. „Feliratainak olvasásához“, Beliczay Jánostól. „Aquincum történetához“, Fröhlich Róberttől; továbbá Heinrich Gusztávnak és Volf Györgynek a filologiai társulat közelebbi ülésén felolvasott értekezései, amattól: „Ráskai Vitéz Francisco“-jához, emettől pedig: „Hogy hitták az „Argirus“ szerzőjét.“ Forditások Csengeri Jánostól (Tibullus egy elegiája), Hegedüs Istvántól (Pindarosától) s Thewrewk Emiltől egy anakreoni dal és egy másik dal Catullustól; ezeken kivül többféle könyvismertetés hazai és külföldi müvekről.

A „Figyelő“ irodalomtörténeti közlöny uj füzetét Sárosy Gyula élstrajza nyitja meg Abafi Lajostól, ki ezenkivül Amadé László vallásos énekeiből is bemutat egy par kiadatlant, s közli Szemere Pálnak a „Vörösmarty „Szózatjára“ irt tanulmányából a jellemzőbb részeket, minthogy maga az egész is torsódékes maradt. A szigoru kritikus Szemere e tanulmányt 1836-ban kezdte irni. Dr. Ferenczy József Tompa Mihálynak Szemere Miklóshoz irt leveleiből közöl többet. Csaplár Benedek, ki a Révai életrajzához rendkivüli szorgalommal gyüjtött adatait a „Figyelőben“ szokta közzé tenni, egy ujabb közleményben a nyelvreformátornak Loóson töltött nevelősködését adja elő. Paszlavszky Sándor czikke: „Nogáll János és az erővel teljes magyar nyelv.“ Dr. Márki Sándor a történetiras terén ismeretes Jerney János ifjukori kézirataiból költemény-kisérleteket ismertet meg. A füzetet Szinnyei József irodalomtörténeti repertóriuma fejezi be.

Az „Ungarische Revue“ februári füzete egész terjedelmében adja Keleti Károlynak az 1880-ki népszámlálás alapjára tett tanulmányat a magyarországi nemzetiségekről. A füzet egyszersmind befejezi Pesty Frigyes történeti tanulmányát Horvátország keletkezéséről. Pulszky Ferencz régészeti fejtegetést irt a füzetbe a legujabb archaeologiai leletekről, számos illusztráczióval. Ismertetve vannak ezeken kivül a tud. akadémia üléseinek tárgyai.

— **A mezei gazdaságra nézve kártékony állatok** megismerését hathatósan elősegitik azok a szines táblázatok, melyek Stampfel Károly pozsonyi könyvkereskedésében jelentek meg. Nem más ez, mint dr. Hofmsn Ernesztnek és dr. Jäger Gusztávnak Németországban elterjedt munkája, melyben a kártékony emlősök, madarak, hüllők és rovarok képe és leirása van összegyüjtve, s mely most a Gönczy Pál által eszközölt magyar forditásban jelent meg. — Hat nagy fali táblán vannak szinezett rajzban bemutatva a kártékony állatok, a hol szükséges a fejlődés különböző stádiumában, hogy mint hernyók vagy bábok szintén is ismeretessé váljanak. — Sikerült, tiszta képet nyujtó rajzok. A táblázaton a szükséges föl világositó jegyzetek sem hiányzanak, de ezenkivül egy kis külön füzet járul még magyarázatul, minden egyes állat leirásával. Négy nagy táblát töltenek be a mezei gazdaságra nézve hasznos és kártékony állatok, s kettőt a kerti és mezei kártékony rovarok. — Érdekelhet e gyüjtemény minden gazda embert, kertészt, vinczellért, mindenekfölött pedig az kivánatos, hogy a népiskolákból ne hiányozzék, mert segitségével gyakorlati módon, mindig alkalomszerüleg lehet oktatni a gyermekeket a kártékony rovarok ismeretére és elpusztitására. A közoktatásügyi miniszter föl is hivta e segédtaneszközre az iskolai hatóságok figyelmét. Kifogásunk csak némely erőszakos magyarositásu név ellen van, melynél jobbat is lehetett volna találni. A pártolásra nagyon érdemes mü árát nem tudjuk.

— **Horatius Flaccus szatirái** megjelentek a Lampel-féle kiadásban, a római remekirók magyar forditásának gyüjteményében, melyben a 30-dik füzetet teszik. Forditotta dr. Boross Gábor.

— **A trónörökös uti könyve magyarul.** Megrendelési ivet adott ki a Lampel Róbert-féle (Wodianer F.) könyvkereskedés az „Eine Orientreise“ czimü utleirás magyar forditására, mely a trónörökösnek a keleten (Egyiptomban, Palesztinában) tett utazásáról szól, s melynek leforditására a nevezett czég engedélyt kapott. „Utazás a Keleten“ lesz czime, két kötetre terjed, s Brankovics György hirlapiró forditja le. Megrendelhető 7 frtjával. A tiszta jövedelem egy része a marosvásárhelyi Stefániaegylet javára van szánva.

— **Méhner Vilmos** kiadásában legujabban megjelentek: **„Népszerü orvosi tanácsadó, vagy házi lexikon az egészséges és beteg emberről“** czimü jeles mü 17, 18 és 19 füzetei. Irta dr. Ziffer Károly, az összes gyógytudományok tudora. E mü megbecsülhetlen kincs mindenütt, de kétszeresen az ott, a hol nincs kéznél orvos. Foglalkozik nemcsak a betegségek leirásával, jeleivel, gyógyitásával, de kiváló sulyt fektet az egészséges nevelésre, az egészség gondozására. Hogy csak egy pillantást vessünk az előttünk fekvő füzetekbe, ezekben vannak tárgyalva: a láz, a lakás, a légszesz, a levegő, a leves, a májbajok, megfagyás, mérgezések, méhbántalmak stb. Egy füzet ára csak 30 krajczár. a mi lehetővé teszi azt, hogy a müvet bárki megszerezhesse.

— **„Általános magyar franczia szakácskönyv“** 11, 12, 13. füzetei szintén Méhner Vilmosnál jelentek meg. Az egész mü 24 füzetből álland. Ajánljuk gazdasszonyaink figyelmébe már csak azért is, mert mindenütt tekintet van a müben kis háztartásokra is.

— **A vasmegyei függetlenségi párt lapja.** Vasmegyének megalakult függetlenségi pártja elhatározta, hogy érdekei képviseletére és czéljai előmozditására lapot alapit. A végrehajtó bizottság e lapot „Dunántul“ czim alatt politikai, közgazdászati és társadalmi tartalommal februar hó 16-tól kezdve inditja meg s Szecsődy Kálmán, Tamássy József, Rusa Kálmán, dr. Schwarcz Samu és Diskay Kálmán urakból lapfelügyelő bizottságot alakitott és e bizottságot a lapnak ugy szellemi támogatásával, mint anyagi kezelésével megbizta. A lap hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön jelenik meg Szombathelyen, egy ivnyi tartalommal. Különös sulyt fektet ugy Vasmegye, mint a Vasmegyébe kebelezett rendezett tanácsu városok, valamint a szomszédos Sopron és Zalamegyék törvényhatósági ügyeire, társadalmi életére, ipar, kereskedelmi és földmivelési érdekeire is. Kiváló gondot fordit a törvénykezési életre és igyekezni fog hir- és táreczarovatában élénk, a müvelt közönség igényeinek megfelelő közleményeket adni. A lap szerkesztője Latky Károly lesz, s a munkatársak közt Eötvös Károly és Pázmándy Dénes képviselőket is megnevezve találjuk. Előfizetési ára negyedévre 2 frt, febr. 16-ától jun. végéig 3 frt. félévre 4 frt.

— **„Szózat a magyar parlamenthez.“** Ily czim alatt pattogó rigmusokba foglalt igazságok jelentek meg állapotainkról, egy kis füzetben, mely Aigner Lajos bizománya utján 40 krért kapható. Irta Albertfalvy, ki a füzet elé ezt a jeliget irta Petőfitől: „Hová megyünk? meglássátok gödörbe.“ A versezetet a „Vasárnapi Ujság“ közölte az országgyülés megnyitakor, de e külön kiadásban oly részletek is vannak, melyek akkor nem jelentek meg. Bizonyos jóizüség van e verses előadásban. Állapotaink énekszóban igy hangzanak:

Drága parlament!
Becsed már lement,
Áldást nem nyujtasz,
Terhekkel sujtasz.
Szól a miniszter:
„Pénz s katona kell“ —
S a jó parlament?
Az nem mond ellent,
A képviselők
Zöme igent bög.
Szavazzatok hát
Meg pénzt s katonát
Nép ellenére
Had! folyják vére.
Mi csak fizetünk,
Más életünk.
Nevet a porosz
S társa az orosz —
Egyet intenek:
S Bécs csak ugy remeg,
Kerüli a bajt —
Inkább fejet hajt.
Szól a miniszter,
Kit a ház tisztel:
„Nagy mestan a baj“
— Mered minden haj —
„Sok a deficzit,
„Számoljunk kicsit.
„Itt a jelentés,
„A költségvetés:
„Pénz nincs egy fillér,
„Éljünk igy mit ér?
„Tenger sok kamat,
„Hivatalnok had
„Fizetetlen lesz,
„Az minket letesz,
„Többség hat ne késs'!
„Adó emelé,
„Kölcsön kellene —
„Ne légy ellene!“
Nem is ellenzék
Az a jó történség.
Megszavazza hát
Hő kivánatát;
Többség erre kész,
Saját dijá vész,
Ha pénzt nem szavaz —
Tudja a ravasz.
Ez az alkotmány
Gyönge alkotvány,
Ingó kártyaház,
Benn nyomor tanyáz,
Védbástya? az ám!
Kaszárnya talán,
Adó-szivattyú,
Szivja sok fattyú.
Pusztul nemes úr
Tarthatatlanul —
„Pusztuljon, nem kár —
Ideje is már —
Pusztul a paraszt —
Inkább bánod azt?
Sok állam-gazda
Kiczirkalmazta,
A sok hon-atya
Böles gondolatja
Mit létre hozott:
El is átkozod.
Adó emelés
Még mindig kevés,
Bélyeg, százalék,
A sok illeték —
Uzsora szabad,
Rengeteg kamat,
Legroszabbik a
Vámpolitika.
Sok bolond törvény,
Magunnyi örvény,
Melybe bele fúl
Paraszt, nemes, ur.
Mit összetákol
Kodifikátor,
Uzsorás, bankár,
Auket megvirbál:
Azt a hon-atyák
Mind helyb nhagyják.
A sok törvényczikk
Igy keletkezik.
Felun dr, paraszt
Nem álmodja azt,
Kisvarosi nép
Sem az semmiképp:
Mit megint rá fent
Ez a parlament.
. . . . . .
Hej török tatár
— Nagy hadakkal bár, —
Hej! sok rossz szomszéd
— Ki hogy tud, úgy vét —
Hej! kapzsi német
— Százados rómed, —
Hej! gonosz vadrácz
— Kit gyilkolni látsz, —
Zendülő horvát
— Ki haiált hoz rád, —
Förtelmes orosz
— Ki mindent orez —
Mind rá történek:
Egy sem törte meg.
Annyi sors-csapás,
Véres zsarlatás,
Öldöklés után,
Elve e hazán
Mégis is fennmaradt
Áldott ég alatt,
Számra, ésszre ép
Erős magyar nép
Ó de mily gonosz
Balsors ostoroz!
Mit a nép remélt,
Üdvösebbnek vélt:
Az uj alkotmány
Mint lesujtott, lám!
It a parlament,
Mind honfiak bent,
Okos emberek,
Már egy sem gyerek —
Mit mivelteuek:
A nép nyögte meg.

— **„Néhány szó a vörös kereszt-egylet érdekében“** czimü füzetke jelent meg ezen egylet eszméinek terjesztése érdekében. Elmondja az egylet keletkezését, hazánkban történt megalakulását, feladatat a béke és háboru idején, megismertet az egyleti szervezettel s a föltételekkel, melyeknél fogva valaki tagja lehet.

— **„Griechenland in Wort und Bild,“** szerkeszti Schwaiger Lerchenfeld, kiadja Schmidt és Günther Lipcsében. A harmadik füzet küldetett be hozzánk, számos illusztráczióval. Ára másfél márka.

— **Előfizetési felhivás.** A bánffy hunyadi állami elemi és felső iskolák együttes tantestülete „A jótékonyság könyve“ czimü album kiadását határozták el, az ottani iskolák ifjusági szegény-alap javára. A könyv tiz ivnyi terjedelmü lesz, szépirodalmi közleményekkel s a közreműködést több jónevü iró megigérte. Szerkesztik Boga Károly és Szentgyörgyi Lajos; márczius hóban jelenik meg s az előfizetési ár 1 frt, mig a bolti ár másfél forint lesz. Az előfizetési összegek márczius 10 dikéig Pál Karoly igazgatóhoz küldendők Bánffy-Hunyadra.

— **Zenemü.** „Zsurnalista Tipegő“ jelent meg a „Harmonia“ társulat kiadásában. Az irói bálon a katona zenekar játszotta tetszes közt. A czimlapott a főváros megjelenő napi lapok csoportiának rajza képezi. Szerző Aradi Lajos (Drescher Rajmond) a nemzeti szinház tagja. Ára 60 kr s kapható a társulat zenemü-kereskedésében váczi-utcza 3. sz. a.

A SZÉP ALFONZ.

— REGÉNY. —

Irta: BOUVIER ELEK.

ELSŐ RÉSZ. 2

A Laffitte-utczai eset.

I.

Meglepő lefogialás.

(Folytatás.)

A biztos belépvén, az ágy melletti szőnyegen találta annak testét, a kit keresett. A test teljesen meztelen volt, hanyatt feküdt s karjai keresztbe voltak téve. A meztelen test fehérsége csak élénkült a fekete szőnyeg sötét hátterétől. A megmerevült testen egy szobrász vésőjére méltó idomokat mutatott. Luneray ur fiatal, igen szép ember volt, gyönyörüen megteremve. A biztos a halott fölé hajolt, midőn a kapus belépett és felkiáltott:

— Ez Luneray ur!

— A biztos, kezét a halott mellére téve, a szivverést figyelte.

— A test még meleg. Kapus szaladjon gyorsan orvosért.

Lehideux ur végre elhatározta magát megnézni, hogy mi történik a szobában. Alig talált oda, mivel a függönyökön csak kevés világ hatolhatott be, a hálószoba félhomályba volt boritva, s nem lehetett egyebet kivenni benne, mint az áldozat testét, melynek erős fehérsége keresztül világlott az árnyékon.

— Szent isten, kiabált a végrehajtó, gyilkosság!

A kapus gyorsan elfutott orvost keresni.

Lehideux csak néhány perczet engedett magának a sopánkodásra, miután arczáról a veritéket letörlé, és egynehányat sóhajtott volna, hozzá látott a foglalás folytatásához. E végből visszahivta embereit is, a kik szintén oda jöttek.

— Gyerünk uraim, folytassuk, ez nem tartozik mi ránk . . .

— Megbolondultak az urak! kiáltott a biztos. Rögtön felfüggesztik munkájokat és segiteni fognak nekem. Ezek az urak lesznek szivesek Luneray ur testét megfogni és föltenni az ágyra.

A végrehajtó igen zavaradottnak látszott, de engedelmeskednie kellett s megadta magát. A két ember, ki a foglalásban segédkezett, egyike lábánál, másika fejénél fogván az áldozat testét, föltették az ágyra, láthatóvá tevén ekkép az alatta levő nagy vértócsát.

Lehideux dörmögve megjegyzé:

— Bizonyosan öngyilkosság: igy szokták ők most adósságaikat megfizetni.

— Nem, uram, mondá a biztos, ki pontosan ügyelt mindenre; Luneray urat ugy gyilkolták meg. Nem látja, hogy két lövés van a hátában? Bizonyosan feküdt, mikor megtámadták, erre mutat a szoba állapota, hol egyedül csak az ágy van rendetlenségben; ruháit maga vette le, ezek ott vannak az öltözőszobában, melynek ajtaja félig nyitva van.

— De ha feküdt, jegyzé meg a végrehajtó, hogy kapta a lövéseket hátába?

A biztos nem felelt. Felemelte a nehéz függönyt, mely az ablakot takarta, s a napfény átszürödve a szines üvegeken, eláraszta a szobát, egy XIII Lajos korabeli izlésben berendezett helyiséget, melynek minden legkisebb részlete müértő izlést árult el. E birteleni világitásban sajátszerü kép volt az, mely Lehideux mester szeme elé tárult.

Az ágyon, mely még árnyékban volt, a fiatal ember teste, gyönyörü formáival s indiai királyfira emlékeztető arczával; a pompás szőnyegekbe veső ágy körül a két szurtos ember és az ablak előtt a nap fényében a rendőrbiztos, tekintgetett mindenfelé maga körül, valami bünjelt keresve. A szoba levegője kedvesillattal volt telve, valami parfümmel, mely kissé igalomba hozta azokat, a kik beszivták. Lehideux mester szerette volna kinyitni az ablakot; végre bürnótot vett elő, avval ellensulyozandó az idegen illatot.

Az ágy egy szögletén a kárpit le volt repitve és a függöny összegyürve a fekhelyre vetve.

A biztos, a nélkül, hogy tudná, félhangosan beszéle:

— Az ágy állapota határozottan arra mutatott, hogy feküdt; de ugy látszik nem feküdt egyedül: a kis vánkos mind a két oldalon oda van készitve s mindakettőn meglátszik a fej okozta horpadás.

Kinyitotta egészen a kis öltözőszoba ajtaját s nézegetve az egy kasosszékre vetett ruhadarabokat, folytatá:

— Itt vetkőzött le, mégis ugy lepték meg fekve.

S ezt mondván, keresé a ruhák közt a meggyilkoltnak ingét. Nem találván ott, visszajött a háló-szobába s meglelte ott az ágyon. Nézegette, hogy nem volt-e rajta a büntett megtörténte előtt. De a vérnek semmi nyoma nem látszott rajta. Luneray urat a gyilkos meztelen lepte meg. A biztos még egyre kutatott; Lehideux azonban jelt adott embereinek a távozásra.

— Végrehajtó ur, kérem, maradjon a halott mellett.

— De biztos ur, nekem más dolgom is van s azon kivül igen kinos benyomást tesz rám ez az egész dolog, a mely különben sem tartozik rám . . .

— Bocsánatot kérek uram, ön keresett föl engem és ön az, a ki a büntényt föltfedezte; kell hogy ön tanuságot tehessen.

Le Ideux megállt, látván, hogy a biztos gyorsan lehajol, hogy valamit a földről felvegyen, melyet aztán hamar az ablakhoz vitt megnézni.

Egy harisnyakötő volt az, kék selyemből, arany csattal.

A biztos gondosan eltette a tárgyat zsebébe, s aztán visszatért a halotthoz, boszankodva mondván:

— Az orvos nem jön . . . . Uraim, talán szükséges volna hogy mindenikök elmenne egyet keresni; ugy látszik, a tetem hül.

Az emberek engedtek a biztosnak, s már épen menni készültek, midőn a kapus megjelent, mondván:

— Jöjjön uram, jöjjön, itt van.

— Ah, mondá a biztos, oda fordulván azon egyónhez, a kit a kapus vezetett; doktor ur, félek, hogy késön jön.

— Hol van, hol van a szegény fiu?

— Ez az ur Luneray urnak az orvosa.

— Ágyára fektettük.

Az orvos rögtön a test fölé hajolt s egy percznyi vizsgálat után azt mondá:

— Ó él! Hol van megsebesülve?

— Hátán.

— Segitsenek uraim, forditsuk meg.

És kibontván müszeres tokját, a kapus segitségével kimosta a sebeket, két alig látható kis lyukat a vesék alatt.

— Két revolver lövés van benne, melyeket egészen közelről sütöttek rá.

— Két golyó! mondá a biztos?

— Segitsenek uraim, igy tartsák a testet, barátom, maga, jó lesz, ha a tépést hamar elkésziti, az egyik ur pedig menjen le a gyógyszerészhez s csináltassa meg vele ezt a gyógyszert.

Gyorsan néhány sort irt jegyzőkönyvébe s kiszakitván a lapot, átadta azt Lehideux egyik kiséröjének, ki gyorsan lement, s néhány percz mulva ismét visszatért.

Azután előszedvén müszereit s megkémlelvén a sebeket, a doktor a golyók kihuzásához látott. A mütét, ügyes kézzel végeztetvén, csakhamar végre volt hajtva.

Midőn a sebek be voltak kötve, a biztos azt kérdé az orvostól:

— Ismeri ön Luneray urat?

— Nagyon jól, nemcsak orvosa vagyok neki, hanem barátja is.

— Nem lenne szives orvos ur nehány felvilágositást adni viszonyairól, hogy a bünös keresését könnyebben intézhessük.

— Ez egy kissé nehéz lesz; ő barátom ugyan, de igen ritkán szoktunk találkozni. Péter dologtalan világfi, ki életét vig czimborák társaságában tölti. . . s ebben a világban én nem fordulok meg.

A biztos beszélni akart, de az orvos csendet intett kezével. A sebesültet visszaforditották hanyatt; a szerencsétlen még mindig eszmélet nélkül volt, s az orvos azon foglalkozott, hogy feléleszsze.

Sápadt arcza lassankint végre életszint kezdett mutatni, ajkai tétig kinyiltak, s a sebesült csöndesen lélekzeni kezdett.

A biztos halk hangon kérdé:

— Reméli, hogy megmentheti doktor ur?

— Most már azt hiszem felelhetek erre, s néhány percz mulva ő maga fogja megadni önnek a kivánt felvilágositásokat.

Lehideux hallván az orvos e szavait, ujra kérdést intézett a biztoshoz:

— Biztos ur, folytathatom a foglalást? . . .

— Legyen szives kérem máskorra halasztani azt . . . Néhány percz mulva fel fogom kérni, hogy irja alá jegyzőkönyvemet, s akkor eltávozhatik.

— Csitt! mondá az orvos.

Luneray ur felnyitotta szemét; bámulva nézte a föléje hajló doktort, ki halkan azt mondá neki:

— Most már jobban van kedves Péterem. Szenved-e nagyon?

A fiatal ember csodálkozva nézett a doktorra s gyenge hangon felelt:

— Hát beteg vagyok?

— Nem kedvesem, nem . . . Meg van sebesitve, de csak könnyen, nem lesz belőle nagyobb baj.

— Ah!

Felkiáltott és meg akart fordulni, hogy valamit keressen maga körül.

— Péter barátom, ne mozduljon, ne beszéljen. Hollgasson rám.

A fiatal ember visszaesett ágyába és behunyta szemét.

Luneray Péter visszanyervén eszméletét, nem birt többé visszaemlékezni arra, a mi vele történt; nézte az ágya fölé hajló doktort, nézte az ismeretleneket, a kik szobájában voltak, a nélkül, hogy megértette volna jelenlétök okát. Midőn az orvos hogylétéről tudakozódott, nem értett semmit, meg akart fordulni s ekkor érzett valami igen erős fájdalmat; ugyanakkor látta a szobában a véres vizet és vászondarabokat, melyek sebének bekötözéséhez kellettek. Megerőltette eszét s végre emlékezni kezdett; arczát gyönge pir futotta el. Behunyta szemét s a doktor, a ki szemlélte, látta, hogy teste nehány percz alatt többször megreszketett. Minden csöndes volt a szobában. Az orvos mozdulatai idézték elő a csendet, s mindenki némán, figyelme sen és mélyen meghatva várakozott.

Néhány perczecl később a fiatal ember ismét kinyitá szemét; szomoru mosolylyal nézte a doktort, igyekezvén nyugodtan maradni.

— Kedves doktor ur, sulyosan meg vagyok sebezve? kérdé.

— Igen, de nem veszélyesen, sietett felelni az orvos, inkább hazudván, csakhogy betegét megnyugtassa.

— Annál rosszabb, mondá ez.

A körülállók bámulva néztek össze. A fiatal ember, a nélkül hogy rájok ügyelne, kérde:

— Ki hivatta önt ide?

— A rendőrbiztos ur, felelt az orvos.

E szóra Luneray Péter ismét megreszketett; a doktor rámutatván a biztosra, kérdő tekintete erre fordult. A biztos halk hangon kérdé az orvost:

— Kikérdezhetem e?

— Röviden, igen . . . .

A biztos előre lépett, de a betegnek igen ellenére látszott cselekedni, midőn ezt a kérdést intézte hozzá:

— Luneray ur, ismeri azt az egyént, a ki meglőtte?

A beteg élénken közbe vágott.

— Uram, ki hivatta önt ide?

A biztos elbámulva a kérdésen, és a hangon, melylyel az mondva volt, elbeszélte a mi történt.

— Ugy, tehát ön egyedül talált itt engem szobámban, elteralve és eszmélet nélkül?

— Igen uram!

Luneray megelégedettnek látszott azokkal, miket hallott. A doktor hozzá tette, hogy őt mindjárt fölkeresték, hogy ő teljes gonddal bánt el vele, s azt hiszi, hogy most már veszélyen kivül van. A sebesült, a nélkül, hogy e megnyugtató nyilatkozatokra figyelni látszanék, azt kérdé, hogy hány óra volt akkor, midőn megtalálták. A választ megnyervén, számitani látszott az azóta lefolyt időt s végre könnyebbülten felsóhajtott.

A biztos tovább akarván folytatni a kihallgatást, Luneray megelőzte s azt kérdé:

— Biztos ur, nem történt ez esetről feljelentés?

— Nem uram.

— Azt kivánom, hogy minden annyiban maradjon.

— De uram, valaki itt bünt követett el s azt nekünk feladatunk felkutatni.

— Nem uram. En egy véletlennek estem majdnem áldozatul.

— Csalódik uram; szükséges hogy . . .,

(Folyt. köv.)

Tanügy.

A legujabb miniszteri rendelet.

Alább közöljük a közoktatásügyi miniszter rendeletét a reáliskolai nyelvoktatás tárgyában. A vádak, melyeket a rendelet hangoztat, olvasóink előtt nem ismeretlenek: magunk is nem egyszer hasonló panaszokkal álltunk elő. A foganatositandó intézkedéseket is örömmel fogadjuk: tudvalevő, hogy a modern nyelvek oktatása terén a hány a tanár, annyi a módszer s mulhatatlanul szükséges, hogy e módszert egyöntetübbé s észszerübbü tegyük. De a rendeletben sok olyan is van, a mi könnyen félreértésre adhat alkalmat, a minek kimondása talán nem volt időszerü s a méltányossággal és igazsággal sem igen fér meg. Erre vonatkozólag akarjuk a reáliskolai köröknek tudomásunkra jutott nézeteit röviden előadni. Nem hallgathatjuk el, hogy e körökre a rendelet kinos hatást tett, de mi itt nem érzelmeket, hanem okadatokat akarunk kifejezni.

Az utolsó reáliskolai tanácskozás nagy elégtételt szolgáltatott a reáliskoláknak. A legilletékesebb férfiak kimondották, hogy a reáliskola tanulói, habár stilisztikai kiképeztetésükben itt-ott fogyatkozásokat mutatnak, mégis mindenképpen megállják helyüket. Ezt azok a férfiak mondották, kik különben a reáliskolai tanterv gyökeres reformját, a latinnal való kibővitését, kivánják. E nyilatkozatnak mindenesetre nagy morális hatása lett volna a közvéleményre, mely utóbbi időben oly határozottan elfordult a reáliskoláktól. Nem fogja-e a legujabb miniszteri rendelet e morális hatást paralizálni? A reáliskoláknak nagy kárt tett, hogy folyton hiresztelték, hogy a miniszteriumban nem szeretik a reáliskolákat. A miniszter azonban határozottan kimondotta, hogy a reáliskolákat fenn kivánja tartani, kimondotta azt is, hogy a tanterven módositásokat fog tenni; a rendeletben is megigéri ezt: minek tehát most, a reform életbe lépte előtt, a régi, de megváltoztatandó állapotokat oly sötéten kiszinezni? A közönség ezentul még kevésbbé fogja támogatni a reáliskolát.

A reáliskola férfiait különösen s joggal az bántja, hogy mindig csak a reáliskolák hibáit emlegetik, a gimnáziumokéit pedig hallgatással mellőzik, holott ezekben is elég a baj, a fogyatkozás. A latin nyelv sikertelen tanitását a legilletékesebb férfiu, maga a közoktatási miniszter, a reáliskolai tanácskozás alkalmával emlitette, pedig a latin nyelv tanitására 48 órát forditanak. Hogy a gimnáziumi tanulók görögül nem tudnak, Németországban is a folytonos panasz tárgya. Ugyanott a franczia nyelvben elért eredményeket is nagyon gyarlóknak mondják. Kereken tagadjuk, hogy gimnáziumi tanulóink a németben nagyobb eredményeket birnának felmutatni, mint a reáliskolaiak. De szivesen elismerjük, hogy a jó gimnáziumban a tanulók nyelvbeli kiképeztetése mindig felül fogja mulni a legjobb reáliskolában elérhető eredményt. Ez nem lehet máskép, mert a gimnázium főtantárgya, „egyedüli tengelye", a nyelv, holott a reáliskolának legalább két főtengelye van: nyelvek s természettudományok. A dolog természetéből folyik továbbá, hogy a reáliskolában a modern nyelvekkel szemben a természettudományok csakhamar egyedüli főtengelylyé válnak, a mit ezen alkalommal nem akarunk bővebben fejtegetni, de a mit szakférfiak bizonyára nem fognak kétségbe vonni. Ezért kivánjuk annyira, hogy a reáliskolában is tanittassék a latin nyelv.

A miniszteri rendeletben némileg el van ismerve, hogy a modern nyelvekben elért csekély eredménynek a tanterv is oka. Ezt minden csak némileg elfogulatlan reáliskolai tanférfiu sokkal határozottabban, nagyobb nyomatékkal fogja állitani. A franczia nyelvben 19 óra mellett oly eredményt elérni, mint a latinban 48 órában tiszta lehetetlenség. A németben „a beszéd gyakorlata által a haladás sokkal könnyebb", ezt készséggel elismerjük s a reáliskolai, de még a gimn. tanulók is jobban is tudnak németül, mint latinul. De a francziában nincs meg „a beszéd gyakorlata" s csak a legtehetségesebb s legszorgalmasabb tanulók képesek a tanczélt némileg megközelitő eredményt fölmutatni. S a mitmár többször emlitettünk: a modern nyelvek tanitásának módszere egyáltalán nincs megállapitva, a tanárok közt, de nem csak a reáliskolában, igen nagy e tekintetben a tájékozatlanság.

Végül „az irodalom- és irodalomtörténeti ismeretek"-nek „ugy a nemzeti, mint a német és franczia irodalmakban" való hiányossága a reáliskolák legnagyobb részében ugyancsak leginkább a tantervnek tudandó be. A magyarra a VIII. osztályban két óra jut; tananyag: az egész magyar irodalom fejlődésének áttekintése; rendszeres magán-olvasmány; havonkint egy egy irásbeli dolgozat. Nem sok-e a tananyag, nem kevés-e az óraszám? Az egész évben van körülbelül 50—58 tanóra; legalább 8 kell a gyakorlatot megbeszélésére, 8—10 a magánolvasmány ellenőrzésére, marad valamivel több harmincz óránál az egész irodalomtörténet előadására, ismétlésére, kihallgatására. A német nyelvből a tantervben nincs szó irodalomtörténetről. A VII. osztály tananyagában Goethe és Schiller müveiről történik emlités, a VIII-ban a német tudományos stilus megismertetéséről, tekintettel a reáliskolai tanulmányok körére. A franczia nyelvre ugyanez áll. A VI. és VII. osztályban a franczia müpróza és költészet egyes főképviselőit kell ismertetni, a VIII-ban az ujabb franczia tudományos nyelvet. (Hetenkénti 2—2 órában!) Irodalom-történeti ismeretekről, milyeneket a miniszteri rendelet emlit, szó sincs a tantervben.

Nem a mostani állapotok, nem is a rosz tanárok védelmére irtuk e sorokat. Annyiszor utaltunk ezen állapotok viszás voltára, hogy az orvoslás minden czélszerü módját örömmel üdvözöljük. Főreményünket helyezzük a tantervnek gyorsan életbeléptetendő reformjára. De e reform előtti állapotoknak ily szigoru s sujtó elitélését nem tarthatjuk időszerünek s méltányosnak. A mennyiben a baj a tanárokon áll — reálisk. és gimn. tanárok közt nem tebetünk külömbséget. A mennyiben a baj a rendszerben, a tantervben rejlik, miért kelljen a hiányos tanterv miatt a tanároknak bünhődniök?

Tanügyi hirek.

— **A székesfehérvári reáliskola** ügyéről azt a tudósitást vesszük, hogy ennek érdekében a városi küldöttség f. hó 13 án azaz jövő hétfőn megy kihallgatásra a közoktatási miniszterhez. — A küldöttség a város legelőkelőbb férfiaiból alakult, s értesülésünk szerint fel van hatalmazva, hogy az intézet államivá tétele s kiegészitése érdekében az intézet jelenlegi összes fölszerelését, az épületre száz ezer forintot, s a miniszter kivánatához képest még évenkénti jelentékeny segélyösszeget ajánlhasson fel a kormánynak; vagy ellenkező esetben eszközöljön ki évi nyolczezer frt szubvencziót s akkor a város az intézetet maga fönntartja és kiegésziti. Be kell ismernünk, hogy ez valóban derék és oly ajánlat, mely legjobban megczáfolja azon vádakat, melyeket a város szükkeblüsége ellen a többi lapokkal együtt mi is hangoztattunk. Székesfehérvár a tanügy pártolása terén jobb utra tért s ezzel szemben már kormányunk sem lehet közönyös. Meg vagyunk győződve, hogy közokt. miniszterünk szaván fogja Székesfehérvár áldozatkészségét, s nem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy egy derék tanintézet fönnmaradását lehetővé tegye. Valjon az intézet állami nagy városi kézben maradjon-e? — ez aztán mindegy, fődolog az intézet fönnmaradása. Multkori czikkünkre, melyben az intézetnek a város kezén való maradását óhajtottuk, a „Sz—g" czimü sz.-fehérvári lap azt a megjegyzést teszi, hogy a város aránylag sokat áldoz az elemi tanügyre s nem lehet kivánni tőle, hogy még egy magasabb tanintézetet is fönntartson. Mi már a minap mondottuk, ha az állam átveszi az intézetét, annak sem leszünk ellene. Részünkről csak azt óhajtjuk, hogy ez az intézet, melynek növendékei tapasztalásunk szerint a fővárosi reáliskolákban igen jó előmenetelről tanuskodnak, s melynek tanári kara is elismert jó névnek örvend — lehetőleg biztos megállapodásra juthasson. Mi részletes tájékozást szereztünk az intézet viszonyairól, meggyőződtünk életképességéről s ezek alapján bizton hiszszük, hogyha a városi küldöttség elé tárja érveit a közokt. miniszternek, rövid időn az intézet jobb sorsának hirét közölhetjük.

— **A közoktatásügyi miniszter** rendelete a reáliskolai nyelvoktatás tárgyában. A miniszter a modern nyelveknek a reáliskolákban való tanitása ügyében, a következő rendeletet bocsátotta ki a tankerületi főigazgatókhoz: Általános a panasz, s több izben volt alkalmam annak alaposságáról magamnak is meggyőződni, hogy a reáliskolákban a modern nyelvek tanitásában nem érik el a kivánt és jogosan meg is várható eredmény. Még az anyanyelv — a magyar — oktatási eredménye sem felel meg annak a mindenesetre megkövetelhető kivánalomnak, hogy a reáliskolát végzett növendékek helyesen, szabatosan és irályszerüleg tudjanak fogalmazni s az ismeretkörükbe eső tárgyakról, az érettség fogalmának megfelelő irásbeli dolgozatokat késziteni. Az idegen nyelvekben, a németben és francziában való készültség pedig még a nagyobb nehézséggel nem járó olvasmányok megértéseig és szabatos leforditásáig sem igen terjed ki, az ezen nyelveken bár könnyebb fogalmazványok hibátlan elkészitésére pedig csak kivételesen képesek a tanulók, még érettségi vizsgálati dolgozataikban is. Hasonló fogyatékos az irodalmi s irodalom-történeti ismeret is reáliskoláink legnagyobb részében, és pedig ugy a nemzeti — mint a német és franczia irodalmakban. A reáliskolában, melynek a mathematikai és természeti tudományok mellett, másik tengelye épen a modern nyelvek, ezeknek s különösen a francziának (mivel a német a gymnaziummal közös tantárgy) azon helyet kell elfoglalnia, melyet a gymnaziumban az ó-klasszikai nyelvek foglalnak el. A reáliskolában a modern nyelveknek jutott azon szerep, hogy egyfelől nyelvtanaik alakilag képző hatása, másfelől irodalmaik reális tartalma, s a régieknél sokkal bővebb eszmeköre által, a szorosan vett reáltantárgyak mellett mindennemü iskolában nélkülözhetetlen humán irányt képviseljék, és pedig lehetőleg oly hatályosan, mint ezt a gymnaziumban az ó klasszikai nyelvek képviselik. Miután az élő nyelvekben a beszéd gyakorlata által a haladás sokkal könnyebb, mint a csak holt betükben nyilatkozó nyelvekben, megvárható volna, hogy a reáliskolák a modern nyelvekben s jelesen a francziában is, még kevesebb óraszám mellett is, legalább annyira vigyék növendékeiket, mint a gymnázium a latin nyelven viszi. Fájdalom, e várakozás, legalább reáliskoláink — s azok növendékei tulnyomó részénél, még eddig nem teljesült. A mennyiben ennek oka netalán a tantervben s az abban a modern nyelvekre kiszabott csekély óraszámban van: a reáliskolai tanterv czélba vett módositásánál e bajon mindenesetre segiteni szándékozom. A mennyiben azonban a baj részint a tanárokban s azok némelyikének kellő készültség vagy módszer hiányában, — részint a tanulókban s azoknak a nyelvektől való idegenkedésében fekszik, — eljöttnek látom az időt, hogy erre az illetőket komolyan figyelmeztessem. Felhivom mindenekelőtt a kir. főigazgatóságot, hogy a tankerületében levő reáliskolákat meglátogatva, figyelmét különösen a modern nyelvek oktatásának menetére, a tanárok módszerére s a tanulók e részben való szorgalmára forditsa; hozzám pedig, a modern nyelveknek a tankerületbeli reáliskolákban való állapotáról tegyen külön tüzetes jelentést, melyben minden egyes intézetről a haladást és a haladás akadályait konstatálva, jelölje meg a tanárok képzettségi fokát, az általok alkalmazott módszer helyes vagy helytelen voltát, névszerint megnevezve a képesebb és képtelenebb tanárokat, s végre az egyes osztályokban elért sikert, a tanterv által kivánt eredménynyel összehasonlitva. Elvárom, hogy ebbeli részletes jelentéséhez a szükséges tapasztalatokat a jelen tanév második féléve folyamában szerezze meg s részletes jelentését még a tanév befejezte előtt tegye meg.

— **Az országos köz. tanáregyesület** rendes közgyülése az idén, mint már emlitettük, Kolozsvárott lesz. Az elfogadás előkészületei, mint értesülünk, már megindultak. Dr. Szamosi János, egyetemi tanárnak, az egyesület választmányi tagjának felhivására január 26 án népes értekezlet tartatott, mely 50 tagu rendező bizottságot szervezett, a kolozsvári egyetem, főtanodák, képezdék és felekezetek tanárai- és papjaiból. A várost mint olyat, a polgármester vezetése alatt egy öttagu küldöttség fogja képviselni. A „Protestáns Közlöny" „Isten hozza" czimü vezérczikkben lelkesen üdvözli a tanáregyesületet. A szép szavakból, melyeket a legnagyobb örömmel olvastunk, e jellemző sorokat idézzük: „Az orsz. tanáregyesület meg fog majd róla győződni, hogy protestáns felekezeti tanáraink, a mily élénk óhajtással rajta vannak, hogy „orsz. prot. tanáregyesületet" alkossanak, ép oly élénk buzgalommal vesznek részt az ö közgyülése sikerének biztositásában czéljai diadalra segitésében, mert czéljai azonosak . . . ." „a közgyülést előkészitő helyi bizottság. . . . . nemcsak az egyesület kolozsvári tagjaiból, hanem Kolozsvár összes állami és felekezeti tanáraiból vagy lelkészeiből és tanügy barátaiból áll, s mindnyájan szivvel-lélekkel iparkodnak, hogy az egyesület tagjai nálunk sikerrel munkálkodjanak s tőlünk kedves emlékekkel távozzanak. Hozza Isten őket!" — A mindenünnen fel-feltámadó viszályok korában jól esik ily szavak olvasása.

— **A budapesti m. tudományegyetem pályadijai.** Érdekesebbek a következők: A jog s államtudomány karéi: Ismertessék hazai közegészségügyünk annak igazgatása szervezete stb. (jut. 75 frt.) — Adassék elő a tárnokmesteri méltóságnak története (jut. 180 frt versenyezhet bárki.) Fejtessenek ki az okok és körülmények, a melyek folytán Grotiusból Kantig magánjogi alapra lett az államtan helyezve (jut. 60 frt) stb. A bölcsészettud. karéi: Mi okozta a királyi kincstár viszonylagos gazdagságát I. Mátyás alatt, szegény voltát II. Ulászló és II-ik Lajos korában stb. (jut. 180 frt, versenyezhet bárki.) Kivántatik a XVI. századbeli magyar lyrai költészet jellemzése (jut. 50 frt) stb. Filozófiai, esztetikai, matematikai pályakérdések nincsenek.

— **A vizivárosi iskolaszék** f. hó 3-án tartott ülésében Schmidt Ferencz iskolaszéki tag, mint az iskolakerülők kipuhatolására kiküldött bizottság elnöke jelentette, hogy az iskolaszék tankerületében 342 tanköteles gyermek van, kik semminemü oktatásban nem részesülnek. — Ennek folytán az iskolaszék, első és legfontosabb feladatát akarván teljesiteni, egyhangulag elhatározta, hogy minden eszközt föl fog használni ezen állapot megszüntetésére. E végből a tagok egymás között felosztották az iskolakerülők névsorát, hogy minden egyeshez elmehessenek, nemkülönben a főváros tanácsához egy folyamodványt fognak benyujtani, melyben utalva azon állapotra, hogy most a tényleg iskolába járóknak is alig van helyük, ha pedig a 342 iskolakerülő iskolába tereltetik, azok számára nincs hely; arra fogják kérni a tanácsot, hogy a hiányon az által segitsen, hogy a medve-utczai iskolaházat csupán elemi népiskolai czélokra használja és a benne elhelyezett polgári iskolát, mely szintén nem fér el, alkalmasabb helyiségbe tegye át.

— **Molnár Aladár emlékszobra.** A „Balaton-felvidéki néptanitó egylet" mult évi nov. 9 én tartott őszi rendes közgyülésén fájdalmasan emlékezvén meg elhunyt tiszteletbeli tagjáról, Molnár Aladárról, egyhangulag elhatározta, hogy a boldogult nagy férfinak a hazai közönség által emelendő emlékszobrára a tanügy iránt érdeklődők körében gyüjtést rendez. Az eszme egy siremlék fölállitására már az orsz. képviseleti tanitógyülés tagjai közt meg lett penditve. A balaton füredi „Szeretetház" igazgatótanácsa is legközelebb országszerte gyüjtést fog rendezni a boldogultnak a „Szeretetház" területén emelendő emlékszoborra, vagy a szeretetházban létesitendő alapitványra, esetleg mindkettőre. Az adományok, illetőleg a gyüjtések eredményei a gyüjtő ivekkel együtt Sváb Lajos tanitó s egyleti pénztárnokhoz Balaton-Füredre legkésőbb 1882. decz. 31-ig küldendők. A felhivás kibocsátói mint a „Bal. vidéki néptanitó egylet megbizottjai: Nagy Áron egyl. elnök, Sváb Lajos egyleti pénztárnok, Kanovics György, Németh Gerő s Pap Gusztáv bizottsági tagok. A felhivást legmelegebben pártoljuk s a nagy közönség figyelmébe ajánljuk.

Tanügyi irodalom.

— **Tanügyünk és a középiskolai törvényjavaslat** irta Köpesdy Sándor m. kir. áll. gimn. igazgató tanár. Budapest 1882. Lampel R. 40 l. A szépen. gonddal s tárgyszeretettel irt füzet I. szakaszában szerző jelzi a közoktatás különböző ágainak fontosságát, a középiskolai törvényjavaslatnak, melyet apróbb hibái mellett is jónak mond, czélját, azután áttér a részletesebb észrevételekre, melyeknek első részébe az elvi, második részébe a tárgyi fejtegetéseket foglalja. Az elvi fejtegetésekben azon eredményhez jut, hogy a mi speciális viszonyaink közt az állam a közmüvelődés veszélyeztetése nélkül az ellenőrzés jogát kezéből ki nem adhatja; határozott értelmü törvényen alapuló állami főfelügyelet pedig alkotmányos kormányforma mellett semmiféle iskolánkra sem lehet veszedelmes. Szerző számos történeti adattal bizonyitja, hogy az államnak joga van a felügyeletet törvény által rendezni s tényleg s hatályosabban, mint eddig gyakorolni, s élesen kikel a szászok követelései s jajveszéklései ellen. A mit az erd. róm. kath. egyházról mond, azt azóta az események részben megczáfolták, most az is az autonómiát követelők sorába állott. A tárgyi fejtegetésekben szerző azok törekvését helyesli, kik azon vannak, hogy a reáliskolában a latin nyelv mint rendes kötelezett tantárgy taníttassék. Azután sorra veszi a törvényjavaslat azon egyes §-ait, melyeket módosittatni óhajt; több pontra nézve helyesli a tanitó szerzetesrendek inditványát; a tanárképzésre vonatkozólag ajánlja, hogy a felekezetek tanárjelöltjei, ha kimutatják, hogy a négy éves tanfolyamon át, saját tudományokkal is foglalkoztak, egy évi egyetemi tanulmány után tanárképesitő vizsgálatra bocsáthatók. — Ajánljuk a tartalmas, higgadt értekezést a képviselők, s tanügybarátok figyelmébe.

— **Tanügyi folyóiratok.** Polgári iskola. VII. 2. sz. dr. Kerékgyártó Elek „Virradatkor" czim alatt a polgári iskolák emelkedéséről, s ezzel szemben a polg. isk. tanitótestületében tapasztalható levertségről s elkedvetlenedésről elmélkedik. Lád Károly, a Néptanitók Lapjával polemizálva a polg. iskolák czélját fejtegeti. Középiskolai szervezetü polgári iskolákat óhajt. Geörsch Lebel természetrajzi szertárainkról ir.

— **Egyházi és iskola szemle.** Kiadó és felelős szerkesztő dr. Bartók György. VII. 2. sz. Czikkei: A theologiai tanárok tanszabadságáról. A theologia és természettudományok közti viszony történetéből, a VXIII. közlemény. Heinze könyvéről rövid közlemény.

— **Népnevelők Lapja.** XVII. 5. sz. Alkalmi czikk febr. 2 ára Eötvösről s az Eötvös-alapról „A tehénnek és a magyarorsz. kérődzőknek ismertetése természetrajzi gyakorlati leczkékben, a győrvid. tanitóegylet által dicsérő oklevéllel kit. pályamunka. Bánfi folytatja a svéd népiskolák ismertetését. Az egyleti élet ismertetése. A vegyesek közt Zoller K. esete, (kiről a P. N. azt irja, hogy a törvényes fegyelmi vizsgálat konstatálta, hogy ő volt a hibás; helyén való volna, ha az eset lefolyása hiteles módon nyilvánosságra hozatnék.)

— **Népnevelő.** Kath. nevelés-oktatásügyi közlöny, kiadja Zelliger József tanitóképző igazgatótanár Nagyszombaton. I. évf. 1. 2. sz. Uj kath. szellemi tanügyi lap. Czélja: tisztán kath. alapelveken nyugvó nevelés, és az ezzel karöltve járó gyakorlati módszeres tanitás. „Szem előtt fogja tartani, hogy miután kiválólag a felvidéki néptanitóknak lesz szánva, a magyarosodás érdekében is megtegyen minden tőle telhetőt. Czikkei: Programczikk a szerkesztőtől. A pap és tanitó közti viszonyról Ernyei Lajostól. Szt. István királyunk emléke, ugyanattól. Szervezkedjünk czim alatt felszólitás a szerkesztőtől kath. tanitóegylet alakitása ügyében. Alapszabálytervezet is közöltetik.

— **Általános Tanügyi Közlöny** 6. sz. A tanfelügyelői kvalifikáczióról ir Sincerus. A czikkirónak igaza van, hogy a középiskolára képesitett egyén még nem szakember az elemi oktatásban, abban is, hogy valamelyik egyetemi tanfolyam bevégzése még kevesbbé kvalifikáczió a tanfelügyelőségre. — Folytatás a nevelés czéljáról szóló elmélkedésnek. Simonyi könyvét a kötőszókkal nagy elismeréssel ismerteti Belicza József.

— **Néptanoda** 22. sz. Schön József czikksorozatot indit meg az oktatás gyakorlati iránya tárgyában kibocsátott miniszteri rendeletről. Ifj. Lung Ferencz a IV. érdekes czikkét irja a szülők büneiről. Felméri könyvének ismertetése véget ér. Egy czikk szól az évi vizsgákról s az iskolalátogatások hasznáról, az utóbbiakért a czikkiró nem tud lelkesedni. Helyesnek tartaná az intézményt, ha az iskolalátogatók gyakran és egészen váratlanul tennék latogatásaikat.

Külföldi tanügy.

— **Zsidó tanulók az osztrák középiskolákban** 1850 óta. 1850-ben az összes tanulók 5.5%-a volt izr. vallásu, 1880-ban e szám 14.6-ra rugott; amabban az évben 335 izr. lakosra jutott egy középisk. tanuló, emebben 92-re. Az izr. tanulók száma majdnem megnyolczorosodott (1252—9641) a többi felekezetek tan. száma csak megháromszorosodott. 1879—80-ban a zsidó tanulók 72·7%-a gimn., 27·3% reáliskolai tanuló. Általában 117 zsidó lakásra jut egy gimn. tanuló, 312-re egy reáliskolai. Ha azonban a viszonyos számokat tekintjük, akkor másnemü az arány. A tanulók összes számához mérve a gimnaziumban kevesebb vagy csak kevéssel több izr. tanuló van, mint a reáliskolában, 1874-ben 12.8% a gmn. 13.5, a reálisk. 1880-ban 14.7%, a gim. 14.3% a reáliskolákban. A viszonyos növekedés és apadás is érdekes. 1880-ban 1875-höz képest 68.8%-kal szaporodott a gimn. zsidótanulók száma 44.1 a más felekezetieké; ugyanezen időközben 11.6%-kal fogyott a reálisk. zsidótanulók száma 18%-kal a más felekezetieké.

Lasker a nyelvek tanulásáról.

A hirneves német képviselő, kit Bismarck herczeg leghevesebb támadásaival tisztelt meg, a nélkül, hogy a német szabadelvüek bizalmától meg birta volna fosztani, legujabb müvében („A kulturfejlődés utjai és czéljai"*) a németek egyik legjobb essay-irójának is bizonyul. A müvelt ember nyelvén a mélyreható filozófus s tudós gondolatait fejtegeti; gyönyörü előadásban nem elvont problémák fölött okoskodik, hanem müveltségünk égető kérdéseiről elmélkedik. E tekintetben Lasker némileg uj jelenség a német irodalomban; ugynevezett „laikus", ki hozzá mer szólni azon kérdésekhez, melyeket a pedans német „szakember" kizárólagos tulajdonának tekint s tudományos készletével vaskos kötetekben ködös homályba szokott takarni. Laskerben nyoma sincs a német tudós izetlen előadásának, tudákos gőgjének, nagy feneket keritő ügyefogyottságának; az államférfiu s szónok sajátságai meglátszanak ezen dolgozatain is: a dolog velejére irányuló fölfogás, mely a részletek széles ismeretén alapul, a nélkül hogy ezen ismeretet fitogtatná; a meleg sziv- és észhez szóló előadás, mely azonban sehol sem takar gondolatokban való fogyatkozást. Lasker nem oly közvetlen s könnyü előadásu szerző, mint hasonfajtáju franczia vagy angol iró; de izlésben s müveltségben vetekedik bármelyikkel, tudásban s objektivitásban felülmul sokakat. A könyvben foglalt hét essayből főleg kettő érdekel itt bennünket, melyeknek tartalmát rövid kivonatban közöljük olvasóinkkal. Az első e czimet viseli:

I. Mi czélból tanulunk nyelveket.

Lasker itt szorosan megkülönbözteti a nyelvtanulást a nyelvtanulmánytól. Az ember megtanul valamely nyelvet, midőn a szókincset s a beszéd szabályait gyakorlat utján elsajátitja; az ember tanulmányoz valamely nyelvet, midőn a szók és mondatok alkotásának szemléletébe mélyed, hogy megfigyelje, milyen mivoltu a nyelv. A nyelvtanulás a gyermeken természeti törvény szerint megy végbe; a gyermek anyanyelvének megtanulására több gondot fordit, mint bármily más életmüködésre. Erről rendesen a legtévesebb fölfogások uralkodnak. Az anyanyelv természetes megtanulását semmibe sem veszszük, a nyelv formális tanulmányát a müveltség kezdetének tartjuk. A természetes uton, azt hiszik, az ember csak a nyelv faragatlan anyagát sajátitja el, mig a nyelv szellemébe, szabályaiba, rendszerébe csak a rendszeres tanulmány utján hatolhatunk be. Ez ferde nézet. Semmiféle idegen nyelv megtanulására sem forditunk később annyi időt, munkát s kizárólag e czélra összegyüjtött a feszült figyelmet, mint gyermekkorunkban az anyanyelv megtanulására. S a fáradságnak megfelel a siker. E korban sajátitjuk el müveltségünk alapját, hatolunk be nemzetünk müveltségébe, s teszünk szert azon számtalan képzetre, melyek a kifejezések alakitott formájában mindenfelől felénk tódulnak. Nem faragatlan anyagként tanuljuk a nyelvet, hanem megtanuljuk a szók legfinomabb árnyalatait, s a kifejezés alkatrészekint azon szabályokat, melyeket elméletileg nyelvtannak nevezünk. A legnagyobb nyelvművészek csak e természetes uton férköztek nyelvük legmélyebb titkaihoz. — Az oktatás s a rendszeres nyelvben nagyra fejlett állapotában is a legkitünőbb nyelvművészek csak az élet forrásától meritettek. — Shakespeare valószinüleg semmiféle iskolában, semmiféle tanitótól sem nyert rendszeres oktatást anyanyelvében. Minden korban találunk kitünő irodalmi müveket oly iróktól, kik iskolai oktatásban nem részesültek. Izgalmas időkben bámulatba ejt a nép fiainak a nép lelkét töltáró beszéde. Azt hiszik, hogy ez csak a rendkivüli körülményeknek tudandó be; de csak nekünk uj a dolog, mely a természeti erő rendes hatását tünteti föl. A tájnyelv rendesen érintetlen marad az oktatástól, a grammatikáktól s itt a nyelv törvényei még nagyobb eredetiséghen maradnak fönn. Mennyire bámulnak azután, ha ilyen táj nyelven valamely igazi müvész szólal meg. Reuter a meklenburgi „platt" nyelvet a felnémet nyelvvel majdnem egyenranguvá tette. S ennek a nyelvnek is megvan a maga szilárd grammatikája. Ép ugy mint a felnémetnek. Nem a lángész csudatette nyilatkozott Renterben, hanem a nyelv geniusza, mely számtalan nemzedék müve. A nyelv át meg át hatja a gondolkodás minden folyamatát. Maga is teremtő erővel van telve, s magából és az anyagból, melyet fölvesz, uj tápot ád a gondolkodó elmének. De ezen teremtő ösztön, mely folyton éleszti a gondolkodást, egyszersmind megakadályozza a szók, a mondatok alkatába való elmélyedést, azt, mit előbb nyelvtanulmánynak neveztünk. Az anyanyelv tanulmánya csak akkor lehetséges, ha idegen nyelvként tekintjük. De ez mindig nagy nehézséggel jár s egészen csak érett korunkban, kedvező föltételek mellett sikerül. Egészen hasztalan a kisérlet az iskolai tanulás idejében.

A nyelvtanulmány legalkalmasabb tárgya valamely holt nyelv. A nyelv addig él, mig valamely nemzet anyanyelve, mihelyt megszünt azzá lenni, he egyébként még oly széles körben élnek is vele, holt nyelvvé vált. Legérdekesebben tünteti ezt föl az ó-latin nyelvnek olaszra való átalakulása. Midőn a középkor vége felé az ó-latin nyelv uj életre látszik ébredni, nem a latin nyelv születik ujra, hanem egészen uj nyelv támad, a szép olasz nyelv, mely századok óta képződik, s midőn az irodalomban elismertetik, azonnal a leggyönyörübb virágokat hajtja. — Az ó-latinért a tudósok lelkesednek, de a lelkesedés nem tudja a fölfedezett kincset közelebbi kapcsolatba hozni az élettel. A klasszikus holt nyelv nem türi a szabadságot, nem szabad itt uj szót, uj fordulatot teremteni, gondolatnak s érzésnek alkalmazkodni kell a meglévő mederhez. Az anyanyelv lényege pedig a szabadság, a mozgékonyság, az anyanyelvnek simulnia kell a gondolkodáshoz, ennek minden könnyü módosulása számára kifejezést keresnie s addig fejlődnie, mig meg nem találta. A tudomány nyugvó fogalmai számára a szintelen holt nyelv még némileg alkalmas lehetett, az élet eleven tartalmának e kifejezésmód épenséggel nem felel meg. De a mi annyira alkalmatlanná teszi a használatra, kitünően képesiti arra, hogy tanulmány tárgya legyen. Szük térre össze van itt hordva minden, a mi ama nemzet szellemi életéből halhatatlanná lett s minden nyugszik, kényelmesen vizsgálhatjuk, mint az anatomus a holt testet. A anyanyelv föltárja a gondolkodó elmének nyugtot nem ismerő müveleteit: a holt nyelv feltünteti ama szerszám minden részletét, melynek segitségével elmult nemzetek gondolkodtak és éreztek. A nyelvtanulás s nyelvtanulmány megfelel az élet két főirányának, a gyakorlatnak és elméletnek. De az anyanyelv megtanulásában mind a két irány érvényesül. A nyelv megtanulása eleinte nagy elméleti munkával jár. A gyermek filozofál s azon nagy nehézségek miatt, melyekkel a jelzett sajátság s a hü kifezés megtalálása jár, kénytelen filozofálni. De mentül ügyesebbé válik a nyelvvel való bánásban, annál kevesebb dolga akad a gondolkodásnak, mig végre a nyelv használata igazi gyakorlattá vált, a gondolkodás s cselekvés benne egyesül. Ilyenkor a gyermek szellemi tevékenységében pangás áll be, ha a válság alkalmával gondolkodása nem kap uj tárgyat, mely ujra a nyelvbeli kifejezésre forditja figyelmét. Erre pedig legalkalmasabb valamely idegen nyelv tanulása, mely helyes módszer alapján az előbbihez hasonló tevékenységre birja az elmét. A módszer kérdése itt döntő fontosságu. A ki gyakorlati uton akar valamely idegen nyelvét elsajátitani, az fölhasznál minden segédeszközt, mely a gondolkodás munkáját könnyebbiti s a czélhoz közelebb juttatja. A ki tanulmányozni akar valamely nyelvet, nem éri be a szók s mondatalakok ismeretével; az mindenekelőtt meg akarja ismerni, milyen, az anyanyelvéitől elütő, törvények szerint alakul az idegen nyelv, miféle különböző gondolkodás vagy történeti előzmények utján származtak a különböző alakulások. Az összehasonlitás itt is, mint minden elméleti kutatásban, a gondolkodás középpontja.

Most megállapithatjuk a nyelvtanulás különböző czéljait s a megfelelő különböző módszereket. Másként kell tanulnunk a nyelvet, ha gyakorlati alkalmazás végett, másképp kell tanulmányoznunk a nyelvet, ha müvelődés czéljából tanuljuk. A legjobb eljárás az, ha egy élő idegen nyelvet alkalmazás czéljából, egy holt nyelvet tanulmányozás végett tanulunk. Az idegen élő nyelv nem oly alkalmas a tanulmány czéljára. Az anyag itt nem kedvez annyira a módszernek. A formák, a nyelv alakok még nincsenek végleg megalakulva, a filologiai módszer sincs befejezve. S ha e nyelv még egy rokon nagy nemzet nyelve, akkor a tanulót érdeklődése könnyen elvonja a tanulmánytól s vonzza az eleven alkalmazás felé. Innét magyarázható, hogy a modern nyelvek filologiája még nem haladt annyira előre. A görög s latin irodalom minden nagy irójának müvei szó szerint át vannak kutatva; minden szabály, minden kivétel meg van állapitva; a grammatika külső formáját megfigyelték, belső szellemét átgondolták. A tanitó gazdag készletből merithet, a tanuló minden kétsége, kérdése gyors megoldást nyert. Müveltségi eszközeinkre nézve a legszerencsésebb körülmény, hogy két történeti korszak oly gazdag örökséget hagyott ránk. Ezen örökség tudatában századokon át müveltük ama hagyományokat. Mi birjon bennünket arra, hogy ama kitünő müveltségi eszközről lemondjunk? Talán az, hogy az élő nyelv még közvetlen hasznot is bir hajtani? De épen ez a haszonra való tekintet oly szempontokat zavar össze, melyek egymásnak utját állják s a nyelvtanulás két czéljai közül egyiket sem szolgálják. — Az idegen élő nyelv oktatása, a mint eddig szokásban van, hasonlit minden más technikai oktatáshoz, mely a haznavehető ügyességre képesit bennünket. A nyelvtanulmány, a mint eddig csak a holt nyelveken van képviselve, semmiféle más hasznot nem hajt mint hogy az egyéni müveltséget nevezetes járulékkal gyarapitja. Ha tehát a kérdést el akarjuk dönteni, nem elszigetelve szabad a kérdést tárgyalnunk, hanem kapcsolatban a tervszerü nyelvoktatás körül nyilatkozó nézetharczczal: vajjon az a tiszta müvelődési czélok szolgálatában álljon, vagy pedig a tanulás anyagának technikus elsajátitására berendezendő, a mi összefügg más még altalánosabb nézeteknek ujabb időben kitört harczával.

A nyelvoktatásról a felsőbb iskolákban.

Ezen értekezés bizonyos pontokban kiegésziti az előbbit, összefügg vele az alapgondolatok fonalán, habár külön önálló egészet alkot. Lasker az értekezés elején nagy vonásokban rajzolja a gimnázium keletkezésének történetét. A régi latin iskolában az iskolai oktatás alapját egy holt nyelv tanitása képezte, az anyanyelvet szándékosen háttérbe szoritották. Az ujabb irodalom s a természettudományok fölvirágzásával az iskola is kénytelen volt a korszellemnek engedményeket tenni s az ujabb tudományokból egyet-mást fölvett az oktatás körébe. Igy lett a latin iskolából az uj gimnázium. De a korszellem nem érte be a tett engedményekkel; a gimnazium pedig a maga részéről tartott töle, hogy eredeti jellegéből egészen kivetköztetik: igy támadt a reáliskolának mindkét féltől üdvözölt terve, mely a természettudományok müvelésére forditott nagyobb gondot. A két irány talán békesen megfért volna egymással s egészséges módon tovább fejlödik, ha ujabb meg ujabb tényezők hatása nem zavarja. Ide tartozik az idegen nyelvek folyton növekedő fontossága, a hasznos ismeretek gyarapodása, az a közkeletü nézet, hogy a ki csak teheti, fiát néhány évre magasabb iskolába is küldi, végre a német katonai törvény (egy évi önkéntesség), mely oly szorosan összefügg az iskolai intézményekkel. Ez okozza, hogy ezer meg ezer oly tanuló látogatja a középiskolákat, kik a tanfolyamot nem fejezik be, s ezek száma még folyton gyarapodik. Mit használ azoknak, kik a tanulmány közepén ott hagyják az iskolát, ha a latin nyelv némely foszlányát magukkal viszik? Ezeknek valóban igazuk van, ha a holt nyelvek tanulására forditott időt elvesztettnek tartják. — A tanulók meg tul vannak terhelve. Téves az a nézet, hogy fiatal korban többet birunk tanulni. Fiatal korunkban csak kevesebbet tudunk, a tanult dolgok könnyebben nyomulnak az üres térbe. A főbaj az, hogy a sokféle tanulási anyaggal a legkárosabb befolyást gyakoroljuk a fiatal elmére. S ez a baj legérezhetőbb a köziskolákban. Azért folyik itt leghevesebben a harcz, s a harcz tárgya a nyelvek oktatása. Abban mindnyájan megegyeznek, hogy a középiskolai oktatás főtárgya a nyelvoktatás, a kérdés csak azon fordul meg, milyen nyelveket, miféle módszer szerint, mennyi idő alatt tanitsunk.

Abban is mindnyájan megegyeznek, hogy a középiskola nem szakiskola, hogy az egyén összhangzó kimüvelésére irányul s épen azért a nyelv oktatás a középiskola főtantárgya. A nyelv tanulmány mivelő hatása pedig, mint láttuk, az összehasonlitásban rejlik. E czélra elégséges egy holt nyelv tanulása; egy második nyelv fölvétele nem tanácsos. Mert akkor már három nyelvet kell összehasonlitani egymással, a mi a középszerü tehetségü ember erejét meghaladja s megzavarja. Azért a görög nyelv tanitása nemhelyeselhető s a gyakorlat annyiban segit a rosz elméleten, hogy a gimnáziumban a tanár kevesebb gondot fordit a görögre. Magában véve a görög nyelv ép oly alkalmas volna gimn. főtantárgynak, mint a latin, de mindenesetre csak egy holt nyelv volna tanitandó. Ezt az egy nyelvet azután összehasonlitó módszer szerint kellene tartani. Reáliskoláink főbaja nem az, hogy görögöt nem tanitanak, hanem hogy a latint rosszul tanitják. A latin nyelv különben főleg gyakorlati szempontokból alkalmasabb tantárgy mint a görög. A reáiskola csak akarata ellenére tartotta meg a latint, ez csak idegen kifejezések szótárát helyettesiti itt s csak a román nyelvek tanulásának szolgál alapul. De ezzel veszélyeztetve van középiskolai jellege, lassan-lassan szakiskolává fajul, „hasznos" tudnivalók tömegét adja a tanulónak. Az általános müveltség czéljának szempontjából a tantervek különbözők lehetnének, mert a müveltség nem függ a tudományok meghatározott részének elsajátitásától, de általános müveltségi iskolában nem szabad hiányoznia egy holt nyelv oktatásának, mely a főtantárgyat képezi.

Ebből meg lehet állapitani a tanterv főirányát. Az egy holt nyelv oktatása elkülönitett, saját helyet követel. A legfőbb gondot kivánja a tanitó s tanuló részéről, mert velejében nem egyéb mint alkalmazott filozofia. A második holt nyelvet el kell ejteni. Az élő nyelvek tanulásának nincsen alapvető fontossága. — Eddigelé sem a gimnáziumban sem a reáliskolában nem tudtak e téren nagy eredményeket elérni. Ha a holt nyelveket egészen kiküszöbölik, akkor valószinüleg többre fogják vinni az élő nyelvekben, de a nyelvtanulmányból eredő miveltségi hasznot hiába várjuk. Az anyanyelv tanulása egészen más helyet foglal el, az főczél az egész oktatásban, de nem épen mint önálló tantárgy. A helyesen vezetett latin s görög nyelvoktatás egyszersmind az anyanyelv tanitását is magába zárja. Innét az a különben csodálatos körülmény, hogy ámbár a külön oktatás a német nyelvben gimnáziumainkban (Poroszországban) nagyon el van hanyagolva, az eredmény, melyet épen a német nyelvben elérünk, mindinkább fokozódik. Egészben mondhatni, hogy a gimn. oktatás összeredménye nem kielégitő, sok elemi ismeretet elhanyagolnak, kevés igazi mivelő elemet oltanak belénk. Még nem találtuk meg az igazi tantervet, mely a tantárgyakat tartalom, módszer s ráforditott idő szerint a főczél, az általános miveltség szempontjából szabályozza.

---

*) Wege und Ziele der Culturentwicklung von Eduard Lasker Leipzig. Brocchaus. 1881 405 l.

Hermann Ottó beszéde.

— A képviselőház február 11-ki ülésében. —

Magyarország regeneráczióját csupán csak három tényezőtől várja. Az első a nemzet individualitásának kivivása, biztositása az önállóság és függetlenség formájában. (Igaz! Ugy van a szélső baloldalon.) A második átgondolt közgazdasági politika, a harmadik egy egészséges alapokra fektetett népnevelés, közmüvelődés. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Közmüvelődési viszonyaink azonban ma olyanok, hogy Magyarországon 47,798 gyermek még ma sem részesül oktatásban, Zalamegyében 271 községben nincs elemi iskola. Vasmegyében, melyben oly sok intelligens ember lakik, nem kevesebb, mint 240 helységben nincs elemi iskola; és igy Trencsénben 133, Sárosban 141, Nyitrában 154, Biharban, a mely a miniszterelnök fészke, 113 helységben nincs iskola. — E viszonyokat ismertetve, felhasználja az alkalmat nézeteit kifejteni arról, hogy mit tart okszerü eljárásnak a nevelés terén egyáltalában. A közmüvelődés olyan, mint egy gula, annak legszélesebb talapzatát kell, hogy képezze az elemi oktatás. Ha ezt a képet tartjuk magunk előtt, és összehasonlitjuk avval, a mit itten tapasztalunk, azt fogjuk találni, hogy itt vannak egyes rétegek, rájuk következik egy kitöltetlen üres köz, ismét egy rétegnek egy fragmentuma, és az, a mit mi tudományosságnak, a tudomány előbbre vitelének nevezünk, az függ a levegőben minden kapcsolat és összeköttetés nélkül az alsóbb rétegekkel. Sokan vannak, a kik ezt tagadják, a kik azt mondják: hagyni kell a dolgot, hát hiszen fejlődik, hát hiszen jó, hogy ha nekünk vannak olyan erőink is, a melyeket mi el nem érünk, a melyek olyan magaslaton vannak, hogy a világ bámulja őket, noha nemzetünk nem érti meg. (Halljuk!) De ha mi veszszük a társadalmakat, veszszük a leghatalmasabb államokat, a melyek a jelenleg materialisztikus korszakban dominálják a helyzetet, akkor csak azt fogjuk tapasztalni, hogy az olyan nevelés, mint a minőt Angliában, mint a minőt különösen Amerikában látunk, a hol a tudomány legnagyobb faktorai korántsem mérkőzhetnek bizonyos európai előrehaladott népek tudományos faktoraival, de az az ismeret, az a szellem, mely ott a társadalomban nyilatkozik, arról tesz tanuságot, hogy a társadalom át van hatva ismeretekkel, az ilyen nevelés, ezen nemzetek azok, a melyek boldogsága, anyagi erőre és hatalomra tesznek szert, a melyek aztán fognak áldozni és áldozhatnak a legnemesebb czélokért. Igy véve a dolgot és a jelenlegi körülmények közt számolva azzal, hogy átmeneti stádiumban vagyunk, hogy nekünk a mivelődési rétegeket meg kell teremtenünk, önkényt következik, hogy a legnagyobb, a legelhatározóbb sulyt kell fektetnünk a mi tanerőnk kiképzésére, a tananyag megválogatására és oly férfiak kezére való bizására, a kik abban hivatást lelnek. (Halljuk!) Ha azután vizsgáljuk, hogy miképen látjuk ezt most az életben Magyarországban, véghetetlenül szomoru képet nyerünk: kapkodás, tervszerütlenség, rendetlenség. (Ugy van! a szélső bal oldalon.) Egyszer kitüzték itt Magyarországon azt a jelszót, hogy már a középtanoda, de az egyetem meg már leginkább semmi egyébre sem való, csak hogy tudósokat neveljen. — No hát majd lesz nekem alkalmam reá térni, hogy Magyarországon hogyan, miképen és hányféleképen nevelik a tudósokat. Egyelőre maradok annál, hogy most küzködik egy bizottság a középtanodai törvényjavaslattal, a mely már mint törvényjavaslattal is egy iszonyatos chaosz, és valóságos képe annak a tiszta látásnak, a mely a közoktatási minisztériumot minden eljárásában jellemzi: hogy nem törvényt akar alkotni, hanem egy szabályzatot, a mely legaprobb részleteket, a legkisebb detailt feloleli, mely a tanodában ugy szólván még azt a helyet is ki akarja jelölni, a hol a tisztogatásra szánt seprő álljon, (Ugy van! a szélső balon) a mely olyan szabályzatot alkot, hogy a tanárnak, a ki ahhoz akarja magát tartani, reggeltől estig egyéb dolga se lesz, mint azzal foglalkozni, hogy nem ütközik-e valamelyik paragrafusba. (Ugy van! a baloldalon.) Tehát akként jár el, hogy az egész tanterv a tantárgynak oly összezsufolását mutatja, a mely semmiféle megfontolásra nem vall. Hiszen maga a tanár is, a mit kimutathatok, és a mit is fogok mutatni, nem azt viszi ki az életben, a mit neki a tanári képezdében meg kell tanulni, hogy reá bizhassuk a nemzet legdrágább kincsét: ifjuságát. (Halljuk!) Ez valóban nagyon szomoru kép, és ha elmegyünk a tanképezdébe és megfigyeljük az ott követett tanrendszert, látjuk azon abnormis állapotot, hogy az egyik oldalon a földmivelés-, ipar- és keresk. miniszter a házi ipar körül buzgólkodik, a mig más oldalról azt látjuk, hogy a házi ipart a tanitó képezdében is tanitják, itt azonban a tanitóképezdei igazgató kénytelen bevallani, hogy a tanitóképezdei hallgatók vagy tanitókká lesznek és a tanitás helyett kosarat fognak fonni, vagy kosárfonókká lesznek és ekkor nem fognak tudni tanitani, a legtöbb esetben pedig sem kosarat fonni, sem gyermeket nevelni nem lesznek képesek. (Ugy van! A szélső balon. Derültség.) Ha, t. ház, tekintetbe veszszük azt az eljárást, a mely minálunk a tanárok és tanitók nevelésénél és kvalifikácziója körül követtetik, egy olyan kép előtt állunk, hogy nekem előbb nagyon is számot kellett vetnem lelkiismeretemmel, hogy itt egyáltalában felszólaljak és a leplet lerántsam. (Halljuk!) Nagyon meg kellett fontolnom, t. ház, hogy oly helyen szólalok fel, melyre nemcsak az ország figyelme, hanem ellenségeinek figyelme is irányozva van, hogy olyanokat leplezzek le, a mik az országra árnyékot vetnek, mert nagyon jól tudom, hogy az ellenségek nagyon jól fel fogják tudni használni ezen dolgokat. (Halljuk!) Azonban t. ház, én megmondottam, hogy mily nagy faktort, nevezetes faktort ismerek én a nevelés ügyében s mily sulyt fektetek én arra, hogy itt nem a napról-napra való megélés és tengődés, hanem a valódi nevelés forog szóban, mert a milyen ezen nevelés, olyan lesz az ország jövője. Én számot vetve magammal, eltökéltem, hogy én ezen leplet csakugyan lerántom. (Halljuk!)

Méltóztassék a t. miniszter urnak bizalmasan előszólitani a tanárokat vizsgáló testület tagjait, az előkelő szakférfiakat. Méltóztassék lelkiismeretökre apellálni és méltóztassék tőlük megtudni, hogy vajjon a tanárképesités rendben folyik-e, igen vagy nem? Én szentül meg vagyok győződve arról, hogy ha ezek a férfiak, a kik ma részben terrorizálva vannak, az által, hogy jól tudják, hogy a ki az államnak nem kedves, azt nem csapja el ugyan az állam, de megkeseriti az állását, hogy ha mondom ezen férfiak biztosittatnak a minister ur által az iránt, hogy valósággal jót fognak tenni ezen a téren, csak mondják meg az igazat, meg fogják mondani, hogy bizony az rosz, mikor itt meg van engedve, hogy egy aránylag igen rövid cursus után az illető tanárjelöltek harmadszor állhatnak egy bizottság elé, hogy kétszer megbukván, még harmadszor is tehetnek pótvizsgát. Már kérem, méltóztassék a külföldet figyelemmel kisérni, hol a népnevelés legjobban van szervezve, hol a középtanodai oktatás a legkitünőbb, vajjon van-e eset rá, hogy a kétszer bukott még egyszer vizsga elé bocsáttassék?

Bocsánatot kérek, a tanárjelölt fogalmát ma Magyarországon én nem is tudom meghatározni. Ez a társadalomban proletár. Mert hát a t. miniszter ur méltóztatott az ő müködési pályáján a középtanodai tanároknak egy egész felesleges seregét nevelni a helyett, hogy tette volna azt, hogy az iskolák meglevő számához viszonyitva a képesitetteket, csak annyit nevelt volna, a mennyinek kenyeret tud nyujtani. — Megtörténik, hogy 60—70 képesitett helyett csak 10—12 alkalmaztatik évenkint és a többi kibocsáttatik a társadalomba szerteszét. És még panaszkodnak önök a szellem megromlásán, beszélnek arról, hogy itt szellemi proletariátus keletkezik. Hiszen önök gyártják, tehát mit panaszkodnak? Ezek az emberek életök egy részét tanulmányokra szentelik azon hiszemben, hogy megszerzik a képességet és a módot kenyérkeresetre és most bolyonganak a bizonytalanságban. Hivatkozom a képviselő urakra, hány tanárjelölt jelenik meg az éven át mindegyikünknél egy kis protekczióért könyörögve. Mert hisz protekczió nélkül már most Magyarországon semmihez sem lehet jutni. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ez itt tehát valóságos proletár-nevelés. És a vizsgáló bizottságok, ha oszintén akarnának beszélni, vannak ott önérzetes emberek és olyanok, a kik jól tudják, hogy a tisztelt jelölt urakat heteken keresztül az előadásokon látni sem lehetett és egymás közt szereztek maguknak bizonyos könyvecskét, melyet egymás közt terjesztenek, melyben világosan ki van mutatva, hogy melyik vizsgáló bizottsági tagnak mi a vesszőparipája, mert jól tudják előre, ki miből szokott kérdezni és erre elkészülve, megkapják a tanári képesitést, a diplomát és megkapják ezt aránylag ifju korban, teltétetnek a középtanodai kathedákra.

Méltóztatott-e a miniszter urnak megfontolni, mit tesz az egy minden élettapasztalást nélkülöző, csupán egyszerüen megvizsgázott ifju kezébe letenni a középtanodai ifjuság jövőjét? Ezt a t. miniszter ur leszólhatja, veheti könnyen, de a ki a magyar társadalmat ma ismeri, a ki hallja a kiválkép a tulsó oldalról felhangzó amaz aggodalmakat és vádakat, hogy itt a közerkölcsiség — mily romlásnak indul, hogy itt a materializmus mily óriási módon hódit és visszamegy a forrásokra, az meg fogja azt találni a nevelés rosszaságában; én inkább ebben keresem azt, mint a perek szaporodásában!

Hiszen t. ház, van ezen kivül még egy, ennél is borzasztóbb kép. Mert hát kvalifikáltatnak a tanárok. Megengedem, hogy vannak köztük jobbak is, magam is tudom tapasztalatból, hogy vannak közöttük igen kitünők, a legszorgalmasabbak. Ezek alkalmaztatnak az állami tanodánál, kibocsájtatnak tehát az életbe. Oda kerülnek egy vidéki város katedrájába, és következik az, hogy az állami tanoda a felszerelés tekintetében rosz és használhatatlan. Az az alkalom, mely az ifju tanárnak okvetlenül szükséges arra, hogy tanszékét elfoglalva magát tovább képezhesse, az állam tanodákban nincs meg.

A miniszter ur és a tanfelügyelők semmi egyébre nem dolgoznak, csak egy vastag könyv szerkesztésére, statisztikai adatok kimutatására. Holott a miniszter urnak, el kellene törölnie az egész tanfelügyelői intézményt, (Élénk helyeslés a szélső balon.) és ezen intézmény költségeivel kellene a középtanodákat jól és megfelelően felszerelni.

Igy történik aztán, hogy ezek a szegény tanárok két-három évig küzdenek, hogy valahogy a szinvonalon tartsák magukat, söt vannak olyanok, akik keresnek összeköttetéseket a fővárosi tudományos köreivel. Ha itt ösztönt kapnának, hasznosakká lehetnének a tudomány számára, de a fővárosban uralkodó klik-rendszer ezt nem engedi. Itt azt mondják: én nem dolgozom, ne dolgozzanak tehát mások sem, hogy első maradhassak. Igy visszariasztva, mit tesz az a szegény tanár? Szerez magának egy hosszu száru pipát, beáll takarékpénztári napibiztosnak, rendbe rakja azt a kis oktatási apparátust jól rosszul és husz huszonöt évig rontja vele Magyarország ifjuságát. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

S a mint ez az alsó fokon és a közép fokon van, ugy van ez a legfelsőbb fokon is. (Halljuk.) Számot vetettem magammal. Tökéletes bizonyossággal tudom azt, hogy a miket mondandó vagyok, azokkal le fogom rombolni azon kis poziciót, melylyel Magyarországon tudományos körökben birtam. (Halljuk! a szélső balon.) Magam ellen fogom lázitani mindazokat, a kik e téren szóval és sulylyal birnak, kevés kivétel lesz, a ki mellettem fog állani. Ez mind meg fog történni. De számot vetettem lelkiismeretemmel. Az én kis pozicziom, az én érdekem semmi akkor, midőn a legmagasabb érdekek forognak szóban, midőn a nemzet érdekéről van szó. (Halljuk!) Én le fogom rántani a leplet. (Halljuk! Halljuk! a szélső balon.)

Én t. ház, a midőn az egyetemről szólni akarok, (Halljuk!) előre is kinyilatkoztatom, hogy én az egyetemnek a metropolisokban való elhelyezésének ellensége vagyok. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Okaim a következők: A metropolisokban, kiváltkép a politikai központokban elhelyezett tud. egyetemek tanári kara soha sem egyöntetü testület minden törekvése szerint. Mert számosan nem tudnak ellentállani azon csábnak, melyet egy a politikai és a társadalmi életben is erősen lüktető közélet ajánl nekik. Áhitoznak parlamentáris babérokra, szocziális fényes helyek betöltésére, némelyek kir. tanácsosi czimre, mások az ordók hajhászatából valóságos mesterséget üznek. (Tetszésnyilatkozatok a szélső balon.) És ez mind a tanári kötelességek rovására történik.

Ezt kifejezvén és kinyilatkoztatván, felkérem a t. miniszter ur figyelmét a következőkre. (Halljuk!)

A saját maga által kiadott vastag könyvnek az egyetemre vonatkozó kimutatásai a következőket tüntetik elő. Előre megjegyzem, hogy neveket megemliteni nem akarok. A ki a könyvbe be akar tekinteni, a nevekről is értesülni fog. Vannak az egyetemen kollegiumok, a hol olyan tantárgyak adatnak elő, melyeket szemléleti oktatás nélkül, söt egyenesen gyakorlás nélkül oktatni nem lehet, a hol a tárgygyal való közvetlen foglalkozás és az experimentumoknak közvetlen közelben való kisérése okvetlen szükséges; vannak mondom auditóriumok 384, 896, 379, 373, és 425 hallgatóval. Mondja meg nekem egy józan gondolkozásu ember, hogy képzelhet egy tanárt, a ki egy auditóriumnak, mely még egyszer akkora, mint a ház, képes tantárgyakat csak szóval is előadni — eltekintve attól — hogy neki azzal foglalkoznia kell — előadni 896 embernek egy szemeszterben, a mely 120—126 napra terjed s a mikor az illető kötelessége, hogy az egyes hallgatók meg kollokváljanak is. Ez fizikailag absolute lehetetlen, mert azt találjuk, hogy hetenkint adatik 31, 11, 12, 9 és 12 óra. Hisz már magát ezen auditórium számát véve, az első kérdés az, hogy hol vannak az egyetemnek azon termei, melyek a hallgatók tömegét befogadják? Hol vannak a mi klinikáinkban és a mi intézeteinkben azon helyek, a hol a hallgatók gyakorlati begyakorolhatása egyátalán lehetséges? Hiszen ez abszolute lehetetlen.

Hát t. ház, én iparkodtam az én adataim és értesüléseim beszerzésénél azt az utat követni, melyet nekem Magyarország közoktatásügyi minisztere csak a multkor ajánlott, a midőn egy konkret eset alkalmából nekem lehetetlenné vált, hogy én arra vonatkozólag a hivatalos adatokat megszerezzem és a miniszter ur engem a privát értesitésre méltóztatott utasitani. — Hangsulyozom azt, hogy egy konkret esetre nézve, a hol velem szemközt hivatalos adatok állittattak, és én kifejezést adtam annak, hogy ha én hivatalos adatok alapján meggyőződöm, én az illető dolgot a ház szine előtt mint általam elkövetett vétséget el fogom ismerni. Én tehát követtem a t. miniszter ur ezen tanácsát és az én értesüléseim foglalatja, a mire különösen kikérem a t. ház figyelmét. (Halljuk!) Van a mi magyar tud. egyetemünknek — bocsánat a kitételért — egy rákfenéje, mely a korrupcziónak egy valóságos neme. Ennek a korrupcziónak neve: tanpénz. (Mozgás.)

Tisztelt ház, ez csakugyan tény, és én felszólitom Magyarország közoktatási miniszterét, hogy inditsa meg a vizsgálatot s nagy auditóriumokat illetőleg és szólitsa fel a tanárt, hogy azokat csak egyszer állitsa a miniszter ur elé, hogy valósággal megvannak-e? A t. miniszter ur meg fog győződni egy eljárásról, a mely megbélyegzendő. Hogy az a hallgató bizonyos tanároknak kedvezzen, háromszor-négyszer, söt a mint én egész hiteles oldalról értesitve vagyok, egyes esetben tizenötször beiratkozik mindannyiszor letévén az illető taksát. (Nagy mozgás.) Igy történik azután t. ház, hogy igenis vannak tanárok, a kik rendelkeznek 8—10—12 ezer forintnyi jövedelemmel csupán a tandij után. De azoknak a hallgatói, kik be nem férnek a tantermekbe, azoknak a hallgatói valjon mit tesznek? Hisz önök az erkölcsiség sülyedéséről panaszkodnak általában; söt van a kormánypárt padjain ülő igen t. képviselőtársam, a ki nekem nyiltan megmondta, hogy ö maga is lemond arról, hogy ez a nemzedék valaha megoldja azon kérdéseket, a miket Magyarországon megoldani kell. Mert hisz hát az erkölcsiség romlott, mert az ifjuság rosz. Hát honnan származik az? Ha valaki tart egy 4—5—6—800 főnyi auditóriumot, mikor a tanterem csak 50—60 embert fogad be, hát a többi ifjuság hol van, mit csinál? Méltóztassanak elmenni az orfeumokba, a gombamódra felburjánzó mulatóhelyekre, és ott meg fogják találni, hogy honnan kerül Magyarországon az a gonosz rosz szellem, a mely semmivel sem számit. Igen, hogyha egy ifju már ifju korában azt tapasztalja, hogy ha háromszor, négyszer beiratkozik egy tantárgyra, át tud csuszni a vizsgán, vajjon miféle közigazgatási tisztviselő, ügyvéd, vagy ember lesz a társadalomban? A ki az átcsuszást és protekczió keresést meg tanulja ismerni, miféle hasznos polgára lesz az az államnak, kérdem a miniszter urtól? És azután azt mondják, hogy hiszen az olyanok, kik meg nem szerezték maguknak a kvalifikácziót, nem fognak alkalmaztatni. De t. ház, mindenki tudja azt, hogy ezek a czellengésre kárhoztatott ifjak Magyarország legjobb családjaiból valók és nincs az a szülő, ki megengedné, hogy ha fia igy elhanyagolta tanulmányát, azért ő az életben elpusztuljon. Tessék összehasonlitani a kimutatásokat az abituriensek és a beiratkozások közt, vajon hogyan lehetséges az aránytalanság? Mi történik a többivel? Erre a kérdésre egy tanár azt felelte nekem: hát elkallódnak. Elkallódnak. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy mikor már a szülék nem győzik fiaikat élvezeteikben további segélyezéseikkel, a melyeket a studiumok nevén kérnek, akkor kiviszik a vidékre és a család befolyásával alkalmazzák a megyében mindenütt. És ekkor önök azt mondják, hogy rosz az adminisztráczió és Grünwald Béla képviselő ur ki akarná őket neveztetni. No már bocsánatot kérek t. ház, én részemről elmondhatom, hogy mióta élek és gondolkozom, nekem Magyarország közmüvelődéseért mindig hevült a szivem, szegénységen, mindenen keresztül mentem, mindig a közügyet szolgáltam és mikor most itt a központban látom azt az eljárást, a mi itt történik, azon a fokon, a hol voltaképen a magyar társadalom legintelligensebb elemeinek kell ülni, legintelligensebb elemeinek kell keletkeznie; ha én ezt látom, akkor valóban majdnem, hogy le kell mondanom egy jobb jövőről, ha nem hinném azt, hogy ez a nemzet nincs annyira elsülyedve a korrupczióban és mindenféle bajokban, ez a nemzet fel fog emelkedni és le fogja rázni magáról a rosz rendszert. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Vannak intézeteink, s melyek az egyetemmel egyranguak, melyek nem sülyedtek, a hol egyáltalában a tanpénzzel való korrumpálás, visszaélés lehetetlen, a hol nem történik az, hogy a beiratkozási pénzek a tanár zsebébe folyjanak.

Hát miért nem lehetne ez igy a tud. egyetemen is, miért nem lehetne az egyetem pénztárába a tanpénzek aránytalan nagy összegét gyüjtetni s annak a 6—800 főből álló auditoriumnak számára, ha van annyi, magántanári és parallel kathedrákat állitani? a többit pedig a tanárok közt felosztván, fizetésjavitásra forditani, hogy ne legyen oly aránytalan nagy különbség a dijazásban. (Élénk helyeslés) Én ezt követelni is fogom.

De t. ház! van még egy nagy baja a mi anyanyelvünknek. (Halljuk!) Méltóztassék venni a legnagyobb kathedrát, méltóztassék venni különösen az állattani kathedrát, a hol összehasonlitó boncztan, állatani szövettan tanittatik, méltóztassék tekintetbe venni, hogy más előrehaladott államok egyetemein miképen van ellátva tanerőkkel ez a kathedra, és azt fogják találni, hogy néhol két, söt négy tanár és a docensek egész apparatusa müködik. Mert vakmeröség, vagy nem akarom a maga nevén mondani, hogy mi szükséges ahhoz, azt állitani, hogy ma Európában bármiféle képzettségü ember képes legyen az állattan összes ágait ismerni. Méltóztassék venni ezt a fontos kathedrát, nálunk egyetlen tanár tartja az előadásokat, tartja pedig orvosnövendékeknek, gyógyszerészeknek, bölcsészeknek, kik tanári pályára készülnek. Magántanárokat nem habilitálnak, miért? Vannak ugyan magántanári katedrák egyes apró fragmentumok számára, olyanokra, a melyekre a legnépesebb egyetemeken is két-három-négy hallgatónál több sohasem iratkozik be, mert nagyon is speczializmuszba hatnak be, a többire nézve fentartja magának a tanár azt, hogy egy háromszáznál több főre rugó auditóriumnak, hol különféle pályára készült ifjak hallgatják előadásait, a 126 napra terjedő szemeszterben képes megadni a szükséges oktatást! Én bebizonyitom a miniszter urnak, hogy a kolozsvári egyetem, daczára annak, hogy olyan félkegyelmünek szokták emliteni, mint a mult évben is történt, s mely csak pár év óta áll fenn, e rövid idő alatt már több kiváló állattani jeles szakembert bocsátott ki, kik már külföldön is elismerésre tettek szert irodalmi müködésük által, mintsem összes alkotmányos életünk óta a budapesti egyetem. De mi ennek a kulcsa? A tanpénz. (Ugy van! Ugy van!) A t. miniszter ur, kinek eljárásáról nem akarom mondani, hogy rosz szándéklatu, de hát neki olyan a természete, hogy még reakczionárius hajlamai is vannak, szeret uralkodni, melehet, hogy tulbuzgóságból nem szereti meghallgatni mások tanácsát, vagy ha meghallgat valakit, arra nem hajlik; ha a miniszter talán ezt tagadná, mindjárt egy pár esetet mondok, melyekből kitünik, hogy az egyetemi kathedra betöltésénél is a miniszter ur miképen szokott intézkedni? Mi az eljárása a t. miniszter urnak? (Halljuk!) Én magam voltam az, ki a mult költségvetés tárgyalása alkalmával, midőn méltóztatott felhozni egy szysztematikai füvészeti tanszék szükségességét, azt mondtam, hogy arra egyelőre nincs szükség, hanem sokkal fontosabb volna egy geologiai tanszék felállitása, mert az valóságos hézagot pótol az egyetemen. Én akkor, megvallom, nem levén a miniszter ur kimutatásának birtokában, nem nézhettem utána, vajjon egyátalában nincs-e képviselve a tanszék az egyetemen. Ma már tudom, hogyan van az képviselve. Nyolcz álló éven keresztül egy magántanár által, a ki azonban soha előadást nem tartott, söt magántanárságának 8 ik évében épen egy hallgatója van kimutatva. És már most történik egy compromisszum az igen tisztelt közoktatási és földmivelési miniszterek közt. A t. földmivelési miniszter ur azt mondja, van nekem egy valósággal nagyon fontos intézetem, t. i. a földtani intézet. És egy mondhatatlanul fontos intézet, nemcsak tudományos szempontból, hanem lehet mondani nemzetgazdasági szempontból is, mert itt arról van szó, hogy Magyarországi geologiai viszonyai felvétessenek, hogy többek közt köszén stb. hol fordul elő, hogy mindenki tájékozva legyen, hogy ez anyagot hol keresse. Az ország geologiailag részletesen fölvéve nem volt, most ez intézet 12 évi müködése után egy ötöd része van felvéve. A tisztikar tökéletesen meg van bénitva, dolgozik ugyan, de egy baja van, az, hogy ez intézetet vezeti egy arra alkalmatlan ember, ki az alárendelt tisztviselőkkel megférni nem tud, s igy az intézet meg van bénitva. Közoktatási miniszter barátom! Vedd át ezt az embert. És mi történik? átveszik az embert, s oda teszik az egyetem paleontologiai khatedrájára, hol 8 éven át kellett volna tartania előadásokat, azonban nem tartott. Előállottak nekem t. ház, hogy hiszen ez érdemes szakember számos értekezést s önálló munkát is irt. Elismerem. Egyedüli baja szemeimben az volt, hogy nem tud magyarul, söt átalában, mint bizonyos vidékek szülöttei, egy nyelvet sem tud. Ezek tudnak ugyan minden nyelven, de tökéletesen, ugy mint az egyetemen kell, nem tudnak. Felszólalásom előtt felkerestek számosan s azt mondták, hagyj békét azon embernek, az egy érdemes tudós. Nekem az ilyenekre az az álláspontom, hogy ha valaki szerzett magának Magyarországon a tudomány terén érdemeket, azt én első sorban elismerem, s követelem, hogy azoknak az érdemeknek adassék meg a megfelelő elismerés. De a megfelelő elismerés — erre különös sulyt fektetek, — de ne honorálják az ilyen érdemeket olyan állással, hová az illető be nem válik. Nekem nem az lebegett szemem előtt, hogy e tanárnak kenyerét elvegyem, vagy öt egyátalában anyagi állásában megingassam. Korántsem. Hanem én azt mondom, a ki a földtani intézetet nem tudta vezetni, a kit onnan el kellett tenni, a ki az egyetemi khatedrára már csak azért sem alkalmas, mert a nyelvet nem birja kellőleg, ki sokkal idősebb, semhogy a nyelvet elsajátithatná, az elismerés fejében az irodalom terén szerzett érdemekért adassék neki egy jó nyugdij. Ebbe beleegyezem. Azt azonban nem fogadom el, hogy ily érdemek elismeréseért tanszék adassék, a melylyel vagy rontja az ifjuságot, mert nem birja a nyelvet, vagy pedig nem lesz hallgatója. Ha már a miniszter eljárásával ennyit foglalkoztam, azt is elmondom, hogy a tanszék betöltésének kérdése véleményadás végett ki volt adva a tanári karnak. A tanári kar többsége oda nyilatkozott, hogy a tanszéket nem tartja azon egyénnek kiadhatónak. Erre a miniszter azt válaszolta, hogy már most csak azért is kiadom és most az illető tényleg bent is van. A miniszter ur azóta két tanszéket töltött be a nélkül, hogy a tanári testületet megkérdezte volna. Bocsánatot kérek, én a miniszter urnak csak azt mondom, hogyha alkotmányosan akar eljárni, szólitsa fel a tanári kart, valahányszor tanszéket akar betölteni. A tanári kartól azt a jogot elvitatni nem lehet, hogy nyilatkozzék: ki alkalmas azon tanszékre, ki nem, mert ez a tanári testület szellemének fontos kelléke, s aztán respektálja a többséget. Ha pedig rendes hajlamát, a reakczionáriust, akarja alkalmazni a miniszter, ne kérdezzen soha, mert akkor legalább tudni fogják az illetők, hogy mi az eljárása a miniszternek. De egyszer a tanári testületet akként megérteni, hogy a többség szavazatát elveti és azt ülteti a tanszékbe, a kit a tanári testület nem akar, másszor pedig a tanári testületet meg sem kérdezni: ez nem eljárás. (Helyeslés szélső balfelől.)

De tovább t. képviselőház, hiszen csak meg kell nézni, hogy meddig mentünk az egyetemi oktatással és apparátus müködéssel? Nem a statisztikai adatok mértékadók, a melyeket a miniszter ur összegyüjtött, mert nekünk nemcsak statisztikai adatokat kell keresnünk, mert nem csupán ebből lehet látni a közoktatásügy állását, hanem keresnünk kell a közszellemet és azt, hogy miképen nyilatkozik az, a társadalmon látszik-e átalában a jó oktatás hatása?

Méltóztassék megnézni az egyetem által kiadott beszédek gyüjteményét és abban megtekinteni az irodalmi müködést, hol a tanárok neveihez függesztve fogjuk találni az egyes hirlapokban irt politikai czikkeket, mint tudományos férfiak müködését. Ezt adjuk azon ifjuság elé, a melyre a tanároknak tudományos törekvésük által példányképül kellene szolgálni. Ez történik azok részéről nem csak egyszerüen szóval, hanem nyomtatott füzetekben is, a melyek világra bocsáttattak, söt a képviselőházban is kiosztattak. Ily körülmények közt erkölcsösség, lelkesedés és a kötelességek teljesitésére való hajlam az ifjuságban nem lehet. Mig az egyetem át nem alakul, mig a miniszter az illető ügyeket meg nem vizsgálja, mig az ott valósággal előforduló visszaéléseket nem javitja, nekem nincs bizalmam az iránt, hogy valaha a budapesti egyetem azon hatást gyakorolja, a melyet én első sorban várnék épen az anyaintézettől. Én különösen erre kivántam fektetni a fősulyt felszólalásomban. A részletekre nézve lesz még alkalmam nyilatkozni, de különösen a tanpénzek kérdésében van szerencsém a t. háznak egy határozati javaslatot beadni s annak elfogadását kérni.

A határozati javaslat a következő:

„Utasitsa a ház a vallás- és közoktatásügyi minisztert arra, hogy a magyar királyi budapesti tudományegyetemen a beiratkozások ügyeit haladéktalanul vizsgálja meg, tegyen intézkedést az iránt, hogy a tanpénzek, ha egyáltalában el nem törölhetők, az egyetem pénztárába folyjanak, első sorban magántanári parallel tanszékek dotácziójára fordittassanak, a második pedig megállapitandó kulcs szerint az egész tanári karra osztassék fel."

A VÉRES RÓZSÁK.

Francziából, O. AUDOUARD után.

I. 1

Hideg volt, olyan hideg, mit Oroszországban télnek neveznek, 30 fok fagypont alatt, s a föld másfél méternyi vastag hó-szönyeggel boritva. A lehellet jeggé fagyott az ajakon, a köny gyöngygyé változott a szempilján.

Az ég sárgás-fehér, a föld egész fehér volt; a fák mintha kristályból lettek volna metszve. Nem létezett egy fekete pont, melyen a szem megpihenhetett e vakitó, vég nélküli fehérségben.

Még alig négy óra reggel. Daczára e korai órának, három szán repült gyorsan azon az uton, mely Baratvitsbe, a novgorodi kerület egyik városába vezet.

Az utasok vigan beszélgettek át egyik szánból a másikba, és időről-időre üritgették egymás egészségére az ó cognakkal telt üvegeket.

Az első szánban ült Marinov Sergius, fia a hasonló nevü tábornoknak és Kutsov Elek, szintén egy tábornok fia. A másodikban Kolokov herczeg és Perski Iván. A harmadikban Marinov gróf két szolgája.

E fiatal emberek az orosz arisztokrácziához tartoztak, s tagjai voltak a legvigabb társaságoknak. Most medvére vadászni mentek egy erdőbe, mely gróf Marinov Sergius tulajdonához tartozott.

A postai szánok hajó alakuak; hátul lószőrből készült ülésekkel, bennük vánkosok és takarók medvebőrből. Az utasok hátra feküsznek és élvezik a kellemes érzést, a mint kényelmes ágyuk gyorsan tova siklik a jégen.

Egyszerre posta-troika előzte meg a szánokat, röpitve három erős ló által, a legnagyobb gyorsasággal.

— Kárhozzam el! kiáltá Marinov Sergius, ha e fehérprémek halmaza asszonyt nem rejt.

— Asszonyt! hova menne ily korán és ily hidegben? kérdé Kutsov.

— Hova menne? a hova az ördög nógatja, ha az asszonyok meg vannak szállva a sátán által; és mindig ily állapotban vannak, daczolnak az idővel és a golyózáporon is keresztülmennének.

— Láttátok, ki volt abban a troikában? kiáltá a szomszéd szánról Kolokov herczeg.

— Láttunk egy halom fehér prémet, egyebet semmit, — felelé Marinov.

— Én láttam egy fekete hajfonadékot! — válaszolt egy harsogó kaczaj.

— No bizony! — kiáltá Marinov, te fekete hajról álmodol, mióta a barna Berta szakitott veled.

— Álmodik vagy nem, — felelt Perski Iván, annyi bizonyos, hogy a troikában szép asszony van. Férfi nem visel fehér prémet, valami csunya vén asszony meg nem lótfut az országuton.

— Az igaz, mond Kolokov herczeg, Iván ugy okoskodik, mint valami bölcs országgyülés; ott asszony van és pedig szép asszony. Kisértsük meg utólérni a troikát.

Marinov parancsot adott a gyorsabb hajtásra és a kocsisok a nélkül, hogy az ostort érintették volna, hizelgő nyájas szavakkal kezdték nógatni a lovakat. A tüzes állatok megértették e szelid nyelvet és galoppban rohantak tova.

Nemsokára a fiatal emberek egy kis tanyához értek, hol postaállomás volt. Nagy örömükre meglátták a troikát a kapu előtt. Leszálltak és kiváncsian nézték a gyönyörü fogatot.

A prémek megmozdultak s azokból félig kiemelkedett alak szólalt meg meleg, zengetes női hangon:

— Itt van-e Marinov Sergius gróf?

A gróf a troikához sietett, mialatt barátai neheztelve mormogák: „Milyen szerencsés! a jó sors jár vele."

A fiatal ember tisztelettel közelitett.

— Itt vagyok parancsolatára, asszonyom.

— Lesz szives nekem kezét nyujtani, és segiteni, hogy hermelin fogságomból kiszabadulhassak.

A gróf felemelte a prémeket, kibontá belőlük a nőt, karjaiba fogva a földre segitette, s aztán reá bámult. Azt hitte, hogy álomkép van előtte. Nyulánk gyöngéd nőalakot látott, tetőtől talpig fehér hermelinbe és hattyuprémbe öltözve. A nagy gyapotszál, melybe a nők fejöket és nyakukat burkolják, látni engedé fiatal szép termetét; hosszu fekete hajfonadéka a zsál alól kicsuszva a vállakra csüngött alá. Az egyedüli ellentét ezen fehérségben.

A földre szállva igy szólt Marinovhoz:

— Megbocsát nekem a gróf, ha megsértem a bevett szokást, mely nem engedi meg, hogy az ember maga mutassa be magát és különösen az országuton.

A gróf mélyen meghajolt előtte.

— Kétségkivül asszonyom, hisz ön a hókirályné és a tündérek nincsenek alávetve a nevetséges világi szokásoknak.

— Fájdalom! gróf, nem vagyok tündér, különben nem volnék kénytelen kegyedhez kérést intézni, hogy egy szeszélyemnek eleget tegyek.

— Ó asszonyom, parancsoljon s parancsa teljesitve lesz; térden hallgatom az ön parancsszavát, s Marinov valóban térdet hajtott előtte.

— Jól tudtam — mondá a nő kedves hangján, hogy ön a leglovagiasb és legudvariasb ember egész Pétervárott.

— Ez nagyon hizelgő reánk nézve, dünynyögé Perski.

— Asszonyom, egész zavarba vagyok, de higyje el, hogy igyekezni fogok, kissé meg is érdemelni a jó véleményt,

Nos tehát! menjünk a vendéglőbe, a jó meleg thea mellett megmondom önnek, mit kivánok. Ezek az urak önnel jöttek?

— Igen, megengedi, hogy bemutassam őket?

— Minden bizonynyal.

— Kolokov herczeg, Kutsov Elek, Perski Iván.

A fiatal emberek tisztelettel hajtották meg magukat.

— Rajtam a sor uraim, hogy bemutassam magamat, én Rosenthald Nadine bárónő vagyok.

Csodálkozó felkiáltás fogadta e nevet, a négy fiatal ember egy pillanatig, mintha kövé vált volna meglepetésében. Ha rögtön csillag hullt volna lábaik elé, nem csodálkozhattak volna jobban, mint a feléjök röpitett név felett: Rosenthald bárónő.

Volt rá ok. Félév előtt jött Rosenthald bárónő Pétervárra lakni, egy öreg nő, a mint mondá: daikája, kiséretében. Gazdagon butorozott lakást bérelt, nagy szolgaszemélyzettel környezé magát, gyönyörü lovakat tartott s páholyt a két elsőrendü szinházban, hol fényes, de izléses öltözékekben jelent meg. Csodálatos szépsége minden szemet reá vont, s minden férfiszivet meghóditott. Igyekeztek is bejutni hozzá, de ajtaja mindenki előtt szigoruan zárva maradt, a hozzá küldött levelek pedig egyformán felelet nélkül vesztek oda. Be kellett érniök azzal, ha távolról csodálhatták és sort képezhettek körüle, mikor a szinházból kijött. Hangjához egész legenda füződött; azt beszélték róla, hogy annak zengése minden férfit szerelmessé büvöl, s azért el is nevezték „bübájos" nőnek. A kiváncsiság minden eszközt mozgásba hozott, hogy megtudhassa, kicsoda, honnét jött, de a tudakozódások összes eredménye csak annyi lett, hogy százezer franknyi utalványai vannak egy bécsi bankártól egy pétervárij bankárhoz, s hogy az utlevél Rosenthald Nadine bárónőnek nevezi.

(Folytatása következik.)

ÉRTESITÉS.

Butorszöveteket, szőnyegeket takarókat stb. a készlet szerfölötti nagysága miatt, mától fogva **bámulatos olcsó áron** adunk el. — Nagy készletünk legujabb készitményekből áll, ennélfogva ebben a legujabb minták találtatnak s a — t· cz. közönség kényelmére, **szükséghez képest levágatnak**, Ezen rendkivüli olcsó eladás csak rövid ideig tart, minél fogva azt, mint kivételest a legelőnyösebbet melegen ajánljuk.

Löw Ignátz és társa,
butorszövet és szönyeg gyári raktára. 3383

Budapest, Gizellatér 2. (Mocsonyi-féle házban.)

Már február 15-én!!!
Huzása a
3%-os hitelsorsjegyeknek.
Főnyeremény 50,000 forint.

Évenkint 6 huzás, általam csakis 11 havi 10 frtos részletfizetésre adatnak el.
Már az első részletfizetés teljesitése után, a sorsjegy a vevő tulajdonát képezi s valamennyi nyereményre egészen egyedül játszik.

Bank- és váltóüzlet LŐRY J.
Budapest, Hatvani-utcza 17.
3363

Szabad kézből eladók:
A Teréz-városi Rombach utczában 5 szám alatt és a Ferencz-városi Csillag-utczában 5 szám alatt fekvő házak. Értesitést nyerhetni : Granátos utsza 6 sz. II emeleten lévő ügyvédi irodában. 3365
Utánnyomás nem dijjaztatik.

Pénz-kölcsönök

fekvőségekre minden összegig a leggyorsabban és legjutányosabban eszközöltetnek.

Birtokvétel
Egy 15—1600 holdból álló birtok egy vasuti állomás közelében vétetik.

Egy budapesti ház
egy vidéki házért elcseréltetik.

Egy szikvizgyár
azonnali átvételre kerestetik.

Egy eczetgyár
igen jó helyen eladatik. 3371

Áruk bármily minőségüek vételre és eladásra bizományilag átvétetnek és bármily üzleti megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek. Bővebbet

Schwarz Fülöp
bizományi ügynökségi üzletében Budapest, váczi körut 35-ik szám.

„Claridad" (természetes haj-szin)

mint egyedüli és biztosan ható szer ismeretes, mely **8 nap** alatt a hajnak eredeti természetes szinét minden árnyalatával visszaadja. 3356
NB **Claridad** foltokat nem hagy hátra és a fejbőrt kezet vagy fehérnemüt nem piszkitja stb. Egy üveg **Claridad ára I asznalati utasitással** 1 frt 50 kr. — „**PURCZA**" a legjobb szakálfestő szer, mely 10 percz alatt a legerősebb szakalhajat barnára vagy feketére festi. Ára 2 frt Egy czikk megrendelésénél 20 kr csomagolás számittatik utánvét mellett kapható **Behrend Gusztáv Bécs, verl. Kärntnerstrasse 48. — Bpesten Radocsay és Bányaynál** korona-herczeg-utcza 11. **Brünnben Eder F.** gyógyszerész Bäkergasse. — **Prágán** Dr. Richter gyógyszertárában az „arany oroszlán"-hoz.

ELEGANS.

Egy öltözet	18—50 frt
Egy gyászöltözet	30—60 frt
Egy felöltöny gyászi	25—50 frt
Egy felöltöny	12—50 frt
Egy papi felöltö	25—50 frt
Egy szalon kabát	24—60 frt
Egy frakk	18—50 frt
Egy nadrág	6—18 frt
Egy utazó köpeny vizhatlan	22—35 frt
Egy háló köntös	14—40 frt
Egy vadász kabát	10—25 frt
Egy fiunak való öltözet	10—25 frt

Mindez a legujabb fagon szerint tiszta gyapju kelméből, kitünő tartósan dolgozva a legelcsóbb szabott árakon (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB
csász. és kir. udvari szállitónál.
Legnagyobb
uri- és fiuruha-raktárának,
BUDAPESTEN,
Kristóf-tér 2. szám, I. emelet
a „Nagy Kristóf"-hoz.
Ez és minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2173

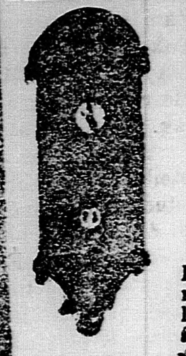

Réthy és társa,

már 30 év óta fennálló
legjobb hitelü és legnagyobb
ékszer- és órakereskedése
Budapesten, király-utcza 6. sz. a.

Mélyen tisztelt vevőinket kérjük, hogy czégünket jól megfigyelni sziveskedjenek, minthogy mi minden tőlünk vásárolt tárgyért irásbeli kezességet vállalunk és csakis nagy üzleti forgalmunknál fogva vagyunk képesek valódi és jó árukat olcsó áron szolgáltatni. 2536

Ékszerek.

Arany gyürük	3 frttól feljebb
Férfi aranyláncok	29 frttól feljebb
Női arany láncok rövidek és hosszak	25 frttól feljebb
Arany brosch és függő	18 frttól feljebb
Arany női medaillon	12 frttól feljebb
Arany férfi medaillon	15 frttól feljebb
Arany gyémánt gyürük 1 kővel	10 frttól feljebb
Gyémánt függők aranyba foglalva	18 frttól feljebb
6 pár ezüst csemege-evőeszközökkal	9 frttól feljebb
12 pár ezüst csemege-evőeszközökkal	17 frttól feljebb
6 pár ezüst evőeszköz (közöns.)	16 frttól feljebb
12 pár ez. evőeszköz (közöns.)	30 frttól feljebb

Órák.

Ezüst cylinder óra kristály üveggel	9 frt
Ezüst anker óra kristály üveggel	13 frt
Ezüst anker óra kettős köpenynyel	15 frt
Ezüst remontoir óra kristály üveggel	14 frt
Ezüst remontoir kettős üveggel	18 frt
Ezüst remontoir anker óra kettős köpenynyel	20 frt
Arany női óra kristály üveggel	18 frt
Arany női óra kettős köpenynyel	25 frt
Arany női óra remontoir	20 frt
Arany női óra kettős köpenynyel	35 frt
Arany férfi remontoir óra	35 frt
Arany férfi remontoir óra kettős köpenynyel	60 frt
Arany női óra kettős köpenynyel és érc képpel	30 frt

Inga-órák faragott szekrénynyel 14, 20, 30, 60 forintig.
Minden vásárolt tárgyért irásos és minden óráért 3 évi kezesség vállaltatik, nem tetszők visszaváltatnak és becseréltetnek. — Minden arany tárgy és óra a legmagasabb értékben cseréltetik be. — Vidéki megrendelések a leggyorsabban teljesittetnek.

Réthy és társa
ékszer- és órakereskedés nagyban és kicsinyben.
Képes árjegyzékek kivánatra ingyen.

Tűzifa-árleszállitás.

Tisztelettel tudomásra hozzuk, hogy mai napon
tüzifa-árainkat tetemesen alább szállitottuk;
egyszersmind becses figyelembe ajánljuk a kiváló minőségü és jól ölezet mindennemű hegyi fával ellátott valemennyi
tüzifaraktárainkat és gőzfavágóinkat.

Budapest 1882 február 2-án

Luczenbacher Pál utódai.
3345

Cs. kir. kizárólag szabad. legujabb javitott
ruganyos sérvkötő,

A legujabb találmány az amerikai ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt, egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alváskozben is használtathatik, anélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legföbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva : professzor Kovács a sebészeti kóroda elnöke, Dr. Gross Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, Dr. Glück Ignácz kir. törvényszéki orvos által.
Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövöttekei, mint szinte szarvasbőrböl. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.
Méhfeczkendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni : jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR, 2293
cs. k. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.
Árak : urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

MAGOK ELADÁSA.

Baltacim	70 m. mázsa	tulajdon termés és gondosan kitisztitott.
Bromusinermis	20 „ „	
Luczernamag	70 „ „	
Kopetowen zab	200 Klt.	
Dregon árpa	400 Klt.	

Báró Königswarter Mór ur csaba-csüdi birtokán, u. p Szarvas, vasuti állomás, Békésmegye. 3373

Szikvizgyárak
tőkéletes berendezését és ellátását jutányos áron elvállalja
Dr. Wágner Jenő,
Budapest, Soroksári-utcza 96. 3281

Valódi Nürnbergi MÉZESKALÁCS
kapható Urban György czukrásznál Nürnbergből. Bécsben VII. Kaiserstrasse Nr. 37. Ismet eladók illő jutalékban részesittetnek. Nagyban és kicsinyben. Megrendelések vidékre utánvétellel gyorsan eszközöltetnek. Árjegyzékek ingyen 3060

Hirdetmény.
Szatmár városában a M. „koronához" cz. első és legnagyobb 10% s több kamatot jövedelmező **vendéglő-szálloda** kávéházzal igen kedvező feltételek mellett szabad kézből örök áron eladó venni szándékozók sziveskedjenek jelentkezni **Tischler Albin** háztulajdonos urnál Csanáloson. u. p. N. Károly. 3364.

Kereskedők, gyárosok és gazdálkozókhoz
ajánlkozik egy müvelt egyén, ki kereskedelmi szakmákban tökéletes jártassággal bir. A franczia, magyar és német nyelvet szó és irásban birja és üzleti lebonyolitásokra kellőleg jártas. — Sziv. ajánlatok **„Vas szorgalom" postrest. Budapest** czim alatt intézendők. 3389

Gandy szab. gyapot **hajtó szijja**
eljesen tatlan tezve és **Leszáll.** Hamburg, nyutthkere zacsomagb **árak!** Bécs,
14 neuer Wandrahm. Opernring 13
J. LEVY jr.
közp. raktár a kontinens számára.
2182

Neustein's verzuckerte BLUTREINIGUNGS-PILLEN DER HEIL. ELISABETH

Minden hasonló készitménynek minden tekintetben elébe helyezendők ezen **ártalmas alkatrészektől teljesen ment pastillák, melyek legnagyobb sikerrel alkalmaztatnak** az altest szerveinek bármely betegsége, váltóláz, mellszervek, betegsége, bőr és szembajok, agy- és szájbetegségek, gyermek- és női-betegségek ellen ; könnyü hashajtó, vértisztitó ; nincs jobb s e mellett ártatlanabb gyógyszer

dugulás

ellen, mely a legtöbb betegségnek bizonyos forrása. — Czukros-alakuknál fogva gyermekek is szivesen használják. Ezen dacsok **Professor Pitha udvari tanácsos** által igen tisztelettel jes bizonyitványal lettek kitüntetve.
Egy doboz 15 labdacs-tartalommal 15 kr., egy csomag 8 doboz, tehát 120 labdacs tartalommal csak 1 frt. o. é.
Óvás! Minden doboz, amelyen **„Apotheke zum heiligen Leopold"** czég nem látható és hátán **védjegyünket** nem viseli, **hamisitvány,** melynek vételétől a közönséget óvjuk.
Szorosan kell arra ügyelni, hogy rosz, semmi eredménynyel nem biró, söt épen káros hatásu készitmény ne vétessék. Határozottan **Neustein's Elisabeth - Pillen** kéressék ; ezek a gyöngyölegen és használati utasitáson, **oldalt aláirással** vannak ellátva.

Főraktár Bécsben : Gyógyszertár **„Zum heiligen Leopold" Neustein Ph. Stadt, Planken- és Spiegelgasse sarkán,** valamint Bécs és a vidék jelentékenyebb gyógyszertáraiban **Raktár Budapesten Török József** gyógyszerész. urnál. 2952

Schulz E. H.
első szétküldési üzletének **legujabb** árjegyzéke. Hamburg mellet **Altonában.** Alapittatott **1864** ben.

Gyarmatáruk, csemegék, halak
postán, bérmentesen 5 kr. o. é. **elismert** legfinomabb jó áruk.

	frt	kr.
Mocca valódi legfinomabb faj, zamatos	6	60
Menadó igen finom, aranybarna	6	36
Plandag-Ceylon brillant	5	25
Ceylon gyöngy legfinomabb	5	50
Cuba nag sz. ig. fin. zamatos	4	90
Bécsi vegyes jeles	4	90
Arany-java ig. fin. nagysz.	5	25
Arany-java legfin	4	90
Gyöngy-mocca fin. le zam.	4	90
Java-gyöngy zöld, zamatos ig. fin.	4	60
Santos, zöld, zamatos szép	4	15
Campinos igen finom zamatos tiszta	3	75
Rio, valódi, igen tiszta izü	3	30
Tábla-rizs legf. hosszú szemü	1	60
Tábla-rizs igen fin. nagysz.	1	45
Tábla-rizs finom	1	15
Gyöngy-Sagó valódi keletindiai	1	75
Sult.-mazsola magtalan	2	60
Clemé Mazsola legnagyobb	2	30
Mandola édes, legnagyobb	5	
Bors és Szegfübors uj	3	75
Jamaica-rum valódi, 4 ltr.	5	15
Ferencz-likőrök különféle 4 ltr.	3	45
Urálkaviár uj nagysz. Ko.	3	—
Elbe-kaviár uj nagysz Ko.	2	—
Teljhering uj, holland 30.	1	75
Kövér-hering uj, igen finom 40.	1	45

	frt	kr.
Kövér-hering fi. páczolva 40	1	75
Orosz-korona szardinia. ui. 120	1	60
Halroulade fin. pikáns 40	1	75
Anschovis valódi ¼ vagy ½ hordóban	2	—
Angolna vastag fin. fáczolt 5 Ko.	3	75
Tengeri rákhus legjobb 8 doboz	3	15
Lazacz középrész, 8 doboz	3	75
Sard. ál'huile legf. 18 dob.	5	—
Lazaczhering nagy tar. 30	2	—
Kieli kiszhal nagy, mintegy 200	1	15
Kieli kiszhal nagy mintegy 40	2	—
Kieli füstölt hering legnagyobb mintegy 45	1	75
Kövér félszegusző hal fü tö t 25	1	75
Száraz tőkehal uj, feh. 5 ko.	2	—
Fr. osztriga mintegy 50, ládánként	2	30
Fr. gadócz 5 Ko.	1	75
Fr. hatbibircsós félszeguszó	1	75
Családi tea igen finom Ko.	4	—
Családi tea legfinomabb Ko.	3	45
Cognac igen finom, régi valódi 4 ltr.	6	36

3303

Parafa-Linoleum-szőnyegek.
Legtartósabb palló takarók pormentesek, csinosak üzlethelyiségekben nélkülözhetlenek. Futószőnyegek raktára, mosdó-asztal elé való szőnyegek, szobaszövetek minden dessin-ben. 2545
Collmann F. C. utóda
Bécs, I. Johannesgasse 25.

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

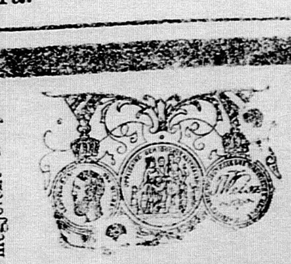

Az elgyengült férfierő. Ára 2 frt 50 kr.

Titkos betegségeket

és a

tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt,) 2298

továbbá **börbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső** szüküleseket, friss és idült **nyákfolyást,** nőknél az ugynevezett **fehérfolyást,** a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban. **katona és polgári** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezeteket 48 óra alatt, **specialista**

Weiss J.

gyak. **orvos és szülész,** az itteni csász. kir. katonai **fökórházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, koronaherczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn. Naponkint délelőtti 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

1882. évi 4518 szhoz.
III.

Pályazati hirdetés.

A honvéd menház részére 1882. márczius hó 1-től deczember hó végéig szükséges élelmi termény- és anyagjárandósági czikkek, valamint ágyszalma szállitására pályázat hirdettetik.

A szállitandó czikkek napi, illetőleg hosszabb időszakra beszállitás mellett, 10 havi időtartamra megközelitőleg a következő mennyiségben szükségeltetnek, nevezetesen :

21420 adag félfehér kenyér 700 grammos adagokban, naponta 100 adag mennyiségig,
5814 kilogramm marhahus, naponta 19 kilogramm mennyiségig,
1026 „ sültnek való hus vasár- és ünnepnapon, naponta 19 kilogramm mennyiségig,
640 kilogr. disznózsir,
1840 „ liszt (közép finom 6. sz.)
120 „ árpa-kása (közép finom, levesbe.)
120 „ búza-dara (közép finom.)
120 „ tarhonya „ „
240 „ rizs „ „
560 „ bab
560 „ borsó,
560 „ lencse,
1120 „ burgonya,
6120 liter tej, naponta 20 liter mennyiségig,
150 „ eczet,
2000 „ bor, a kitüzött napokon szükséges mennyiségben
240 kilogr. pörköletlen kávé,
450 „ czukor,
450 „ só,
15 „ paprika,
15 „ bors,
15 „ köménymag,
64 köbméter kemény tüzifa,
380 kilogr. kőolaj,
2400 „ ágyszalma, minden 4-ik hóban 1200 kilogramm mennyiségig.

A pályázni kivánók felhivatnak, miszerint 50 kros bélyeggel ellátott magyar nyelven szerkesztendő ajánlataikat a szállitani szándékolt czikkek után esedékes öszszeg 5%-nyi bánatpénz csatolása mellett 1882. február hó 20-án délelőtt 12 óráig a m. kir. honvédelmi minisztérium segédhivatalok főigazgatójához (honvédelmi miniszteri palota várban) nyujtsák be.

A szállitási, illetőleg szerződési feltételek a menház parancsnokságánál és a fentemlitett segédhivatali igazgatóságnál betekinthetők.

Budapest, 1882. évi február hó 8.

A honvédelmi miniszterium.

Gummi és halhólyag
valódi franczia 1 frttól 5 frtig tuczatonkint valódian császi
Hatschek Emilnél
Budapest, Deák Ferencz-utcza 15. — Megrendelések pontosan és titoktartás mellett, utánvét mellett teljesittetnek.

Kivonatban.

KÖSZÖNETMONDÓ IRAT.

Mellfájdalmaim és nehéz lélekzésemnél segitségre már nem reméltem, miután már 59 éves vagyok és bajomnak e gyors és biztos javulását istenen kivül csakis az ön gyógyhatásu malátakészitményeinek köszönhetem.

Egy meggyógyult tulajdon szavai.

Köhögés, gyomor-, mell- és tüdőbajok.

Hoff János ur a legtöbb európai uralkodók udvari szállitója, cs. k. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja.

Bécs, Gyár: Grabenhof 2. Gyári-raktár: Graben Bräunerstrasse 8.

Fiók-intézet Magyarország számára: zsibárus-utcza 7. szám.
Kapható szintén : Török József, királyutcza 7.

HOFF-féle

malátakivonati egészségi sör:

52 izben legmagasabb helyen kitüntetve.

maláta-csokoládé és malátaczukorkák.

Legujabb gyógytudósitás

Ausztriából.

Igen tisztelt cs. k. tanácsos ur és legtöbb európai uralkodók udvari szállitója.

Késztetve érzem magamat, önnek a kitünő malátasör és czukorkák által nyujtott segélyért mélyen érzett köszönetemet nyilvánitani. Mult öszszel már oly rövid lélekzésem volt, hogy szolgálataimat teljesiteni képtelen voltam.

5 láda malátasör és nehány zacskó czukorkák használata által ismét erős és egészségesnek érzem magamat, lélekzetem ismét könnyü, és mellfájdalmaim ismét eltávolittattak, mit már nem reméltem, minthogy már 59 éves vagyok. — Istenen kivül csak önnek, tisztelt ur, köszönhetem ezt és kész vagyok fentit mindenki előtt az igazsághoz hiven megerősiteni.

Neunkirchen,
Hálás tisztelettel
SCHOPPEN, őr.

Ő FELSÉGE

a dán király, Hoff János urnál szárnysegéde utján tudatta, hogy malátakivonata értékét nagyra becsüli. „Én" igy szól a királyi nyilatkozat, „örömmel vettem észre a Hoff-féle malátakivonat gyógyhatását nálam és házam több tagjainál."

2 forinton alul semmi sem küldetik szét.